Poštnina plačana v gotovini.
Leto XII., štev. 147

Ljubljana, nedelja 28. junija 1931

Cena 2 Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praha číslo 78.180, Wien št. 105.241

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 25.— Din, za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:
Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Telefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje: Kocenova ul. 8. Telef. št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Monopol za uvoz in izvoz pšenice in pšenične moke

Država si je pridržala izključno pravico uvoza in izvoza pšenice, rži in pšenične moke — Promet v Jugoslaviji ostane slejkoprej svoboden

Beograd, 27. junija. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog ministra za trgovino in industrijo in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke. Zakon se glasi:

§ 1. **Izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke je izključna pravica države.**

§ 2. Izključne pravice iz § 1 **vrši država po svojih organizacijah ali ustanovah, ki jih za to pooblasti minister za trgovino in industrijo** z odobritvijo predsednika ministrskega sveta.

§ 3. Uredbe tega zakona se ne nanašajo na tranzit blaga, omenjenega v § 1, kakor tudi ne na obveze, sprejete z mednarodno pogodbo, glede vršitve obmejnega prometa.

§ 4. Minister za trgovino in indu trijo se pooblašča, da predpiše delne odredbe glede delovanja pooblaščenih ustanov, kakor tudi ostale odredbe za izvrševanje tega zakona.

§ 5. Z uveljavitvijo tega zakona izgube veljavo vse tiste odredbe, ki so nasprotne odredbam tega zakona.

§ 6. Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi na dan razglasitve v »Službenih novinah«.

•

O novem zakonu o izvozu in uvozu pšenice, rži in pšenične moke smo dobili tale pojasnila:

Zakon je bil izdan v skladu z ukrepi kraljevske vlade za ohranitev cen pšenice. Po odredbah zakona sta izvoz in uvoz vseh vrst pšenice, rži in pšenične moke izključna pravica države. Ta ukrep je bil potreben zaradi znatnih razlik med cenami v naši državi, ki jih hoče kraljevska vlada poljedelcem zagotoviti, in cenami v tujini, da onemogoči izpreminjanje cen v mednarodnem prometu. Prevoz blaga čez našo državo ostane v smislu mednarodnih konvencij popolnoma prost. Glede na državne mednarodne obveze in dogovore glede obmejnega prometa predvideva ta zakon ustrezajoče izjeme. Kraljevska vlada bo pri izvajanju tega zakona poskrbela, da ne pride v notranjem prometu do zmešnjav in da ne bodo trpeli škode niti pridelovalci in proizvajalci, niti katerokoli druga gospodarska stroka na kakršenkoli način, in bo zajamčila nemoten promet v notranjost naše države.

Očuvanje žitnih cen

Beograd, 28. junija. AA. Uradno se sporoča, da se zagotovi vnovčenje letošnje pšenične žetve, je ministrski svet sklenil, da bo država intervenirala, da ohrani ceno. Zato je dobila izvozna družba pooblastilo, da bo bodisi neposredno ali pa preko kmetskih zadrug ali kakorkoli drugače v vsakem času počenši s 5. julijem t. l. kupovala količine pšenice, ki bodo na prodaj, in sicer najmanj po 160 Din pšenico povprečne kakovosti, naložen v vagone, s primerno višjo ceno pa na vlačilcih. Pšenico boljše kakovosti bo plačevala sorazmerno dražje. Te cene se bodo za vse vrste pšenice postopno v toku leta zvišale. Država bo zato dala izvozni družbi na razpolago potrebna sredstva.

Žitna kriza v Italiji

Italijanski kmetje so silno razburjeni, ker cene žitu trajno padajo — Špekulacije mlinov

Rim, 27. junija. a. Italijanski žitni trg je zopet zašel v veliko krizo. Cene žita padajo skokoma in niti od daleč ne dosegajo več 100 lir za metrski stot. Na trgu v Cremoni so včeraj plačevali žito po 81 do 84 lir. Iz drugih pokrajin prihajajo še manj razveseljiva poročila. Ponekod so plačevali za žito samo po 79 lir. Kmetje valijo krivdo za to stanje na lastnike mlinov, ki se nočejo pokoriti vladni naredbi, po kateri bi morali mleti najmanj 95 odstotkov domačega žita. Lastniki mlinov čakajo in sploh ne nakupujejo, ker računajo, da bodo cene še bolj padle. Medtem je minister za kmetijstvo pozval kmetske organizacije, naj ne prodajajo prenagljeno, ker bodo kmetje le na ta način lahko zaščitili svoje interese. Kljub tej izjavi se razburjenje med kmeti še ni poleglo.

Zvišanje obrestne mere Narodne banke

Narodna banka je z veljavo od ponedeljka dalje zvišala eskomptno obrestno mero na 6.5, lombardno pa na 8 odstotkov

Beograd, 27. junija. č. Na današnji seji upravnega odbora Narodne banke je bilo v soglasju z izvenbeograjskimi člani upravnega odbora sklenjeno povišanje eskomptne obrestne mere od 5.5 na 6.5 odstotkov in lombardne obrestne mere od 7 na 8 odstotkov. Zvišanje velja od 29. junija 1931.

Naša Narodna banka je dolgo vrsto let držala svoj diskont nespremenjeno pri višini 6 odstotkov. V zvezi z likvidnostjo na svetovnem denarnem trgu, ki je vplivala tudi na naš denarni trg, je Narodna banka v maju t. l. diskont znižala od 6 na 5.5 odstotka. Sedaj ga je pa povišala na 6.5 odstotka in bo torej eskomptna obrestna mera sedaj za pol odstotka višja, kakor je bila vsa leta do maja t. l. Ta ukrep je na eni strani v zvezi s preureditvijo poslovanja Narodne banke po zakonu o stabilizaciji dinarja, ki stopi jutri v veljavo in po novih statutih. Na drugi strani pa je to povišanje diskonta tudi v zvezi s finančno krizo, ki je zavladala po vsej srednji Evropi in je v Nemčiji in Avstriji izzvala že 2% povišek diskonta, v Madžarski pa 1.5 %.

Potujoča kmetijska šola in razstava

Važen sklep vlade za razširjenje kmetijskega strokovnega pouka — Razstava in šola bosta nameščeni v posebnem vlaku in bosta potovali križem države

Beograd, 27. junija. AA. Pod najvišjim pokroviteljstvom Nj. Vel. kralja in z odobritvijo predsednika ministrskega sveta je bil na skupno inicijativo prometnega in kmetijskega ministra sklenjeno, da se ustanovi potujoči, izraženi iz krogov zadružništva in propagande in pospeševanja kmetijstva in da se zato ustanovita potujoča kmetijska razstava in šola.

Šola bo nastanjena v posebnih vagonih in bo potovala po vseh železniških progah naše države, vodil pa jo bo poseben odsek prometnega ministrstva. V njej se bodo vršila strokovna predavanja, združena s filmsko projekcijo, ki bo nekaka dopolnitev živi besedi, pri tem pa se bo posebno oziralo na one rastlinske produkte in na ono živino, ki se po prilikah posameznih krajev dajo najbolje gojiti in rediti. Razen tega se bodo delile poučne brošure in knjige.

Razstava in šola bosta nastanjeni v 20. nalašč za to urejenih vagonih.

To bo prva razstava te vrste na Balkanu. Take razstave prirejajo s posebno velikim uspehom že v Franciji in Skandinavskih deželah in služijo pospeševanju vseh panog poljedelstva.

Razstava bo prepotovala vse železniške postaje naše države, kakor hitro se letos končajo dela na polju ob žetvi in bo naš kmet imel nekaj več časa. Vodstvo te potujoče razstave in šole ima poseben odbor prometnega ministrstva v Beogradu, soba št. 93. Ta odbor bo z velikim veseljem sprejemal sodelavce in primerne predloge, ki mu jih pošljejo prijatelji te ustanove.

Program bolgarskih zemljoradnikov

Sofija, 27. junija. AA. Bolgarska agencija poroča: Vodja agrarne stranke, čigar blok bo imel v novem sobranju nad 70 poslancev, Kučev, je naglasil, da je deviza stranke mir v državi in zunaj nje. Legenda o boljševiziranju zemljoradniške stranke na Bolgarskem je propadla in niti ni treba več, da bi jo demantiral. Politika zemljoradnikov ne bo nasilna, nego bo samo branila malega človeka in skušala odstraniti vse, kar ustvarja nezadovoljstvo in tako podlago za boljševizacijo.

Smrtna nesreča beograjskega industrijca

Beograd, 27. junija. p. V bližini sela Umka ne daleč od Beograda se je pripetila včeraj huda avtomobilska nesreča. Beograjski industrijec Jovan Popović in dr. Kosta Petković sta se vračala z avtomobilom z nekega izleta. Sofiral je dr. Petković. Vozil je zelo naglo in zavozil na kup kamenja ob cesti, zaradi česar se je avtomobil prevrnil. Industrijec Popović je obležal na mestu mrtev, dr. Petković pa je dobil hude poškodbe in so ga nezavestnega prepeljali v beograjsko bolnico.

PRIČETEK POGAJANJ MED FRANCIJO IN AMERIKO

Odločilne konference v Parizu — Parlament je po dolgi debati odobril odgovor Francije na Hoovrove predloge

Pariz, 27. junija. AA. Popoldne so se pričeli razgovori med ministrskim predsednikom Lavalom, zunanjim ministrom Briandom, finančnim ministrom Flandinom in ministrom za proračun Pietrijem o Hoovrovem predlogu. Posvetovanju sta prisostvovala tudi ameriški zakladni tajnik Mellon in ameriški poslanik Edge. Posvetovanja so bila strogo tajna in se ni o njih nič doznalo. Po seji je ameriški zakladni tajnik Mellon dejal, da Zedinjene države nimajo namena oškodovati Francije, da pa žele obvarovati Nemčijo pred finančno katastrofo.

Pariz, 27. junija g. V včerajšnji debati francoskega parlamenta o Hoovrovem predlogu in odgovoru Lavalove vlade je prvi govoril radikalni socialist Margaine, ki je menil, da položaj v Nemčiji ni tako slab, kakor se pripoveduje. Statistika brezposelnih v Nemčiji je sestavljena tendenčno. Število brezposelnih je najmanj za poldrugi milijon nižje, kakor se navaja. Gospodarski položaj države je prav razveseljiv, kar dokazuje najbolje visoko aktivna trgovinska bilanca. Nemčija prodaja svoje industrijske proizvode Angliji, Franciji in Nizozemski, dočim dobiva surovine iz Amerike. Odtod izvira tudi interes Amerike za blagostanje v Nemčiji. Govornik misli, da sta se Nemčija in Anglija že sporazumeli za hrbtom Francije. Obisk nemških državnikov v Parizu pozdravlja, ker je le želeti, da pride do odkritega razgovora.

Desničar Marin je izjavil, da je Hoovrov predlog dober za Ameriko. Amerika se odreka šestim milijardam, da bi rešila 250 milijard frankov, ki so jih ameriški finančniki naložili v Nemčiji. Za Francijo in Belgijo pa je stvar drugačna. Belgija bi se morala na podlagi Hoovrovega predloga odreči 700 milijonom. Francija pa celo 3 milijardam. Finančni minister Flandin je prekinil govornika z ugotovitvijo, da te številke niso točne. Marin je vztrajal na tem, da Francija ne sme ničesar žrtvovati in da bi bile žrtve vrh tega še brez koristi Hoovrov načrt ne bo pomagal svetovnemu gospodarstvu, temveč v najboljšem primeru samo Nemčiji in Ameriki. V ostalem je značilno, da Nemčija v svojem proračunu za vojsko razsipije denar in prav je imel Herriot, ko je izjavil, da bo Francija s Hoovrovim predlogom plačala Nemčiji stroške za novo oklopno križarko. Če zasleduje Hoover v resnici cilj, ki ga kaže, bi moral predlagati splošno črtanje vojnih dolgov.

Marin je izvajal dalje, da je obžarovanja vredno, ker je Francija dobila od Hoovra ultimat. Ministrski predsednik Laval je protestiral s svojega sedeža proti temu izrazu in obrazložil, da Francija ni dobila nikakega ultimata, temveč je bila o Hoovrovem predlogu obveščena običajno po diplomatskem potu.

Poslanci, ki so bili zelo izmučeni, so po Marinovem govoru burno zahtevali, naj se seja prekine. Ko je stopil na govorniško tribuno finančni minister Flandin je bil v zbornici tak šum in ropot, da ga sprva sploh ni bilo mogoče razumeti. Vmes je posegel ministrski predsednik Laval, ki je izjavil, da ima že danes razgovor z zakladnim tajnikom Mellonom, za katerega potrebuje sklep zbornice. Zato je prosil potrpljenja. Predlog je bil sprejet in je finančni minister Flandin nato izjavil: Po Hoovrovem predlogu se mora Francija v času od 1. julija 1931. do 30. junija 1932. odreči 362 milijonom mark. V primeru, če Francija odkloni Hoovrov predlog in stopi v veljavo moratorij, ki je določen v Youngovem načrtu samem, bi Francija izgubila 406 milijonov mark. Zato je Hoovrov načrt ugodnejši, kakor so možnosti, ki jih določa Youngov načrt.

Debata o Hoovrovem predlogu je trajala do 6.30 zjutraj. **Zbornica je končno s 386 glasovi proti 189 odobrila odgovor francoske vlade.**

Pogajanja o francoskem odgovoru so se pričela popoldne. Udeležili so se jih ameriški zakladni minister Mellon, ameriški poslanik Edge, francoski zunanji minister Briand in francoski finančni minister Flandin.

Stališče Amerike

Newyork, 27. junija. s. Predsednik Hoover je zadovoljen s tem, da bo Francija od Nemčije še dalje dobivala stvarne dajatve, ki bodo omogočale nadaljevanje že začetih javnih del. Razen tega morajo priti tudi nezavarovana plačila Franciji do zadnjega v korist. Dalje Hoover ne poreka francoski zahtevi, da se Nemčiji dovoli nezavarovani del reparacijskih plačil v višini 175 milijonov dolarjev kot brezobrestno posojilo banke za mednarodna plačila. V Washingtonu pa odklanjajo francoski predlog, naj bi Nemčija v naslednjem letu plačevala dvojne letne obroke. (Vest je brez vsakega vira in jo je zaradi tega sprejeti z rezervo.)

Vznemirjenje v Nemčiji

Berlin, 27. junija. g. Francoski protipredlogi in potek debate v francoski zbornici so izzvali v Berlinu novo vznemirjenje. Tisk nacijonalistične opozicije je zopet pričel strastno napadati Francijo. Tudi listi, ki so sicer nastopali za sporazum, naglašajo razliko med Hoovrovim predlogom in francoskimi predlogi, ki da so nezdružljivi. Vrnitev nezavarovanega dela anuitet po enem letu bi izredno zmanjšala razbremenitev, ki bi bila dovoljena Nemčiji, če bi je sploh ne onemogočila. Kakor domnevajo, se bodo Mellonova pogajanja za sporazum nanašala na brezobrestno kreditiranje nezavarovanih reparacijskih delov po Mednarodni banki za plačila in za nadaljevanje stvarnih dajatev Franciji. Oficijozni krogi so v splošnem zelo rezervirani in čakajo na izid pogajanj z Mellonom. Poluradni komunike samo naglaša, da se je vršil dopoldne [illegible] sarni državnega kancelarja važen r[illegible] o zunanjem političnem položaju, ki [illegible] ustvaril francoski odgovor Ameriki.

Stimson na potu v Evropo

New York, 27. junija, gg. Državni tajnik Stimson se je danes na italijanskem parniku »Conte Grande« odpeljal proti Napolju. Tik pred odhodom je izjavil zastopnikom tiska, da se po zaupnici v francoski zbornici lahko upa na sporazum. Francija je dokazala polno razumevanje za položaj, zaradi česar je upravičena nada, da bo Hoovrova pobuda dosegla popolni uspeh.

Konference v Rimu

Rim, 27. junija. a. Agencija »Stefani« poroča, da je včeraj popoldne zunanji minister Grandi sprejel nemškega poslanika Schuberta. Razgovor je trajal eno uro in se je nanašal na takojšnje uveljavljenje moratorija. Italijanski zunanji minister je odšel nato v palačo Venezia, kjer je poročal o razgovoru ministrskemu predsedniku. Nemški poslanik je bil popoldne ponovno sprejet pri zunanjem ministru.

Prve parlamentarne volitve v Španiji

Po devetih letih bo špansko prebivalstvo danes zopet volilo poslance — Kritični dogodki

Madrid, 27. junija AA. Jutri bo prvič po 9 letih volila Španija parlament ki bo imel 470 poslancev. Od zadnjih volitev je živela Španija v znamenju velikih izprememb. L. 1923 se je Primo de Rivera proglasil za diktatorja in ukinil parlamentarni režim. Aprila letos je odstopil kralj Alfonz. Španija je postala republika in jutri bodo volitve v ustavodajno skupščino. Skoro gotovo je, da bodo zbrale največ glasov radikalno-republikanska, radikalno-socijalistična in republikansko-socijalistična stranka.

Madrid, 27. junija d. V Barceloni so včeraj od komunistov nahujskani brezposelni napadli več trgovin z živili ter jih izropali. Pri tem je prišlo do spopadov s policijo.

Vrhovni poveljnik general Sanjuje je včeraj odpotoval z letalom iz Madrida v Sevillo, kjer je postal položaj zelo kritičen in kjer so pričakovali pohoda upornih kmetov v glavno mesto. General Sanjuje ima od vlade vsa pooblastila.

Znani letalec Franco, ki vrši v Andaluziji revolucijonarno separatistično propagando, je bil odstavljen kot šef vojaškega letalstva. Ker leži bolan v vojaški bolnici, kakor poročajo, ni nevarnosti, da bi pobegnil.

Barcelona, 27. junija d. V znak protesta proti ustavitvi gradnje železnice Orense-La Coruna, ki jo je odredila vlada zaradi slabega finančnega položaja, je bila po poročilih iz La Corune v pokrajini Galiciji proglašena neodvisna republika. Po vsej Galiciji, zlasti pa v krajih, kjer so mnogoštevilni delavci ostali brez zaslužka zaradi ustavitve železniške gradnje, obstoja veliko razburjenje in ni izključeno da se ta pokrajina ne bo udeležila parlamentarnih volitev, ako bo madridska vlada vztrajala na ustavitvi del.

Ponesrečen upor letalcev

Madrid, 27. junija AA. danes so se vojaški letalci, nastanjeni v Tallati blizu Seville, uprli. Upornikom je poveljeval major Franco, voditelj revolucionarne republikanske stranke. V Tallato je prispelo z letali iz vseh krajev Španije mnogo letalcev. Vlada je še pravočasno poslala proti upornikom vojaštvo, ki je preprečilo izbruh revolte. Vlada je Franca proglasila za aretiranega. Franco leži v bolnici v Sevilli, ker si je zlomil nogo na nekem vojnem shodu. O resnih nemirih poročajo tudi iz drugih krajev.

Vatikan in Italija

Rim, 27. junija. g. Nota italijanske vlade je napravila v vatikanskih krogih zelo neugoden vtis. Splošno naglašajo kot zelo čudno, da je italijanska vlada šele sedaj, šest tednov po sporu, uvedla preiskavo o dogodkih, ki so povzročili nemire in privedli do spora. Razen tega se tudi pritožujejo v vatikanskih krogih ker so oficijelni italijanski krogi napačno poučili inozemski tisk o dogodkih. V okolici papeža zagotavljajo, da je papež mnenja, da trenutno še ni podlage za pogajanja, ki bi mogla imeti uspeh.

Političen umor med fašisti

Milan, 27. junija. g. V kraju Cafani je bil napaden član fašističnega direktorija tvorničar Ruboli. Napadalci so ga vrgli v vodo, kjer je utonil. Fašistična oblastva so sprva domnevala, da gre za čin protifašističnih elementov, poznejša preiskava pa je dognala, da je vprizoril napad Rubolijev konkurent v fašistični stranki. Ruboli je namreč kandidiral na mesto župana v Cafani. Policija je ugotovila, da so zločin zakrivili pristaši njegovega protikandidata Bertolettija. Številni fašisti so bili aretirani.

Poroka princese Ileane

Bukarešta, 27. junija AA. Poroka princese Ileane z Antonom Habsburškim bo 26. julija.

Post in Gatty v Sibiriji

Moskva, 27. junija. AA. Ameriška letalca Post in Gatty sta startala včeraj k poletu v Irkutsk. Pristala bosta med potjo v Novem Sibirsku, da izpopolnita zalogo goriva.

Moskva, 27. junija. AA. Ameriška letalca Post in Gatty sta prispela popoldne iz Novega Sibirska v Irkutsk. Uro pozneje sta nadaljevala polet proti Habarovsku.

Polet Zeppelina na Severni tečaj

Friedrichshafen, 27. junija AA. Danes so objavili definitivni program ekspedicije zrakoplova »Grofa Zeppelina« na Severni tečaj. Zrakoplov bo startal v Friedrichshafnu 20. julija. Ustavil se bo v Berlinu, kjer bo vzel s seboj nemške znanstvenike, nato pa nadaljeval polet proti Leningradu. Tam se bo vkrcal ruski del ekspedicije. Ko bo zrakoplov obnovil gorivo bo letel na Franc Jožefovo deželo, kjer se sestane z ruskim ledolomilcem »Maliginom«.

Nove cene za žitarice v ČSR

Beograd, 27. junija AA. Po sklepu češkoslovaške vlade so določene tele nove carine za cerealije: za 100 kg pšenice 25 Kč, rži 36 Kč, ječmena 21 Kč, ovsa 14 Kč in moke 46 Kč.

Sokolski dnevi v Splitu

Split, 27. junija. n Split je popolnoma v znaku velikih sokolskih svečanosti povodom jadranskega sokolskega zleta. Vse mesto je v zastavah in zelenju, a neprestano prihajajo nove skupine Sokolov in drugih gostov. Danes so prispeli tudi člani ljubljanske sokolske župe in ostalih sokolskih društev iz dravske banovine. Vsi so čili in zdravi. Inozemski letoviščarji posvečajo Sokolom največjo pozornost ter pravijo, da se je mesto čez noč spremenilo v tabor rdečih srajc. Jutri se prično glavne zletne svečanosti s povorko skozi mesto. Računajo, da je zbranih v Splitu nad 10.000 Sokolov iz vse države. Številne so tudi deputacije češkega in poljskega Sokolstva.

Zlet slovanskih skavtov v Pragi

Praga, 27. junija. h. Jutri in pojutrišnjem se bo vršil tukaj »jamboree« slovanskih skavtov. Že od včeraj prihajajo v Prago močna zastopstva slovanskih skavtov. Najmočnejšo delegacijo je poslala Poljska, odkoder je prišlo na zbor 2000 skavtov. Tekom noči so prispeli v Prago tudi jugoslovenski skavti, 192 po številu. Jugoslovensko delegacijo vodijo dr. Maleš, dr. Gligarović, Milivoje Jojić, Uroš Šegorac, Mihajlo Jenić, Andjelinović, Mladen Jugović in Egon Spitzer. Jugoslovenski skavti so bili danes na poslaništvu in so si tekom dneva ogledali zanimivosti mesta. Vsi skavti so nastanjeni v šotorih na velikem otoku sredi Vltave. Jutri bodo priredili velik obhod po mestu, nakar bodo odšli na Hradčane, kjer se bodo poklonili prezidentu Masaryku.

Novi poslanik Poljske

Beograd, 27. junija. p. Za novega poslanika poljske republike v Beogradu je imenovan dr. Vladislav Ginter. Dr. Ginter je bil poprej svetnik poslaništva v Angori, nazadnje pa je služboval v poljskem zunanjem ministrstvu. Svoje mesto bo nastopil meseca avgusta.

Podaljšanje trgovinske pogodbe z Rumunijo

Beograd, 27. junija. AA. Poslaništvo kraljevine Jugoslavije v Bukarešti poroča, da je bila z rumunskim zunanjim ministrstvom izvršena izmenjava ratifikacijskih listin, na podlagi katerih se trgovinska pogodba med Rumunijo in Jugoslavijo, ki preneha 1. julija t. l., podaljša za nadaljnjih 6 mesecev, to je do 1. januarja l. 1932.

Iz prometne službe

Beograd, 27. junija. AA. S sklepom prometnega ministra in s soglasjem predsednika ministrskega sveta je premeščen Ivan Rus, uradnik 2. skupine, III. kategorije s prometno-komercijalnega oddelka ljubljanske direkcije k računovodstvu iste direkcije.

Izseljeniški kongres

Včeraj je bil v Zagrebu drugi kongresni dan — Važni in zanimivi referati voditeljev ameriških rojakov

Zagreb, 27. junija r. Danes se je v Zagrebu nadaljeval kongres izseljencev, ki je bil včeraj svečano otvorjen v Ljubljani. Dočim je bil ljubljanski del kongresa posvečen predvsem otvoritvenim svečanostim, je kongres danes po kratkih pozdravih s strani oficielnih predstavnikov zagrebških lokalnih oblasti in zastopnikov takoj začel z razpravami. Kongres ima predvsem nalogo, pojasniti težnje naših izseljencev v Ameriki in poiskati sredstva in pota, da se navežejo med našimi rojaki v tujini in domovino kar najtesnejši stiki ter da se armade naših izseljencev ne izgube v tujini. Voditelji izseljencev so podali najprvo poročila o stanju in položaju naših izseljencev in stavili nato tudi razne predloge, kako bi se mogle sedanje razmere izboljšati.

Zagreb, 27. junija AA. Ob 10.30 je otvoril izseljeniški kongres predsednik vseh izseljeniških organizacij, šef centralnega presbiroja Milan Marjanović. Po otvoritvi je zastopnik ameriških izseljencev prof. Dević predlagal, naj se pošlje pozdravna brzojavka predsedniku vlade in ministru za socialno politiko in narodno zdravje ter izrazil svojo zahvalo banu dravske banovine in mestnemu načelniku ter meščanom Ljubljane za lepi sprejem, ki so jim ga priredili. Odposlana je bila tudi pozdravna brzojavka našemu poslaniku v ameriških Zedinjenih državah.

Za njim je pozdravil izseljence podban savske banovine dr. Stevan Hadži. Mestni načelnik Srkulj je izrazil veselje, da so izseljenci prišli nazaj v stare kraje Jugoslavije. V imenu ministra za socialno politiko in narodno zdravje je izrekel pozdrave dr. Fedor Aranicki, šef dr. Premuš v imenu društva sv. Hijeronima, bivši ban Šilović v imenu narodne zaščite, general Colović v imenu beograjskega pripravljalnega odbora, g. Kraut v imenu slovenskega odbora, g. Krunić-Peleš za ženske organizacije itd.

Jugoslovenske organizacije v Zedinjenih državah

Prof. Dević je imel uvodni referat. Izvajal je, da je treba razdeliti izseljence v one, ki imajo rodbino in ki želijo ostati v Ameriki ter v one, ki morejo ali želijo vrniti se v domovino. **Izseljencev, organiziranih v Zedinjenih državah v jugoslovenskih podpornih društvih, je 270.000. Ta društva imajo kapitala 18 milijonov dolarjev, vsota zavarovanja pa se suče okoli 200 milijonov dolarjev.** Zdaj je ravno aktualno vprašanje organizacije vseh teh društev v veliko jugoslovensko podporno federacijo. **Jugoslovenskih izseljencev je v Ameriki nad 700.000, od teh je polovica sprejela ameriško državljanstvo, da si zasigura delo. Tu nastaja vprašanje tako zvanega dvojnega državljanstva** in kongres mora napraviti ukrepe, da se reši to vprašanje. V svetovni vojni je prišlo v našo državo 10.000 dobrovoljcev iz Amerike, kar svedoči o moralni in materialni sili naših izseljencev. Dokazujoč važnost naših izseljencev za domovino ugotavlja govornik, da so naši **izseljenci poslali v domovino čez 10 milijonov dolarjev. Referent je zaključil s predlogom, naj se čim prej skliče kongres naših izseljencev iz vseh krajev sveta, posebno tudi iz Južne Amerike, Kanade, Avstralije in Nove Zelandije. Ta kongres naj bi bil temelj za organizirano in sistematično delo za izseljeniško stvar.**

Ogrožena druga generacija

Drugi referat je imel Ivan Mladineo, ki je dejal, da je od naših izseljencev že **350.000 potomcev izseljencev. Ta druga generacija je le deloma organizirana v naših podpornih organizacijah in se vedno bolj amerikanizira.** Ulica zelo vpliva na razvoj druge generacije, ker ji sugerira, da je Amerika najboljša država na svetu. Starejši gledajo drugače na ta problem in tako nastaja v Ameriki med izseljenci spor med očeti in otroki, v čemer leži tragedija mnogih izseljeniških rodbin. Mi ne moremo preprečiti, da postanejo otroci izseljencev Američani, toda tudi ta druga generacija bi morala vedeti, odkod izvira, in morala bi biti ponosna, da je od nas. Zdaj še večina te dece razume in govori naš jezik. Naše cerkve in šole v Ameriki bi morale intenzivno vplivati na njo. **Naših rednih šol v USA je 37, izrednih 75, cerkva je 110.** Neko posebno oblastvo bi moralo stopiti v kontakt z vsemi našimi šolami in cerkvami v USA in **dati na razpolago potreben material, posebno knjige, učila in slike, seveda prikrojene za Ameriko.** Nato bi bilo treba organizirati ekstenzivno delovanje med drugo generacijo ter buditi pri njej interes za stare kraje preko naših organizacij v Ameriki.

Govornik je zaključil: **»Če se za drugo generacijo ne napravi več ko dozdaj, bo izginila v Ameriki vsaka sled za nami, za našim jezikom in našo krvjo!«**

Gospodarski položaj izseljencev

Referent Roknić je naglasil željo mnogih izseljencev, da se vrnejo v domovino, ker se je stanje v Jugoslaviji zboljšalo, gospodarska situacija v Ameriki pa postaja vsak dan težja, ker je zdaj tam preko 6 milijonov brezposelnih. 10 odstotkov našega delovnega ljudstva v Ameriki je ostalo brez dela, 15 odstotkov po trikrat na teden, 20 odstotkov pa 4 dni v tednu. Razen tega so tudi mezde precej padle. Oni naši izseljenci, ki so postali trgovci in podjetniki (okoli 2 odst.), so v posebno težkem položaju, ker veliki ameriški trusti uničijo v kali vsak poskus osamosvojitve naših ljudi. Oni, ki so se posvetili gostilničarskemu poslu mnogo trpijo zaradi prohibicije in bi se radi vrnili v staro domovino, da bi postali zopet kmetje, kakor so to bili pred svojim odhodom v Ameriko. Tu nastaja problem vrnitve v stare kraje. Mnogi ne vedo kako bi se vrnili, ker nimajo podatkov o stanju v naši državi. Treba je organizirati obveščevalno službo. Največji del onih, ki bi se želeli vrniti, so industrijski delavci. Vrnitev ovirajo predvsem napačne vesti o razmerah v naši domovini. Tako so ravno pred odhodom izseljencev na kongres širili v Chicagu glasove, da Jugoslavija pripravlja vojno in da preseljuje ljudstvo iz Like v Bosno, v Liki pa da se bo nastanilo samo vojaštvo, ki čaka na začetek vojne. Iz tega se vidi, kako potrebne bi bile točne informacije za naše izseljence za razmere v domovini. Gospodarska kriza v Ameriki je težka, treba pa je poudariti, da se naši ljudje vzajemno podpirajo.

Afera posl. Stříbrnega

Praga, 26. junija 1931.

Danes se je na Češkoslovaškem dobojeval boj, ki je vznemirjal čsl. javnost dobrih pet let in ki se je končal s popolnim porazom poslanca Jurija Stříbrnega, glavnega junaka te neprijetne borbe. Parlamentarna komisija, ki je imela nalogo, da podrobno preišče vse očitke, ki so jih nasprotniki natovoril Stříbrnemu, je v državnem zboru iznesla poročilo o preiskavi, ki je izzvenelo za Stříbrnega naravnost porazno. Komisija je dognala, da je Stříbrny upravljal svoj ministrski portfelj in porabljal svoj poslanski mandat na način in v svrhe, kakor bi tega ne smel pošten politik, minister in poslanec. Postopanje ministra in poslanca Stříbrnega je bilo takega značaja, da lahko samo pristojno sodišče odloči, v koliko se je Stříbrny pri tem kretal v mejah, ki so v skladu z zakonom. Zbornica je vzela poročilo na znanje, odstopila zadevo pristojnemu sodišču ter pozvala vlado, naj čim preje izdela in predloži zakon o odgovornosti članov vlade. S tem bo najbrž vsaj začasno zaključena politična karijera poslanca Jurija Stříbrnega, ki je prva leta po prevratu igral v politični areni Češkoslovaške vodilno in odločilno vlogo.

Ime Jurija Stříbrnega je postalo širši javnosti znano v zadnjem letu obstoja Avstrije, ko je z izredno vehemenco in silno ofenzivnostjo v dunajskem parlamentu podvrgel uničujoči kritiki avstrijsko upravo, ki je v koncentracijskem taborišču Thalerhofu nad slovanskimi interniranci zagrešila celo vrsto v nebo vpijočih zločinov. Po vseh slovanskih deželah Avstrije sta odmevala govora poslancev Stříbrnega in in dr. Tresića - Pavišića, ki sta pred javnostjo nastopila z ostro obsodbo zločinstev v Thalerhofu.

Tedaj ni nihče spraševal, kdo je ta poslanec češke narodno - socijalne stranke; bilo je dovolj, da se je s svojim temperamentom in pogumom povzpel v prve vrste slovanskih politikov dunajske zbornice. Mož je imel dragocen dar, da je razumel, kaj teži malega človeka: intuitivno je zapopadel trenutno duhovno razpoloženje širokih slojev in je z elementarno silo nastopil za njih interese. Drugič se je odločno pokazal v javnosti l. 1918., ko je z dr. Šmeralom kratko pred razsulom poskusil prevrat in ko so pod njegovim vodstvom proglasile kratkotrajno republiko, ki pa jo je Avstrija še lahko potlačila.

Štirinajst dni kasneje, na dan samega prevrata 18 oktobra, Stříbrny že ni šel več s Šmeralom, ki je krenil na skrajno levico, marveč se pridružil nacionalnim masam kot voditelj. Govoril je prevratne govore, hodil na čelu revolucijonarnih sprevodov in v družbi s Švehlo in Rašinom prevzemal oblast iz rok avstrijskih mogočnikov. Bil je one dni nadvse važna politična osebnost mali človek, delavec in obrtnik je videl v njem svojega voditelja ter mu je slepo sledil. Le Stříbrnemu se ima Češkoslovaška zahvaliti, da delavske mase niso krenile na levico, s čimer je bila mlada država obvarovana meščanske vojne, boljevizma in sličnih strahot, ki bi že v kali zadušile novo svobodo in onemogočile ustanovitev države.

Odslej je bil Stříbrny v ožjem krožku osebnosti, ki so vladale v državi, ter je bil do l. 1926. neprestano član vlade. Nadomestoval je celo na predsedstvu vlade predsednika Švehlo, ko je slednji zaradi bolezni prvič prekinil svoje politično delovanje. Kot dragocena sila je vžival veliko zaupanje predsednika Masaryka, ki pa je z bistrim pogledom kmalu spoznal, v čem je slabost značaja Stříbrnega. Na predlog Masarykov, ki je želel, da bi bil Stříbrny materijalno neodvisen in tako nedostopen skušnjavam, ki so v zvezi z visokim položajem, je država podelila Stříbrnemu častni narodni dar četrt milijona čeških kron. Ta dar je Stříbrny kasneje vrnil.

V svojem delovanju si je stekel Stříbrny sloves energičnega in delavnega ministra in izvrstnega organizatorja in to v vseh resorih, ki jih je kdaj upravljal. Česarkoli se je lotil, vse se mu je posrečilo. Kamorkoli je segel, je uvel red, dasi spada njegovo delo večinoma v dobo splošne zmešnjave in nereda prvih poprevratnih let. Kot najuglednejšega politika čsl. nar.-soc. stranke so ga seveda tudi silno napadali z vseh strani; osobito komunisti so vedeli povedati prave bajke o njegovem gospodskem življenju, razkošju in bogastvu, ki mu je teklo iz njegovih raznih visokih funkcij. V javnosti so se širile govorice o njegovih intimnih stikih z bančniki, podjetniki in bogataši in izkazalo se je, da je bil predsednik Masaryk izboren poznavalec ljudi, ko je hotel Stříbrnega napraviti denarno neodvisnega. Moč je koncev koncev zapeljala Stříbrnega v razne spekulacije in dvomljiva podjetja.

Stranka je še l. 1924. branila svojega odličnega člana na vso moč in tudi javnost mu je marsikaj odpustila, češ: Saj je to naš Jirka! Čez dve leti pa ga je morala stranka vendar le izključiti in Jirka je začel neusmiljeni boj proti strankinim voditeljem. Stavil je alternativo: Ali Beneš, ali jaz. Pri tem boju pa je napravil usodno in nerazumljivo napako. Ni se obrnil osebno do malega človeka, do onih stotisočev, ki so ga oboževali, marveč je vso državo, osobito pa prestolnico Prago, preplavil s časopisjem, ki je strastno napadalo stranko in njene voditelje, zlasti zunanjega ministra Beneša. S tiskom pa seveda ni osnoval stranke in v sedanji parlament je prišel samo še z dvema tovarišema, dr. Perglerjem in bivšim generalom Gajdo. Popolnoma oslabljen ni mogel vzdržati navala stranke, ki je udarila po trojici, vzela dvema mandat, Stříbrnemu pa nakopala parlamentarno preiskavo, iz katere je izšel močno kompromitiran. Vsekakor je škoda jake tvorne sile Stříbrnega, ki je izgubil ravnotežje ter se spremenil v uničevalca onega, kar je pomagal ustvarjati v svojih najboljših letih. Vendar pa bo vzgled pripomogel k ozdravljenju razmer na Češkoslovaškem. Narodovo zaupanje v državo se bo ojačilo, ko se je pokazalo, da si niti človek s takimi zaslugami, kakršne ima poslanec Stříbrny, ne sme dovoljevati poslov v škodo države.

Kako hoče Avstrija rešiti manjšinsko vprašanje

Dunaj, 25. junija.

Univerzitetni profesor dr. Viljem Winkler, ki je obenem tudi šef instituta za manjšinsko statistiko na dunajski univerzi, je izdal pred kratkim statistično knjigo o evroskih manjšinah (Statistisches Handbuch der europäischen Nationalitäten). Po njegovih izvajanjih je sklepati, da se narodne manjšine skoro v vseh evropskih državah krčijo. Isto usodo delijo tudi slovanske manjšine v Avstriji, Čehi na Dunaju in na Spodnjem Avstrijskem, Hrvatje na Gradiščanskem in Slovenci na Koroškem. Po Winklerjevih podatkih, ki jih je črpal iz avstrijskih uradnih virov, je ravno propad slovenske manjšine na Koroškem najhujši in skoro katastrofalen. Leta 1910. je priznalo od prebivalcev kasnejše plebiscitne cone A skoro 70 odstotkov slovenščino za »občevalni jezik«, leta 1920. je glasovalo 41 odstotkov prebivalcev cone A za Jugoslavijo in pri ljudskem štetju leta 1923. se je samo 25 odstotkov priznalo k »slovenski jezikovni pripadnosti«. Sicer navaja profesor Winkler, da oddaja glasu za Avstrijo ob priliki plebiscita ni bila še priznanje k nemškemu narodu in da se tudi ljudsko štetje iz leta 1923. ne da natančno kontrolirati, vendar pravi, da vsekakor kažejo te številke močno padajočo tendenco števila slovenskega življa na Koroškem.

Zastopnik koroških Slovencev je k tem izvajanjem že svoj čas izjavil, da se število koroških Slovencev v resnici ni spremenilo; pri ljudskem štetju leta 1923. se je porabila v slovenskem delu Koroške le posebna števna metoda. Občinske števne komisarje je oblast odstavila in njihovo delo zavrgla, na njihova mesta pa imenovala druge komisarje, večinoma učitelje, ki so »popravili« štetje komisarjev, tako da so dosegli postavljeni jim cilj, da so namreč našteli samo toliko Slovencev, kolikor jih je glasovalo leta 1920. za Jugoslavijo. To je dokazoval s podatki iz svoje domače občine: leta 1920. je glasovalo 53 odstotkov za Avstrijo in 47 odstotkov za Jugoslavijo, leta 1923. pa se je razmerje v toliko izpremenilo, da se je v dotični občini našteli samo 42 odstotkov Slovencev in 58 odstotkov Nemcev. Pravih Nemcev pa je v tej občini samo 18.

Na ta izvajanja zastopnika koroških Slovencev je odgovoril te dni državni urad za statistiko s komunikejem, v katerem pravi med drugim: »V krajih, kjer se vrši močan narodni preobrat, je veliko oseb, o katerih glede narodne pripadnosti lahko vladajo različna naziranja; ako se presoja njihova narodnost po pokolenju in mogoče tudi po domačem občevalnem jeziku, se morejo prištevati k enemu narodu, ako pa se presojajo po svojem mišljenju in po jeziku, h kateremu se priznavajo in katerega se v javnosti najrajši poslužujejo, tedaj se jih ne more več računati k prvotnemu, temveč k novemu narodu. Te osebe bi se morale vzeti pri ljudskem štetju za dvojezične. Ker pa se ta števni način praktično ne da izvesti, se mora prepustiti vsakemu posamezniku odločitev, kateri jezik prizna za svoj jezik in kateri narodnosti potemtakem pripada. Tega pa slovenski števni komisarji v slovenskih občinah pri uradnem štetju leta 1923 niso upoštevali, ker so se postavili na stališče, da so osebe slovenskega pokolenja Slovenci«. »Gre torej tukaj — nadaljuje komunike — za dvoje bistveno različnih stališč! **Avstrija zavzema stališče, da je jezik, h kateremu se človek priznava (torej njegovo subjektivno narodno mišljenje) edino merodajen za določitev njegove narodne pripadnosti.** Pri razmerah, ki vladajo na Koroškem, pa se ne sme prezreti, da mora manjšinsko pravo in vzgoja manjšine prenehati pri osebah, ki so se, četudi izvirajoč iz manjšinskega naroda, manjšini prostovoljno odpovedale; pomenilo bi narodno zatiranje, ako bi se za take osebe od njihovih bivših sonarodnjakov delal pritisk. **Avstrijsko ljudsko štetje bo zato v letu 1931 vprašalo naravnost po narodni pripadnosti. Rezultati, ki se bodo na ta način dosegli bodo spravili jasnost tudi v narodne razmere na Koroškem«.**

V Avstriji si bo moral torej vsak sam določiti svojo narodnost, pri čemur se mu ne bo treba ozirati na svoj materni jezik in tudi ne na jezik, ki ga govori s svojimi domačimi ljudmi. Ako zna par nemških besedi, že spada k nemškemu narodu, ker je to njegov občevalni jezik — četudi samo s priseljenimi nemškimi uradniki in rajhovskimi posestniki. Zato bo skrbela agitacija vseh tistih korporacij, kojih cilj je, v teku ene generacije iztrebiti slovenski življ iz Koroške.

Toda zavednost koroških Slovencev bo prekrižala njihove nakane. —lv—

Lep uspeh dveh rumunskih letalcev

Bukarešta, 27. junija g. Včeraj se je posrečilo dvema rumunskima vojaškima letalcema v 12 urah preleteti 2.000 km dolgo progo iz Bukarešte v Varšavo in nazaj. Letalca sta letela s povprečno hitrostjo 187 km na uro.

Slovesna otvoritev tramvaja na Vič

Svečanosti je prisostvovalo nad 10.000 ljudi — Prazlično razpoloženje Vičanov — Velik naval na nove vozove

Ljubljana, 27. junija.

Delo je srečno končano, za Šiškarji so tudi Vičani dobili tramvajsko zvezo z Ljubljano. Po dopoldanskem komisijskem ogledu je bilo ugotovljeno, da je nova proga na Vič, dolga 1 km in 700 m, sposobna za obrat.

Proti večeru je privozilo že okoli 17.30 pred kavarno »Zvezda« pet novih tramvajskih voz, okrašenih s cipresnimi girlandami iz mestne vrtnarije in z državnimi zastavami. Nekoliko pred 18. so zasedli prve vozove člani komisije, ki je dopoldne pregledali progo, člani občinskega sveta z županom dr. Dinkom Pucom na čelu, zastopnik bana načelnik trgovinskega oddelka dr. Rudolf Marn, policijski upravnik g. Kerševan, sreski načelnik dr. Rudolf Andrejka, prorektor univ. prof. dr. Milan Vidmar, konstrukter univ. prof. Lobe in drugi odlični gostje. V zadnje vozove pa se je vsedlo tudi mnogo povabljenega občinstva. Od »Zvezde« dalje vso pot je tvorilo občinstvo sila gost špalir. Na Borštnikovem trgu se je prvi voz ustavil in za njim drugi ker jih je tam pričakovala množica meščanov dvorskega okraja. V njihovem imenu je pozdravil učitelj Potočnik g. župana in ostalo družbo ter se zahvalil, da je dobil okraj cestno železnico, hkrati pa izrazil željo, da bi se tudi na Borštnikovem trgu določilo postajališče.

Nato so vozovi med vzklikanjem množice odrdrali dalje proti Viču. Na Tržaški cesti pri Stan in Domu je pričakovala dohod prvega tramvaja ogromna množica viškega prebivalstva z županom g. Jurijem Petrovčičem na čelu. Pred meseci ustanovljena godba Vič-Glince je zasvirala in narodne noše so začele obsipati prvi voz s cvetjem.

Župan Petrovčič je toplo pozdravil goste. Zahvalil se je g. županu dr. Pucu in drugim faktorjem za trud, da se je uresničila stara želja viškega prebivalstva. Zaključil je z vzklikom:

»Dobrodošli! Pot je prosta!«

Za pozdrav se je zahvalil predsednik MD dr. Fettich. Formiral se je nato kar veličasten sprevod. Na čelu je korakalo 11 jezdecev v narodnih nošah z državno zastavo, godba, za njo pa so korakali: župana dr. Dinko Puc in Jurij Petrovčič, sreski načelnik dr. Andrejka, podžupan prof. Evgen Jarc, obč. svet. Josip Turk in predsednik maloželezniške družbe dr. Fettich.

Blagoslovitev železnice.

Sprevod se je ustavil pred viško cerkvijo. Množica je narasla na 10.000 glav. Med topovskimi streli je g. župnik p. Teodor Tavčar blagoslovil železnico. Viški fantje so krepko streljali iz starega topa, ki so ga pripeljali iz sosednje vasi Brda. G. župnik je pred blagoslovom imel kratek nagovor, v katerem je zlasti poudarjal velike zasluge Ljubljane za modernizacijo viške občine. Pred petimi leti je iz Ljubljane prvič zasvetila električna luč, a pred dvema letoma je kar na tihem pritekla iz mestnega vodovoda prva zdrava voda, sedaj pa je speljana električna cestna železnica, ki je brezdvomno velike važnosti za napredek delavske občine.

Vozovi so nato krenili dalje do konca pri km 2.700, do gostilne pri Pavliču. Redni promet se je takoj pričel in je bil velikanski naval na vozove. Za povabljene goste je bila v telovadnici viškega Sokola prirejena zakuska, med katero so bile izmenjane prav iskrene zdravice, ki jih je otvoril viški župan gosp. Petrovčič. Spominjal se je tudi žrtev za našo svobodo in nazdravil Nj. Vel. kralju.

Iz seje upravnega odbora cestne železnice.

Upravni odbor cestne železnice je na današnji popoldanski seji sklepal o važnih zadevah cestne železnice. Najvažnejši sklepi so bili:

1.) **Sklep o odpravi napitnine ostane v veljavi, pač pa se razdeli ob novem letu enakomerno med vse vozovno osobje 1% letnega inkasa.**

2.) **50% jutrišnjih dohodkov na vseh progah tramvajske železnice se razdeli enakomerno med vozovno osobje.**

3.) Inž. **Janko Ženko** je imenovan za direktorja cestne železnice, knjigovodji **Mihaelu Nečemarju** pa je poverjeno vodstvo vseh komercijalnih poslov.

Stroga obsodba zaradi karambola na Dunavu

Beograd, 27. junija. p. Danes je sodišče izreklo obsodbo v procesu proti kapetanoma parnikov »Zagreb« in »Franchet d' Esperey«, ki sta trčila na Dunavu. Kapetan parnika »Zagreb« Milan Batalo je bil obsojen na tri leta ječe, krmar istega parnika Borivoj Jovanović na 2 leti ječe, kapetan parnika »Franchet d' Esperey« Karanović na 2 leti ječe, razen tega pa morajo vsi trije povrniti državi 2,188.000 Din, kolikor znaša škoda, povzročena na parniku »Franchet d' Esperey«.

Vseslovanski kongres dermatologov v Beogradu

Beograd, 27. junija. p. V dvorani fiziološkega zavoda je bil danes svečano otvorjen drugi kongres dermatologov. Udeležujejo se ga poleg številnih znanstvenikov iz naše države tudi najodličnejši znanstveniki iz Poljske, Češkoslovaške, Bolgarije, Rumunije, Francije, Grčije, Turčije in Švedske pa tudi iz Avstrije in Nemčije. Kongresu predseduje beograjski univerzitetni prof. dr. Gjurica Gjorgjević Svečani otvoritvi so prisostvovali zastopnik kralja general Veljković, minister dr. Preka v imenu vlade, zastopniki posameznih ministrstev ter številni zastopniki diplomatskega zbora. Takoj po otvoritvi kongresa je bila odposlana vdanostna brzojavka Nj. Vel. kralju, nakar se je predsedujoči zahvalil vladi za podporo, ki jo je izkazala pri organizaciji kongresa. V imenu vlade je pozdravil kongres minister Preka in mu želel kar največ uspeha. Nato so govorili zastopniki posameznih narodov, nakar je kongres takoj prešel na dnevni red. Sledili so referati o raznih strokovnih vprašanjih. Kongres se bo jutri nadaljeval.

Kongres PENa v Haagu

Haag, 25. junija.

Nizozemci so pripravili čuda za zborovanje PENa. Bogastvo in prijazna gostoljubnost nas spremljata vselej in vsak čas. Kongresa se je udeležilo 31 držav (vseh skupaj je 45), ki so poslale približno 400 delegatov. Seje se vrše v veliki dvorani Binnenhofa. Prvi dan je predsedoval Holandec, drugi dan Belgijec in tretji dan Madžar. Važnejših predlogov to pot ni bilo. Z nekaterimi izpremembami so sprejeta pravila. Naše člane interesirajo izpremembe. Veliki narodi imajo v bodoče tri glasove, centri pa se lahko osnujejo povsod, po literaturah, toda v sporazumu z glavnim centrom dotične države.

Zmagal je predvsem princip literature, čeprav je bilo prvi dan bojno glasovanje. Soglasno in z velikim navdušenjem je bil sprejet apel na države, da bi ravnale s političnimi in verskimi preganjanci človeško. Pozneje sporočim besedilo. Prav tako toplo so navzoči pozdravili nemški, poljski in francoski apel za mirovno politiko. Naša delegacija je povabila na današnji seji PEN, da priredi l. 1933. kongres v Jugoslaviji. Sprejeto.

Med slučajnostmi je bil prečitan predlog nekega založnika, ki je pripravljen izdati pregled prevodne literature in pozneje, če bi PEN dal svoje posvetilo, tudi pregled vse sodobne literature v treh zvezkih. Za ta pregled bi napisali uvod Galsworthy, Thomas Mann in Jules Romains.

Izmed navzočih par imen: Galsworthy, Theodor Daeubler, Dawson Scott, Wassermann, Salten, Vermeylen (Belgijec), Šišmanov (sin Šišmanova, ki je bil v Oslu), Tze Hsiung Kuo (Kitajska), Duhamel, Crémieux, O' Donnell, Svensson, Bandrowski, Goetel, Čapek, Langer, Šalom, Asch, Opatoschu (Newyork) itd. itd.

V naši delegaciji so Jovan Dučić, Meštrović, Ćurčin, dr. Gruden, Kašanin, Perežrvin, [illegible] delegata dr. Srele in Juš Kozak. Zelo pogrešajo Župančiča, po katerem nas povsod sprašujejo.

Za prvo silo, upam, zadostujejo te vrstice. O lepotah in dobrotah, zanimivostih pozneje. *Juš Kozak.*

Bombne eksplozije v Genovi

Genova, 27. junija. s. V noči od včeraj na danes je eksplodiralo v raznih delih mesta 35 bomb. Eksplozije v splošnem niso imele hudih posledic in je popokalo le nekaj šip. Atentati so očividno demonstrativnega značaja. Bombe so bile izdelane zelo primitivno, kar kaže, da izvirajo od nestrokovnjakov.

Šahovska olimpijada v Pragi

Praga, 27. junija h. Šahovski urednik »Narodnih Listov« objavlja pregled izgledov za zmago na šahovski olimpijadi v Pragi in ceni kapaciteto jugoslovenske delegacije, ki jo označuje kot briljantno, zelo visoko. Urednik je mnenja, da morajo češki šahisti kljub prejšnjim zmagam računati s tem, da jim lahko dobro podkovana avstrijska ali jugoslovenska šahovska elita odnese zmago na praški olimpijadi.

Prva zmaga Avstrijcev za srednjeevropski pokal

Vienna Bocskai 3:0 (2:0)

Dunaj, 27. junija g. V prvi tekmi za srednjeevropski pokal je danes Vienna premagala Bocskai iz Debrecina s 3:0 (2:0). Dunajčani so bili posebno pred odmorom v veliki premoči in Gschweidl je mogel v 7. in 10. minuti zabiti dva gola. Če bi bili imeli Avstrijci malo več sreče, bi bil rezultat prvega polčasa še višji. Tretji gol je zabil Hoffman z glavo po streljanem kotu. Tekmo je sodil Čehoslovak Krist. Gledalcev je bilo »samo« okoli 4.000.

Vremenski pregled

Zagrebška vremenska napoved za danes: Stalno, precej vedro toplejše vreme z zmerno spremenljivo oblačnostjo. — **Situacija včerajšnjega dne:** Barometerska depresija, ki je minule dni šla preko kontinenta, se je umaknila proti vzhodu. Za njo pa je prišla anticiklona in nastopilo je vedro vreme. Anticiklona je prišla z Oceana, prekrila večji del južnega kontinenta, ter povzročila stalnejše in vedrejše vreme v vseh krajih. Barometerski pritisk je v splošnem porasel za 3 do 6 mm, največ na severu, temperature pa so padle za 2 do 10 stopinj, največ na jugu in vzhodu, najmanj pa v severnih pokrajinah.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Jasno vreme se bo držalo nekaj dni; vedno bolj toplo.

•

Po dolgem presledku se je v tem tednu vremenska situacija nad Evropo temeljito spremenila. Končno je vendar spet dospela na naš kontinent velika depresija z Atlantskega oceana ter povzročila, da je njen vetrovni vrtinec zajel malodane vso celino od skrajnega severa daleč na jug ter temeljito razmešal zračne mase. Depresija se je pojavila že v nedeljo zapadno od Norveške, a se je že do ponedeljka zjutraj prestavila s svojim središčem na srednjo Norveško, v torek zjutraj pa je bila že nad Finsko in severnim Baltiškim zalivom. Na tem potu je povzročila seveda poslabšanje vremena, oblačnost, deževje in ohladitev. Naših krajev neposredno ni dosegla, marveč je ostal njen učinek omejen na severno polovico Evrope. Toda njen vetrovni vrtinec je sprožil na široko gibanje severnega zraka v smeri proti jugu; ta hladnejši tok je preplavil tudi srednjo Evropo ter se potisnil pod razgrete kontinetalne zračne mase; tako se je nad osrednjim deli naše celine razvila posebna manjša depresija, ki je prevrgla naše vreme, najprej v sredo bolj na zapadu, potem v četrtek tudi vzhodneje, dočim se je bolj na jugu, nad nami, zneslo dodobra šele v petek. Po tem potu je hladni zrak z daljnega polarnega severa dospel prav do nas in še dalje na Sredozemsko morje ter na svojem prodiranju povsod sprožil deževje, ponekod z nevihtami in viharjem, povsod pa z znatno ohladitvijo, ki je, vsaj za nekaj časa, preknila pravo poletno vročino. Visok zračni tlak, ki je pritisnil za odhajajočo depresijo, je koncem tedna zavladal zopet nad srednjo Evropo, povzročil zjasnitev in umiritev vremena, kar pa pomeni, da se stara igra lahko prične znova.

Naši kraji in ljudje

Ob dveletnici smrti dr. Gregorja Žerjava

Dve leti bosta minili jutri, odkar je za vedno zatisnil svoje bistre oči naš veliki vodja in učitelj dr. Gregor Žerjav. Vrzel, ki jo je zapustila njegova smrt, je bila tako velika, da je niti doba dveh, dogodkov in dela polnih let ni mogla zamašiti.

Res je, samo njegovo telo je umrlo, njegov duh pa živi še vedno med nami in nam kaže pot, ki naj jo hodimo. Toda kljub temu pogrešamo dr. Žerjava na vsak korak, pogrešamo zlasti njegovo neizčrpno iniciativnost, njegovo optimistično energijo. In tako vedno iznova čutimo in spoznavamo, kako ogromna je izguba, ki nas je zadela 28. junija 1929 s smrtjo dr. Gregorja Žerjava. Njegov spomin v naših srcih pa bo ostal svež in svetel, spojen z globoko hvaležnostjo za vse, kar nam je dal s svojo dušo, s svojim umom in svojim delom.

*

Čez par mesecev bo postavljen in odkrit na ljubljanskem pokopališču nagrobni spomenik nepozabnemu in velikemu pokojniku. Kakor je bilo Žerjavovo življensko delo posvečeno vsemu narodu, tako bo njegov spomenik izraz hvaležnosti in spoštovanja vsega naroda, saj bo zgrajen s prispevki iz vseh jugoslovenskih krajev.

Spomenik je v delavnicah g. Kunovarja že do polovice dogotovljen; na grobu bo tvoril monumentalno umetnino, ki bo dostojna velikega Žerjavovega duha in ki bo ob enem pričala o haležnosti naroda do svojega voditelja. Tako se bomo tudi na zunaj vsaj skromno oddolžili svojemu pokojnemu voditelju.

Peter Graselli dopolnil 90 let

Ljubljana, 27. junija.

Nastarejši politik, novinar, Sokol in prvi slovenski župan bele Ljubljane obhaja na Vidovdan svoj 91. rojstni dan. To je g.

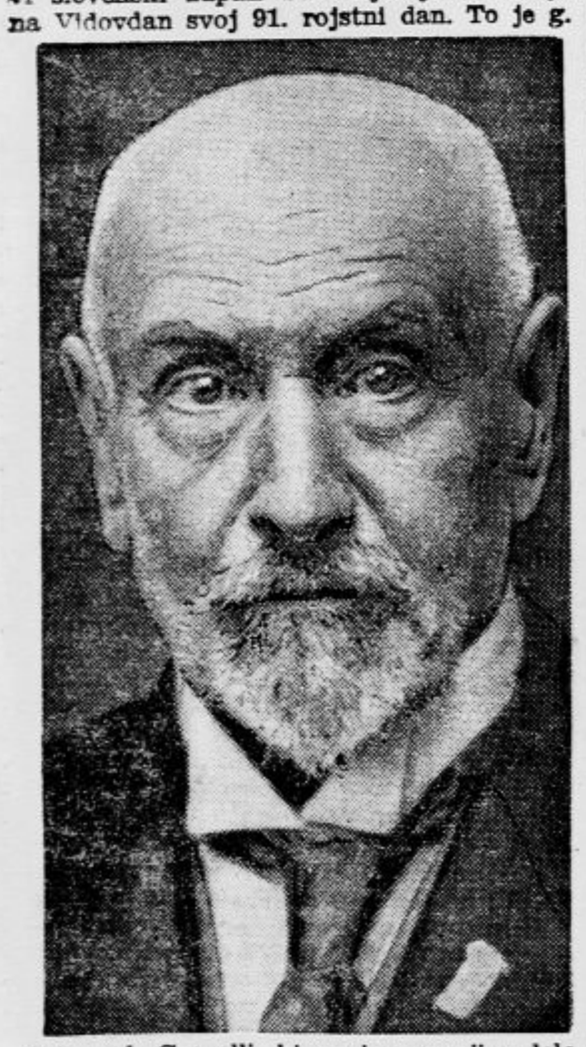

Peter pl. Graselli, ki se je s svojim delovanjem za večno vpisal v knjigo naše zgodovine. Bil je med ustanovitelji Ljubljanskega Sokola, matice vsega poznejšega Sokolstva v Sloveniji in v Jugoslaviji, nadalje soustanovitelj Glasbene Matice, Dramatičnega društva in Društva tipografov. Nešteto spominov ga veže na vse kulturne, politične in gospodarske pokrete v Ljubljani v dobi zadnjih 70 let.

Velezaslužnemu javnemu delavcu iskrene čestitke k rojstnemu dnevu! Da nam ostane zdrav najmanj še do stoletnice!

Pri apnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine **»Franz Josefove«** vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenjaki na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo na polju stransko ohromelih z **»Franz Josefovo«** vodo najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesa. **»Franz Josefova«** grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ljubljančani!

V petek smo pokazali bratom iz savske banovine, ki so prišli iz Amerike na izseljeniški kongres v Ljubljano, da znamo ceniti naše izseljence in na dan sv. Petra in Pavla, dne 29. junija, je naša dolžnost pokazati, da ljubimo nič manj tudi naše brate in sestre iz dravske banovine, ameriške izletnike, člane »Kranjske Slovenske Katoliške Jednote« v Jolietu, ki obiščejo ta dan svojo domovino. Ti izletniki bodo dospeli dne 29. junija, to je na dan sv. Petra in Pavla, ob 7. na Jesenice, kjer jih bo pozdravil posebni sprejemni odbor, kateremu načeljuje g. dr. Kogoj. Izletnikom bo na Jesenicah prirejena zakuska, nakar bodo nadaljevali vožnjo proti Ljubljani, kamor bodo dospeli ob 9. dopoldne.

Po sprejemu na glavnem kolodvoru in odložitvi prtljage v posebno za to urejene garderobe v hotelu Miklič je skupni odhod ob sviranju godbe k maši v stolnico, od tam vrnitev v hotel Miklič, kjer bodo imeli izletniki skupen obed. Popoldne ob 15. je odhod z novim tramvajem na Vič, da počastijo člani KSKJ na tamošnjem pokopališču počivajočega soustanovitelja Frančiška Susteršiča.

Vabimo vse prebivalstvo k sprejemu teh naših dragih bratov in sester, ki se v kratkem vrnejo nazaj v svojo novo domovino, kamor bodo ponesli dober naš sloves in kjer bodo razširjali dejstvo, da domovina ljubi svoje izseljence in da ni pozabila na svoje otroke v tujini. Posebno se vabijo k sprejemu dame oz. gospodične v narodnih nošah, društva z zastavami in skauti v kroju.

Oblečemo Vas
elegantno od nog do glave
za mal denar
zelo ugodno. — Tudi na obroke!
A. PRESKER
Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Žrtev viharja na Bledu

Bled, 27. junija.

Kakor smo že poročali, je razsajal preteklo nedeljo popoldne silen vihar na Bledu, ki je povzročil tudi več nesreč. Najhuje je bil poškodovan g. Frano Tamhyna, upokojeni inspektor češkega delavskega zavarovanja iz Prage. Ko se je vračal gospod Tamhyna usodnega dne s svojo soprogo z izprehoda proti domu, je padel na njega z ogrodja pri Praprotnikovi vili velik in težak tram, ki ga je vihar treščil na cesto.

Tram je močno ranil g. Tamhyno po hrbtu, trebuhu in nogah. Njegovi soprogi pa se k sreči ni nič pripetilo. Prvo pomoč mu je nudil zdravnik g. dr. De Gleria. Drugi dan so ga prepeljali z reševalnim avtom v ljubljansko Leonišče.

Gospodu Tamhyni, ki je velik prijatelj Slovencev in reden obiskovalec naše Gorenjske, želimo skorajšnjega okrevanja!

Slovaški akademiki v Ljubljani

Ljubljana, 27. junija.

V petek zvečer so z brzovlakom iz Zagreba prispeli v Ljubljano slušatelji in slušateljice filozofske fakultete in slovanskega seminarja na slovaškem vseučilišču v Bratislavi, ki se nahajajo na študij. potovanju po Jugoslaviji. Ekskurzijo vodita rektor univerze prof. dr. A. *Pražák* in lektor srbohrv. jezika prof. R. *Kovijanić*. Na kolodvoru so jih pozdravili v imenu Jugoslovensko-češkoslovaške Lige predsednik *Rasto Pustoslemšek*, v imenu ljubljanske univerze dekan filozofske fakultete prof. dr. *Kelemina*, v imenu ljubljanskih akademikov pa jur. *Brecelj*. Sprejema se je udeležilo kljub skrajno slabemu vremenu številno občinstvo, predvsem pa mnogo slušateljev in slušateljic ljubljanske univerze, ki so izročili svojim koleginjam iz Bratislave pestre šopke svežih nagljev in vrtnic.

Ob pol 22. je bila na verandi restavracije »Zvezde« večerja, ki jo je na čast gostom s podporo mestne občine priredila »Jugoslov.-češkoslovaška Liga« in ki jo je s priznano veščo roko aranžiral Ligin odbornik restavrater *Krapeš*. V imenu Lige je tu pozdravil goste v čustvenem govoru predsednik R. *Pustoslemšek*, poudarjajoč zlasti, da so bili Slovaki in Slovenci nekoč eno, kar dokazuje že dejstvo, da oboji še danes imenujejo svoj jezik — slovenski. Podpredsednik dr. *Egon Staré* se je spominjal skupnih borb za vseučilišče in pozdravil goste v imenu ljubljanskega meščanstva. V imenu Aleksandrove univerze je govoril dekan dr. Jak. *Kelemina*, ki je zlasti naglašal potrebo tesnejših stikov med ljubljansko in bratislavsko univerzo. V imenu češkoslovaškega zastopstva in Češkoslov. Obce je izrekel dobrodošlico bratislavskim gostom konzul inž. Jos. *Ševčik*, za slušatelje ljubljanskega vseučilišča pa jur. *Brecelj*.

Za pozdrave se je v lepo zasnovanem govoru zahvalil rektor *dr. A. Pražák*, ki je zlasti poudarjal, da je poset slovaških akademikov bratski Jugoslaviji mišljen kot del proslav desetletnice obstoja slovaškega vseučilišča v Bratislavi. Govorila sta še tehn. vodja ekskurzije prof. R. Kovijanić in predsednik društva slušateljev fil. fakultete »Lud. Štur« *Jos. Barat*, ki sta se zahvaljevala za presrčen sprejem, ki so ga bili slovaški gostje deležni v slovenski prestolnici. Prireditev je potekla v najlepšem razpoloženju, zlasti ker je med večerjo ubrano pel akademski pevski zbor.

Danes dopoldne so si gostje ogledali državno knjižnico na Poljanah, kjer jih je vodil direktor dr. *Slebinger*, Narodno galerijo, kjer jih je sprejel upravnik Ivan *Zorman*, in Narodni muzej, kjer jim je razkazal znamenitosti direktor dr. *Mal*. Ob 11. so se slovaški akademiki z avtobusom, ki ga jim je blagohotno preskrbela mestna občina, odpeljali na Bled. Spremljali so jih prof. dr. *Burian* in delegati ljbljanskih kolegov. Pred Parkhotelom jih je v imenu snujoče se Jugoslov.-češkoslov. Lige sprejel dr. *Zvonimir Janežič*, v čigar spremstvu so si ogledali Bled, posetili »otok želja «ter se vpisali v »Suvoboru« tudi v dvorsko posetno knjigo. Zvečer so se vrnili v Ljubljano. Z brzovlakom o polnoči so se slovaški gostje z najboljšimi vtisi iz Ljubljane in Bleda odpeljali v svojo lepo domovino pod Tatrami.

Biserna poroka na ljubljanskem gradu

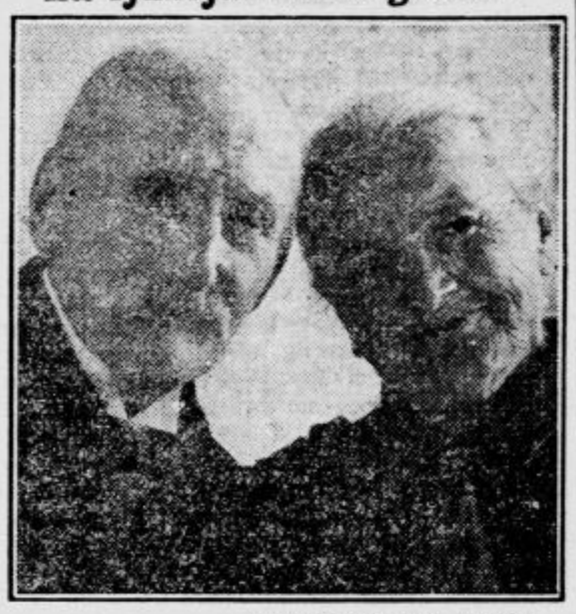

Ljubljana, 27. junija.

Upokojeni sodni oficijal g. Anton Perjatelj obhaja s svojo 84-letno soprogo Ano v kratkem času že drugi jubilej. V maju je dopolnil 90. leto, sedaj pa čestita zakonca praznujeta spomin, ko sta si pred 60 leti na Veseli gori pred oltarjem obljubila, da bosta vzajemno prenašala vse težave in radosti tega življenja. Bisernemu ženinu in njegovi nevesti želimo še mnogo zdravja in srečno življensko jesen!

Pred sokolsko svečanostjo v D. M. v Polju

V Polju se je pred 12 leti ustanovila sokolska četa in je bil njen prvi starosta pokojni šolski upravitelj Anton Draščak iz

Zaloga. V sokolski četi so se zbirali naši najboljši možje v zavesti, da je Sokolstvo opora naše bodočnosti. Sokol v Polju se lepo razvija in bo v nedeljo 5. julija proslavil slavnostno razvitje svojega prapora, ki ga je krasno izdelala soproga staroste, ga. Albina Reševa. Prapor je razstavljen v izložbi ljubljanske modne tvrdke »Elite« v Prešernovi ulici.

Pozor! Čitajte!
ZNIŽANE LETNE CENE!
Danes ob 3., 5., 7. in 9.
BOMBE SMEHA IN ZABAVE!
NEŽNI SORODNIKI
Zvočna šaloigra, v glavni vlogi:
Charlotte Ander, Felix Bressart, Camila v. Hollay, Adele Sandrock, Ralph A. Roberts in drugi.
SALVE SMEHA!
Elitni kino Matica
Telefon 2124. Telefon 2124.

Sedaj 1/3 cenejše!

štedi Vaše fino perilo

V šesttedenski telovadni šoli ČOS

Kako vežbajo mladi prednjaki slovanskega Sokolstva

Praga, 27. junija.

»Tyršuv dum«, živi spomenik očeta sokolstva, — mogočno stojiš na prelepem kraju levega brega Vltave! Prelepi dom, srce sokolstva, v tebi se uresničujejo vse one velike ideje in misli, ki jih je započel Tyrš. Mogočni so domovi trakti, a za življenje, ki biva v njih, še skoraj premajhni, saj črpa odtod svoje sile vse slovansko sokolstvo. Geslo »Zdrav duh le v zdravem telesu« se tu izvaja v polni meri. Vsako leto pohite iz Tyrševega doma med slovanske narode stotine mladih izvežbanih prednjakov. Tečaj sledi tečaju in vsako leto se vrši tudi najvišja sokolska šola, zvana »Šesttedenska telovadna šola ČOS« v katero se sprejemajo kandidati vseh slovanskih narodov.

Srce mi je močneje zatripalo, ko sem vstopil na dvorišče Tyrševega doma. Nekako plašni so mi bili koraki, a v srcu mi je plul ponos, češ: »Tudi tebi je usoda naklonila, da črpaš iz tega najvišjegag sokolskega vira!« Bil sem namreč sprejet edini iz Dravske banovine. Ni bilo veliko časa za razmišljanje, že sem se znašel v krogu ostalih bratov. Desnica je stiskala desnico, kakor to le more brat bratu, Slovan Slovanu in krepki »zdravo« je zadonel v pozdrav. Našel sem ostalih osem Jugoslovenov, ki so bili sprejeti, dalje brata Rusa in Poljaka, ostali so pa bili Čehoslovaki. Vseh tečajnikov je 41.

Začelo se je delo, izčrpno, sokolsko, kakršnega le zmore Sokol, poln volje in idealov. Jedva zabrni zjutraj ob 5. uri zvonček budnico že urejuješ svojo posteljo, hitiš pod prho, ki ti je na razpolago, mrzla ali topla. Ni še minilo pol ure, že vsi v »stroju«. Dežurni nas povede v jedilnico in ob 6. uri smo že na delu. Vse gre po gotovem redu, disciplina vznika sama.

Kako lep je v jutranjih urah pogled na letno telovadišče! Tu vadi skupina na drogu, ondi na krogih, a vse pod vodstvom starih praktikov. Ura sledi uri, vse je vezano, brezhibno, kakor more biti le takrat, če vodi tečaj izkušeni in priznani mož, kakršen je brat Franta Erben. Zopet drugič smo v telovadnici. Ta, ena izmed največjih in po vseh predpisih grajenih telovadnih dvoran napravlja že sama na sebi mogočen vtis. Toplo je človeku pri srcu, ko gleda skupine pri delu. Tu vežba oddelek proste vaje, drugi pripravljajo nastop na orodju, tretji zopet študirajo skupine itd. Sploh so dopoldnevi navadno namenjeni praksi, ki se seveda podpira s teorijo, le tu in tam sledijo praktičnosti idejna predavanja.

Ura je pol ena, prišel je čas kosila in opoldanskega odmora. A to ni čas počitka, temveč ponavljanja in študiranja. Komaj utegneš mimogrede napisati kako poročilo svojcem, že te kliče služba, treba je iti k popoldanskim uram. Sedaj bolj pridejo na svoj račun lahkoatletiki. Gimnastične vaje, skok, teki, razni meti, panoga sledi panogi, tečajniki porazdeljeni v vrstah se razvrstijo in letno telovadišče se spremeni v pravcato mravljišče. Prosti telovadbi sledijo igre, ki naj jih ponesejo tečajniki med sokolsko mladino in jo s pestrimi igrami razvedrijo. Dnevno delo zaključijo spet predavanja, razgovori in razglabljanja — saj sokolska miselnost je velika in trebalo bi posebnih študij, da jo človek dodobra razume.

Tečajniki z glavnim učiteljem Franto Erbenom v sredini

Svojevrstno je življenje na Vltavi. Po dvakrat tedensko je na sporedu v jutranjih urah plavanje in skoki v vodo, v večernih pa veslanje. Toliko, da čutimo toploto jutranjih solnčnih žarkov, že smo v velikem vojaškem kopališču. Tu ni mraza, ni strahu, skok sledi skoku, temu zopet sistematičen pouk o pravilnem plavanju. Že sta minili predpisani uri in četa se vrača ob donečih zvokih čeških koračnic, ko se Pražani šele prebujajo.

Drugič zopet veslanje: vse, prav vse je na programu za vsestransko izvežbanje in okrepitev telesa in duha. In naj pride kdo s trditvijo, da sokolski sistem ni popoln! Odgovor so mu mogočne armade sokolstva in njih uspeh.

Veliko je delo, fizično in duševno, ki ga zahteva od poedinca ta najvišja šola ČOS. A zmagujemo to delo z lahkoto, ker se dela z radostjo in ljubeznijo. Veliko bomo po sklepu nesli s seboj na svoje domove, a največji in najlepši bodo menda spomini na ono bratsko harmonijo, ki nas je kot zastopnike posameznih slovanskih plemen ves čas spajala in docela približala. Saj je predvsem sokolstvu dana naloga z geslom: »Kdor Slovan — ta Sokol«, da spet polagoma združuje po sovražnikih razcepljeno slovanstvo. Prelog Miloš, učitelj iz Celja.

Važna zveza med Radovljico in Kamno gorico

Gradba novega mostu preko Save— Za napredek tujskega prometa

Radovljica, 26. junija

Že pred kakimi 20. leti je zgradila podružnica SPD v Radovljici na ugodni točki na Savi brv, ki je vezala Radovljico z desnim bregom, s tako zvano Hosto. Ta točka je za brv pripravna zaradi tega, ker se nahaja tukaj sredi Save visoka skala, primerna za oporo. Brv so uporabljali domačini, kajti pot iz Kamne gorice, posebno pa iz Lipnice in Mošnje v Radovljico je bila zelo skrajšana. Kaj radi pa so hodili čez brv tudi turisti. Brv je ležala v slikovitem delu Gorenjske. Prav lepo je na tej točki obrežje Save, še lepša pa okolica. Pot preko brvi se je vila po prijetnih senčnih gajih, da popotnik sploh ni občutil niti sredi poletja neprijetnega žgočega solnca. Žal, je brv po nekaj letih odnesla narastla Sava.

Med vojno se ni nihče brigal za brv, pač pa se je pričelo zanimanje takoj po vojni. Ostalo bi pa bržčas še sedaj pri pripravljanju, da se ni zavzel za stvar prijatelj Kamnogoričanov g. dr. R. Fux, ki kaj rad prihaja v Kamno gorico na poletni oddih. Banska uprava je dovolila za zgradbo 20.000 Din, nekaj pa bodo zbrali domačini in darovali tudi potrebni les. Načrt predvideva v sredini toka močan železobetonski steber. Med skalno oporo in stebrom naj bi bil tudi most iz železobetona, ostali del, ki bi bil nad vodo samo v primeru povodnji, pa lesen. Ta del bi lahko popravili brez posebnih težav v primeru, da bi ga odnesla močno narastla voda, dočim bi močni železobetonski del lahko kljuboval še tako visoki vodi.

Ko bo most postavljen, bodo v naše kraje gotovo prihajala izletniki, saj bo iz Kamne gorice v Radovljico le pičlih 40 minut hoda. Poset Kamne gorice je zelo zanimiv že zaradi naše najstarejše industrije, ki ji ni para ne samo v Sloveniji, marveč v vsej zapadni Evropi ne. V Kamni gorici je ostalo še precej tako, kakor je bilo pred 100 leti. Žal, da so tudi tej stari industriji šteti dnevi in da bržčas ne bo mogla dolgo kljubovati napredujoči tehniki.

Zelo zanimive so tudi zgradbe, ki so po večini stare že nad 100 let, najstarejše pa gotovo nad 700 let. V teh hišah so se rodili slavni možje in matere naših najslavnejših mož. Kamnogoričanka je bila mati Žige Zoisa, sestra znanega misionarja dr. Maksa Kappusa. Dve stoletji kasneje se je rodil v Kamni gorici Matevž Langus, čigar sosed je bil znani politik in pesnik Lovro Toman. Kamna gorica pa nam je dala tudi med Slovenci, žal, zelo malo poznanega, toda med svetovnimi prirodoslovci nesmrtnega dr. Frana Magušarja, ki je bil kaj bridko občutil grenko življenje slovenskega študenta. Vzela ga je vojna v najlepši življenski dobi. Letos pa je umrl v visoki starosti za našo državo zaslužni Kamnogoričan Aleksander Toman.

Vse stare stavbe, izvzemši tistih, ki so jim nekateri posestniki v neokusni želji po smešni modernizaciji spremenili strehe, pričajo v davnih lepih dneh, ko je v Kamni gorici in sosednji Kropi cvetela železarska industrija. Prijetni so tudi izleti bodisi oddaljenejši kakor tudi kaki najbližji vasi. Razvedrilna je pot k mineralnima vrelcema, nazvanima »kisla studenca«, v Vrčico, na Dobravo, na razvalino Pusti grad, kjer so nekoč domovali mogočni Celjani, v Koljnico k izviru Lipnice, na planino Vodice, kakor sploh po vsej Jelovici ali pa preko Jelovice v Bohinj ali na šest do sedem ur oddaljeni Ratitovec.

Za udobnost poti, da ne bo preveč blatna, bodo že skrbeli domačini. Upamo, da bodo pričeli kmalu z delom. Popravljajo sedaj tudi cestno zvezo med levim in desnim bregom pod Radovljico. Ker je bil prehod pod mestom Radovljico čez železniško progo že zelo slab, se je državna železnica baje na zahtevo sreskega načelnika iz Radovljice le odločila, da naredi ves most iz železobetona. K sreči so pričeli z delom še precej pravočasno in bo most gotov pred glavno tujsko sezono, ko v Kamno gorico prihajajo tujci z Bleda z avtomobili. Po tej cesti vidimo drčati večkrat tudi dvorne avtomobile: Nj. Vel. kralj in kraljica kaj rada posečata naše kraje. Most gradi znana firma Slavec in drug iz Kranja. Dograjen bo v nekaj dneh, prometu pa prepuščen sredi prihodnjega meseca. Vse vasi na desnem bregu Save pri Radovljici pričakujejo, da se bo tudi v tem delu nekoliko dvignil tujski promet in nudil vsaj nekaj dohodkov lepi, a revni pokrajini.

Čudna borba za milijonsko dedščino

Spor, ki vzbuja veliko senzacijo v Beogradu

Beograd, 27. junija.

Beograjska javnost se zadnje čase bavi z vprašanjem, ki bi drugje, kjer take senzacije sploh ne morejo in ne smejo prihajati v javnost, povzročilo ne samo splošno začudenje, temveč splošno ogorčenje in obsodbo. Ker se pa v Beogradu take strogo osebne, rodbinske stvari ne jemljejo tako strogo in se, pač po krivdi samih najožjih udeležencev, smatrajo za stvar, ob katero se more obregati vsakdo, vsa javnost, se pač sedaj po vsem Beogradu in povsod kjer se čitajo beograjski listi, javno razpravlja o zasebni zapuščini pokojne gospe Jelene K. Simićeve, ki znaša menda okoli treh milijonov dinarjev.

Kakor se čita v beograjskih listih, po katerih se prekljajo med seboj v javnih dopisih med ostalim listovnim gradivom, ne pa morda v onih »Poslanih«, v katera bi najbrž drugje ne sprejeli takih dopisov, domnevni dediči in njihovi odvetniki, je pokojnica umrla brez pismene oporoke. Dokler pristojna oblast, zapuščinsko sodišče, ne bi izreklo svoje končno veljavne besede, se je uprava zapuščine izročila pokojničnemu bratu odvetniku Novaku Plećeviću, ki naj bi bil s svojim bratom edini dedič tega imetja. Toda kot dedinja se je priglasila tudi gospa Zlata Brašićeva, soproga novinarja Miše Brašića, in sicer kot edina dedinja, sklicujoč se na ustmeno oporoko, ki jo je pokojnica po zatrjevanju ge. Branišićeve napravila na smrtni postelji — umrla je za legarjem — v prisotnosti dveh po soprogu ge. Brašićeve poklicanih prič. Ker je zapuščinsko sodišče izreklo da je legar bolezen, ob kateri se more napraviti veljavna ustmena oporoka, je sedaj poklicano redno sodišče, da razsodi, ali je bila ta ustmena oporoka v resnici in pravilno napravljena. In tako se je potem stvar zanesla v javnost. Pa kako!!

Stranka, ki pobija ustmeno oporoko, je storila vse mogoče, da bi kar najbolj umazala pred javnostjo obe priči ustmene oporoke, hoteč ju prikazati kot nekaka ničvredneža, katerima se ne sme nič verjeti, dasi sta oba v državni službi. Očita se jima, da nista dovršila vseučiliških študij, da je eden celo ponarejal neke uradne listine, da nista državna uradnika itd. Sta pa v resnici dnevničarja v državni službi, eden na vseučilišču, drugi pa kot risar v ministrstvu. Trdi se celo, da pokojni gospa Simićeva nikdar ni izjavila pred njima onega, kar hočeta potrditi kot priči, in se jima tako že vnaprej očita kriva prisega.

Z druge strani pa se enako javno v listih navaja, da je pod upravo pokojničinih bratov že izginilo kakega pol milijona imetja, da pokojničina brata nikdar nista mogla pričakovati te dediščine, ker pokojnica leta in leta že ni hotela niti slišati o njih in tudi ni govorila ž njima. In kako naj bi vodil upravo imetja in si lastil pravico do njega človek, ki je bil še pred kratkim pod stečajem. Tako piše javno o odvetniku Plećeviću nasprotna stranka, ki se sklicuje na to, da je že pokojnični soprog vzel sedanjo go. Brašićevo kot mlado dekle za svojo, da je ostala v hiši tudi po njegovi smrti, da ji je pok. ga. Simićeva preskrbela vse za poroko in da sta mlada poročenca tudi stanovala v njeni hiši. Nasprotna stranka seveda kar najodločneje pobija trditev, da bi bila Simića vzela in smatrala dekle za svoje itd. itd.

In Beograd, senzacij žejen, uživa ob tem boju za milijone, ko nasprotniki slačijo do nagega drug drugega sedaj, ko je poklicano sodišče, da izreče svojo razsodbo Stvar tako preklicano diši po nedovoljenem poizkusu vplivanja na sodišče potom javnosti, da je stvar v resnici čudna, zelo čudna. Toda senzacija, imenitna senzacija pa je, senzacija z milijoni in samo sedmimi direktnimi udeleženci, vsem ostalim Beogradom pa kot hvaležno publiko. Zato pa: le naprej in ne vdajmo se!

Kroparji so izdelali motorno brizgalno

Zanimiv nastop na župni gasilski vaji v Radovljici

Radovljica, 25. junija.

V nedeljo se je vršila v Radovljici velika gasilska vaja pod vodstvom župnega načelnika Ivana Rusa z Bleda. Zbrala so se poleg domačega gasilna društva iz Begunj, Hlebcev, Kamne gorice, Krope, Leš in Zabrezice. Vaje so imele namen prikazati skupno delo vseh društev, kar bi bilo pričakovati v primeru večjega požara. — Društva so bila opremljena z najmodernejšim orodjem; več gasilnih društev pa je imelo že prav priročne motorne brizgalne.

Naloga, ki so jo imela rešiti društva, je bila: v Radovljici je izbruhnil velik požar. Delo je zelo otežkočeno, ker mestu primanjkuje vode. Nekatera društva morajo požar lokalizirati proti vasi Predtrgu, druga morajo v mestu, v sredini, gasiti veliko grajščino. Kamna gorica in Kropa, ki ima najboljšo motorno brizgalno, pa ima nalogo zalagati društva v mestu z vodo, ki jo črpa iz korit pod mestom.

Delo v mestu je potekalo, kakor že navadno pri naših gasilcih, popolnoma v redu. Zanimivo pa je bilo gledati novo motorno brizgalno gasilnega društva Krope, ki je razvila silen pritisk in gnala vodo na 150 m daleč. Toda pritisk je postal končno le prehud in popokale so cevi, kar bi bilo v primeru požara katastrofalno za Radovljico. Delni povod je bržčas bil ta, ker gornje ročne brizgalne niso mogle absorbirati toliko vode, kolikor jo je prignala v njih mala motorna brizgalna. Po vaji so motorko poskusili tudi v mestu. V dveh curkih je brizgala vodo visoko čez graščinsko poslopje, s silnim pritiskom.

Kroparji so na motorno brizgalno posebno ponosni zato, ker so jo izdelali sami člani gasilnega društva pod vodstvom domačina agilnega člana Andreja Zupana. Motor so kupili pri tvrdki A. Händler v Berlinu, vse drugo pa je delo kroparskih gasilcev, ki so žrtvovali ves svoj prosti čas skozi več mesecev, za blagor in varnost svojega bližnjega. Vsi deli brizgalne so bili kovani in struženi v domačih delavnicah po Zupanovem načrtu.

Le škoda, da so se društva po vaji takoj razšla, ne da bi se bili člani seznanili medsebojno in morda slišali kritiko o poteku vaje in splošni nalogi gasilnih društev.

Pri povratku v Kropo so se gasilci iz Krope ustavili še v Kamni gorici in tudi tukaj priredili vajo, pri kateri je posebno uspešno delovala omenjena motorna brizgalna. Veliko vajo bodo gasilci izvajali zopet 5. julija v Kropi, ob priliki blagoslovljenja novega gasilskega doma in novega orodja. To gasilno društvo je eno največjih na Gorenjskem, šteje 43 aktivnih članov, ki pridno vežbajo pod spretnim vodstvom.

Vzorna dela šentviške mladine

Ljubljana, 27. junija.

Ob koncu šolskega leta pokaže naša šolska mladina, kaj zna in kaj ji je dala šola. Ni več navada, da bi se zaključilo šolsko leto samo z razdelitvijo spričeval in bi učenci pokazali le z izpiti, če so zreli za prestop v višje razrede. Današnja šola se ne skriva med štirimi stenami, marveč upa pokazati z uspehi pouka javnosti, ki naj potem sodi ali so naši šolniki na pravi poti in nudijo mladini vse ali vsaj v obilni meri ono, kar naj jo usposobi za obstoj in napredek v življenju.

V Ljubljani se vrstijo razstave naših šolskih zavodov in človek strmi nad stvaritvami našega dijaštva. Za mestom pa ne mara zaostajati okolica. Te dni je bila na meščanski šoli v Št. Vidu nad Ljubljano otvorjena razstava, ki jasno priča o velikem trudu učiteljskih moči na eni in pa o silni nadarjenosti, pridnosti in vztrajnosti šolska mladine na drugi strani.

Mineva tretje leto, odkar je bila v Št. Vidu osnovana meščanska šola, ki je za Št. Vid in okolico naravnost ogromnega pomena. Na razstavi, ki bo zaključena s

Terpentinovo milo
opere Vaše perilo snežno belo!
8139

prihodnjo nedeljo srečujemo dela naših otrok, ki govore o silnem bogastvu otroške duše, o spretnem delu njihovih rok in seveda o požrtvovalnosti skromnega učiteljskega zbora, ki je znal v teh otrokih zbuditi talente ter jih usmeriti v smer, kamor se nagibajo.

Šola je dala učencem in učenkam toliko dobrega in praktičnega za življenje, da starši in drugi, ki si razstave niso ogledali tega skoro ne morejo presoditi.

Razstava je aranžirana v treh dvoranah. V prvi, ki jo krasi v kotu slika kraljice Marije, občudujemo krasna ročna dela deklic, v prvi vrsti perila, raznih vezenin, prtičev itd. V razkošju narodnih ornamentov se zdijo vsi ti kosi posebnost truda in zmisla za lepoto naše ženske mladine, ki bo že po nekaj letih stala sredi življenjskega vrveža. Kar jim je šola dala na pot praktičnega, bo vedno služilo v boju za obstanek. Ne smemo pozabiti kuhinjske umetnosti, ki so jo enako deležne učenke na šoli. Spremlja jo pouk v higijeni, da se s tem zbudi čut do snage pri kuhi, smisel za pravilno serviranje in gospodinjsko knjigovodstvo, kakor tudi za spremembe jedilnega lista.

V drugi dvorani se znajdemo med obilico pismenih izdelkov učencev in učenk meščanske šole ter med čudovitimi dečjimi ročnimi izdelki. Tu vidimo lično izgotovljena pisma na stroj, dela iz opisne geometrije in knjigovodstva, sijajno izdelane zemljevide, krasne zvezke s poslikanimi ovitki in ornamentirano pisavo, vse delo učencev samih. Ne manjka načrtov in tlorisov stavb. V nalogah izpričujejo temeljit pouk v zgodovini, zemljepisju, računstvu, geometriji in drugih predmetih. Dovršeno lepi so ročni lesni izdelki, ki so najvažnejši za šentviško obrt. Divimo se izvrstnim kompozicijam risb na steklu, poskusom iz modeliranja, pletarskim izdelkom, intarzijam in sploh vsemu, kar so ustvarile roke in fantazija otrok.

V tretji dvorani je nameščen izrazito risarski oddelek, kjer občudujemo par sto različnih ornamentov. Baš ti kažejo spet, koliko lepote je v otroški duši. Razstavljeni so tudi prav lepi akvareli, pasteli, kar čudoviti izdelki slik na svilo, steklo, baržun in lončeni predmeti. Sami so tudi učenci izdelali patrone vzorcev za slikanje sten, kompozicije narodnih (slovenskih in jugoslovenskih) ornamentov.

Zadovoljen odhaja človek s take razstave in z veliko manjšo skrbjo za bodočnost mladine.

Velika obmejna gasilska slavnost

Hotederšica, 27. junija.

Prijazna Hotederšica tik naše zapadne meje se že ves teden marljivo pripravlja na veliko manifestacijsko slavnost, ki se bo to nedeljo vršila pod pokroviteljstvom g. bana dr. Draga Marušiča. Prostovoljno gasilno društvo, ki je bilo l. 1905. ustanovljeno, bo jutri na najslovesnejši način izvršilo blagoslovitev motorne brizgalne, ki so jo društvu dobavile Strojne tovarne in livarne v Ljubljani Brizgalna ima 36 PH. Slavnost se bo združila z narodno prireditvijo v proslavo Vidovega dne. Požrtvovalni prebivalci te obmejne postojanke so že lani postavili ob meji na cesti proti Idriji 36 m visok drog, s katerega zavihra ob državnih praznikih in druge slavnostne dni državna trobojnica z grbom.

Proslava letošnjega Vidovega dne bo posebno slovesna. Razvitje državne zastave na drogu se bo izvršilo dopoldne, nakar bo slovesna sv. maša. Nato bo blagoslovitev brizgalne. Gasilska župa v Logatcu je organizirala hkratu veliko gasilsko parado na katero bodo prihitela pač vsa bližnja in daljna društva iz Notranjske in tudi od drugod.

Naraščaj v črni umetnosti

Ljubljana, 27. junija

V poslopju tehnične srednje šole na Mirju je te dni izredno živahno. V množicah prihajajo ljudje, da si ogledajo v okrašenih dvoranah prirejeno razstavo TSŠ in pri tem ne zamude prilike, da stopijo v desne prostore visokega pritličja, kjer je sijajno aranžirana razstava črne umetnosti, prirejena pod okriljem gremija grafičnih podjetij in Zveze grafičnih delavcev, podružnice Ljubljana. Razstava izdelkov grafičnih vajencev dravske banovine je bila svečano otvorjena v sredo 24. junija in bo trajala vključno do 30. t. m.

V celoti je razstavilo svoje izdelke 64 vajencev. Razstava je razdeljena v tri oddelke. Ogromno večino je razstavila strokovna nadaljevalna šola vajencev grafičnih obrti, ki jo vodi dr. Pirjevec, pouk pa dajejo še profesorja Šantel, Mirko Šubic ter strokovnjaki Makso Dachs, Ivan Matičič in Metod Badiura, dočim vodi zimski risarski tečaj Stanko Gladnik.

Vzorno prirejena razstava je zelo zanimiva in poučna za vse občinstvo, ki ima le malo pojma o posameznih panogah tiskarske umetnosti. Tu imajo priliko vpogleda v črno umetnost in si pridobiti pojme, kako se stavi in tiska, kako nastajajo razne ilustracije ter dovršene reprodukcije v barvah. Videti je razvitek dela od rokopisa ali osnutka do originala in dovršenega tiska.

V oddelku stavcev vidimo sestavke iz najrazličnejših kovinskih črk, ornamentalnih črt, na roko postavljene stavke in forme ter njih odtise za navadni knjižni tisk ali za akcidente. — Strojniki so prikazali izdelke, pri katerih odločuje, kako barva odgovarja vzorcu, če je brezhiben odtis, kakšna je barvna skupnost in drugo.

Zelo interesanten je ogled litografskih del, ki so razdeljena v hromolitografične izdelke na kamnotisk v mnogih barvah in na merkantilne, ki so večinoma v eni ali v dveh barvah: Hromolitografi so razstavili osnutke reklamnih tiskovin, ki so jih napravili po lastnem zamisleku in popolnoma samostojno. Med izdelki merkantilne litografije je videti tudi prav lepo gravuro.

Litostrojniki tiskajo, kar so jim narisali litografi. Razstavili so, kakor drugi, ves potek dela ter že gotove plakate in etikete. Pretiskarji pa prikazujejo nalogo, kako prenesti litografovo risbo na kamen, jo vjedkati vanj in pripraviti kamen za tisk.

V klišarni vidimo delo kemigrafov. Razstavila sta dva vajenca in sicer črtne klišeje in avtotipije, tako da vidimo original in sicer pri črtnem klišeju lesorez, pri avtotipiji pa fotografijo, nato negativ ter kopijo, že jedkani in izgotovljeni kliše ter odtis, kakršen je potem v listih.

Bakrotiskarji so razstavili originalno fotografijo, Gasparijev original, stekleni negativ in pozitiv ter bakren cilinder z jedkano sliko, ki je pri tem vdolbena, pri črtnem klišeju pa dvignjena nad poljem. Bakrotisk je najpopolnejša reprodukcijska tehnika tiska in doseže najfinejše odtenke originala v vseh barvah.

Zelo lepi so izdelki učencev prof. Saše Šantla, ki so razstavili prve vaje iz raznih okrasnih črt ter pregled, kako se sistematično učijo risanja v raznih tehnikah, dokler ne znajo sami delati osnutkov in tudi risati. Učenci prof. Mirka Šubica so stavci in strojniki in vidimo med njihovimi izdelki čedne osnutke za opremo knjig, razne reklame in etikete. Zelo lepa so dela učencev Stanka Gladnika, ki je naš najboljši mojster za umetno pisavo.

Za razstavni plakat je bil razpisan natečaj in je prisodilo razsodišče prvo nagrado litografskemu vajencu Antonu Tomšiču, drugo vajencu-stavcu Radu Krošlju, tretjo pa vajencu-stavcu Brunu Čeču. Priznanja pa je bilo deležnih še osem vajencev, litografov in stavcev. Razen priznanja za plakat pa je razsodišče odlikovalo za posamezne grafične izdelke še 21 razstavljalcev.

Razstava nazorno kaže, da smo tudi v področju tiskarstva zelo napredni in nam v bodoče ne bo treba klicati iz inozemstva nobenih tujih strokovnjakov.

Gospodinjska vzgoja trboveljskih deklet

Trbovlje, 27. junija

V nedeljo je razstavila gospodinjska šola, ki je last Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb v Trbovljah. Prav dober obisk je pričal, da se zlasti ženstvo zanima za to šolo. Iz razstavljenih ročnih del, kuharskih izdelkov, zvezkov in slik smo spoznali, kako praktično je urejen pouk na tej šoli. Dekleta so kuhala, prala, likala, šivala obleke ter moško, žensko in otroško perilo. Razen tega so se učila tudi vseh teoretskih vednosti, ki jih mora prava gospodinja obvladati. Skrbi se tudi, da so učenke poučene o negi dojenčkov, kar je pričala cela vrsta razstavljenih slik, ki kažejo pravilno in nepravilno ravnanje in prehrano najmanjših. Prav vabljivi so bili kuharski izdelki. Pokazali so, da so se dekleta naučila tudi tega, kako je z okusno, zdravo, a pri tem vendar ceneno hrano skrbeti za zdravje svoje družine. Bili pa so tudi izdelki, ki se uporabljajo za razne slavnostne prilike, godove in drugo.

Voditeljica ga. Hitijeva, učiteljica ročnih del ga. Cukjatijeva in oskrbovalna sestra ga. Boškinova so storile več kakor svojo dolžnost, zato jim gre vse priznanje. Usposobile so dekleta za življenski boj in jim dale potrebno znanje, ki ga bodo rabile kot bodoče gospodinje, pa tudi že prej, ker večina naših deklet mora že zgodaj skrbeti za svoj kruh, ker ga skoraj v vsaki rudarski družini zlasti sedaj primanjkuje še za nedorasle družinske člane.

Ker so starši videli, kaj nudi ta šola, ki je pa tudi v teh težkih časih edina, ki daje rudarskim dekletom poleg dobre izobrazbe tudi hrano za malenkostni mesečni prispevek 10 Din, se že sedaj oglašajo za sprejem v prihodnjem šolskem letu. Prošnje je vlagati do 15. avgusta pri predsedstvu Društva za varstvo otrok in mladinsko skrb v Trbovljah.

Naša ženska obrtna šola

Ljubljana, 27. junija.

Na razstavi Tehnične srednje šole so vzbudila prijetno pozornost dela ženske obrtne šole. Ta strokovna šola je po krivici premalo znana in uvaževana; zaslužila bi večjo popularnost. Kdor si je le površno ogledal razstavljena dela, je mogel spoznati, da se tu ne podučujejo samo tako zvana ročna dela za kratek čas; posetnik ima vtis prave obrtniške razstave, ki kaže tendenco osamosvojitve in vzgoje izobraženega obrtniškega naraščaja, kakršnega je pri nas še vedno premalo.

Ljubljanska ženska obrtna šola, ki deluje v območju Tehnične srednje šole, ima tri oddelke: oddelek za vezenje, za šivanje perila in izdelovanje oblek. Pri vezenju ni videti samo osnovne tehnike; dela so izvršena po lastnih vzorcih učenk samih, kar pomeni, da se morajo dobro naučiti risanja in ti načrti ustrezajo sodobnim zahtevam. Prvovrstna strokovnjakinja na tem polju je ga. Schmidtova, ki z velikim uspehom že čez 30 let deluje na šoli. Pod njenim vodstvom izvršena dela so bila že ponovno odlikovana na mednarodnih razstavah. Ob priliki 20-letnice, kar je ženska obrtna šola v sedanjem poslopju, je ga. Schmidtova dobila priznanje tudi z najvišjega mesta: kralj jo je odlikoval z redom sv. Save V. stopnje.

Razstavni prostor z izdelki perila, zlasti iz višjih letnikov, je bil podoben izložbi velikomestne trgovine. Absolventkam, ki izvrše taka dela, se lahko mirno poverijo najtežja naročila. Postopek dela je posebno zanimiv. Pri večini del, zlasti pri kompliciranih kompozicijah, sta v pomanjšanem merilu narisana skica in kroj. Tudi tu torej učenke same izdelujejo osnutke, ki jih potem izvajajo.

Oddelki za izdelovanje oblek so razstavili razne vzorne prte, na katerih se učenke vadijo različnih tehnik šivanja in vezenja, kar je pri krojaštvu nujno potrebno. Zato vidimo poleg oblek in kostumov tudi razne modne drobnarije: pasove, torbice, kravate. Razstavljena dela so v čast mladim mojstricam. Priznati moramo, upoštevaje, da so to njih prvi izdelki, da imajo nekatere izbran okus in dobro tehniko. V Ljubljani je že več ateljejev, ki so dobrim absolventkam radi odprli vrata. To pomeni nov ozaupnico ženski obrtni šoli, ki pa so si ga morale absolventke zaslužiti z resnično kvalitetnim delom in tako prebiti led skepse mojstric, ki prej šoli niso bile naklonjene. Nekoliko absolventk odhaja vsako leto v inozemstvo, da se izobrazijo za strokovne učiteljice, ker v naši državi ni strokovnega učiteljišča (v Zagrebu je nekaj podobnega, vendar ne ustreza zahtevam strokovnega učiteljišča).

V teh resnih časih, ko nam je toliko treba praktičnega znanja in poklicev, ki služijo potrebam praktičnega življenja, je ženska obrtna šola bolj potrebna kot je bila kdaj prej in bi jo moralo naše ženstvo povsod priporočati. Minili so časi, ko je bila taka šola »pribežališče grešnic«, t. j. takih, ki se v drugih šolah težko uče. V obrti nam je dandanašnji treba izrednih talentov in izobrazbe, kajti samo dober, inteligenten naraščaj lahko konkurira prvovrstnemu inozemskemu uvozu. Koliko manj deklet bi bilo brez službe, ko bi mogli z dobrimi domačimi izdelki do skrajnosti omejiti uvažanje inozemske konfekcije. In čas je že, da začnemo na to misliti. Če imajo v sosednih državah v vsakem manjšem mestu po eno žensko obrtno šolo, v večjih pa po dve ali še več, pač težko razlagamo, kako to, da za vso Dravsko banovino zadostuje le ena in še za to ni pravega zanimanja niti v javnosti niti med mladino. Otresimo se že predsodka, da je za dekle obrtniška izobrazba manj vredna. Vedno moramo poudarjati, da bodo le inteligentne, strokovno naobražene mojstrice konkurirale inozemskemu uvozu. To je pa poklic, ki bi lahko zaposlil dosti naših deklet, ki čakajo in upajo na razne službe v pisarnah.

Izkoristili smo priliko sedanje razstave, da opozorimo zlasti naše ženstvo na žensko obrtno šolo v Ljubljani, ki je res vredna pozornosti!

Okusna in zdrava je
KOLINSKA KAVA!

Iz slovenjgraškega kmetijskega odbora

Slovenjgradec, 27. junija.

Pred dnevi se je vršila plenarna seja slovenjgraškega sreskega kmetijskega odbora, kateri je predsedoval ing Vrhnjak iz Pameč. Predvsem se je razvila živahna debata glede živinskih in mesnih cen in je priporočil odbornik Lobe, naj sresko načelstvo specificira mesarjem cene, po katerih naj živino kupujejo. Ing. Vrhnjak pripomni, da po njegovem mnenju ta pot za dosego smotra ne bi bila pravilna, ampak naj bi se predvsem določilo, koliko dobička sme mesar pri prodajanju mesa imeti.

Na predlog odbornika Pečolarja se je povabil na sejo mesar g. Karničnik, ki je izjavil, da je padec cen v splošnem iskati v gospodarski krizi in nadprodukciji in da so cene od oblastev točno predpisane, in se mesarji v tem pogledu zelo strogo nadzirajo. Po njegovem mnenju bi bilo predvsem potrebno znižati režijske stroške pri izvozu, nadalje stroške veterinarjev na obmejnih postajah, uverenja in osiguranja valut potom bank, kar podraži eksport za 2%. Nadalje bi ugodno vplivalo na zboljšanje cen za domači konzum, ako bi se ukinilo maksimiranje cen za meso. Glede izvoza živine je pa naš položaj za enkrat zelo slab. Tako nam bo kmalu izvoz n. pr. v Švico zaprt, ker tam zahtevajo, da mora biti vol najmanj 500 kg težak in da pri tej teži še ni menjal klešč. Kmetijski referent Vernik pripomni, da je zboljšanje živinskih cen mogoče samo v izboljšanju kvalitete živine v racionelni reji in solidarnem delovanju. Poroča dalje o delovanju v drugih kmetijskih odborih in poda smernice novega proračuna.

Nato je bil sklenjen naslednji proračun: za povzdigo živinoreje 8000 Din, za sadjarstvo 3000 Din, za pouk in razne kmetijske organizacije 1000 Din, za cepljenje svinj proti škrlatinki 6000, za poljedelstvo in travništvo 4000 Din, za upravo, seje in pisarno 6000 Din, nepredvideni izdatki 3000 Din, skupaj 31.000 Din. Nadalje poroča odbornik Novak o potrebi splošnega zavarovanja, nakar razloži referent Vernik, da se tozadevne zavarovalnice niso posebno obnesle in da imajo največji uspeh one, ki so se ustanovile na podlagi samopomoči vsake posamezne občine. Na razpolago so pravila, ki se lahko posameznim interesentom odstopijo.

G. Lobe je predlagal, da se stojnina na sejmskih prostorih za prigon živine glede na splošno gospodarsko krizo zniža za 50%. G. Ovčjak priporoča ureditev vzornih posestev, kar pa pri nas zaradi majhnega finančnega stanja ni mogoče izvesti. Sklene se način razdelitve načrtov za moderne gospodarske stavbe, katere bo kmetijski referent primerno razdelil. Dalje se sklene napraviti na pristojno oblast vlogo, da se zajec izloči iz zakupnega lova in bi se način zatiranja zajca izvedel po posameznih občinah. Iz proračuna se sklene podeliti podpore: za živinozdravniške instrumente 600 Din, za cepljenje proti rdečici 400 Din, za vzdrževanje plemenskih bikov 1500 Din, za podporo reje mladih bikov 1500 Din, podporo živinorejskim organizacijam 2800 Din, za Sackove pluge 1000 Din, za plemenske merjasce 800 Din, za trijerje 1000 Din, za umetna gnojila 1200 Din, za gnojnične jame 800 Din, za sadne drevesnice 2700 Din, za nabavo škropilnic za drevesa 1500 Din, za travniške brane 1000 Din, za travniško semenje 600 Din in za travniške skarifikatorje 2000 Din.

Kriza v SPD

Zmaga opozicije in zahteva po reorganizaciji je izzvala odstop predsednika dr. Tominška

Ljubljana, 27. junija.

Osrednje planinsko društvo v Ljubljani je imelo v petek zvečer izredni občni zbor, na katerem so se vršile volitve delegatov za glavno skupščino SPD. Kot nadaljnja točka dnevnega reda je bilo vprašanje prispevkov osrednjega društva in podružnic za centralno upravo in vprašanje reorganizacije društva in izpremembe pravil.

Občnemu zboru je predsedoval društveni predsednik g. *dr. Fran Tominšek*. Že pred otvoritvijo zborovanja je bilo opaziti med navzočimi precejšnjo bojevitost. Znano je, da je nastala v društvu v teku zadnjih let močna struja, ki z dosedanjim delovanjem, osobito pa z ustrojem društva, ki ga predvidevajo sedanja pravila ni zadovoljna in se zato pojavlja vedno mo-

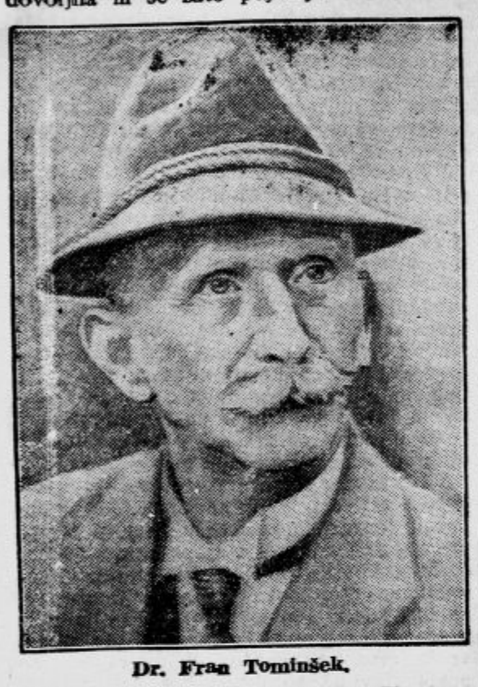

Dr. Fran Tominšek.

nejše stremljenje po razčiščenju. Ta struja se zavzema osobito za to da se ustreže že pred leti stavljeni zahtevi podružnic po reorganizaciji SPD tako, da bi dobile podružnice in osrednje društvo v Ljubljani popolno samostojnost. Umevno je zato, da je prišlo do izbruha tudi na tem zboru.

Že pri prvi točki dnevnega reda, ko so se volili delegati za glavno skupščino, sta bili stavljeni dve listi. Prva, ki jo je stavil g. *Hrovatin* ter je vsebovala v glavnem dosedanje delegate, je bila z vsemi proti dvema glasovoma odklonjena. Soglasno pa je bila nato sprejeta lista opozicije, katero je predlagal magistratni svetnik g. dr. *Brilej* in ki poleg sedanjega vodstva Osrednjega društva vsebuje večinoma imena pristašev tako zvane opozicije. S tem se je jasno pokazalo, da v društvu velika večina ali vsaj velik del onih, ki se zanimajo za društveno delovanje in hočejo, da pride v delo osrednjega društva in podružnic več življenja, odobrava stremljenje po reorganizaciji našega SPD.

Nadalje sta bila na dnevnem redu še dva samostojna predloga. Od teh se je nanašal prvi na vprašanje prispevkov, ki jih plačujejo osrednje planinsko društvo in podružnice. Sedanje neenakomerno plačevanje povzroča osrednjemu planinskemu društvu težkoče, ker samo težko zmaguje vedno bolj naraščajoče upravne stroške in mu primanjkuje potrebnih sredstev za razne investicije in popravila koč, osobito pa za druge važne naloge, ki bi jih moralo vršiti. Soglasno je bilo izraženo mnenje in sprejet predlog g. dr. *Mraka*, naj se prispevki izenačijo.

Pri drugem predlogu, ki se je nanašal na izpremembo sedanjih pravil in preustroj društva ni prišlo do sklepanja. G. predsednik je izjavil, da na podlagi pravil, ki določajo, da mora biti navzočih najmanj 200 članov, ne dopušča razprave o tej točki.

V debati o tej stvari je zborični tajnik g. dr. Pretnar izražal mnenje, da je sklepanje o izpremembi pravil sicer nemogoče, da pa je gotovo dopustno in neobhodno potrebno, da se vršijo o stvari vsaj razgovori, ker je umestno, da se stvar vsaj nekoliko razčisti. Mnogi člani sedanjega odbora se trudijo in marljivo delajo. Po sedanjih pravilih, ki so plod neumestnega kompromisa, pa je uspešno delo in napredek tako osrednjega društva kakor poedinih podružnic otežkočen. Sistem, na katerem temelji zgradba SPD, je slab in ga je treba preurediti. Podružnice so že pred leti zahtevale reorganizacijo, a je le obžalovati, da se takrat stvar ni na pravilen način prijela. Tej zahtevi podružnic se na podlagi izkušenj, ki so nam jih prinesla dosedanja pravila, pridružuje tudi ona skupina osrednjega društva SPD, ki se označuje za takozvano opozicijo in ki zahteva samostojnost podružnic in samostojnost osrednjega planinskega društva. Te edinice pa naj bi bile povezane na podlagi enakopravnosti in medsebojne neodvisnosti v skupno višjo organizacijo, ki naj bi predstavljala njihovo zvezo za okoliš dravske banovine. Navajal je še druge hibe sedanjega ustroja in pravil ter hotel preiti v razgovor o načrtu novih pravil, ki je bil izdelan in ki naj bi se v sporazumu s podružnicami še predelal in dopolnil tako, da bi ustrezal na obe strani in da bi obenem tvoril podlago za končno razpravo na občnih zborih. G. predsednik dr. Tominšek je govorniku večkrat upadal, ker je smatral, da je bila izrečena kritika naperjena proti osebam in odboru, kar je povzročilo prerekanje. Hotel je vzeti govorniku besedo, proti čemur so navzoči ugovarjali. Zahteval je nato od občnega zbora, ki se izjavi, ali odobrava, da govorniku odvzame besedo, ali ne. Zborovalci so soglasno zavrnili postopanje predsednika, ki je pa smatral to odklonitev svojega predloga za nezaupnico in izjavil, da odlaga zaradi tega predsedstvo SPD ter je zaključil zborovanje.

Ta zbor je le prejasno pokazal, da vladajo v našem slovenskem planinskem društvu nezdrave razmere, ki so krive, da nezadovoljstvo članov stalno narašča. Vse kaže, da je že skrajni čas, da se spravi društveno delovanje, osobito pa ustroj SPD v pravo smer, ki jo narekujejo potreba in zahteve modernega alpinističnega gibanja. Z odstopom sedanjega predsednika je prišlo do tega, da bo treba v zmislu pravil že v kratkem voliti novo vodstvo. Nadejamo se, da se bo pri tem postopalo v pravi smeri in da se ne bodo zopet ponavljale enake stvari, kakor so se dogajale v zadnjih letih in ki so privedle naše SPD v tako krizo, iz katere bo najti le težko izhod.

Kranjska gimnazija — ustanovljena pred 120 leti in obnovljena pred 70 leti

Kranj, 27. junija.

Ob letošnji Vidovdanski proslavi se spominja mesto Kranj in njegova gimnazija dveh velevažnih dogodkov v svojem kulturnem razvoju: ustanovitve francoske gimnazije pred 120 leti in njene obnovitve kot nižje gimnazije pred 70 leti. V ta namen je izdala gimnazija spominsko letno poročilo, po katerem bodo gotovo z veseljem segli njeni številni nekdanji gojenci.

Mesto Kranj je imelo v srednjem veku svojo župno šolo, v reformacijski dobi celo župno in evangelijsko mestno šolo, v dobi prosvetljenega absolutizma je prejelo trirazredno glavno šolo, toda za gorenjsko mladino tako potrebno srednjo šolo ji je preskrbel plemeniti maršal Marmont, vojvoda dubrovniški, ki je bil prvi, pa tudi najboljši generalni guverner l. 1809. od Napoleona l. ustanovljenih »Ilirskih provinc«.

Francoska vlada je preuredila upravno razdelitev pridobljenih dežel ter ustvarila mestno občino »Veliki Kranj« s 7548 prebivalci (l. 1811), ki je obsegala tudi okoliške vasi. Mestna naselbina sama je štela približno 1800 prebivalcev v 263 hišah. Na čelo mestne uprave je postavila frankofila dr. med. Natalisa Pagliaruzzija, imetnika kranjske graščine (sedaj sresko načelstvo). Meru sta pomagala dva pristava; posebno se je odlikoval prvi pristav Andrej Orehovnik. Med sedmimi municipalnimi svetniki srečamo pivovarnarja Joseka, tvorničarja mila Focka in trgovca Trpinca. Francozi so uredili v Kranju mirovno sodišče, ki ga je vodil bivši mestni sindik Ignac Škarja, lastnik graščine Prevale.

Kranjski mer je preskrbel novo ustanovljeni gimnaziji učne prostore v župnišču ter tudi predlagal potrebne profesorje. Med njimi srečamo Francoza Bernarda Bellouarda iz Cavaillona, Čeha Jožefa Mikša iz Novega Mestka in Jurija Zupana iz Zasipa pri Bledu. Za ravnatelja dvorazredne francoske gimnazije v Kranju je bil postavljen v janzenistični šoli vzgojeni kaplan Josip Dagarin iz Železnikov. V prvem šolskem letu je štel zavod 49 učencev. Poleg učnih predmetov francoščine, latinščine, matematike itd. so obiskovali dijaki enkrat na teden vojaški pouk, ki ga je dajal za to določen častnik, najbrž v bivšem kapucinskem samostanu (danes sreskem sodišču).

Toda francoska gimnazija v Kranju je obstojala samo eno šolsko leto 1810./11. Zaradi dolgotrajnih vojn so morali nasledniki maršala Marmonta na ponovni ukaz zmanjšati državne prispevke za prosveto in so skušali zvaliti breme na občinske uprave. Ravno takrat pa je zadela kranjsko mestno občina grozna nesreča. 18. maja 1811 je izbruhnil silen požar, ki je vpepelil razen Savskega predmestja in kranjskega gradu, notranji del mesta in Kokrško predmestje s pristavami. Pogorela so tudi javna poslopja, mestna hiša z bogatim arhivom, kapucinski samostan, v katerem je bila nastavljena primarna šola. Prebivalci so tako obubožali, da mestna občina ni mogla prevzeti nase plačevanja profesorjev in vzdrževanja šolskega poslopja. Zato se jeseni l. 1811. francoska gimnazija v Kranju ni več otvorila.

Vendar kranjski mer Pagliaruzzi ni izgubil iz vida te preotrebne institucije. Naslednje leto, ko se je mesto nekoliko materijelno opomoglo in postalo po sklepu »Malega sveta« ilirske vlade sedež novega distrikta, ki so ga tvorili kantoni: Kranj, Škofja Loka, Kamnik in Radovljica, je stavil takoj predlog, da se srednja šola v Kranju obnovi. V Kranj je prišel za subdelegata, vodjo novega distrikta, Francoz Tercy iz Lons - le - Saunierja, svak znamenitega Charlesa Nodierja, ki je bil tudi literarno delaven. Toda prehitro je minila doba Napoleonove Ilirije.

Potreba po srednji šoli v Kranju pa je ostala. L. 1819. je poskusil tedanji kranjski dekan Avguštin Sluga kar na lastno pest otvoriti prvi gramatikalni razred, toda nadzorstvena oblast mu šole ni odobrila.

Erkaobzen

Enako brezuspešen je bil poizkus kranjskih meščanov, ki so l. 1823. prosili za ustanovitev gimnazije v Kranju ter določili v ta namen nove dohodke iz trošarin. Toda zagrizeni nemški šolski referenti pri vladi so odrekli.

Šele po l. 1848. se približamo uresničanju in obnovitvi kranjske srednje šole. Zanjo sta si pridobila posebnih zaslug vodja glavne šole Janez Globočnik in kranjski župan Lokar. Šla sta k šolskemu svetniku Jarcu prosit, da posreduje pri pristojnih oblastvih. Obenem so začeli nabirati prostovoljne prispevke v Kranju in okolici. Občina je prizidala k ljudskošolski stavbi nov del poslopja. Ko pa je prispela odobritev od oblastva, se je gimnazija otvorila — pred 70 leti — 1861. Prvi ravnatelj obnovljene gimnazije je bil Valentin Konšek profesorji pa: veroučitelj Janez Globočnik, Dominkuš in Kane. Globočnik je odšel 1864 za nadškofovega kancelarja v Gorico. Naslednik Konška je bil ravnatelj Krop. Odkar so prihajali v Kranj slovenski profesorji, se je začela borba kranjskih nemškutarjev proti gimnaziji. Ko je nekoč profesor Glasar v šoli govoril navdušeno o Srbih in njih kralju, so ga ovadili. Posledica je bila, da so gimnazijo razpustili. O teh težkih časih ve mnogo povedati starosta kranjskih profesorjev monsignor Tomo Zupan, papežev protonotar in vlastelin na Okroglem pri Kranju, ki je bil prvoborilelj za pravice slovenskega jezika.

Leta 1880. je bila gimnazija za časa deželnega predsednika Andreja barona Winklerja reaktivirana, toda občina je morala prispevati 1000 gld. letno. Leta 1887., ko je bil Wiesthaler ravnatelj, je bila gimnazija zopet razpuščena in s šolskim letom 1889.-1890. je popolnoma ugasnila.

Po prizadevanju župana K. Savnika in drugih je dovolila avstrijska vlada l. 1894. ustanovitev višje gimnazije v Kranju pod pogojem, da zgradi občina šolsko poslopje. Kranjski dekan Mežnarec je odstopil za stavbišče župnijsko pristavo, mestna občina pa je še prikupila Križnarjevo pristavo.

Od l. 1895. dalje se krepko razvija zavod pod vodstvom ravnateljev Jožefa Hubada, Ignacija Fajdige in Ivana Košnika ter je vzgojila celo vrsto mož, ki stoje na kulturnem in gospodarskem polju v ospredju. Želimo velikega napredka in uspehov tudi v bodočnosti!

Pravoslavna cerkev, ki jo je zgradil katolik

V vasi Crnik ob bolgarski meji se je na lep način uveljavil rek »Brat mi mio, koje vero bio«. Naselbina Crnik ima po večini muslimansko prebivalstvo, v njej in v oko-

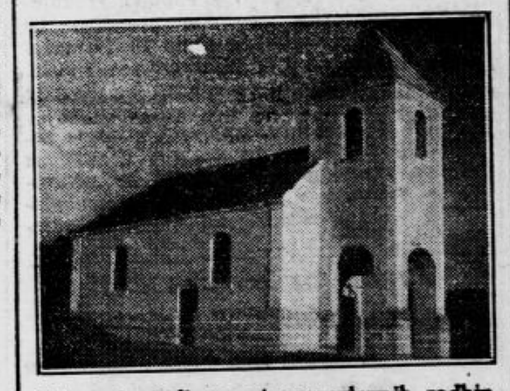

lici pa je tudi precej pravoslavnih rodbin, ki z vojaki-graničarji vred zelo pogrešajo svetišče svoje veroizpovedi. Da se temu odpomore, je komandir obmejne čete naš rojak, kapetan I. stopnje g. *Hočevar* že leta 1927. ustanovil odbor za zgradbo pravoslavne cerkve. Z darovi graničarjev in prebivalstva pravoslavnega in muslimanskega ter z ročnim delom vojakov in civilistov je bila pred tedni dograjena lična cerkvica, ki je stala okrog 70.000 Din. Društvo Knjeginje Ljubice v Beogradu je poklonilo cerkvi bronast zvon in razne cerkvene potrebščine. Ljudstvo daleč naokrog je vzljubilo cerkev, »koju su podigli katoliki i musimani«.

Nova planinska koča na Sv. Gori

Podružnica SPD Litija se bliža svojemu največjemu dogodku: dovršitvi nove koče na Sv. Gori. Kje je Sv. Gora, ve vsak. Kako potrebna je bila ta prelepa zasavska točka svojega lastnega planinskega zavetišča, tudi ni potrebno poudarjati.

Nova koča, ki jo je litijska podružnica postavila z visokimi denarnimi žrtvami, je prava gorska postojanka, ki se glede lege in velikega pomena za turistiko — lahko kosa z marsikatero kočo v visokem alpskem pogorju. Je prostorna, lesena zgradba obsegajoča kuhinjo, dve jedilnici, pet sob za prenočišče in dve verandi. Kraljuje na odprtem razglednem gričku ob borovem parku. Poskrbljeno je, da bo tudi razvajenemu okusu povsem ustrezala.

Planinarji! V teku enega meseca bo koča na slovesen način izročena svojemu namenu. Pridite, obiščite jo!

Planinsko slavje na Peci

Mežica, 27. junija.

Svojo petletnico bodo agilna mežiška podružnica SPD proslaviti na predvečer in na dan slovanskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda in na ta način poudariti, da v svojem delovanju ni zasledovala samo cilje planinstva, temveč da je v isti meri budila in gojila narodno in državljansko zavest v obmejnih krajih Mežiške doline.

Kresovi bodo zažareli zvečer 4. julija na vrhovih Peca. Njih sij se bo videl preko Podjune do zadnjih slovenskih koč pod Svinško planino. Naj bo sij kresov onim in nam sij upanja in žive vere! V nedeljo 5. julija ob 9. se bodo zbrali udeleženci slavja na planoti pred Uletovo kočo k službi božji, ki jo oskrbi Aljažev klub iz Maribora. Poseben mik bo dala naši planinski prireditvi mežiška rudniška godba, ki bo v celotni sestavi sodelovala pod vodstvom g. Skačeja zvečer pri kresu in umetnih ognjih in v nedeljo pri maši. Po maši pa priredi še posebej koncert pred kočo.

Vabimo na planinsko in narodno prireditev na Peci, pri kateri bodo sodelovala narodna društva iz Mežice, Žerjava in Črne, tudi zunanje prijatelje in goste. Udeleženci, ki prispejo na Prevalje s popoldanskim vlakom, so do zažiganja kresov lahko že na Peci. Večernim došlecem pa stavi podružnica rade volje vodnike na razpolago, ako bi jim pot ne bila znana. V ravnanje še dostavimo, da bo koča z živili zadostno preskrbljena, za prenočevanje pa bodo pripravljeni šotori, ako jih bomo pravočasno prejeli od vojaških oblastev. Naš planinski dan na obmejni Peci naj bo mogočna narodna manifestacija!

Zobje bisernobeli — dlesna čvrsta in zdrava

Z vsakdanjo uporabo Erasmic Savon Dentifrice bodo dobili Vaši zobje sijajno beloto biserov. Njegova čistilna in osvežujoča svojstva ohranjujejo dlesno čvrsto in zdravo, a dih svež in vonjajoč.

ERASMIC SAVON DENTIFRICE

40letnica mariborske meščanske šole

Maribor, 27. junija.

Mariborska deška meščanska šola praznuje letos 40-letni jubilej. Svoje delovanje je začela 16. septembra 1891. z dvema razredoma, ki sta imela vsak nad 80 učencev. V nekdanji Avstriji je bila z državnim zakonom od 14. maja 1869. dana možnost za ustanavljanje meščanskih šol. Maribor pa je dolgo odlagal z ustanovitvijo deške meščanske šole, ker se je mestnim očetom zdela dekliška meščanska šola bolj važna. Končno pa se je le deška meščanska šola rodila, kakor več njenih sovrstnic, iz 8 razredne osnovne šole. Prostor je našla poleg matične osnovne šole v mogočnem šolskem poslopju, ki je bilo zgrajeno leta 1873.

Za ustanovitev te meščanske šole ima velike zasluge pokojni slovenski pedagog in pisatelj Henrik Schreiner, ki je bil takrat ravnatelj mariborskega moškega učiteljišča. Prvi ravnatelj deške meščanske šole je bil strokovni učitelj Franc Frisch, ki je postal l. 1903 ravnatelj mariborskega ženskega učiteljišča. Njegov naslednik je bil Viktor Philippek. Deška meščanska šola je bila od vsega početka strogo nemški zavod ter je vršila dolgo vrsto let izrazito nemško nacionalno delo. Od učnih moči je bil na njej edini Slovenec, katehet Ivan Vreže. Med vojno je ogromno šolsko poslopje s telovadnico vred zasedel »Armee oberkommando«, šola pa se je potikala po mestu in je bila najdalje nastanjena na IV. deški osnovni šoli v Samostanski ulici.

Po končani vojni in naši osvoboditvi so ostale šole v Mariboru še pet mesecev v rokah prejšnjega učiteljstva. Ob šolskem prevratu koncem meseca marca 1919 je izročil dotedanji ravnatelj posle in inventar katehetu Martinu Petelinšku, 3. aprila pa je nastopil službo ravnatelj Dragotin Humek, ki je bil prej 22 let strokovni učitelj na deški meščanski šoli v Krškem. Z maloštevilnim učiteljskim zborom je prevzel ravnatelj ogromno delo. Preustrojitev šole v jezikovnem in narodnem pogledu ni bila lahka naloga. Treba je bilo čakati in predvsem — delati. Že v pričetku šolskega leta 1919.-1920. se je vpisalo toliko slovenskih učencev, da je dobli zavod tri temeljne slovenske razrede. Zadnji nemški razred je izginil ob zaključku šolskega leta 1923./24. Uspešen pouk pa je dolgo po prevratu ovirala vedna menjava in pomanjkanje učiteljstva, nekaj časa je bilo tudi premalo učnih sob.

Učiteljski zbor je pod vodstvom inicijativnega in neumornega ravnatelja Humeka premagal vse številne ovire in je lahko na svoje delo ponosen. Mariborska deška meščanska šola je v vsakem oziru vzorna. Zavod ima prvo in najboljšo šolsko delavnico. V naši državi imajo nekatere novejše meščanske šole tudi svoje delavnice, katerim je že gradbeni načrt pokazal namen. Mariborska šolska delavnica pa je bila ustvarjena takorekoč iz nič, a je danes opremljena v modernem smislu in v skladu z zahtevami moderne šole. Za ureditev delavnice je bilo treba poldrugo leto trdega dela in je bil pri izvedbi velikega načrta najmarljivejši duševni in tudi ročni delavec ravnatelj sam. Mestna občina je šolo izdatno podpirala pri ureditvi delavnice. Trudi in napori učiteljstva so se pokazali na veliki razstaviv šolskem letu 1922./23., ko se je zavod udeležil šolske razstave v Beogradu in zavzel na njej prvo mesto.

Ravnatelj Drago Humek

V teku 40 let je bilo na mariborski deški meščanski šoli vpisanih 12.234 učencev. Absolventvo je bilo 1571, med njimi 345 z završnim izpitom. Ker so posamezni učenci vpisani po 4 leta, je število poedincev dokaj nižje, a se pri tem odstotek absolventov mnogo izboljša. Letos v jubilejnem letu ima šola 9 razredov s 324 učenci. Za jubilej je uredil ravnatelj Humek lično spominsko knjigo, ki ima za uvod lepo pesem učitelja Ivana Mateliča.

Ob 40letnem jubileju želimo, da bi to kulturno ognjišče še dalje cvetelo in raslo ter vzgajalo naše dečke v dobre in delavne sinove mariborskega mesta in v zavedne državljane, ki bodo vroče ljubili domače grudo in svojo majko Jugoslavijo.

Čitajte ilustrovano revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

Delavno gasilno društvo v Poljanah

je imelo 14. junija prav lepo slavnost. Ta dan je bila blagoslovljena in v uporabo izročena nova motorna brizgalna, ki je vidna na sliki. Sredi slike je gospa kumica, žena poljanskega župana Ivana Debeljaka (na desni), levo pa je poljanski rojak in nad 20 let poljanski načelnik Lovro Perko, ki je imel ob tej prireditvi slavnosti primeren govor na gasilstvo in o pomenu nove brizgalne. Njemu na desni sedi načelnik poljanskega gasilnega društva g. Ivan Šubic, a županu na levo župni načelnik g. Ivan Kavčič.

Mali penasti mehurčki

jamčijo, da boste dalje časa gladko obriti

kot veliki penasti mehurčki

Finomehurčasta **Colgate** pena za britje omehča kocine do korenin in povzroči nenaporno, temeljito britje.

Brijte se z novovrstno Colgato-peno, ako hočete, da boste dobro in čedno obriti — ako vas ni volja, da bi se morali tako na gosto briti. Zrak v peni ne more omehčati kocin na bradi, to opravi mokrota.

Iz mikroskopičnega posnetka lahko razvidite, kako na gosto obdajajo fini, drobni mehurčki Colgate-pene za britje kocine in jih napajajo z mokroto bolj kot more to storiti navadna pena za britje. Tako postane brada takoj mehka do korenin — no, sedaj ima rezilo lahek posel.

COLGATE

Colgate pena

Domače vesti

Naročnikom!

Zadnje dni smo priložili »Jutru« čekovne položnice za one cenjene naročnike, ki jim poteče naročnina koncem junija. Prosimo jih, naj obnove naročnino za mesec julij ali za tretje četrtletje čim prej, takoj prve dni julija. Obenem naj poravnajo morebitne zaostanke. Le pri rednem plačevanju naročnine je mogoče tudi redno dostavljanje lista.

Pravočasno plačilo naročnine in poravnava morebitnih zaostankov pa sta potrebni tudi v interesu naročnikov samih. Saj velja, kakor znano, »Jutrovo« zavarovanje za primer smrtne nezgode samo za one naročnike, ki so najkasneje do 14. dne v mesecu plačali naročnino za tekoči mesec in imajo poravnano naročnino tudi za vse prejšnje mesece.

Naročniki, ki premene v počitnicah svoje bivališče, naj pravočasno javijo upravi lista svoj novi naslov, da ne bodo imeli presledka v prejemanju »Jutra«. Sporočilu morajo seveda dostaviti tudi naslov, na katerega prejemajo naš list sedaj.

Uprava »JUTRA«.

* **Prihodnja redna številka »Jutra«** izide zaradi dvojnega praznika še le v sredo, običajna ponedeljska izdaja pa v torek.

KINO IDEAL

Znižane ljudske cene Din 3, 5, 8.

Danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri

PREMIERA:

Slavni Jack Holt v filmu senzacij

„Junak prerije“

Divja pesem krvi in mesa, o junakih in bojih na divjem zapadu

* **Tretje »Jutrovo« potovanje v Pariz** na kolonijalno razstavo bo, kakor smo že objavili, v dneh 11. do 21. julija t. l., ako se tudi za to potovanje prijavi zadostno število udeležencev. Prijavni rok poteče 4. julija. Pripravili bomo sicer še po eno potovanje v mesecih avgust in september, vendar po dosedanjih informacijah in sporočilih v avgustu skoro gotovo ne bo ekskurzije. Kajti skoro vsi interesenti, ki se zanimajo za taka potovanja, so nam sporočili, da je v avgustu prevroče in doslej ni za ta mesec skoro nobene prijave. Pač pa imamo že sedaj za september precej prijav. Opozarjamo zato one gg. interesente, ki bi eventuelno mislili na avgust, naj se raje prijavijo že za potovanje v juliju, sicer bodo morali odložiti to za september. Vse one gg. interesente pa, ki se mislijo odločiti za potovanje v juliju, naj blagovolijo prijaviti svojo udeležbo čimprej, najkasneje pa do 4 julija, kajti za kasnejše prijave ne moremo jamčiti, da bi mogli najti jim mesta. Prijave sprejema tajništvo našega uredništva (Ljubljana, Knaflijeva ulica 5), ki daje tudi vsa potrebna pojasnila.

»JUTRO«.

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra 6. oblačnost 1—10, 7 vrsta padavin, padavine v mm. — Temperatura: Prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo.

27. junija.

Ljubljana 7. 772.3. 13.8. 88. W1. 10. dež. 14.4; Maribor 7. 770.9. 14.6. 76. NNW4. 0. dež. 7.6; Zagreb 7. 771.9. 15.3. 86. SW1. 1. dež. 8.1; Beograd 7. 769.0. 14.5. 94. W4. 10. dež. 1.3; Sarajevo 7. 769.6. 12.4. 98. tiho. 10. dež. 1.3; Skoplje 7. 765.2. 21.7. 83. tiho. 9. dež. 0.8; Kumbor 7. 762.2. 25.8. 90. WSW1. 4. —. —; Split 7. 765.8. 22.3. 55. N10. 5. —. —; Rab 7. 768.6. 21.0. 34. tiho 4. dež. 2.4; Vis: ni depeše; Mostar 7. 765.1. 22.2. 58. N6. 9. —. —.

Temperatura: v Ljubljani 22.2. 12.6; Mariboru 17.8. 9.4; Zagrebu 20.1. 12.3; Beogradu 26.3. 13.5; Sarajevu 31.2. 12.0; Skoplju 36.8. 18.8; Kumboru 34.1. 20.3; Splitu 33.2. 19.9; Rabu 30.1. 18.7; Mostarju 34.3. 20.8.

Sonce vzhaja ob 4.14. zahaja ob 19.51. Luna vzhaja ob 18.4. zahaja ob 2.41.

* **Profesorski kongres v Mariboru.** Ker je zanimanje za ta kongres, ki se bo vršil 7. in 8. julija, jako veliko, posebno v južnih krajih, je priporočati, da se tudi slovenski profesorji številno in takoj prijavijo, če hočejo, da se jim preskrbi stanovanje. Vožnja četrtinska.

* **20 letnica mature.** Tovarišem ljubljanskega učiteljišča, ki so maturirali l. 1911 predlagam, da se pridružimo sestanku naših tovarišic, ki je sklican za dan 4. julija ob 17. v hotelu Bellevue v Ljubljani. — Minkuš, prosvetni oddelek pri banski upravi v Ljubljani.

* **Diplomirala sta na subotiški pravni fakulteti** naš rojak g. Vladimir Bajuk, uradnik kolodvorske pošte v Subotici, in na tehniški fakulteti zagrebške univerze g. Viktor Černe iz Ljubljane za strojnega inženirja. G. Černe je prvi Slovenec, ki je dokončal študije na tej fakulteti. — Včeraj pa so diplomirali na univerzi kralja Aleksandra za inž. elektrotehnike naslednji gg. Anton Pernik, Josip Mikić in Jakob Mlakar. Na pravni fakulteti zagrebške univerze pa je diplomral g. Vladimir Kukovec, sin inž. Kukovca, predsednika Ljudske univerze v Mariboru. Čestitamo!

* **Diplomski izpit** na Muzički akademiji v Zagrebu (operni oddelek) je napravila z odličnim uspehom 25. t. m. gdč. Erika Družovićeva iz Maribora. Angažirana je na zagrebški operi.

* **Nov advokat v Konjicah.** Advokatska zbornica razglaša, da je bil po sklepu zborničnega odbora dr. Robert Lederer vnovič vpisan v imenik advokatov s sedežem v Konjicah.

* **Poroke.** V Bitolju se je poročila gdč. Mara Husova, zaščitna sestra v tamošnjem Higijenskem domu, z vojaškim sodnikom g. dr. Edom Maričem. Mlademu slovenskemu paru želimo kar najsrečnejše življenje na jugu naše države in se naši čestitki gotovo pridružujejo vsi čitatelji, ki poznajo nevesto po njenih simpatičnih člankih v »Jutru«. Na praznik sv. Petra in Pavla se poročita v Petrovčah g. Filip Zupan sin uglednega veleposestnika z Ločice in gdč. Danica Königova, hčerka uglednega gostilničarja in posestnika na Vranskem. — Na Krki sta se poročila učitelj g. Vlado Makarovič in učiteljica Minka Koroščeva. — Vsem parom čestitke!

* **Razpisana mesta uradniških pripravnikov.** Ministrstvo za promet, uprava pošte, telegrafa in telefona je razpisalo natečaj za 7 uradniških pripravnikov z diplomo pravne fakultete, 4 uradniških pripravnikov z diplomo elektrotehniške fakultete in 100 uradniških pripravnikov s popolno srednješolsko izobrazbo. Ženskih prosilcev bo sprejetih za vso državo samo 10. Natančni pogoji natečaja so razvidni pri vsaki pošti. Prinašamo to notico še enkrat, ker nam je včeraj tiskarski škrat pokvaril vsebino.

* **Tri mesta zobozdravnikov, oziroma zobotehnikov,** ki imajo pravico dentistične prakse, razpisuje okrožni urad za zavarovanje delavcev v svojem zobnem ambulatoriju. Rok za vložitev prošnje je do vštetega 4. julija.

Preko hribov in dolin gre sloves „Jajnin“.

Naznanilo

P. n. občinstvu naznanjam, da bom vodila krojaško obrt po mojem umrlem soprogu nadalje v Vegovi ulici št. 8 in se za naročila priporočam še za nadalje.

8648 **MIMI WOHINZ**

S tramvajem na Vič

potem pa še pičle četrt ure v isti smeri do gostilne pri dolgem mostu, kjer je velik senčnat vrt in prav dobra postrežba.

Planinski dom Kofce

1500 m. — Gorsko letovišče. Penzion Din 50 do 60. 8574

* **Sprejem gojencev v intendantsko akademijo.** Po odredbi ministra vojske in mornarice se v nižjo šolo intendantske akademije sprejme do 100 gojencev. Šola se prične 1. oktobra in bo trajala tri leta. Upoštevajo se kandidati, ki so jugoslovenski državljani, popolnoma zdravi in za službo sposobni, stari 16—21 let, so absolvirali najmanj 6 razredov državnih gimnazij ali realk. Kandidati morajo napraviti sprejemni izpit iz matematike, prirodopisa, fizike in kemije, geografije in narodne zgodovine, iz francoskega ali nemškega jezika. Kompetenti, ki so že opravili maturo, so oproščeni sprejemnega izpita. Natančnejši pogoji so razvidni iz razpisa, objavljenega v 24. letošnji številki »Vojnega lista«.

* **Učiteljicam, ki so pred 20 leti maturirale v Ljubljani.** Prejeli smo: 20 let je minilo, odkar smo se razkropile na vse strani. Ali ne bi kazalo, da bi se sešle in si prijateljsko stisnile roke? Predlagam sestanek za soboto 4. julija ob 17 v hotelu »Bellevue«. Poročene, privedite s seboj tudi svojo družino, da bo družba bolj pestra. Enako vabim tudi druge tovarišice, maturantke iz leta 1911., in tovariše. Veselilo nas bi tudi, če bi nas počastili naši gospodje profesorji s svojo prisotnostjo. Na veselo svidenje! Anka Celnarjeva, učiteljica v Zalogu pri Ljubljani.

* **Abiturientom novomeške gimnazije iz leta 1921.** Sestanek bo v soboto 4. julija zvečer v Novem mestu. Silvester Skebe.

* **Društvo hrvatskih srednješolskih profesorjev v likvidaciji.** V dvorani Pramatice v Zagrebu se je vršila te dni izredna skupščina Društva hrvatskih srednješolskih profesorjev, kateri je predsedoval društveni podpredsednik dr. Rudolf Horvat. Skupščina je sprejela predlog o likvidaciji društva. V likvidacijski odbor so bili soglasno izvoljeni dr. Artur Gavazzi, dr. David Bogdanović in dr. Franjo Jelašić.

* **Slovenščina na newyorški univerzi.** Columbia-univerza v New Yorku, ki je eno največjih vseučilišč na svetu, je imela že od nekdaj izmed vseh ameriških univerz najbolj obsežen slovanski oddelek. Že več let obstojajo na tej univerzi redni tečaji ruskega, poljskega, češkega in staroslovenskega jezika in književnosti. Pouk srbohrvaščine se je na univerzi podajal doslej le od časa do časa, sedaj pa naznanja vodstvo Columbia-univerze, da je odobren reden pouk ne samo srbsko-hrvatske književnosti, marveč tudi poseben tečaj slovanske literature. Predavanja se prično meseca septembra in bodo vsak teden po dve uri. Kakor doznava clevelandska »Ameriška domovina«, bo v slovenskem tečaju predaval prof. Andrej Kobal.

* **Izpremembe v staležu banovinskih uslužbencev.** V področju dravske banovine so imenovani: inženjer Josip Porenta za banovin. tehn. svetnika v 5. položaj. skupini; Jožef Mavrič za banovinskega računskega kontrolorja v 7. položajni skupini; Adolf Turk za banovinskega računskega kontrolorja v 7. položajni skupini; dr. Josip Prodan za sekundarnega zdravnika v zdravilišču na Golniku v 8. položajni skupini; Božidar Gröblacher za banovinskega pomožnega knjigovodjo v 9. položajni skupini; Frančiška Rogač za banovinsko arhivsko uradnico v 10. položajni skupini; Marija Pešec za zaščitno sestro-pripravnico pri zdravstvenem domu v Celju v 10. položajni skupini; dr. Boris Premrov, diplomiran pravnik, za banovinskega uradniškega pripravnika; Franc Žibert za uradniškega pripravnika pri sreskem cestnem odboru v Logatcu in Božena Gorazd za banovinsko zvaničnico. Arhivski uradnik Branislav Lovrečič pri komisariatu železniške in obmejne policije na Jesenicah je premeščen k upravi policije v Ljubljani. Uradniški pripravnik Alojzij Hartman je podal ostavko na državno službo.

* **Slovensko lovsko društvo v Ljubljani** se je odločilo za izdajanje »Lovske knjižnice«. Izšel je prvi zvezek z vsebino: »Predpisi o lovu in ribolovu v dravski banovini,« kjer so navedeni vsi zakoni, uredbe, pravilniki in okrožnice, tičoče se lova in ribarstva. Knjižica daje vsakomur točen pregled, kateri predpisi so trenutno v veljavi ali le še delno v veljavi v posameznih krajih dravske banovine. Dobi se zvezek v knjigarnah za ceno 15 Din.

* **Obvestilo SPD.** Srpsko planinsko društvo v Beogradu priredi od 12. do 24. julija nenavadno zanimivo turo na Prokletije in Komove v Zetski banovini. Tura, katero bo vodil prof. inž. Dušan Podgorski iz Beograda se bo začela v nedeljo 12. julija z odhodom iz Beograda z avtobusom ob 5.45. Turisti se bodo peljali preko Kraljeva, Raške, Kosovske Mitrovice v Dečane, od tam se povzpnejo na vrhove zanimivih gora. Z gora pridejo izletniki na drugo stran v Podgorico in na Cetinje, od tam na morje (Kotor). Stroški so razmeroma nizki. Kdor se hoče izleta udeležiti, mora priglasiti svojo udeležbo osebno ali pismeno najkasneje do sobote 4. julija ob 20. Kdor se za izlet zanima, naj se zglasi v pisarni Osrednjega odbora SPD v Ljubljani (palača Lj. kredit. banke IV. nadstr.) Tam bo prečital obširni program izleta. Planincem iz naše banovine ta krasni izlet najtopleje priporočamo.

* **Vse Ciril-Metodove podružnice** vljudno opozarjamo, da izdeluje in ima na zalogi Prva jugoslovenska tovarna raket »Pyrota« v Celju posebno za kres pripravljene lepe skupine raket, umetnega ognja itd. v narodnih barvah, vidne daleč z vrhov naše domovine. Zahtevajte prospekte in naročite pravočasno.

* **Gasilno društvo Levec** priredi dne 2. avgusta 20 letnico združeno z veliko vrtno veselico. Prosimo sosednja društva, da se nato ozirajo in ne prirejajo na isti dan svojih prireditev.

* **Prepoved kvartanja v sarajevskem srezu.** Sreski načelnik v Sarajevu Dušan Živanović je prepovedal kvartanje v kavarnah na področju sarajevskega sreza.

* **Izletnikom v Vrata.** Iztrebljena in popravljena je bližnjica od postaje Dovje-Mojstrana k Peričniku in v Vrata. Krenite po prehodu črez most takoj na desno. Ta bližnjica je zelo ugodna, ker je v hladu dočim da je skozi vas vročina in prah na cesti.

* **V Tiskovni zadrugi v Ljubljani** se dobijo knjige dr. Dragaša: »Pomoč novorojenčku in dojenčku« ter »Pravila za kopanje, sončenje in zračenje«. Obe knjigi toplo priporočamo.

* **Pospeševanje naše kulture tobaka.** Po vesteh iz Beograda se na odločilnem mestu proučava vprašanje pospeševanja kulture tobaka. Pridelovalcem tobaka naj bi se dajali krediti, nagrade in podpore, da se na ta način pridobe za racionalnejšo kulturo tobaka. Posebno pozornost bo monopolska uprava posvečala kulturi hercegovinskega tobaka, ki se lahko proda in dobro plača. Letošnji pridelek bo, kakor vse kaže, prav dobre kakovosti. Monopolska uprava bo v okolici Niša uredila veliko ogledno postajo za raziskavanje in centraliziranje delovanja za forsiranje tobačne produkcije na področju moravske in vardarske banovine.

* **Vojvodinski obrtniki za izenačenje koledarja.** Obrtniki iz Vojvodine so poslali na pristojno mesto spomenico s prošnjo, naj bi se tudi v naši državi sprejel predlog za reformo in izenačenje koledarja.

* **Jablana se je drugič razcvetela.** Iz Rimskih toplic nam je g. Lev Tičar poslal šopek cvetja, ki je vzcvetelo pred dvema dnevoma na jablani, ki je že v začetku maja cvetela ter ima sedaj že bolj kakor oreh debele sadove. G. Anton Aškerc s Senožeti pri Rimskih toplicah ima to jablano, ki jo nazivajo »belka« in rodi kakor pest debele sadove sladkega okusa. Zanimivo je, da je na tej jablani letos pognala mladika ob deblu in da je potem še ta mladika tudi vzcvetela, kar pri jablani ni običajno, pač pa pri vinski trti.

* **Čigav je vol?** Neznan človek je pred šestimi dnevi zgodaj zjutraj pripeljal k posestnici Mariji Žoharjevi v Sp. Gorčah pri Braslovčah na Štajerskem približno 2 leti starega rdečkastega vola z belo liso na čelu. Neznanec je dejal, da pride po vola čez nekaj časa, a se ni več vrnil. Vol je bil močno utrujen in je ležal dva dni, a še sedaj ni odpočit. Lastnik vola naj se zglasi. Najbrže je bil vol kje ukraden.

Dvakratni užitek boste imeli poleti

ako boste pazili na pravilno prehrano. Najbolj gotovo vam pri tem pomore

Pripravlja se v Ovomix-čaši, ki jo dobite povsod, kjer se prodaja Ovomaltine, in to za ceno 15.— Din.

8182

* **Nesreča zaradi kače.** Iz Hrastnika nam pišejo: Nogo si je zlomila gostilničarka iz konzuma ga. Roza Avsenakova. Šla je na njivo, tam je zagledala kačo in bežala pred njo. V teku je padla in si zlomila nogo. Oddali so jo v ljubljansko bolnico.

* **Beg od doma.** Že 24. aprila letos je pobegnil od svojega mojstra Ribiča v Straži-šču pri Kranju čevljarski vajenec, 16 letni France Urbanc, doma iz Stare Fužine v Bohinju. Deček se ni javil pri svojih starših in je neznano kam odšel. Je slabotne postave, podolgastega obraza, rumenkastih oči in oblečen v sivo obleko.

* **Drzen beg starih kaznencev.** Varnostne oblasti zasledujejo tri kaznence, ki so pobegnili iz kaznilnice v Nišu, kjer bi morali prestati 20 letno robijo. Ubegli kaznenci so: 64 letni Vuksan Mitić iz niškega sreza, 37 letni Sima Stojanović iz prespanskega sreza in 52 letni Pando Stavre, prav tako iz prespanskega sreza. Zadnji je visoke postave in grbast. Beguncev do danes še niso prijeli. Izvršili so drzen beg na zelo romantičen način.

* **Prehrana plavalcev.** To je važno poglavje, katero bi moral prečitati vsak plavalec in vsakdo, ki se kopa. Pri sportnih tekmah posvečujejo vedno večjo pozornost vprašanju prehrane, ker so prijatelji telesnih vaj hitro uvideli, da se s polnim želodcem vaj ne more izvajati, a da brez hrane ne gre. Nastalo je vprašanje: kako se naj hranim, da obdržim polno moč in kaj je storiti, da ne bo ovir radi prenapolnjenega želodca? Že pri treningu je postalo to vprašanje pereče. Problem so nekateri sportniki rešili na ta način, da so zavživali lahko prebavljivo sadje. Za plavalce pa je to vprašanje še vedno ostalo uganka, ker deluje pri vodoravnem položaju njih telesa pri treningu in tekmah pritisk vode naravnost na želodec. Postalo je jasno, da se lahko zavživa okrepčilno sredstvo samo kot tekočina. To sredstvo je koncentrirana, naravna in krepčilna hrana ovomaltina. Ovomaltina je hrana svetovnih šampijonov. Z ovomaltino se je hranil Francoz Georges Michel, ki je 1925. preplaval Canal la Manche v doslej še nedoseženem rekordnem času 11 ur 5 min. Ovomaltino je zavžival Anglež Arthur Rizzo, ki je 17. septembra 1928. na odprtem, valovitem morju pod zelo težkimi pogoji dosegel rekord vztrajnega plavanja od 57 ur 17 minut. Z ovomaltino se je hranila tudi Holandka Corry Leibbrand, ki je avgusta 1929 preplavala 60 km dolgo progo Ženeva-Lausanne v 35 urah in tako dosegla svetovni rekord.

V sižavah, v gorah, pa morju — pri vsakem športu Vas obvaruje »Niggerol« olje in krema solnčarice in opeklin. (Patent štev. 5922). Dobi se v vseh lekarnah in drogerijah. —

Drogerija Gregorič, Ljubljana, Prešernova ulica St. 5

Ugodna prilika za nakup moške obleke

Tvrdka A. KUNC, Gosposka ulica St. 7, je izločila v zalogi večjo partijo finih (tudi angleških) oblek lastnega izdelka in jih proda za POLOVIČNO CENO. Komur ni za modo in široke hlače, more kupiti res dobro obleko za mal denar. (Cena 300 do 800 Din). 8332

Pečeno jagnje

na ražnju danes v gostilni pri Trnovskem Zvonu in v Vinotoču Trnovska ulica 2.

Za obilen obisk se priporoča Vinko Baus.

Damske lahke obleke

iz umetne svile od Din 120, iz domače perilne od Din 60 naprej pri

F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

Oglejte si cene in blago v naših izložbah! 8649

* **Uradniška posojila** daje Beograjska zadruga, Ljubljana, poštni predal 307.

* **Prave Lubasove harmonike** se dobijo v Ljubljani, Dunajska cesta 36.

* **Nagrobne spomenike** v najmodernejših oblikah vam nudi najceneje kamnoseško kiparsko podjetje Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana, tel. 2787.

* **Darujte podpornemu društvu slepih,** Ljubljana, Pod trančo 2—II.

ITO zobna pasta najboljša!

* **Obleke in klobuke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Vse barve, laki, firneži najceneje pri »Lustra«,** Gosposvetska cesta 12.

BREZPLAČNI RADIO-aparati do PREKLICA še na razpolago! Radio-Ljubljana

Automatična postrežba!

Toli neprijetnega čakanja ni! Sami si postrežete hitro in poceni z okusno zakusko. To Vam nudi edino-le elitni autom. buffet

Rio

družba z o. z.
LJUBLJANA,
Šelenburgova ulica

Naš
hors d'oeuvre
dostavljen na dom — POSEBNOST OBEDA
Ledeno hladna
Ananas-bovla
z najfinejšim šampanjcem, čaša Din 5.—
Novost! **Posebnost!**
DANES NOUGATINE-SLADOLED!

Iz Ljubljane

u— **Novinarka gdč. Anny Hristićeva**, ki stalno živi v Londonu, je včeraj prispela v Ljubljano in se nastanila v hotelu Union. Odlična publicistka odpotuje danes dalje proti Beogradu in v Srbijo obiskat svoje sorodnike.

u— **Vidovdanski requiem.** Na odredbo jugoslovenskega episkopata v sporazumu z notranjim ministrstvom so se po katoliških cerkvah že včeraj vršile oficijelne žalne slovesnosti v spomin borcem za svobodo domovine in žrtvam svetovne vojne. V stolnici sv. Nikolaja je bil dopoldne postavljen velik katafalk. Ob 10. je opravil stolni prošt Ignacij Nadrah ob asistenci duhovščine žalno mašo in requiem v navzočnosti predstavnikov civilnih in vojaških oblastev. Bili so prisotni: ban dr. Drago Marušič s podbanom dr. Otmarjem Pirkmajerjem, župan dr. Dinko Puc s podžupanom prof. Evgenom Jarcem in mnogimi obč. svetovalci, pomočnik komandanta dravske divizije in komandant mesta brigadni general Dragomir Popović, konzularni zbor, upravnik policije g. Keršovan, starosta ljubljanske sokolske župe dr. Pipenbacher, načelniki vseh uradov in zastopniki raznih korporacij in drugi. Tudi po ostalih ljubljanskih cerkvah je bil opravljen requiem.

u— **Velika gasilska vaja v Mostah.** Danes popoldne ob 3. priredi ljubljanska gasilska čupa v Mostah veliko gasilsko vajo, ki bo po obsegu in tehničnem značaju nadkrilila vse dosedanje. Nastopilo bo pod poveljstvom čupnega načelnika g. Franca Zupana dvajset gasilskih društev s 15 motornimi in ročnimi brizgalnami.

u— **Kolo jugoslovenskih sester naznanja** cenjenemu občinstvu: Hudo smo nadlegovale ljudi in z največjo težavo smo oddale velik del srečk naše efektne loterije. Ker pa nam je še dosti srečk ostalo, jih bomo izkušale razpečati v teku naslednjih mesecev, da se bo lahko vršilo žrebanje jeseni po 15 oktobru.

u— **Pripravljalni odbor Kajak-kluba v Ljubljani** vabi lastnike sklopnih čolnov in prijateljev tega sporta na sestanek v sredo 1. julija ob 20. v restavraciji hotela »Mikliča«.

u— **Trgovsko bolniško in podporno društvo** vabi člane na redni občni zbor, ki bo v veliki dvorani Trgovskega doma 30. t. m. ob 20.

u— **Jugoslovensko kemijsko društvo, odsek za predavanja.** V torek 30. t. m. bo predaval gosp. inž. F. Gerl o »Živilski kontroli v dravski banovini tekom lanskega leta«. Kemična predavalnica Vegova ulica 4, pričetek ob 18.

u— **Društveni prostori Jadranske Straže v Ljubljani** se nahajajo v Vegovi ulici 8, dvorišče levo, zadnja vrata. Tajniške ure čez poletje so vsak petek od 18. do 19.

u— **Razstava »Higijenska služba v Dravski banovini« v paviljonu L na velesejmu** ostane zaprta do jeseni.

u— **Jubilejna razstava Tehniške srednje šole** bo odprta samo še danes v nedeljo od 9. do 12. in od 15. do 18. Nihče naj ne zamudi te izredne prilike, da si ogleda največjo razstavo izdelkov 11 strokovnih šol.

u— **Kdor želi zabave in razvedrila,** naj poseti žegnanjsko veselico, katero priredi v nedeljo 28. t. m. ob 16. Pevsko društvo Krakovo Trnovo v gostilni Kolezija poleg Hribarjevega gaja.

u— **Ples v hotelu Tivoli bo danes.** Jazz-kapela. 845

u— **Vozni red cestne železnice.** Zjutraj prvi voz (zvečer zadnji redni voz): iz Šiške proti mestu ob 5.56 (21.44), z Viča proti mestu ob 6.21 (21.45) z Zaloške ceste proti mestu ob 6.04 (21.42), z Dolenjske ceste proti mestu ob 6.25 (21.42). Nočne vožnje: iz Šiške proti mestu ob 21.50, 22.22, 22.52 in 23.22, z Viča proti mestu ob 21.51, 22.23 22.53, 23.23 in 23.53, z Dolenjske ceste proti mestu ob 22.25, 22.55, 23.25, 23.55 in 24.15 z Zaloške c. proti mestu ob 21.55, 22.25, 22.55 23.25 (23.55 samo do Mestnega trga), od glavne pošte proti Šiški in Viču ob 22.10, 22.40, 23.10 in 23.40, od glavne pošte proti Doleniski in Zaloški cesti ob 22.05, 22.35, 23.05, 23.35 in 24.05.

u— **Avtobus Ljubljana—Ježica—Črnuče** bo vozil od 28. t. m. dalje od kavarne »Evrope«. Odhod vsake pol ure, in sicer: od kavarne »Evrope« ob četrt in tričetrt, iz Črnuč, oziroma z Ježice ob pol in ob uri.

u— **Raznoterosti iz policijske kronike.** Do včeraj dopoldne je policija zaprla 5 oseb, nekega mladeniča zaradi večje tatvine, dve potepenki in 2 postopača. Prijavljene so bile 4 manjše tatvine. Kalilci nočnega miru so enkrat ugnani in policijski raport zadnje dni ne beleži nikakih nočnih izgredov. Aretiran je bil samo neki star pijanček. Primerili sta se v petek 2 prometni nezgodi. Prijavljen je bil dalje neki gostilničar zaradi prekoračenja policijske ure. Prijave cestno-policijskega reda so včeraj kar deževale, o čemer poročamo na drugem mestu.

Vedno prihajajoče novosti!

A. & E. SKABERNE
LJUBLJANA

u— **Najmodernejše higijensko mesnice in trgovino z delikatesami** je odprl v Oražmovem domu v Wolfovi ulici domači mojster Ivan Javornik, ki ga pozna vsa Ljubljana in okolica po izvrstnih mesnih izdelkih lastne tovarne, ki je opremljena tudi z najmodernejšo hladilnico.

u— **PAN pri Berko, Egger, Mela, Žargi.**

Iz Maribora

Meščani!

Mestna občina okrasi ob priliki X. sokolskega župnega zleta svoje hiše z zastavami. Vabim someščane, da store isto na svojih hišah.

Župan dr. Juvan.

a— **60 letnico rojstva** je slavil te dni v krogu svojih stanovskih tovarišev g. Jakob Zupančič ravnatelj tukajšnje realne gimnazije in realke. Tovariši so svojemu priljubljenemu šefu in kolegi, ki je tudi sicer v vseh krogih mariborskega prebivalstva splošno priljubljen, priredili lepo interno slavnost. Tudi mi mu iskreno čestitamo!

a— **Propagandno razstavo fotografskih slik** priredi od 28. t. m. do 5. julija v Parkkavarni fotoodsek Zimsko-sportnega odseka tukajšnje podružnice SPD. Razstava bo odprta dnevno od 9 do 19. Sodelujejo naši najboljši foto-amaterji. Za propagando tujskega prometa je razstava velikega pomena. oPsamezne slike bodo tudi na prodaj.

a— **Prleki, pozor!** Zbirališče vseh Prlekov njih somišljenikov in prijateljev na Petrovo pri sokolski veselici v Mariboru bo na veseličnem prostoru v Ljudskem vrtu, kjer se bodo nudile jeruzalemske posebnosti. V primeru slabega vremena pa na svidenje v Narodnem domu. — Zdravo! Luka.

a— **Avtobusne vožnje na Reko za Pohorje.** Danes 28. t. m. in na praznik 29. t. m. odhaja prvi avtobus ob 5.30 od glavnega kolodvora, oziroma ob 5.45 z Glavnega trga. Povratek iz Reke ob 7. Popoldanska vožnja za ta dva dneva se vrši tako, da odhaja avtobus iz Maribora glavni kolodvor ob 15.45 in z Glvnega trga ob 16. uri. Odhod iz Reke ob 19.30. Vozna cena 10 Din. Navedene vožnje se vršijo samo za poskušnjo in ako se bo izkazala frekvenca za povoljno, se bo uvedla na tej progi stalna zveza. Morebitne želje glede spremembe reda naj se javijo pismeno ali telefonski vodstvu mestnega avtobusnega prometa.

a— **Prememba posesti.** Hišo Karla Scherbauma in sinov na Aleksandrovi cesti 73 je kupil tvrdka Prvi celjski mestni mlin (inž Rakusch & Co.) za 1.064.620 Din.

a— **Nezgoda sredi mesta.** Včeraj okrog 3. popoldne se je hotel prevoznik pivovarne Union Ferdo Gamzej po izvršenem poslu v hotelu »Orel« odpeljati s svojim vozom naprej. Pri tem je dobil od konja udarec v desno nogo, da se je zgrudil in ni mogel več vstati. Pozvani rešilni oddelek za je odpremil v splošno bolnico.

Čudovito osvežilo za poletil

Kadar je vročina in prah, je kar potrebno, da si umijete glavo z Elida Shampoonom. To Vas osveži in Vam ohrani lase lepe in zdrave!

Vsak teden po enkrat si umijte glavo!

ELIDA SHAMPOO

a— **Že zopet padec s češnje.** Včeraj so pripeljali v splošno bolnico 38 letno Jožefo Krebsovo, posestnico iz Rošpoha, ki je pri obiranju češnje padla z drevesa, si nalomila rebra ter zlomila desno roko. Dobila je tudi notranje poškodbe. Enaka nezgoda je doletela 9 letnega Janeza Levaniča, sina posestnika iz Bresternice, ki je tudi pri padcu s češnje dobil na prsnem košu poškodbe in so ga morali prepeljati v bolnico.

a— **Nogo mu je strlo.** Motociklistu Jakobu Gačniku iz Ceršaka pri Sv. Ilju, ki se je pred dvema dnevoma v Košakih ponesrečil na vožnji v Maribor z motornim kolesom in si je pri tem zdrobil desno nogo, kakor smo poročali, so včeraj dopoldne v splošni bolnici morali amputirati zdrobljeno nogo.

DR. JOSIP FURLAN

specialist za ušesne, vratne in nosne bolezni v Mariboru, Vrazova ulica 2, ordinira od 1. julija dalje od 10.—12. in 14.—15. ure
8806

a— **Male tatvine.** Pojavila se je v mestu stanovanjska podgana, ki krade v prvi vrsti obleko. V petek se je splazil neznan človek v stanovanje Emilije Šmidove v Židovski ulici, ki ima podnajemnike. Tat je odnesel trgovskemu pomočniku Edmundu Sarskemu 200 Din vredne moške hlače, a Vladimirju Kavčiču prav tako 200 Din vreden telovnik. Zasebnici Ani Gorjančevi je neznan zlikovec iz spalne sobe v Mostah odnesel uro-budilko, vredno 108 Din, in bankovec za 10 Din. Samski delavec iz Slatne vasi pri Lukovici Jože Fresnik je v petek popoldne sedel na neki klopi na Vodnikovem trgu. Okrog njega so se muzali mnogi brezposelni. Pozneje so se od njega dobrodušno poslovili, a Fresnik je kmalu opazil, da mu je nekdo izmaknil od zadaj iz žepa denarnico s 120 Din. Bil je to ves njegov zaslužek od košnje.

a— **Preprečen samomor.** V petek ponoči se je pripravljal neki mož, da skoči preko ograje državnega mostu v Dravo. K možu je pristopil nadstražnik Ciril Hrla ter mu preprečil namero. Bil je to neki 34 letni brezposelni delavec Alojzij K., ki je že poskušal skočiti iz obupa pod vlak, kar pa so mu v zadnjem času preprečili.

a— **Kinopredstave.** Grajski kino od danes dalje: zvočna veledrama »Dekle z Volge«. Union kino od danes dalje: 100 odst. nemška govoreča in zvočna veseloigra »Valček v spolnem vozu«.

Iz Celja

e— **Avtobusna zveza z Logarsko dolino.** Pred dnevi se je vrinil v poročilo o spremembi voznega reda celjskega mestnega avtobusa iz Logarske doline proti Celju in se mora zadevni odstavek glasiti pravilno takole: »... z odhodom iz Logarske doline ob pol 19.« in ne ob pol 21. V avtobusu, ki vozi ob 17.45 iz Celja proti Rečici je bila najdena 26 t. m. denarnica. Lastnik naj se zglasi v pisarni mestnega avtobusa.

e— **Iz davčne uprave.** Davčni pripravnik g. Maks Badiura je premeščen iz Celja k davčni upravi v Šmarju pri Jelšah. Pri celjski davčni upravi je nameščena kot davčna pripravnica gdč. Milica Perićeva.

e— **Celjske brivnice** bodo danes dopoldne odprte do 12. dočim bodo jutri ves dan zaprte.

Priporoča se
delikatesna trgovina, gostilna in zajtrkovalnica
Roza Zamparutti
CELJE — Aleksandrova ulica 7.
KRASEN VRT! 8603

Kavarna „Merkur“
CELJE, Krekov trg štev. 5
Telefon St. 250.
Moderna, nanovo preurejena kavarna. Vsi tukajšnji in inozemski časopisi na razpolago. — Lep senčnat vrt. Dnevno dunajski zajtrk, obstoječ iz kave, medu, jajca in kruha Din 8. — Nanovo preurejena igralnica in biljardna soba.
KONCERT! KONCERT! KONCERT!
8549

Glodalski frizer
R. Grobelnik
CELJE
Glavni trg, in
FRIZERSKI SALON »HIGIEA«
CELJE — poleg hotela »Evrope«.
V vsem znižane cene.
Trajna ondulacija
od 100 Din naprej.
Petletna praksa v tem jamči za priznano dobro delo. 8550
Trije aparati!

Prizori ob sprejemu ameriških bratov

Jeseniške mladenke so rojakom iz Amerike prinesle cvetje in črešnje.

Voditelji ameriških izletnikov (od leve na desno): Anton Grdina iz Clevelanda, Ivo Mladinec iz New Yorka, za njim prof. Juraj Dević iz Pittsburga, neznan izletnik, za njim novinarski ataše pri našem poslaništvu v Washingtonu Berislav Angjelinović in na desni podpredsednik Izseljeniškega odbora Jost.

Na levi: Poleg mlade mamice najmlajša ameriška izletnica, ki se ji doslej še ni sanjalo o stari domovini. Na desni: Anton Grdina kot neutruden filmski operater.

Desetletnica Zveze jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji

Z letošnjim Vidovim dnem praznuje Zveza jugoslovenskih delavskih in podpornih društev v Nemčiji desetletnico obstoja. Mnogo, zelo mnogo se je v tem času storilo za probudo nacionalne in stanovske zavesti naših rudarskih družin na nemškem zapadu. Tem težje pa so naloge Zveze danes, ko pričenja val hude gospodarske krize ogražati tudi eksistenco slovenskih rudarjev na Westfalskem in v Porenju. Zvezo je ustanovil in jo ves čas vodi znani organizator g. Pavel Bolha, čigar 40. rojstni dan bo Zveza proslavila skupno s svojim jubilejem. Njen sedež je sedaj v Essenu.

Zveza s požrtvovalnostjo sodeluje v Jugoslovenskem izseljeniškem odboru v Nemčiji (slika), ki je vrhovni predstavnik 75 jugoslovenskih društev s 4500 člani. Odbor skrbi za kulturni in socialni napredek naših izseljeniških kolonij ter za ožje stike z domovino. Za letos pripravlja odbor izlet izseljeniške dece v Jugoslavijo. Pokroviteljstvo izleta, ki se bo vršil od 3. avgusta do 7. septembra, je prevzela soproga generalnega konzula ga. Markovićeva v Düsseldorfu, vodstvo pa izseljeniški ataše g. Deželič (na sliki v sredini), člana odbora gg. Bolha (desno) in Lindič (levo) ter predsedniki društvenih podružnic.

Mladinski pevski zbor iz Trbovelj

nastopi danes 28. t. m. pod vodstvom učitelja g. Šuligoja s koncertom v Rogaški Slatini

e— **Koncert v mestnem vrtu** bo priredila danes 28. t. m. od 11. do 12. godba 45. pp.

e— **Dva nesrečna padca.** Predvčerajšnjim je padel 13 letni sin železniškega sprevodnika Jožef Štrempfel iz Sp. Hudinje pri Celju pri obiranju lipovega cvetja z drevesa precej globoko na tla in si zlomil spodnjo čeljust. Pomoč je moral poiskati v celjski bolnici, kamor je bil pripeljan v zelo nevarnem stanju istega dne tudi 11 letni posestnikov sin Karol Borinc iz Hrenove pri Novi cerkvi, ki je padel med obiranjem češenj z drevesa tako nesrečno, da si je zlomil hrbtenico in desno podlehtnico.

e— **Mestni kino** bo predvajal danes in jutri, oba dneva ob pol 17., pol 19. in 21. zvočni film »Pesmi je konec« z Willyjem Forstom in Liano Haidovo. Cene so znižane.

Iz Kranja

s— *Dr. Josip Bezić, zdravnik v Kranju,* se je preselil iz hiše trgovca g. Hlebša v Štempiharjevo hišo, Glavni trg št. 186., II. nadstropje.

Iz Trbovelj

t— **Kino Sokol** predvaja danes in jutri dva filma: »Tajna podzemskega Londona« in »Tomijevo junaštvo« s Tom Mixom.

Iz Hrastnika

h— *Kino »Narodni dom«* bo predvajal v nedeljo ob 15. in 20., v ponedeljek pa samo ob 15. senzacijonalni film »Junak dneva«. V glavni vlogi je Eddy Polo

Obupane žene
ne imejte nikakega strahu, ako izostane mesečno perilo!
POMOČ
Vam prinaša pri poškodbi ali izostanku mesečnega perila, perijode, dolgoletno preizkušeno tisočkrat poverjeno in zdravniško priporočeno, zanesljivo učinkujoče sredstvo, ki ni odpovedalo tudi ne v najtežjih in trdovratnejših slučajih, v nasprotju z drugimi sredstvi, ki niso učinkovala: Prof. dr. Rettiha »Eroseu«, ki učinkuje že po par urah, ne da bi Vas oviralo pri Vašem delu. Cena 70 Din, za starejše poškodbe 100 Din, za bolj odporne žene 150 Din, dvojno, za stare poškodbe in zelo odporne 200 Din. Uspeh zajamčen, sicer vrnemo denar! Tisoči žen potrjujejo nagel in zanesljiv uspeh tega sredstva, kakor tudi povračujoče se zadovoljstvo. Diskretna pošiljatev po pošti. Ordinacijski damski laboratorij Hawelka, Praga-Rufle, Bozetech ul. 10. J.-54.
poštni predal St. 17 ČSR. — Pišite razločno!

Iz Škofje Loke

šl— **Avtomobilska nesreča.** Tovorni avto nekega obrtnika iz Železnikov je vozil v četrtek popoldne od Šifrerjeve trgovine v Novem predmestju proti Dermotovi črešlarni. Tik pri ostrem zavoju ceste je zavozil avto proti nekaj metrov visoki škarpi ob robu, ki loči cestišče od nižje ležečega travnika. Vozač je k sreči ustavil vozilo vsaj v toliko, da so visela v zraku le prednja kolesa. Več delavcev je med tem poskakalo z voza na cesto. S pomočjo drugega avta so vozilo brez hujših poškodb zvlekli zopet na trdna tla.

DR. JOŽE RANT
v ŠKOFJI LOKI
zopet redno ordinira
za zobozdravništvo, čeljustno kirurgijo in ortodontijo. 8583

šl— **Bencinsko črpalko** bi potrebovala Škofja Loka na pripravnem kraju v mestu. Avtomobilski promet je redno tako velik, da bi se taka naprava lastniku gotovo izplačala, avtomobilistom bi bilo pa tudi pomagano.

šl— **Sokolski kino** bo predvajal danes in jutri kolosalno filmsko delo »Polkovnik Švec«. 12. dejanski trak prikazuje zmagoviti pohod Čehoslovakov skozi Rusijo. Priporočamo!

Z Jesenic

s— **Nemška paralelka na jeseniški deški šoli se ukine.** V »Jutru« 24. t. m. je L. R. ocenil razstavo obeh osnovnih šol, ki se je vršila v nedeljo 21. t. m., h koncu pa je izrazil nezadovoljstvo zaradi nemške paralelke, ki je priklopljena deški osnovni šoli. Izjavljam, da izvajanja g. L. R. podpišem z obema rokama. Nemška paralelka je ostanek bivše nemške šole na Jesenicah. V paralelki je zadnja leta poučevala narodno zelo zavedna učiteljica Matilda Mušič iz Koroške, ki pripravlja v tekočem letu deco za prestop v slovensko šolo. Z 28. t. m. se namreč nemška paralelka ukine in s tem se konča zgodovina nemške šole na Jesenicah, ki je nekoč vzgajala janičarje in utrjevala nemštvo v našem mestu. Pibrovec Leon, šolski upravitelj.

s— *20.000 milj pod morjem* se imenuje kolosalni zvočni velefilm, ki se bo predvajal v kinu Radio danes in v ponedeljek 29. t. m. ob 15. in 20.30.

Ofenziva proti oviralcem javnega prometa

Policijska uprava strožje nadzira kolesarje. — Tudi pasantom ne bo prizanešeno

Ljubljana, 27. junija.

Ljubljana ni več dolga vas, zlasti v pogledu javnega prometa ne, ker se je zadnji čas promet povsem moderniziral. Poleg avtomobilov, navadnih vozil in kolesarjev je sedaj razširjeni tramvaj povzročil še živahnejše vrvenje po ulicah. Naravno, da je treba zaradi živahnega prometa ljudem večje pozornosti na cesti in ulici, če nočejo, da se dnevno množe razne prometne nezgode. Mnogo so pasanti res sami krivi, da pride do nesreče na cesti, ker se ne znajo pravilno umikati ali pa sploh ne znajo po ulicah hoditi. Kronika zadnjih tednov je zabeležila več prometnih nezgod, pri katerih so bili ponesrečenci v prvi vrsti krivi, ker se niso ravnali točno po prometnih predpisih.

Policijska uprava se je sedaj odločila, da uvede strožjo kontrolo nad osebami, ki iz malomarnosti in brezbrižnosti ovirajo javni promet. Včeraj in danes je bila priredjena posebna kontrola nad kolesarji. Ta neopažena kontrola je prinesla prav nepričakovan in senzacijonalen rezultat. Po Ljubljani in bližnji okolici se je namreč med kolesarji razpasla grda navada, da nočejo nikdar upoštevati predpisov za vožnjo, marveč samolastno vozijo tam, koder se jim ljubi. Mesto da bi vozili pravilno, vozijo ravno na nasprotni strani, ali pa celo kar po hodnikih, ki so izrecno določeni za pasante. In kako so drzni ti kolesarji! Policija jim je sedaj skrivaj, ne s kako objavo napovedala najhujšo ofenzivo. *Včeraj so na ta način policijski organi zalotili kar 72 kolesarjev,* ki niso vozili pravilno, ali niso imeli luči ali pa zvonca. Nepravilno je vozilo nad 50 kolesarjev. Brez luči jih je bilo 15, ostali so bili brez zvonca. Vsi prijavljeni kolesarji bodo po določilih cestnopolicijskega reda najstrožje kaznovani. Policijska uprava namerava baje tudi uvesti, da bo kolesarju, ki bo posebno brezobziren in večkrat kaznovan, prepovedala vožnjo po mestnih ulicah.

Dalje je bilo policijski upravi prijavljenih 10 avtomobilistov, ki so večinoma vozili prehitro. Avtomobilisti se drugače strogo drže predpisov.

Boj pa bo napovedan tudi pasantom. Vsak človek, ki je živel po večjih mestih, je toliko vešč in spreten, da zna pravilno hoditi po hodnikih. Tudi za pasante velja pravilo: hodi desno! Namreč to znači, da se moraš na hodniku vedno držati desne. To pa ne pomeni, da bi moral pasant v kaki ulici hoditi le po desnem hodniku v smeri njegove poti. To ne! V Ljubljani so nekateri pasanti, a osobito pasantinje tako brezobzirni, da se vstopijo pred gotove prodajalniške izložbe in popolnoma zabarikadirajo hodnik, to celo ob slabem vremenu in se pod nobenim pogojem nočejo umakniti mimoidočim, ki morajo gaziti blato na cesti. Tudi pasantje, ki bodo očividno ovirali javni promet, bodo policijsko kaznovani. V prvi vrsti bo potrebno, da se napravi končni red na vogalu pred glavno pošto in na vogalu hiše Jadransko-podunavske banke.

GOSPODARSTVO

Odpis zemljarine ob elementarni škodi

Vsako leto, osobito v tem letnem času, zadenejo našega kmetovalca različne elementarne nesreče, zlasti po toči. Zaradi škode, prizadete posevkom in drugim pridelkom po elementarnih nezgodah, se sme delno odpisati osnovni davek od zemljišč.

Osnovni davek na dohodek od zemljišča se sme odpisati: a) neglede na površino, če je letina poškodovane parcele uničena za več nego četrtino z ognjem, požarom, vodo, točo, poljskimi miši, rastlinsko ušjo ali kobilicami; b) če je prizadel škodo drug izreden in neodvraten dogodek brez lastnikove krivde, n. pr. mraz, vihar, orkan, velika suša itd., toda samo, če ni zadel le posameznih parcel, ampak cele pokrajine. Poškodba za več nego četrtino letine je tudi v tem primeru pogoj za odpis vsake poškodovane parcele v dotični krajini.

Osnovni davek na zemljišče se **ne odpiše**, če je nastopila elementarna nezgoda takrat, ko so bili kmetijski pridelki že požeti. Za davčni odpis je pogoj, da je nastopil elementarni dogodek pred žetvijo ali med njo, ne pa po njej. Zaradi tega se odpis davka dovoli le, če je nastopil elementarni dogodek takrat, ko so bili poljski pridelki že požeti (oddeljeni od tal), toda so bili **še na polju.**

Če se kako zemljišče v letu po gospodarskem običaju **dvakrat** obdela, se oceni prva obdelava z dvema tretjinama, druga pa z eno tretjino letine.

Pri mešanih obdelavah (n. pr. vinograd s sadjem, koruza s fižolom, rž z deteljo itd.) se oceni poškodba **glavnega** ploda, odnosno pridelka, z dvema tretjinama, postranskega ploda pa z eno tretjino, če sta res oba uničena.

Odpis davka se ravna po velikosti škode, prizadete letini zemljišča, in sicer: 1.) Če je poškodovana več kakor četrtina, a manj kakor polovica letine, se odpiše 25% letnega osnovnega davka. 2.) Če je poškodovana polovica, a manj kakor tri četrtine letine, se odpiše 50% osnovnega letnega davka. 3.) Če je poškodovana vsa letina, se odpiše ves osnovni letni davek dotičnega zemljišča.

Da se ne izgubi pravica do odpisa davka, se mora prijaviti vsaka škoda, ki je bila prizadeta po elementu in ki daje pravico do odpisa davka, brez takse, najdalje v osmih dneh od dne, ko se je škoda opazila.

Prijavo mora vložiti v primerih pod a) davčni zavezanec sam ali njegov pooblaščenec; v primerih pod b) jo lahko vlože oškodovani davčni zavezanci skupno, vloži pa je lahko tudi občinsko oblastvo samo.

Prijave se morajo vlagati pri pristojni katastrski upravi (ne pri davčni upravi) lahko tudi po pošti.

V prijavi, če je individualna, to je, če jo vloži posamezni posestnik, je treba točno označiti **poškodovane parcele** in navesti občino, vas in kraj, kjer leže poškodovane parcele; če je prijava **skupna**, je treba navesti, kateri in kolik del okoliša je poškodovan. V vsakem primeru mora (morajo) navesti vložitelj (vložitelji) prijave, čes in vrsto elementarne nezgode in prijavo podpisati. Prijave, ki so prispele tako pozno, da se po mnenju oblastva škoda ne da več ugotoviti, se morajo kot prepozno izročene takoj zavrniti. Zoper tak odlok je dopustna pritožba na finančno direkcijo v osmih dneh od dneva obvestitve.

Škodo ugotovi na licu mesta komisija, ki je sestavljena iz enega uradnika katastrske uprave in dveh članov občine.

Ocenjevanju škode mora prisostvovati zaradi potrebnih pojasnil starešina vasi (župan), če ga vas ima, in pa oškodovani davčni zavezanec.

Da bodo vedeli davčni zavezanci vlagati prijave na pravilni naslov, navajamo še, pod katero katastrsko upravo spadajo področja posameznih davčnih uprav v dravski banovini:

Področja davčnih uprav Ljubljana mesto, Ljubljana okolica, Kamnik, Litija, Logatec in Višnja gora spadajo pod **katastrsko upravo v Ljubljani;** področje davčne uprave v Novem mestu ima tudi **katastrsko upravo v Novem mestu;** področja davčnih uprav Kranj, Radovljica in Škofja Loka spadajo pod **katastrsko upravo v Kranju;** področja davčnih uprav Kočevje in Čabar pod **katastrsko upravo Kočevje;** področja davčnih uprav Brežice in Krško pod **katastrsko upravo Krško;** področja davčnih uprav Celje, Laško, Konjice in Šmarje pri Jelšah pod **katastrsko upravo v Celju;** področja davčnih uprav Slovenjgradec, Prevalje, Gornji grad in Šoštanj pod **katastrsko upravo Slovenjgradec;** področja davčnih uprav Maribor in Slovenska Bistrica pod **katastrsko upravo Maribor;** področja davčnih uprav Ptuj, Ormož, Ljutomer in Gornja Radgona pod **katastrsko upravo Ptuj** in področja davčnih uprav Murska Sobota in Dolnja Lendava pod **katastrsko upravo Murska Sobota.**

Zadružna elektrarna v Trbovljah

Zadružna elektrarna je imela 25. t. m. redni občni zbor. Vodil je zbor predsednik župan g. Vodušek, ki je podal poročilo načelstva, iz katerega posnemamo, da se podjetje prav lepo razvija. Zadruga šteje danes 215 članov in 342 odjemalcev električnega toka. V preteklem letu je razširila svoje omrežje od Dimnika do Meterca. Na zadružno elektrarno je priklopljenih 3600 svetiljk z nad 5000 žarnicami, 110 likalnikov in 35 motorjev. Poleg treh glavnih števcev je montiranih 299 navadnih števcev in samo 8 odjemalcev je pavšaliranih.

Ker je Zadružna zveza v Celju likvidirala, je pristopila Zadružna elektrarna k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani. Revizija, ki je bila izvršena zelo temeljito in je trajala 4 dni, je pokazala za načelstvo in nadzorstvo zelo laskav rezultat.

Predsednik je izrekel zahvalo ravnateljstvu TPD, ki je Zadružni elektrani zelo naklonjeno, in še posebej rudniškemu ravnatelju gosp. inž. Pauru, ki kaže veliko razumevanja za krajevne potrebe prebivalstva.

V imenu nadzorstva je poročal gosp. Berger. Poročilo, računski zaključek in poročilo bilance je prejel vsak zadružnik že mesec dni pred občnim zborom. Gosp. Berger je predlagal, da se prebitek v znesku 28.148.61 Din pripiše rezervnemu fondu, ki je sedaj že tako močan, da trikratno krije vplačane deleže. Nadzorstvo je predlagalo absolutorij in zahvalo, kar je bilo sprejeto z odobravanjem.

V smislu pravil so izpadli letos trije člani načelstva, in sicer gg. Vodušek, Režun in Počivavšek in je bilo treba voliti nove. Na predlog g. Požuna so bili izvoljeni gg. Vodušek, Režun in dr. Jenšterle. V nadzorstvo pa so bili izvoljeni na predlog istega predlagatelja gg. Berger, Setinc, Počivavšek, Jordan in Dolinšek.

Zaradi likvidacije Zadružne zveze v Celju in zavoljo pristopa k Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani so bile potrebne nekatere izpremembe v pravilih. O tem je poročal g. Pavlin. Izpremembe so bile soglasno sprejete.

= **Izjava.** V raznih člankih listov »Obrtnega vestnika« in »Jugoslovanskega obrtnika« se Zanatska banka kraljevine Jugoslavije, d. d., spravlja v zvezo z vprašanjem skupnih ali ločenih zbornic. Poslovni odbor Zanatske banke kraljevine Jugoslavije, d. d., podružnice v Ljubljani, izjavlja, da nima vprašanje skupnih ali ločenih zbornic z zavodom ničesar skupnega in da to vprašanje tudi ni in ne more biti v bančnem odboru predmet kakršnekoli diskusije.

= **Nova delničarska družba v Zagrebu.** Pri trgovskem sodišču v Zagrebu je protokolirana nova delničarska družba pod imenom Prva zagrebačka industrija tjestenina, d. d., z delniško glavnico 1,000.000 Din. Družba je prevzela obstoječo tvornico testenin od tvrdke Prva zagrebačka industrija tjestenina, k. d. ing. C. Lapajne i drugovi.

= **Splošno gibanje za stabilizacijo žitnih cen.** Iz Beograda poročajo, da so se nedavno započeti akciji za stabilizacijo žitnih cen pridružile vse zainteresirane gospodarske organizacije v državi, ki bodo poslale spomenico na pristojno mesto.

= **Preorijentacija kmetijstva v Vojvodini.** Iz Novega Sada poročajo, da se v posameznih krajih Vojvodine vedno bolj opaža prehajanje od čistega poljedelstva k živinoreji in perutninarstvu. To gibanje v Vojvodini se vrši na podoben način, kakor v Sloveniji akcija za sadjarstvo. Vojvodinsko kmetijstvo žene v to preorijentacijo nerentabilnost žitarstva. Predvsem uvajajo živinorejo in perutninarstvo vojvodinski Nemci. Ti so začeli najprej ustanavljati govedorejske in potem svinjerejske zadruge. Prav tako se pospešuje tudi perutninarstvo. Če bo živinoreja dobičkanosnejša kakor žitarstvo, je zelo dvomljivo. Slovenski živinorejci doživljajo že hudo krizo, ki jo bo povečana produkcija Vojvodine še poostrila. Isto velja za perutninarstvo, o katerega rentabilnosti si pri nas v Sloveniji še nismo na jasnem. Preorijentacija vojvodinskega kmetijstva ne bo imela gospodarskega efekta, ako se sedanje kritične prilike v kmetijstvu iz temelja ne izpremene.

= **Naraščanje cen bakru.** Hooverjev predlog o moratoriju je povzročil naraščanje tečajev ne samo na efektnih borzah, nego tudi na blagovnih. Ameriški kartel bakra je kljub močni omejitvi prodaj ponovno zvišal ceno za cif od 8.525 na 8.775 centa. Tudi druge kovine so se podražile, tako med drugimi zlasti cin, ki notira v Londonu 109 funtov šterlingov za tono.

= **Konkurz je odpravljen o imovini Vurnika Franca,** izdelovalca pletilnih izdelkov v Radovljici, ker je bila razdeljena vsa masa, in o konkurzni zadevi Dolničarja Vekoslava, bivšega restavraterja v Ljubljani, ker ni kritja za stroške konkurznega postopanja. — Nov narok je določen za prisilno poravnavo, ki jo je predlagal Fischer Avgust, bivši trgovec v Turiški vasi, sedaj v Zbelovem, in sicer na 16. julija ob 9. pri okrajnem sodišču v Slovenjgradcu.

Položaj na naših borzah

Ljubljana, 27. junija.

Devizni promet na ljubljanski borzi je bil v minulem tednu zopet nekaj večji; znašal je 22.1 milijona Din proti 18.6, 24.5, 10.0 in 15.9 milijona Din v predhodnih tednih. Devizni tečaji so se v teku tedna nekoliko dvignili, tako Dunaj od 7.9376 na 7.9595, Berlin od 13.42 na 13.46, London od 275.11 na 275.85, Newyork od 56.42 na 56.575, Praga od 167.21 na 167.76 in Trst od 295.95 na 296.65. Curih je ostal neizpremenjen. Povpraševanje je pretežno pokrivala Narodna banka, le manjšim potrebam po devizah na Trst je zadostila privatna ponudba. Med efekti sta zabeležila zaključke Vojna škoda po 391 in Kranjska industrijska po 306. Tečaj Ruš za denar je poskočil med tednom od 130 na 135 in dalje na 145. Ostali efektni tečaji so ostali neizpremenjeni. Tendenca za efekte je bila zelo mlačna.

Na zagreb. efekt tržišču je Vojna škoda v teku tedna precej oslabela. Dočim se je v predzadnjem tednu trgovala za aranžma po 408 — 411, je bila včeraj zaključena po 394.5. Za december je včeraj zabeležila zaključke po 396 in 397, dočim se je zaključevala v predzadnjem tednu po 411.5. Tudi posamezni drugi državni papirji so bili malo slabši. Na koncu tedna so se trgovali: investicijsko po 85, 8% Blair po 91, 7% Blair po 80 — 80.25 in 7% Državna hipotekarna po 80.75. Begluške, ki so zabeležile v torek zaključke po 63 — 64, so se trgovale včeraj po 62.5 — 63.

V zasebnih vrednotah na zagrebški borzi ni bilo mnogo izprememb. Le Trbovlje so bila ves teden precej čvrste. Bančne vrednote so se zaključevale med tednom tako-le: Union po 165, Jugo po 67, Prštediona po 950 — 955 in pozneje po 960, Hrvatska po 50, Zemaljska po 118, Ljubljanska kreditna po 120 in Srpska po 193. V industrijskih vrednotah so bili v preteklem tednu naslednji zaključki: Slavonija po 200, Drava po 235, Union mlin po 55 — 60, Isis po 40, Slaveks po 25, Danica po 65, Gutmann po 115, Šećerana po 250 in Dubrovačka po 330. Trbovlje so se zaključevale: v ponedeljek po 235 in 245, v torek po 258 do 260, v sredo po 263 in včeraj po 265.

Borze

27. junija.

Na ljubljanski devizni borzi je bil danes zelo velik promet. Največ so se trgovale devize na Prago, Newyork in Dunaj. Razen Curiha in Budimpešte so se vsi tečaji malo okrepili.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 22.815, Berlin 13.445 — 13.475 (13.460), Bruselj 7.897, Budimpešta 9.8778, Curih 1095.30 — 1098.30 (1096.80), Dunaj 7.9445 — 7.9745 (7.9595), London 275.45 — 276.25 (275.85), Newyork kabel 56.585 — 56.785 (56.685), Newyork ček 56.575, Pariz 221.05 — 223.05 (222.05), Praga 167.36 — 168.16 (167.76), Trst 299.65 do 207.65 (296.65).

Curih. Zagreb 9.12375, Pariz 20.24, London 25.16, Newyork 517.10, Bruselj 72, Milan 27.06, Madrid 48.50, Amsterdam 208.10, Berlin 122.75, Dunaj 72.70, Sofija 3.745, Praga 15.315, Varšava 57.90, Budimpešta 90.18, Bukarešta 3.08.

Efekti

Ljubljana. 8% Blair 91 bl., 7% Blair 81 blago, Vojna škoda zaključek 391, Celjska posojilnica 150 den, Ljubljanska kreditna 120 den., Prštediona 950 den., Kreditni zavod 195 den., Vevče 120 den., Stavbna 40 den., Ruše 145 den.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (27. t. m.) Tendenca za les mlačna. Zaključeni so bili 4 vagoni rezane jelovine.

ŽITO

+ **Ljubljanska borza** (27. t. m.) Tendenca za žito neizpremenjeno stalna. Brez zaključkov. Nudi se (fco slov. postaja, mlev. voznina, plačljivo v 30 dneh): **pšenica:** potiska, 80 kg po 267.50—270, srbobranska, 80 kg po 265—267.50, okolica Subotica, 79/80 po 262.50—265, okolica Sombor, 79 kg po 252.50—255, baranjska, 79 kg po 242.50—245; **koruza:** baška, rešetana po 155—157.5 (pri navadni voznini po 160—162.5); **oves:** baranjski po 225 — 230; **moka:** banatska »0« po 375 — 380, baška »0« po 360 — 365

+ **Novosadska blagovna borza** (27. t. m.) Tendenca neizremenjena. Promet: 7 vagonov pšenice, 16 vagonov turščice in 5 vagonov moke. — **Pšenica:** srednjobaška, 79/80 kg 180—185; okolica Novi Sad 79/80 kg 180—185; okolica Sombor, 79/80 kg 165—170; baška potiska, 79/80 kg 190—195; gornjebaška, 79/80 kg 190—195; sremska, 78 kg 162.5 — 167.5; okolica Indjija, 78 kg 167.5 — 172.5 **Turščica:** baška, Dunav. Sava 96 — 98; okolica Sombor 94 — 96. **Moka:** baška »0« in »00« 260—280, »2« 250—260; »5« 240—250; »6« 225—230; »8« 120—130. **Otrobi:** baški, sremski in banatski 115 — 120. **Oves:** baški, sremski in slavonski 160 — 163

+ **Budimpeštanska terminska borza** (27. t. m.) Tendenca komaj stalna. Promet miren. **Turščica:** za julij 13.30 — 13.32, za avgust 13.36 — 13.37, za maj 1932 11.48 do 11.50.

Iz življenja na deželi

STARA OSELICA. Naša vasica je praznovala preteklo nedeljo pomembno slavje. Renovirana, za eno nadstropje dvignjena in povsem preurejena enorazredna šolska zgradba je bila predmet naše svečanosti. Vršila se je slovesna blagoslovitev prosvetnega hrama. Pred šolskim poslopjem se je poleg domačega ljudstva, učiteljstva iz Trebije, upravitelja iz Sovodnjega g. Tušarja in ostalih okoličanov zbral ves krajevni šolski odbor z domačim županom g. Jankom ezerškom, ko je župnik g. Ivan Gogala po blagoslovitvi poslopja v svečanem nagovoru očrtal ljudstvu zgodovinski razvoj domače šole. Upravitelj šole g. Mirko Brejc je v nagovoru izrazil zahvalo krajevnemu šolskemu odboru, županu g. Jezeršku in vsem faktorjem, ki so pripomogli Oselici do preurejenega učilišča. Številni gosti so si nato ogledali notranje prostore. Šolsko poslopje je že izročeno svojim namenom, ker je komisijski ogled našel vse v redu. S preureditvijo stavbe je dobil upravitelj šole svoje stanovanje. Oseličanom na pridobitvi čestitamo!

BLED. V blejskih hotelih, penzionih in vilah je še mnogo prostora na razpolago. Izmed 3500 postelj, ki jih imajo na razpolago za letoviščarje, je oddanih šele okrog 1000. Ker bo drugi mesec pričetek glavne sezone, se pričakuje, da bo obisk letoviščarjev na višku. — V Parkhotelu je otvorila tvrdka Minerva iz Zagreba svojo knjigarno, kjer se tudi izposojujejo knjige. — Na Bledu imamo že tri sezonske godbe, in sicer v kavarni »Toplicah«, v kavarni »Kazine« in v hotelu Trobič«. — Češkoslovaška liga se snuje na Bledu. Ko bodo pravila potrjena, se bo takoj vršil občni zbor. — Penzion Raitharek poleg hotela »Unionа« je kupila ga. Vurnikova iz Radovljice. — Na Bledu ima krojač g. Janko Mužan uniformiranega raznašalca oblek, kar je za Bled nekaj novega.

JEŽICA. Tukajšnja osnovna šola ima vidovdansko proslavo danes 28. t. m. v Sokolskem domu in jutri 29. t. m. v Društvenem domu, obakrat začetek ob 15. Vabimo starše in prijatelje mladine, da posetijo v obilnem številu to prireditev, na kateri bodo mladi šolarčki pokazali, kako pojejo, deklamirajo in igrajo. Pridite!

TRZIN. Na dan sv. Cirila in Metoda 5. julija se otvori in blagoslovi v Trzinu nov Prosvetni dom, ki si ga je postavilo nepolitično izobraževalno društvo. Dom je sicer preprost, vendar pa povsem ustreza svojemu namenu. Ima lepo dvorano z izredno velikim odrom in pa prostorno kuhinjo za gospodinjsko šolo.

DOB PRI DOMŽALAH. Šolska deca priredi vidovdansko proslavo 28. t. m. ob 15. v Domu s pestrim sporedom.

RADOVLJICA. Vsako leto se vrše po civiliziranem svetu materinski dnevi, ki imajo namen dvigniti ugled mater. Največji umetniki so slavili mater v svojih umetninah. Za vsakega poštenega človeka je mati sveta, pa naj bo še tako uboga in revna. Preteklo nedeljo pa je radovljiški dekan v pridigi ob priliki agitacije za Marijino družbo dejal, da so žene in matere, ki ne izhajajo iz Marijine družbe, pofelj. Ker ne damo žaliti svojih žen in mater svojih otrok, si dovoljujemo na knezoškofijski ordinarijat v Ljubljani vljudno vprašanje, kaj se namerava v tej zadevi ukreniti in na kak način bo dal dekan g. Fatur žaljenim zadoščenje. Možje, katerih žene niso članice Marijine družbe.

VIŠNJA GORA. Minilo nedeljo so se naši kmetovalci z velikim strahom ozirali proti nebu, po katerem je močan piš gonil temne oblake. Dvakrat smo imeli naliv, popoldne in na večer. Obakrat je med deževjem padala tudi toča, ki je dosegla zvečer debelino lešnikov. Posledice so, da je bilo do 30 odstotkov posevkov uničenih. Hvala Bogu, da ni bilo kakor lani ob tem času, ko nam je silna toča raztepla vsa polja, na stavbah pa pobila vsa okna. — Krstnikov sejem 24. t. m. je bil obiskan prav slabo. Kljub temu pa smo imeli na njem tatove. Tako je neki nepridiprav sedel pri neki gostilni ob sejmišču na kolo g. Jerneja Pečka in se odpeljal. Okradenec je ek sreči tatvino kmalu opazil in javil tatvino orožnikom. Pol ure nato je komandir naše orožniške postale že zalotil prijatelja tuje lastnine v Dragi, 3 km daleč od Višnje gore. G. Peček je dobil vrnjeno svoje kolo, zaloteni nepridiprav je pa odjadral za zamrežena okna. — Izleta v Pariz, ki ga priredi Savez SKJ v Beogradu, se udeleži od našega Sokola tudi en član in ena članica. — Na severni strani cerkve sv. Ane v Višnji gori je zid ob cerkvi v zelo slabem stanju. Otroci, ki jih je vedno polno tam okoli s svojimi igrami, so neprestano v veliki opasnosti. Ta del zidu je na vsak način treba popraviti.

ŠMARJEŠKE TOPLICE. Sezona je letos že prav živahna, hvala zgodnjemu lepemu poletju, ki vabi ljudi v kopališča in letovišča. Ker je dograjena nova dependenca s prav udobnimi sobami, bodo mogle šmarješke toplice sprejeti letos več gostov, nego je bilo doslej mogoče. Napovedani so tudi že odlični gostje iz inozemstva, dokaz, da pridobivajo te toplice na slovesu tudi izven naše domovine. Razen gostov, ki zahajajo semkaj na zdravljenje in odpočitek, pa obiskujejo prijazno šmarješko dolino vedno številni izletniki in turisti od blizu in daleč. Te dni je obiskal šmarješke toplice tudi ljubljanski operni pevec g. Kovač. Pri tej priliki je zapel na kopališki terasi pred zbranimi gosti več pesmic in žel hvaležen aplavz.

SENOVO. »Jutro« je poročalo o vlomu v Korinškovo trgovino, odkoder so tatovi odnesli za 3000 Din plena. Ta dogodek in z njim zvezana obširna preiskava sta zopet pokazala, v kako težavnem stanju so naši marljivi orožniki. Opravka imajo, kakor menda ne kmalu kje drugod. Tukajšnja postaja ima dva do tri orožnike s komandirjem vred in ti morajo vršiti službo v tistem obsegu, ki sta jo pred leti vršili dve orožniški postaji s povprečno 10 orožniki. V Vidmu zdaj ni več orožniške postaje, trije orožniki pa bi zadostovali komaj za Senovo. Želeti je, da dobijo naši marljivi možje postave pojačanje. — Rajhenburg dobi te dni novo prepotrebno avtobusno zvezo. Podjetni gospod Drago Zemljak bo začel s 1. julijem obratovati na cesti od Rajhenburga do Kozjega. Njegov udobni novi 16 sedežni avtobus »Tatra«, ki zmaguje najhujše klance, bo odhajal iz Rajhenburga dnevno ob 9.45 in bo prispel v Kozje ob 11., odkoder se bo vračal ob 13. Tako bodo Kozjani za 20 Din voznine imeli ugodno in naglo zvezo s kolodvorom, pridobili pa bodo gotovo mnogo gostov in izletnikov.

ŠT. JERNEJ NA DOLENJSKEM. Na praznik sv. Petra in Pavla vsi na konjsko dirko v Št. Jernej! Začetek ob 3. popoldne. Konjerejci, ne zamudite te lepe prireditve. Nenavadno presenečeni boste!

SV. JURIJ OB JUŽNI ŽELEZNICI. Pretekli ponedeljek je vozil voznik Jakob Verbič vino za gostilno g. dr. Rudolfa Doboviška. Tik gostilne je cesta silno strma. Ko je voznik izpregel vole, se je začel voz pomikati nazaj. Dva soda sta se zvalila na cesto in kotala kakih sto metrov do brzojavnega droga, kjer se je posebno en sod močno poškodoval. Izteklo je 127 l vina. — Kuharica pri trgovcu g. A. K. se je v torek dopoldne iz neznanih vzrokov vrgla v precej narasli potok Pesnico. Nezavestno so jo rešili iz kalnih valov delavci, ki so zaposleni na banovinski cesti. Z umetnim dihanjem so jo spravili v teku pol ure zopet k zavesti. — Banovinsko kmetijsko šolo obišče vsako leto mnogo raznih šol. Pred kratkim si je ogledala razne kmetijske naprave dvoletna kmetijska šola iz Iloka. — V trgu Sv. Jurij ob juž. železnici je 14 gostiln in 1 vinotoč. Zanimivo pri tem je, da so vpisane pri 10 gostilnah žene kot imetnice obrti. Poleg tega so še 3 druge gostilne.

ŠT. PAVEL PRI PREBOLDU. 5. julij, god slovenskih blagovestnikov sv. Cirila in Metoda počasti C. M. podružnica s tem, da priredi zbirko v korist glavne družbe.

SLOVENJGRADEC. Glede na birmo sta se popravili obe mestni cerkvi. Nove trotoarje so si napravili hišni posestniki gg. inž. Puppis, Ovčar in Hmelina. Prednjo fasado svoje hiše je prenovil pekovski mojster g. Katzianer. Ulične napisne table so se tudi te dni namestile.

Novi gradbeni načrti – nova gradiva

Problem, povsem odpraviti pomanjkanje stanovanj v doglednem času, moremo rešiti le tedaj, ako uporabimo novodobne metode, ki so preizkušene in so se dobro obnesle, in ki nudijo brezpogojno jamstvo za varčno in neoporečno gradnjo.

Med modernimi stavbnimi načini, ki so se izoblikovali v zadnjem desetletju, je vzbudil po vsem svetu poznani **heraklitni gradbeni način** posebno pozornost, kajti ta skeletni gradbeni način uresničuje na idealen način zahtevo po ekonomičnem grajenju. Funkcije sten so v tem slučaju strogo ločene. Statične naloge prevzame nosilno ogrodje iz visokovrednih, povsod dobavljivih materijalij kakor: les, železo, jeklo, beton itd. Za opoličenje ozir. opaženje skeletov služi povsem izolirajoča, ognja varna **heraklitna plošča za lahke stavbe.** Ta posrečena kombinacija ima za posledico bistveno skrajšanje gradbene dobe in istočasno znižanje stavbnih stroškov. Gradbeno dobo skrajšajo neznatna teža in lahkotno podelovanje velikoformatnih plošč za lahke stavbe, ki se dado hitro in brez truda vzidati z minimalno izrabo malte — stavbne stroške pa zmanjšajo ekonomična izraba zazidane ploskve, radi relativno tankih, vendar toploto močno ščitečih opažev, skrajšan gradbeni čas, možnost zidati ob vsakem dnevnem času, tudi po zimi, in okolnost takojšnje vselitve v novozgrajena stanovanja.

Vendar zaenkrat še ne bo mogoče, že z ozirom na stavbne stroške, odpomoči še vedno velikemu pomanjkanju stanovanj samo z gradnjo novih poslopij. Paralelno z gradbenostjo novih stavb mora iti velepotezna akcija, ki ima za cilj boljšo izrabo že obstoječih stavb.

Z nadzidavo nadstropij in izzidavo podstrešij moremo z majhnimi stroški pridobiti nova stanovališča in s tem povečati hišno najemnino. Tudi za rešitev teh stavbnih nalog je heraklitni gradbeni sistem izredno prikladen.

Neznatna teža plošč omogoča izvršitev projektov nadzidave in izgrabe tudi v največ primerih, kjer masivni stavbni načini popolnoma odpovedo, ker bi preveč obremenili temelje poslopja. Toda ne samo na ravnokar omenjeni način moremo pridobiti v že obstoječih poslopjih nova stanovališča. Povsod še najdemo prostore, ki jih moremo zaradi mrzlih, vlažnih masivnih zidin uporabljati v najboljšem slučaju samo mimogrede za zasilna stanovanja. Taka stanovanjska zatočišča lahko le tedaj predelamo za zdrava, udobna stalna stanovališča, če dobe stropi, stene in tla izdatno izolacijo s heraklitnimi ploščami, s katerimi popolnoma preženemo mraz in vlago.

Posrečilo se bo in mora se posrečiti rešiti problem pomanjkanja stanovanj v doglednem času v mestu in na deželi v splošno zadovoljstvo.

Brez vsakega dvoma bo heraklitni gradbeni način v zvezi s temi stremljenji igral še precejšnjo vlogo.

Današnje slavje v Cerkljah na Gorenjskem

Odkritje spominske plošče Davorinu Jenku in Ignacu Borštniku

Na Vidov dan, 28. junija, praznuje šola v Cerkljah pri Kranju 140 letnico svojega obstoja. Šolska slavnost bo v širšem obsegu, to bo obenem proslava vseh odličnih rojakov, ki so v teku te dobe začeli uživati nauke tega zavoda in izšli iz te šole. Med temi je tudi odlični skladatelj Davorin Jenko, ki je bil sicer rojen v Dvorjah, a je posečal cerkljansko šolo. Njemu na čast bodo na Vidov dan v Cerkljah na hiši, kjer je Jenko delj časa bival, vzidali spominsko ploščo.

Kako je prišlo do tega, da se Jenku vzida spominska plošča na omenjeno hišo? Ko je bila Glasbena Matica v največjem delu z uresničenjem spomenika Davorina Jenka, je nekega dne telefoniral minister Ivan Hribar in sporočil, da ima pripravljen denar za postavitev spomenika Davorinu Jenku v Ljubljani.

V tej zadevi se je vršilo nekaj razgovorov in Glasbena Matica je ustanovila poseben odsek za postavitev Jenkovega spomenika in prosila, da prevzame predsedstvo duševni oče in inicijator vse zadeve takratni minister g. Ivan Hribar. Takrat je bila izražena tudi želja, da bi Jenko dobil tudi primerno spominsko ploščo v Cerkljah pri Kranju. Da ostane fond za zgradbo in postavitev spomenika nedotaknjen, je sklenila Glasbena Matica, da vzida spominsko ploščo v Cerkljah na svoje stroške.

Odbor Glasbene Matice se je obrnil na arhitekta Josipa Plečnika, našo priznano avtoriteto, in ga prosil, če bi hotel napraviti primeren načrt. Kakor vedno, je šel mojster Plečnik tudi to pot Matici z vso ustrežljivostjo na roko in je izvršil lep načrt spominske plošče, ki ga prinašamo danes. Spominska plošča bo okrog 2 m visoka, izdelala jo je pa ugledna kamnoseška tvrdka Alojzij Vodnik v Ljubljani.

Slavnostno odkritje bo v nedeljo ob pol 3. povabljena so vsa društva iz okolice Cerkelj, iz Ljubljane pa se proslave korporativno udeleži Glasbena Matica, najbrže pa bodo pri proslavi sodelovali tudi člani raznih drugih društev, zlasti oni, ki so včlanjeni v Hubadovi pevski župi.

V zvezi s proslavo bo istočasno vzidana spominska plošča tudi na rojstno hišo največjega slovenskega gledališkega umetnika Ignaca Borštnika. Obe proslavi bosta združeni in se bosta vršili druga za drugo. Spominska plošča je iz domačega podpeškega marmorja in je bila narejena po načrtih arhitekta Rormana. Simbolično predstavlja otroško zibelko. Danes prinašamo tudi njen načrt. Spominsko ploščo je kupilo Združenje gledaliških igralcev, ki se tudi udeleži te pietetne svečanosti, pri vzidavi bo pa govoril višji režiser Narodnega gledališča v Ljubljani prof. Osip Šest.

Prihodnje leto o Binkoštih bo Glasbena Matica proslavila 60-letnico svojega obstoja. Ob tej priliki se bo vršil v Ljubljani slovenski glasbeni festival, istočasno bo pa v parku pred Glasbeno Matico, ki bo preurejen in moderniziran po načrtu arhitekta Plečnika, slavnostno odkritje spomenika enemu največjih jugoslovenskih skladateljev — Davorinu Jenku.

Davorin Jenko

Danes, v nedeljo, na Vidov dan postavi ljubljanska Glasbena Matica v počastitev odličnega glasbenika Davorina Jenka na hiši v Cerkljah pri Kranju, ki je bila dolgo let njegova last, spominsko ploščo po osnutkih mojstra Plečnika. Odkritje plošče bo popoldne ob pol 15. Pri odkritju bosta govorila bivši minister Ivan Hribar in dr. Vladimir Ravnikar, zbor Glasbene Matice pa zapoje tri njegove skladbe.

Davorin Jenko je bil rojen 10. novembra leta 1835. v gorenjskem kotu pod Krvavcem v prijaznih Dvorjah pri Cerkljah. Že kot majhen deček je kazal veliko nadarjenost, zato ga je peljala mati v mestne šole v Kranj. A preden se je vrnila mati iz Kranja, je bil mali Davorin že doma, tako se mu je stožilo po gozdih in pašnikih, ki se razprostirajo okoli njegovega rojstnega kraja.

V Kranju je dovršil prva dva osnovna razreda, nato je bil v Ljubljani do četrte šole. Višjo gimnazijo je študiral v Trstu. Glasbe se je začel učiti že v Ljubljani pri Gašperju Mašku in Gregorju Riharju. Nadaljeval pa je svoje študije v Trstu in pozneje od leta 1859. dalje tudi na Dunaju, kjer je študiral pravo. Na Dunaju se je pečal z zborovodstvom, takrat so ustanovili tam Slovensko pevsko društvo, za katero je začel pisati tudi prve svoje zbore.

Dne 16. maja leta 1860. je napisal v ogorčenju zaradi nekega članka v »Preši« koračnico na Jenkovo besedilo »Naprej zastava slave«.

Davorin Jenko

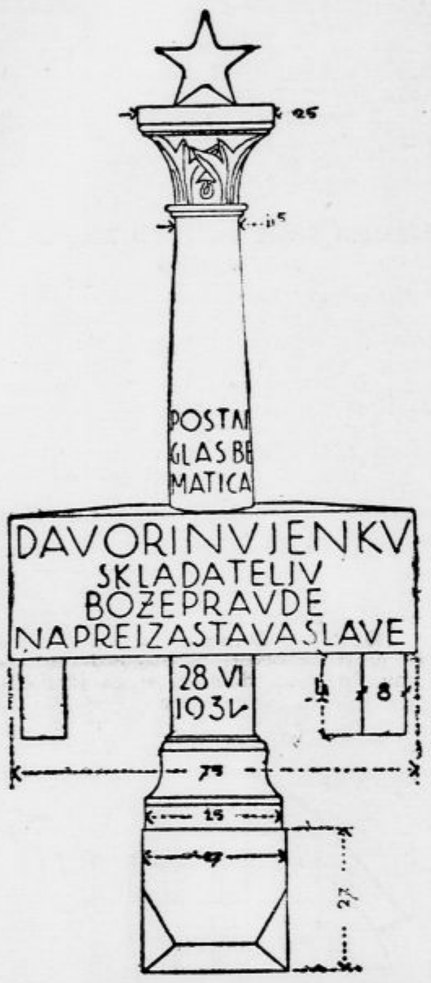

Spominska plošča Davorinu Jenku (se vzida v hišo, kjer je skladatelj delj časa živel)

V dunajskem Slovenskem pevskem društvu so se zbirali vsi Jugosloveni, med njimi tudi Vuk Karadžić. Prirejali so besede, peli zbore in samospeve, katere je po večini pisal naš slavljenec.

Tu sta se sešla tudi s Kornelijem Stankovićem, prvim srbskim komponistom. Ko je razpisala pravoslavna občina v Pančevu mesto zborovodje, je Kornelij Stanković nagovoril Jenka, da je prevzel to mesto. Januarja 1863 je prišel v Pančevo in ostal tam dve leti. Leta 1865. ga najdemo že sredi največjega dela v Beogradu, kjer je prevzel zborovodstvo Beograjskega pevskega društva, ki je pred kratkim slavilo 75-letnico svojega obstoja.

V Beogradu se je začelo za Jenka novo delo v obširnem delokrogu. Najprej je bil zborovodja, nato kapelnik in skladatelj srbskega Narodnega gledališča (1871). Oral je ledino, delal v zvezi s Stankovićem, Stojanovićem, Mokranjcem in drugimi delavci. V gledališču je vztrajal nepretrgoma 32 let in napisal vse glasbene komade, kar jih je v tej dolgi dobi potrebovala srbska umetna in narodna igra. Uglasbil je tudi izvirno opereto »Vračara ali Baba Hrka«.

V svojem poslu je bil izredno temeljit in vesten ter je neprestano skrbel za svojo nadaljnjo izobrazbo. Bil pa je tudi zelo plodovit, njegovih opusov je več sto. Med njimi je mnogo slovenskih zborov, izmed katerih so nekateri ponarodeli. Srbsko literaturo pa je obogatil s skladbami najrazličnejše vrste, počenši od samospeva do simfoničnega komada. Za svoje delo je bil večkrat odlikovan, postal je častni član najznamenitejših društev in korporacij v Beogradu kakor tudi doma v Sloveniji.

Svojo domovino je ljubil nad vse. Ko je bil še aktiven delavec v Beogradu, je prebil vsake počitnice v Cerkljah pri Kranju. Tu je imel hišo od leta 1883. do 1898.; ko jo je prodal, si je pa izgovoril v njej »kot« do svoje smrti, kjer je tudi prebival vsake počitnice, dokler ni zatisnil svojih oči dne 25. novembra 1914 v Ljubljani v Kolodvorski ulici.

Prihodnje Binkošti dobi Jenko v Ljubljani javen spomenik.

Ignacij Borštnik

Ignacij Borštnik se je rodil 11. julija l. 1858. v Cerkljah na Gorenjskem. Obiskoval je gimnazijo in učiteljišče v Ljubljani in postal uradnik banke »Slavije«. Kot diletant je nastopal v Ljubljanski čitalnici, leta 1885. pa je odšel na Dunaj v dramatično šolo. Čez eno leto se je vrnil v Ljubljano in vodil predstave v starem gledališču, ko pa je poslopje pogorelo, je zopet

Ignacij Borštnik

nastopal v čitalnici. Ob otvoritvi novega gledališča dne 29. septembra 1892 je govoril Funtkov prolog in priredil za oder Jurčičevo »Veroniko Deseniško«.

Maja 1894. se je odzval vabilu Miletića, naj pride v Zagreb, kjer je postal prvak ondotne drame. Igral je najrajši klasični repertoar v Shakespearovih in Molièrovih dramah, pozneje so se mu močno priljubile vloge v realistično-naturalističnih delih. Igral je v Strindbergovih, Hauptmannovih, Sudermannovih, Ibsenovih in D' Annuzijevih delih. Njegove mojstrovine so bile vloge starcev. Ko je v Zagrebu obhajal svojo odersko 25-letnico, si je izbral za jubilej vlogo Grutza v Schönherrjevi »Zemlji«.

Po prevratu se je vrnil v Ljubljano, ki se je je oklenil z vso ljubeznijo in voljo, da ji ustvari močne temelje umetnosti. Že hudo bolan je nastopil zadnjič v Strindbergovem »Očetu«, kjer je igral vlogo ritmojstra. Potem je legel in umrl 23. septembra 1919. Pokopali so ga pri Sv. Križu, kjer mu je govoril poslednje slovo igralec Danilo, ki je označil njegovo smrt kot »dramo naše drame«.

Ignacij Borštnik je tudi pisateljeval. Pisal je pesmi in dramatiziral romane in novele, n. pr. Tavčarjevega »Otok in Strugo«. Sam je napisal več iger, izmed katerih je najbolj učinkovala ljudska drama »Stari Ilija«.

Spominska plošča Ignaciju Borštniku (delo arhitekta R. Rohrmana)

Borštnik je poleg Verovška največji slovenski igralec, umetnik po božji volji, ki do danes še ni našel vrednega naslednika v svoji stroki.

Samo takrat potuješ brez skrbi na letovanje, ako si pred odhodom nabaviš

SHELLTOX

SIGURNA SMRT vsemu mrčesu!

Cerkljanska šola

Cerkljansko šolo je ustanovil nečak tedanjega cerkljanskega župnika Ivan Borštnik l. 1788, pod pritiskom deželnih stanov pa so jo l. 1791. opustili.

Borštnik, francoski mêr, jo je obnovil l. 1811. Do tedaj je poučeval zasebno proti nagradi. L. 1860 so pod vodstvom nadučitelja Andreja Vavkna sezidali prvo polovico sedanjega šolskega poslopja, leta 1899. pa so prizidali še drugo polovico. Takrat je vodil šolo nadučitelj Andrej Kmet.

Andrej Vavken, ki je šolo prerodil iz šušmarstva v moderen zavod, je bil za Riharjem najboljši skladatelj naših cerkvenih pesmi. L. 1861. je izdal »Glase gorenjske«, kjer je njegova ponarodela »Vigred se povrne«, ki jo je oživel skladatelj Oskar Dev. Vavken je županoval Cerkljanom 30 let. Šolo je vodil od l. 1857 do 1892. Ustanovil je pošto. Umrl je l. 1898.

Ivan Puher, kaplan v Cerkljah, je preskrboval Vavknu besedila za pesmi. Izumil je fotografiranje na steklo. V Londonu so ga za to odlikovali z zlato kolajno.

Slavni cerkljanski rojaki so še:

Matej Ravnikar-Poženčan, pesnik, pisatelj in zgodovinar, župnik v Predoslji. Kot pisatelj je bil buditelj ljudstva, Ilirec.

O Davorinu Jenku govorimo posebej.

Iz Cerkelj je tudi časnikar Ivan Železnikar, urednik Slov. Naroda, sotrudnik humoristično-satiričnih listov Škrata in Brusa, dalje Jakob Bedenek, korektor na Dunaju in igralec Ignacij Borštnik, o katerem govorimo posebej, France Barlé, ustanovitelj in organizator Vseslovanske gasilske zveze in urednik »Gasilca«. V Cerkljah so mu gasilci postavili spominsko ploščo.

Tudi skladatelj dr. Fr. Kimovec je cerkljanski rojak. Vodil bo danes cerkvene obrede in bo blagoslovil šolsko zastavo.

Dr. Josip Hacin, rojen v Češnjevku, je prevzel pokroviteljstvo nad današnjo proslavo v Cerkljah. Znan je kot prevajalec Dumasovih romanov v slovenščino in kot pesnik. Njegov brat dr. Janko Hacin je strokovnjak za gospodarske zadeve in ravnatelj Privilegirane agrarne banke v Beogradu. Iz Cerkelj je slednjič prof. Ivan Mežan, slikar v Mariboru. Napravil je načrt šolskega prapora, ki so ga izvezle učiteljice.

Bivši učenec cerkljanske šole. »iroma cerkljanski občani so še:

Anton Koder, poštni ravnatelj in pisatelj. Pokopan je na cerkljanskem pokopališču.

Prof. Ivan Franke se je bil priselil v Cerklje že v zgodnji mladosti. Njegova mati se je kot vdova poročila z Okornom, lastnikom sedanje Kernove hiše. Za cerkljansko cerkev je prof. Franke naslikal oltarno sliko sv. Mihaela in križev pot. Prva njegova slikarska dela, bivšo last Vavkna, hrani šolski upravitelj Lapajne.

Ivan Hribar, bivši župan Ljubljane in minister se je priselil v Cerklje l. 1856. Kupil si je hišo, ki jo je prezidal v vilo. Pridobil si je zasluge za vodiško cesto.

Župnik Simon Robič slovi kot prirodoslovec.

Cerkljanska šola je izdala o priliki proslave svoje 140 letnice brošuro »Od Ilirije do Jugoslavije«, kjer se opisuje razvoj zavoda. Knjižica prinaša tudi življenjepise dr. Mantuanija o Davorinu Jenku, prof. Pirnata o Ravnikarju-Poženčaninu in Kodru, skladatelja Stanka Premrla o komponistu dr. Kimovcu, dr. Kimovca o šolniku in skladatelju Vavknu, Fr. Lipaha o Ignaciju Borštniku, Miroslava Malovrha o Ivanu Železnikarju in črtice šol. upravitelja Lapajneta o ostalih cerkljanskih veljakih. V III. delu se opisujejo prosvetne in gospodarske razmere v občini. Knjigo krasi 52 slik.

Prebivalstvo Jugoslavije

Zanimivosti iz nedavno objavljenega prvega pregleda o rezultatih ljudskega štetja

Beograd, 25. junija.

Obča državna statistika je objavila prve podatke ljudskega štetja, ki se je, kakor znano, vršilo po stanju opolnoči med 31. marcem in 1. aprilom t. l. Po teh podatkih so, kakor je »Jutro« že poročalo, našteli 13,929.988 prebivalcev, od teh 6,694.091 moškega in 7,035.097 ženskega spola. Ker znaša površina naše države 248.665 kvadratnih kilometrov, pripada potemtakem na kvadratni kilometer 56.02 prebivalca. Ljudsko šteje l. 1921. je izkazalo 11,984.911 prebivalcev, tako da nam prinaša letošnje štetje porast 1,945.077, kar pomeni celih 16.23 odstotkov v desetih letih ali 1.6 odstotka povprečno na leto. Število prebivalstva na kvadratni kilometer je bilo pred 10 leti samo 48.2 in se je tako tudi gostota naselitve povečala v enakem razmerju s porastom prebivalstva vobče. Domačih gospodarstev so našteli letos 2,723.686, dočim jih je bil pred 10 leti 2,347.879 ter potemtakem znaša prirastek 375.807.

Če primerjamo porast prebivalstva naše države s porastom, ki ga je izkazalo ljudsko štetje v drugih državah, moremo reči, da smo v resnici lahko zadovoljni z razvojem naše države. Saj skoraj ni države v Evropi, ki bi se mogla v tem pogledu meriti z našo, zlasti pa ne naše sosede, izvzemši Italijo, ki pa nas s svojim prirastkom nekaj nad tri milijone (ob 40 milijonih pri preidočem ljudskem štetju) presega samo po prištetju izseljencev, ki pri našem ljudskem štetju niso všteti. Če pa primerjamo našo državo n. pr. s Češkoslovaško, ki nas v številu prebivalstva le malo presega, vidimo, da naša država daleč presega Češkoslovaško. Pred 10 leti so našteli v Češkoslovaški 13 milijonov 612.424 prebivalcev, letos pa 14,726.158, iz česar izhaja prirastek 1,113.734, torej manjši od našega absolutno, a še toliko manjši relativno: 8.18 odstotka češkoslov. napram 16.23 odstotka pri nas. Torej je prirastek pri nas skoraj dvakrat večji.

Porast prebivalstva ni enak po vseh predelih naše države; na žalost moramo ugotoviti, da je v tem pogledu dravska banovina na najnižjem mestu; glavni vzrok je pač izseljevanje i v druge banovine i v inozemstvo, ker se o plodnosti slovenskega dela našega naroda pač ne more dvomiti. Največji je porast prebivalstva v drinski banovini, kjer znaša 25.02%; za njo prihaja vrbaska z 21.68, moravska z 19.90, vardarska z 19.60, zetska s 16.27, primorska z 12.28, savska z 11.42, predzadnja je dunavska z 9.61 in zadnja dravska s 7.97%. Področje prestolnega mesta Beograda zavzema v tem pogledu prav posebno mesto, ker se je prebivalstvo tu naravnost ogromno pomnožilo zaradi vsestranskega pritoka v središče države, pa tudi zaradi priklopitve Pančeva in Zemuna. Porast Beograda znaša 139.050 ljudi ali 91.07 odstotkov.

Pregled po banovinah

V področju prestolnega mesta Beograda, ki je pred 10 leti štelo na 242 kv. kilometrov 162.688 prebivalcev, se je naštelo letos 291.738 prebivalcev (157 tisoč 735 moških in 134.003 ženskih), dočim so domača gospodarstva porastla od 37.974 na 72.174. Na kvadratni kilometer prihaja letos 1205.53, pred 10 leti pa je bilo samo 630.94 prebivalcev. Beograd raste v zadnjih desetih letih s strahovito naglico.

Dravska banovina je imela pred 10 leti na 15.936 kv. km 1,037.638 prebivalcev v 212.24 domačih gospodarstvih in je prihajalo na 1 km² 65.12 prebivalca. Letos so našteli 1,120.549 prebivalcev (540.162 m., 560.387 ž.) v 231.704 domačih gospodarstvih in prihaja na km² 70.32 prebivalca. Absolutni prirastek znaša 62.711 duš.

Drinska banovina je imela l. 1921. na 29.577 km² 1,354.200 prebivalcev v 143.734 domačih gospodarstvih s 45.79 prebivalca na km². Letos ima 1 milijon 693.073 prebivalcev (650.489 m. in 642.584 ž.) v 312.351 domačih gospodarstvih in prihaja na 57.42 prebivalca na km². Absolutni prirastek znaša 338.873, kar pomeni 25.02%.

Dunavska banovina je štela pri preidočem štetju na 30.158 km² 2,107.658 prebivalcev v 468.502 gospodarstvih, a na 1 km² je prihajalo 69.89 prebivalca. Letos so našteli 2,310.220 prebivalcev (1,132.313 m. in 1,177.097 ž.) v 531.645 gospodarstvih s 45.59 prebivalca na 1 76.60 prebivalca. Prirastek znaša 202 tisoč 562 ali 9.61 odstotkov.

Moravska banovina je izkazala leta 1921. na 26.218 km² 1,211.812 prebivalcev v 219.752 gospodarstvih s 46.22 prebivalca na 1 km². Letos izkazuje 1 milijon 452.967 prebivalcev (716.775 m. in 736.192 ž.) v 267.654 gospodarstvih s 55.42 prebivalca na 1 km². Prirastek znaša 241.555 ali 19.90 odstotka.

Primorska banovina je imela l. 1921. na 19.368 km² 786357 prebivalcev v 143.743 gospodarstvih s 40.60 prebivalca 1 km². Letos ima 882.920 prebivalcev (435.677 m. in 447.243 ž.) v 154.613 gospodarskih s 45.59 prebivalca na 1 km². Prirastek znaša 96.563 ali 12.28 odstotka.

Savska banovina je štela l. 1921 na 37.110 km² 2,336.739 prebivalcev v 466 tisoč 457 gospodarstvih z 62.97 prebivalca na 1 km². Letos ima 2.603.633 prebivalcev (1,266.356 m. in 1,337.277 ž.) v 537.640 gospodarstvih s 70.16 prebivalca na 1 km² Prirastek znaša 266.894 ali 11.42.

Vardarska banovina je izkazala pred 10 leti na 38.879 km² 1,386.091 prebival-

Jos. Fr. Knafllič:

Kako sem postal skavt

Za skavte imam od nekdaj simpatijo. Zaradi lepih čednosti, ki jih gojijo, med temi najlepšo: miroljubnost. Miroljubnost! Kako milo se glasi ta beseda v jeziku tako prepirljivih Slovencev! Zato pa pravim: Slovenci naj bi šli vsi v skavte, pa ne bo nobenega prepira več. In tudi ne pijančevanja in kar je s tem združene škode za narodno zdravje in blagostanje.

Tako mi je razložila to reč Bela Roža, hčerka Prijaznega Bivola. In odkar poznam njo, sem sploh navdušen za skavtstvo. Zakaj Bela Roža je skavtinja-planinka z dušo in telesom. In kdor hoče kaj veljati v njenih očeh, ta mora biti skavt. In tako sem se torej odločil — cherchez la femme! — da bom skavt.

Ampak je bilo tu polno zadržkov in težav. Z menoj so sploh težave. Kakšen skavt naj bom? to je bilo vprašanje. Pri skavtih je več edinic, kam z menoj? Tu so najprej mali skavti-naraščajniki, volčiči, enfants terribles. K tem bi bil šel najrajši. Skavt-volčič nima drugih dolžnosti nego samo veliko jesti in priden biti.

Ampak me je Bela Roža premerila od nog do glave in ugotovila: »Že prevelik.«

»Bom nosil prav kratke hlačke, suknjič s prav kratkimi rokavčki in prav majčken klobuček vrh glavice, pa bom prav srčkan volčič,« sem prigovarjal Beli Roži.

A Bela Roža je zmajala z glavo in rekla:

»Boš samo smešen. Skavt pa ne sme nikoli biti smešen.«

Potlej je tu druga, višja edinica: skavti - izvidniki. A ti se morajo že veliko učiti skavtskih znanosti in umetnosti. Jaz se pa nisem nikoli rad učil. Torej nič zame pri izvidnikih.

Še manj pri roverjih. Tretja še višja edinica, skavtska visoka šola tako rekoč. Rovaril bi že rad (vedno sem rad kaj rovaril), ampak sila učenja je tu: celo kopo knjig in skript mi je pokazala Bela Roža, ki bi jih moral preštudirati kot »rover«. Huhuhu, sem se zgrozil. Saj še navadnega doktorata nisem napravil, pa bi skavtskega — nič zame!

»Te bomo pa vpisali v old-skavte« mi je predlagala nato Bela Roža.

Old-skavt, to je po naše: star skavt. Bridko sem se razjokal.

»Bela roža, dete narave, luč mojih oči!« sem zaihtel in obupno zvil roke, »kako si mogla izreči tako kruto besedo? Mene da bi dali med ‚stare', mene, ki sem še tako mlad, tako mlad!

Mi je pojasnjevala Bela Roža, da je vsak skavt, ki je prekoračil 21. leto, že ‚old-skavt', a se kar nisem mogel potolažiti. Jaz s tako otroškim srcem, pa star! Grozno! Tudi Prijaznemu Bivolu sem se zasmilil, solza sočutja mu je zaigrala v blagih bivolskih očeh.

Nazadnje me je Bela Roža pomirila, češ da bo gotovo govorila s Sivim Volkom, vrhovnim poglavarjem skavtov, kaj bi se dalo napraviti z menoj. Nekam me bodo že spravili...

In mi je čez tri dni prinesla vest: Sivi Volk je odločil tako, da sem lahko — samoten skavt.

Kako veselje! »O Bela Roža, tolažba mojega srca!« sem vzkliknil. »Ponesi Sivemu Volku mojo zahvalo; zvesto in vestno hočem izpolnjevati skavtske zapovedi, ker moja zadovoljnost je popolna. Samoten skavt! Ničesar drugega si nisem želel, kakor da bi mogel tudi kot skavt biti to, kar sem vedno bil: samotar. Takole samotarsko hoditi po poljih in livadah, gorah in gozdovih, taboriti pri ognju v tihi noči — sam, vedno sam s svojimi sanjami in svojim hrepenenjem... o, Bela Roža, sen mojega življenja, jaz sem in ostanem do groba samoten skavt!

Potem so me pa poslali k Delfinu. Delfin je diktator tam v Zmajevem stegu, zelo strog in energičen, a pravičen. (Vsi diktatorji so zelo strogi in energični, a pravični. In veliki in močni in zagorelega obraza.)

Sta sedela Delfin in stegov tajnik za mizo, obloženo s kopicami aktov.

»Prosim za sprejem v Zmajev steg,« sem se javil.

Delfin je pogledal tajnika, tajnik pa mene skoz očala z dvanajstimi dioptrijami. Nato je dejal Delfin, zavihavši rokave:

»Mi sprejemamo samo take, ki bodo kaj delali!«

Ustrašil sem se. Za Boga, ali se mi že kar na zunaj pozna, da ne delam rad?!

»Saj... saj bom delal,« sem zajecljal malodušno.

»Kaj pa znaš?« je vprašal Delfin.

»Pisati znam,« sem se postavil. »Pa bom kaj napisal o skavtih.«

To je bilo Delfinu že všeč.

»Dobro,« je dejal. »Takih tudi potrebujemo.« In je pomignil tajniku. Tajnik me je še enkrat prebodel skozi dvanajst dioptrij in porinil listino predme:

»Podpiši.«

Sem podpisal in tako postal skavt. In evo, že pišem o skavtih.

cev v 251.370 gospodarstvih s 35.65 prebivalca na 1 km², dočim izkazuje letos 1,656.348 prebivalcev (627.338 m. in 629 tisoč 10 ž.) v 285.781 gospodarstvih z 48.60 prebivalca na km². Prirastek znaša 270.257 ali 19.60 odstotka.

Vrbaska banovina je imela pred 10 leti na 20.436 km² 828.556 prebivalcev v 141.491 gospodarstvih s 40.54 prebivalca na 1 km², dočim ima sedaj 1milijon 8.190 prebivalcev (514.318 m. in 493.872 ž.) v 161.758 gospodarstvih z 49.33 prebivalca na 1 km². Prirastek znaša 179.643 ali 21.68 odstotka.

Zetska banovina je štela leta 1921. na 30.741 km² 782.972 prebivalcev v 145.000 gospodarstvih s 25.47 prebivalci na 1 km². Sedaj šteje 910.350 prebivalcev (452.928 m. in 457.422 ž.) v 162.593 gospodarstvih z 29.61 prebivalca na 1 km² Prirastek znaša 127.378 ali 16.27 odstotka.

Moški in ženske

Od 13,929.988 prebivalcev naše države jih je 6,894.091 moškega in 7 milijonov 35.897 pa ženskega spola, torej 141.806 žensk več kakor moških; v odstotkih 49.49 odstotkov moških, 50.51 odstotkov ženskih. Presežek žensk v izmeri 1.02 odstotka pač ni velik in se potemtakem ženske ne morejo pritoževati, da bi ne bilo v naši državi zanje prilike, da se udejstvujejo v svojem naravnem poklicu. To velja za vso našo državo kot celoto. Malo drugačna pa je stvar, če pogledamo v posamezne banovine.

V **dravski banovini** je ženski previšek z nad 3.6 odst. najmočnejši, kar je zopet v prvi vrsti plod izseljevanja; za njo prihaja **savska** z 2.70%, potem **dunavska** z nekaj pod 2%, **primorska** z 1.3%, **moravska** z nad 1%, **drinska** z 0.6 odstotka, **zetska** z nekaj pod 0.5% in **vardarska** z 0.1%; nasprotno pa izkazuje **vrbaska banovina** 2 odstotka previška moških nad ženskami, področje prestolnega mesta Beograda pa celo nekaj nad 8 odstotkov. Vzrok temu pojavu je iskati v velikem številu dijaštva ter onega uradništva, ki živi v Beogradu, dočim so rodbine drugod.

Rodbine

Po letošnjem štetju je bilo v naši državi 2,723.886 domačih gospodarstev, odnosno gospodinjstev, dočim jih je bilo leta 1921. samo 2,347.879. Prirastek potemtakem znaša 376.007 ali nad 16. odstotkov. Na eno gospodinjstvo je pred 10 leti prihajalo povprečno 5.10 prebivalca, letos pa 5.11 in se je tako razmerje le malenkostno izpremenilo. V posameznih banovinah je ta razlika nekoliko drugačna: v dravski (l. 1921. 4.89, letos 4.84), dunavski (4.50 — 4.35), moravski (5.51 — 5.43) in savski (5.01 — 4.84) in je povprečno število prebivalcev na domače gospodarstvo celo več ali manj padlo, največ v savski banovini, dočim ostale banovine in tudi Beograd izkazujejo majhen porast: Beograd od 4.02 na 4.04, drinska banovina od 5.18 na 5.42, primorska od 5.47 na 5.71, vardarska od 5.51 na 5.80, vrbaska od 5.86 na 6.01 in zetska od 5.40 na 5.60.

Družine s povprečno z najštevilnejšim članstvom se potemtakem nahajajo v vrbaski banovini, z najmanjšim pa v Beogradu in dunavski banovini, pri čemer pa je treba pripomniti, da v Beogradu izkazuje prirastek, čeprav neznaten, dočim pa dunavska banovina pada v tem pogledu. Primanjkljaj je, kakor že rečeno, največji v savski banovini, ki pa izkazuje letos isto povprečno število kakor dravska banovina, tako da ti dve banovini zavzemata po Beogradu in dunavski banovini tretje najslabše mesto, kar se tiče povprečne velikosti družine. Kar se tiče dravske banovine, bo tu pač glavni vzrok temu primanjkljaju dejstvo, da slovenski kmet dela večinoma samo s člani svoje lastne rodbine, da torej ne zaposluje poslov, ki se pri ljudskem štetju štejejo v rodbino, dočim pa v dunavski in savski banovini občutno pada število rojstev in se rodbine zmanjšujejo zaradi zmanjševanja rodbinskega članstva.

Vsa javnost je z ogromnim zanimanjem in z velikim zadoščenjem sprejela prve objavljene podatke o izidu našega ljudskega štetja; z enakim zanimanjem pričakuje sedaj nadaljnjih objav, ki nam bodo prinesle novih pogledov v življenje in gibanje našega naroda. Zlasti bodo važni podatki o narodnosti, državljanstvu in veri, a tudi podatki o starosti prebivalstva. Seveda pa zahteva to ogromnega dela in mnogo časa.

NA JADRANU

v naši božansko lepi Dalmaciji, kjer Vam nudi hotel »JADRAN« JELSA penzion z vsemi taksami dnevno za

Din 55.— do Din 60.—

(otroci do 10. leta 50 % popusta).

Se priporoča Uprava (nova Marg. Žufić)

HOTEL »JADRAN« JELSA

Dalmacija

DRUŽABNIKA

iščem za ustanovo generalne agenture v Jugoslaviji za hitro upeljavo povsem novega brezkonkurenčnega predmeta (proizvod svetovne firme) patentiran in z velikim uspehom vpeljan že skoraj v vseh državah. Izredna rentabilnost. Resni ponudniki z kapitalom najmanj 30.000 Din in z lastnim avtomobilom, z znanjem vsaj slovenskega in nemškega jezika naj se javijo. Dana jim bo možnost, da se temeljito prepričajo. Osebno sodelovanje pogoj. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod »Skrajni čas«.

Mesec in rastline

Kaj vemo o tem in kaj bi radi še vedeli

Naši dedje so imeli trdno vero, da imajo razne mesečeve faze različen vpliv na rastje. Svoje trditve so naslanjali na ustna sporočila prededov in na lastna opazovanja.

Nov rod je pod vplivom moderne znanosti obsodil vsa ta tisočletna izkustva v svoji domišljavosti za praznoverje. Danes le težko govoriš o vplivu meseca z našim kmetom, ker tisti, ki še dajo kaj na to vero, mislijo, da se hočeš norčevati iz njih, dočim si v nevarnosti, da se ti v obraz smejejo prosvitljenejši, ki imajo vero v vpliv meseca za praznoverje.

Tako je nastal v zadnjih letih nov pregovor: Kdor na mesec seje, bo na mesec žel, ki hoče reči, da za kmeta kar ne gre, da bi gledal pri delu na mesec. Kadar utegne in ti pusti vreme, takrat sej, pa naj bo mlaj ali ščip.

Ko sem pred leti omenil svojemu učitelju Molischu, slavnemu profesorju za raziskavanje rastlinskega življenja na Dunaju, o vplivu meseca na rastje, je neverjetno zmajal z glavo, češ, nikjer ni doslej v znanstvenih knjigah ničesar o tem zapisanega in da še niti slišal ni o tem. To tudi ni navsezadnje čudno, če pomislimo, da so začeli znanstveno preiskavati življenje rastlin šele pred pičlimi sto leti, ko je slavni Liebig vzbudil zanimanje za to panogo znanosti. Z rastlinami in njihovimi lastnostmi so se pečali prej le vrtnarji in kmetje, ki so sporočali svoja in svojih prednikov dognanja le ustmeno svojim sinovom. Pisati večinoma niso znali, a tudi pismenim se ni zdelo vredno zapisovati take vsakdanje stvari. Danes pa vemo, kako važni so taki zapiski za znanost in za kmeta.

Površni opazovalci kaj radi odpravijo kakšno navado, ki si je ne znajo ali nočejo razmotati z eno besedo: praznoverje! Enostavna in hitra je taka rešitev. Vprašanje pa je, če se spodobi za strokovnjaka brez vsakršnih protidokazov vreči med staro šaro tisočletne običaje, ki si jih vendar ni izmislil brez vsake podlage kakšen prismojenec. Dokazov je treba na eni in na drugi plati, da se pojasni nepojasnjen pojav. Zadnjič sem celo čital, da trdi neki naš kmetijski strokovnjak, da tudi na vreme nima mesec nikakega vpliva, dočim kaže vsakdanja izkušnja baš obratno.

Da bi se po možnosti ohranila pred pozabljenjem tisočletna spoznanja glede vpliva meseca na rastje, ki jih je prineslo ustno sporočilo do današnjega rodu, ki jim ta ne verjame več, in da bi se skušala najti in sestaviti iz teh dognanj splošna pravila, sem se odločil zapisati meni znane navade upoštevanja meseca pri kmetovanju in navesti tudi redke meni znane zapiske o tem. Obenem se obračam na naše kmete in vrtnarje, ki so osiveli v delu, da mi sporočijo svoja opazovanja o morebitnem vplivu mlaja ali ščipa pri setvi, kalitvi, cvetju, obrezovanju, cepljenju in drugih rastlinarskih opravilih. (Moj naslov: Janko Kač, Ljubljana — univerza).

Če bodo prinesla ta sporočila skladne odgovore, se bo začelo s poskusi na veliko, da se nesporno dožene najprej resničnost mesečevega vpliva na rastje in se bo skušalo dati kmetu in vrtnarju praktičnih nasvetov glede tega vprašanja. Tako bo imel kmet, ki redi s svojimi davki znanost, od nje tudi neposredno korist ter zavest, da je sam s svojim opazovanjem pripomogel vedi spet do novih dognanj. Ko bo vpliv meseca na rastje nesporno dognan, takrat pa mora priskočiti na pomoč prirodoslovna znanost, da nam bo povedala, odkod ta pojav in kako ga razložiti.

Splošno deli kmet mesečeve izpremembe na dvoje in govori: to je bilo »ob mladem« ali pa »ob starem«. »Ob mladem« je 14 dni rastočega, »ob starem« pa 14 dni pojemajočega meseca. Star kmečki rek pravi: Kar dela nad zemljo sad, sej ob starem; kar ima sad tik ob zemlji ali celo v zemlji, pa sej »ob mladem«! Čim bližje mlaja, odnosno ščipu se držiš, bolje je za vsako teh dveh vrst rastja.

Iz lastne izkušnje vem tole: Repino seme vsejano prav ob starem da droban in trd (zategel) pridelek z rdečkasto, pičlo in starikavo repino, dočim je ob mladem sejana repa debela, sočna in krhka z mladovno repino. Po naključju smo nekoč sejali koruzo prav na mlaj. Silno bohotno je rasla, a pičlo rodila in je bilo štokovje zelo snetljivo. Glede vpliva na kaljivost pšenice je dognal neki nemški učenjak s poskusi, da pšenica, obsevana pred setvijo z mesečno svetlobo, hitreje in bolje kali kakor neobsevana. Da ima mesečna svetloba prav izredno močan vpliv, je znano našemu kmetu, ki skrbno pokrije v jeseni ob mesečnih nočeh kupe krompirja na prostem s slamo ali plahtami, ker mu je izkušnja pokazala, da krompir, prepuščen eno samo noč mesečini, popolnoma pozeleni, kar se zgodi sicer pri naravnostni solnčni svetlobi, toda šele po tednih obsevanja. Čudno pa je, da velja v Savinjski dolini za sajenje krompirja, ki ima gomolje v zemlji, splošno načelo, ki se ga še danes drži večina, da naj se ne vrši ob mlaju. Ker je prišel krompir k nam šele pred 100 leti, ko se je smatralo sajenje po mesecu že za prazno vero, niso morda o njegovi saditvi izkustva še dovolj utrjena.

Vinogradniki gledajo, da režejo trte ob starem. Doma imamo ob hiši brajde. Brat se kar ni hotel spoprijazniti z mesecem in je nalašč obrezal na hiši nekaj pasov brajde ob mlaju, druge pa ob starem. Ob mladem obrezana brajda je sicer bujno rastla, pridelka pa je bilo malo, dočim je dala ob starem rezana prav bogat pridelek. Še večkrat je ponovil nejeverni brat sličen poskus in je danes odločen pristaš režje ob starem. Pri cepljenju drevja opažajo sadjarji, da se ob starem cepiči rajši primejo kakor ob mladem. Letos mi je pravil neki sadjar, da so se 2. aprila cepljene črešnje vse prijele in so prej in bujneje pognale kakor teden prej cepljene. 2. aprila je bil letos ščip.

V št. 9. »Kmetovalca« iz leta 1930. je poročal naš znani kmetijski strokovnjak g. F. Wernig o zapiskih nekega koroškega kmeta o vplivu meseca na rastje. Ta pravi med drugim, da je les posekan ob mlaju trpežnejši kakor ob ščipu sekan. Z njim soglaša že oče vsega rastlinarstva rimski pisatelj Plinij starejši, ki priporoča sekati hraste ob mlaju, ker je les tedaj najboljši in najtrpežnejši. Nemški pisatelj Suessenguth poroča, da se neko afriško drevo (wallaba) ob ščipu rado kolje, ob mlaju pa se sploh ne da klati. Tudi bambusove trstike, ki jih sekajo ob mlaju, da trajajo 10—12 let, dočim ob ščipu sekane že v 2—3 letih sperijo. Luetzelberg potrjuje, da opažajo isto tudi v Braziliji, kjer celo opremijo ob mlaju sekan bambusov les s posebnim žigom o tem. Nemški kolonisti so se skraja sicer smejali temu početju, danes pa so se tudi oni oprijeli tega »praznoverja«, ker so se prepričali, da imajo domačini prav. A. T. Smith, vodja botaničnega vrta Paradenia na Ceylonu je napisal v nekem indijskem gozdarskem listu daljšo razpravo o vplivu mesečnih faz na kakovost bambusovega lesa. Delal je več let natančne poizkuse o tej reči in je dognal, da vsebuje bambus ob ščipu mnogo več vode kakor pa ob mlaju. Lesne celice so potemtakem ob ščipu bolj napihnjene. V odsekanih bambusovih palicah se take razpotegnjene celice ne morejo več skrčiti, ker so mrtve. Zato ostane, ko se les posuši, vse celično ogrodje v svoji prvotni obliki in je les gobast ter manj odporen proti gnitju in trohnenju. Pri bambusu, posekanem ob mlaju, ko je malo vode v rastlini, pa ostanejo lesne celice stisnjene in je zato les bolj gost in čvrst, da lažje kljubuje raznim gobam, ki povzročajo razpad lesa.

Francoz Carbonier priobčuje, da je dognal, da alge (vodne rastline, tako zvani žabji krak) ob ščipu najbujneje rastejo. Ameriški učenjak Cofoid je dognal v reki Illinois isto.

Nova so opazovanja kalitve semena pod vplivom mesečeve svetlobe. Anglež Sidney Simmens je dognal, da mesečini izpostavljene seme raje in hitreje klije, kakor neizpostavljeno. Nemec Pelikan pravi v svoji razpravi o vplivu meseca na klitje semen, da je pšenica, ki jo je gojil v mesečevi svetlobi izpostavljenih posodah, bujneje rastla kakor v vodi, ki ni bila izpostavljena mesečnim žarkom. To bi bilo vse, kar sem mogel dognati za enkrat iz zapiskov o vplivu meseca na rastje.

Kakor sem uvodoma poudaril, je doslej kaj malo zapiskov o teh in podobnih vplivih meseca na rastje. Vsa zadeva o kakršnemkoli vplivu meseca na rastline je obsojena na sramotni oder kot praznoverje in vem, da tudi meni preti nevarnost, da me postavijo tja kakor zagovornika mesečeve moči. Vendar se obračam na vse, ki imajo opravka z rastlinstvom, na strokovnjake in neuke, na teoretike in praktike in jih prosim, da mi sporočijo o svojih izkušnjah in ustnih izročilih svojih prednikov, kaj vedo glede vpliva meseca na rastlinstvo. Če je med vso holozo, ki upam, da mi jo nanosite skupaj, le eno samo zrno, ga bomo potem skupaj pretehtali, da bo v korist kmetu in v oporo znanosti.

Janko Kač.

Radio

Izvleček iz programov

Nedelja 28. junija.

LJUBLJANA 9.: Versko predavanje. — 9.30: Oglejski patrijarhi. — 10.: Prenos cerkvene glasbe iz stolnice. — 11.: Samospevi gdč. Dragice Sokove. — 11.30: Koncert salonskega kvinteta. — 12.: Napoved časa, poročila in plošče. — 14.20: Prenos iz Cerkelj pri Kranju. — 17.: »Igra o Avguštinu«. — 20.: Samospevi g. Gostiča. — 20.30: Prenos godbe s krova parnika »Kraljica Marija« v Splitu. — 22.: Napoved časa in poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

Ponedeljek 29. junija.

LJUBLJANA 9.30: Predavanje o poljedelstvu. — 10.: Cerkveni zbor meščanske in osnovne šole iz št. Vida nad Ljubljano. 11.: Koncert salonskega kvinteta. — 12.: Napoved časa, poročila in plošče. — 15.30: Oglejski patrijarhi. — 16.: Godba na harmoniko. — 16.30: Mladinska opereta »Gozdna kraljica«. — 20.: Koncert salonskega kvinteta. — 21.: Prenos z Bleda. — 22.: Češka glasba na ploščah.

BEOGRAD 10.: Prenos iz katoliške cerkve. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16.: Plošče. — 17.: Slovenske pesmi s citrami. — 17.30: Koncert lahke glasbe. — 20.30: Pevski koncert. — 21.: 25-letnica opernega pevca g. Šumskija. — Poročila in lahka glasba. — ZAGREB 11.30: Prenos koncerta s krova »Kraljice Marije« v Splitu. — 17.: Popoldanski koncert. — 20.30: Koncert komorne glasbe. — 16.: Prenos koncerta iz Moravske Ostrave. — 19.: Prenos iz Brna. — 21.: Večer operne glasbe. — 22.15: Plesna glasba iz Moravske Ostrave. — BRNO 16.: Prenos koncerta iz Moravske Ostrave. — 19.: Kabaretni program. — 20.55: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 17.40: Popoldanski koncert. — 19.20: Plošče. — 20.30: Koncert Fallove operetne glasbe. — 22.45: Lahka glasba. — DUNAJ 10.30: Pevski koncert (»Sängerknaben). — 11.05: Koncert vojaške godbe. — 13.10: Godba na horfo. — 15.: Popoldanski koncert. — 17.30: Komorna glasba. — 20.: Operne melodije. — 22.10: Koncert lahke glasbe. — BERLIN 19.10: Orkestralen koncert. — 20.40: Dramski večer. — 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.: Komorna glasba. — 16.55: Orkestralen koncert. — 19.30: Simfoničen koncert. — 20.30: Prenos vsega programa iz Berlina. — 0.30: Nočni koncert. — MÜHLACKER 16.30: Prenos orkestralnega koncerta. — 19.45: Lahka glasba. — 21.15: Dramski večer. — 23.: Godba za ples. — BUDIMPEŠTA 16.: Popoldanski koncert. — 17.35: Madžarske pesmi s cigansko godbo. — 19.35: Koncert solistov. — 20.45: Veseloigra. — Koncert ciganske kapele. — RIM 17.: Vokalen in instrmentalen koncert. — 20.10.: Plošče. — 21: Večer lahke glasbe.

Torek 30. junija.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13.: Napoved časa, plošče, borza. — 18.: Oglejski patrijarhi. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Klima in človek. — 20.: Časnik in časnikarstvo. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22.30: Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16.: Plošče. — 17.: Pevski koncert. — 17.30: Klavirski koncert. — 20.30: Prenos programa iz Zagreba. — 22.30: Poročila. — 22.50: Lahka glasba. — ZAGREB 12.15: Plošče. — 22.30 Klavirski koncert. — 22.30: Lahka glasba. PRAGA 19.05: Italijanske pesmi. — 19.30: Prenos iz Brna. — 21.: Koncert solistov. 22.20: Plošče. — BRNO 17.: Plošče. — 19.30: Opera. — 21.: Ves program iz Prage. — VARŠAVA 18.: Poljuden koncert orkestra. — 19.20: Plošče. — 20.15: Koncert orkestra in solistov. — 21.30: Sluhoigra. 23.: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.: Plošče. — 12.: Koncert kvarteta. — 15.20: Plošče. — 20.: Zabaven dunajski program. — 22.30: Moderna plesna glasba. — BERLIN 19.: Prenos iz Königsberga. — 19.40: Reportaža iz Stettina. — 21.15: Koncert lahke glasbe. — KÖNIGSBERG 16.: Koncert godbe na pihala. — 19.: Orkestralen koncert. — 20.15: Mešan program. — 21.10: Deški pevski zbor. — 22.30: Zabaven program. — MÜHLACKER 16.30: Popoldanski koncert. — 19.15: Plošče. — 19.35: Lirična opera »Jolanta«. — 20.30: Reportaža iz Triera. — BUDIMPEŠTA 9.15: Koncert kvarteta. — 17.30: Madžarske pesmi. — 18.35: Orkestralen koncert. — 19.25: Recitacije. — 23.: Plošče.

Sreda 1. julija

LJUBLJANA: Opoldanski program odpade. — 18.: Oglejski patrijarhi. — 18.30: Koncert salonskega kvinteta. — 19.30: Portreti iz svetovne literature. — 20.: Koncert železničarske godbe »Sloga«. — 21.: Salonski kvintet. — 22. Napoved časa in poročila.

BEOGRAD 11.30: Plošče. — 12.45: Koncert radio-orkestra. — 16.: Plošče. — 19.: Ciganska godba. — 20.30: Orkestralen koncert. — 21.: Poročila. — 21.20: Koncert pevskega zbora »Marinkoviča«. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 20.30: Koncert simfoničnega orkestra Amaterjev. — 21.45 Prenos zvočnega filma. — PRAGA 17.20: Plošče. — 20.05: Prenos iz Brna. — 21.: Zabaven program. — 21.30: Komorna glasba. — BRNO 17.: Plošče. — 21.: Prenos vsega programa iz Prage. — VARŠAVA 18.: Lahka godba orkestra. — 19.20: Plošče. — 20.15: Arije in pesmi. — 22.30: Lahka in plesna glasba. — DUNAJ 11.: Koncert orkestra. — 12.40: Plošče. — 15.20 Glasbena akademija. — 19.40: Pevski koncert. — 20.15: Dramski večer. — 22.45: Plesna glasba na ploščah. BERLIN 19.50: Koncert baletne glasbe. — 21.: Sluhoigra. 22.30: Godba za ples. — KÖNIGSBERG 16.30: Stare italijanske arije. — 19.30: Orkestralen koncert. — 20.50: Igralski večer. — 21.30: Ljubavne pesmi in arije. — Godba za ples. — MÜHLACKER 16.30: Prenos orkestralnega koncerta iz Wiesbadena. — 20.15: Koncert lahke glasbe. — 21.: Sluhoigra. — 22.45: Koncert madžarske glasbe. — BUDIMPEŠTA 9.15: Dopoldanski koncert. — 17.25: Odlomki iz francoskih oper. — 19.40: Pevski večer.

Druga seja odbora za šolski radio

Na pobudo kr. banske uprave dravske banovine se je v okrilju UJU poverjeništva Ljubljana, sestavil odbor za šolski radio, ki ima nalogo, da v kratkem organizira šolski radio za šolstvo naše banovine. Pod predsedstvom zastopnika banske uprave, gosp. prof. Leopolda Andreea, se je zbralo v tem odboru 8 šolnikov, ki se zanimajo za radio v šoli, med njima dva srednješolska profesorja, v ostalem pa učitelji osnovnih in meščanskih šol. Glavna naloga tega odbora bo zaenkrat, da izvede med učiteljstvom samim propagandno akcijo. Treba je najprej med učiteljstvom znanja o radiotehniki in zanimanja za obogatitev pouka z novim učilom: radiem. Razgovor o tej važni nalogi je tvoril snov drugi seji tega odbora. Sklenilo se je, da se ne izpusti nobene prilike, ne da bi se vršila propaganda za radio v šoli.

Na skupščini UJU za dravsko banovino, ki se bo vršila začetkom meseca julija v Ljubljani, bo o organizaciji in pomenu šolskega radia govoril član odbora, gosp. prof. Niko Kuret. V strokovnih tečajih bodo nekateri gospodje, tako gg. prof. Leopold Andree, Kržišnik, Lampe, Kos in dr. vodili praktične tečaje iz radiotehnike, poleg teh predavanj pa bo vsakikrat tudi govor o bistvu in organizaciji šolskega radia. S šolskim radiem, t. j. z oddajami za šolo, se prične že jeseni, pričetkom oktobra. V ta namen se določijo nekateri člani odbora, da izdelajo svoje predloge na osnovi učnega načrta za osnovne, meščanske in srednje šole. Prav tako bo mogoče dobiti do tlej že pregled o pogojih, ki jih ima radio v naših šolah, ker so bile o tem predmetu izdana vprašanja vsem šolskim vodstvom. Seveda bo važno za vso veliko organizacijo šolskega radia, da bo na razpolago dovolj gmotnih sredstev

Kino

Pariški zakoni

Roman na platnu. Francoski roman. Dober roman. Lahko bi še pristavili: izreden roman. Po snovi namreč. Kajti ta film prikazuje zakonsko vernost, opeva družinsko življenje. In je — francoskega izvora.

Ta reč je zgodba male Lizon, ki svojega dragega Pierrea ne samo ljubi, ampak mu tudi postane žena. Velika, nenavadna sreča — dokler ne poseže vmes tretja oseba — ženska. To je ženska, ki ima denar in si lahko privošči luksus. Njena moč sega tako daleč, da si s tega vidika lahko izbira tudi moške. In Pierre pride v skušnjavo, ki se ji ne ustavlja. Lizon odide in ko se vrne, polna upanja in nove sreče, izve, da je ona druga še bolj omrežila njenega moža. Tedaj sklene umreti.

Tu pride vmes nekaj **nenavadnega, dogodek, ki jo popolnoma odvrne od njenih slabih misli.** Mimo nje gre sprevod sirotnih otrok. Prav v trenutku, ko se misli vreči v Seino. Pogled na ta sprevod jo notranje očisti. Mahoma vzamejo njene misli drugo smer. Otroka, ki ga nosi pod srcem, hoče roditi, saj ima očeta in mater!

In potem se oče vrne, prizna **skesano** svoj greh, naredi pokoro in začne **novo življenje.** Nemara poreče kdo, da učinkuje ta film staromodno. Toda vsekakor treba priznati, da hkrati tudi — simpatično. **In ker** je povrhu tega še zvrstno igran, se nad njim nihče ne razočara. Da, Francozi imajo svojo dražest tudi v filmski igri! »Pariški zakoni« pričajo o tem neizpodbitno, zato bi bilo prav, če bi ta film našel pot tudi v naše kraje, ki nam nudijo toliko druge suhoparne puščobe.

Križaljka

„Jugoslovenski grb"

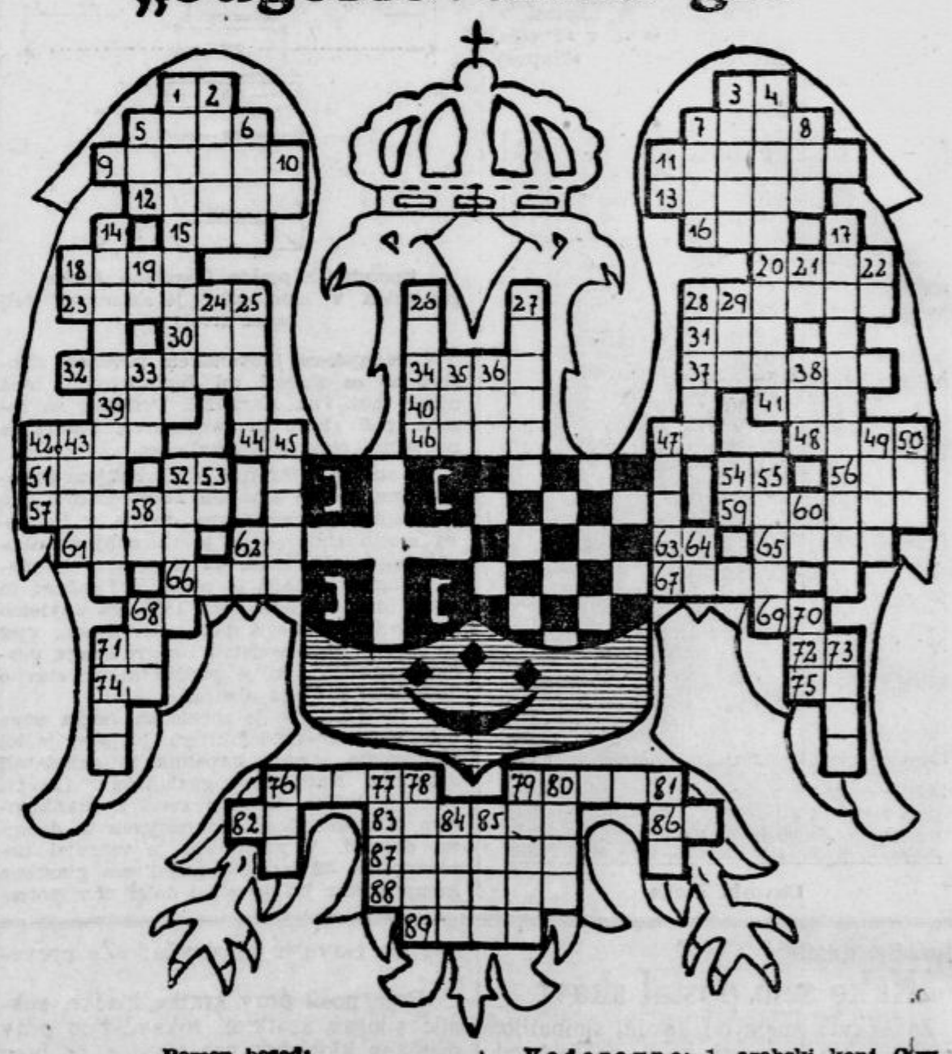

Pomen besed:

Navpično: 1. krstno ime priljubljenega evropskega vladarja; 2. desni pritok Dunava v Jugoslaviji; 3. gledališče; 4. rimski cesar; 5. se nahaja v živih bitjih; 6. glavna trdnjava Uskokov; 7. drag kamen; 8. avtomobilska znamka; 10. predlog; 11. dolžinska mera (kratica); 14. voditelj srbskih uporov proti Turkom; 17. slovenska dežela za Karla Velikega; 18. v morje segajoči del celine; 19. kem. znak za element; 21. kem. znak za element; 22. medmet; 24. zvok; 25. stari Slovani; 26. prva srbska državica; 27. gora v Savinjskih alpah; 28. otok v Sredozemskem morju; 29. pritok Rena; 33. časovna doba; 35. reka v Avstriji; 36. papež; 38. rimski cesar; 42. žensko krstno ime; 43. sibirska reka; 45. pritok Tobola (Sibirija); 47. staro ime za Dunav; 49. ubojno sredstvo; 50. imajo (fr.); 52. mesto v dunavski banovini; 53. vzklik; 54. veznik; 55. vrsta gob; 58. kem. znak za element; 60. egiptsko božanstvo; 62. zlato (fr.); 64. grška črka; 68. rudnik v moravski banovini; 70. gora v Turčiji; 71. planina v Bolgariji; 73. angleška postojanka na arabskem polotoku; 76. mesto v Maroku; 77. oče (sbh.); 78. vladar Italije v srednjem veku (Karoling); 79. reka na Koroškem; 80. žaba (lat.); 81. Prešernov prijatelj.

Vodoravno: 1. arabski konj (krv. 3. predlog; 5. trdnjava Uskokov v primorski banovini; 7. bik posvečen egiptskem bogu Ptaku; 9. nemški prekomornik; 11. egiptski kralj; 12. sveta podoba (srb.) 13. ime za mejno grofijo v srednjem veku; 15. jugoslovenska telovadna organizacija (kratica); 16. dolina (nemško); 18. pritok Dunava na Madžarskem; 20. metanov derivat; 23. vas ob Soči; 28. rimski pretor; 30. ruska reka; 31. reka, izliva(joča se v Balkaško jezero; 32. Božični čas; 34. steklo; 37. vrsta blaga; 39. ker (hrv.); 40. mesto v primorski banovini; 41. vlano; 42. mestece pod Fruško goro; 44. (fr.); 46. žensko krstno ime (hrv.); 47. kem. znak za element; 48. tam (hrv.); 51. planina v drinski banovini; 52. obl. pom. glagola »biti«; 54. kem. znak za element; 56. mestece v primorski banovini; 57. moško krstno ime; 59. mesto v Grčiji; 61. mesto ob Ohotskem morju; 62. predlog; 63. pesnitev; 65. mesto v Madžarski; 66. reka v zetski banovini; 67. mesto v Latviji; 68. kem. znak za element; 69. rimska kalnica; 71. grška črka; 72. pritrdilnica; 74. isto kot 47. vod; 75. na (lat.); 76. hud strup; 79. gorovje v vrbaski banovini; 82. kem. znak za element; 83. selo, v katerem je kmetoval Karadjordje; 86. pritok Irtiša (Sibirija); 87. kozaški poveljnik; 88. uvozni davek; 89. reka v Istri.

KRALJESTVO MODE

Perilo

Bili so časi, ko so dame smatrale perilo za postranski del svoje garderobe. Šele zadnja leta so prinesla tudi v tem pogledu temeljite spremembe na boljše. »Lepo perilo« je postalo pojem, ki terja od vsake dame svoje pravice. Ne le da se je njegova zaloga močno izpopolnila in obogatila, pridružile so se ji tudi najrazličnejše materialije, ki jo napravijo zanimivejšo. Tudi v pogledu kroja so nastopile spremembe. Saloni za izdelovanje perila drže zdaj korak s saloni za damske obleke. Ne da bi se jim slepo pokorili, se jim vendar harmonično podrejajo.

Tudi v perilu se sodobna damska moda odmika od stroge stvarnosti. Vdaja se čedalje bolj fantastičnemu slogu. Njegova posebnost je v tem, da predpisuje poleg belega blaga tudi blago v pastelnih barvah, da, sega celo po cvetličastih vzorcih, ki tvorijo na ta način nekakšen prehod od nočne srajce k domači obleki.

Model te vrste, narejen iz pralne svile v pastelni barvi in posejan z rožicami kaže prva slika. Na ramenih ga spenjajo naramnice, ki so zelo ozke. Prepasan je s pasom, ki povdarja visoko segajoč život.

Srajčke s hlačkami se zdaj izdelujejo skoro izključno iz blaga pastelnih barv. Obrobljene so s čipkami tudi ob strani. Model te vrste kaže druga slika.

Za zjutraj, ko vstanemo, je zelo praktična jutranja spalna halja iz lahkega blaga, ki jo oblečemo ne le za po hiši, ampak tudi za na balkon ali za na vrt. To odelo je iz tankega krepa ali pa iz pralne svile. Rokavi so kratki in obrobljeni s čipkami. K tej halji spada pas ali pa vrvica iz pozamenterije. (Slika 3).

Tudi kopalni plašč ni brez pomena. Rabil nam bo posebno na letovišču pri morju ali jezeru. Prednost dajemo frotežu z originalnim vzorcem. (Slika 4).

Pižama za poletno vročino mora odgovarjati peščini, kjer preživljamo dopust. Markantni so letos posebno hlačni deli. Hlačnice so zelo široke, tako, da napravljajo skoro vtis krila. S tem dobi pižama decentno noto. Lanske pižame so v toliko spremenjene, da je pri hlačah odpravljena njih cowboyska značilnost, stisnjenost v kolenih. Zgornji del pižame lahko opremimo s kepom, ki pa bodi takšen, da ga lahko poljubno snamemo. Pralna svila je tudi tukaj zelo na mestu. Primer v drugem polju desno zgoraj.

Vzorec sportnega ali trotteurskega perila vidimo na levi skici v drugem polju. Te vrste perilo je praviloma ažurirano in tako krojeno, da se tesno prilega.

Mladostni povdarek daje zlasti kratka jopica (skica v drugem polju na levi spodaj). Napravimo jo lahko iz čisto primitivnega materijala, n. pr. iz satena ali kretona. Jopica je ravna ter ima tričetrtinsko dolge, široko končujoče rokave.

Vzorec nove srajce vidimo na desni spodaj v drugem polju. Najboljše so dolgo urezane srajce, negarnirane, z izjemo izreza pri vratu. Te niso podvržene modi in se lahko vedno uporabljajo.

Občutek sigurnosti in popolne negovanosti

imajo one gospe, ki uporabljajo za vsakdanjo intimno toaleto samo preizkušeno milovonjivo sol za izpiranje (ISLA SPÜLSALZ). Nenadkriljivo sredstvo za vsako v istini ugledno damo. Dobiva se v vseh trgovinah te stroke.

Klobuki, ki se dajo obračati

so pač najbolj muhasta iznajdba letošnje mode. Človek bi rekel, da so v nekem pogledu jako ekonomični, ker nudijo priliko,

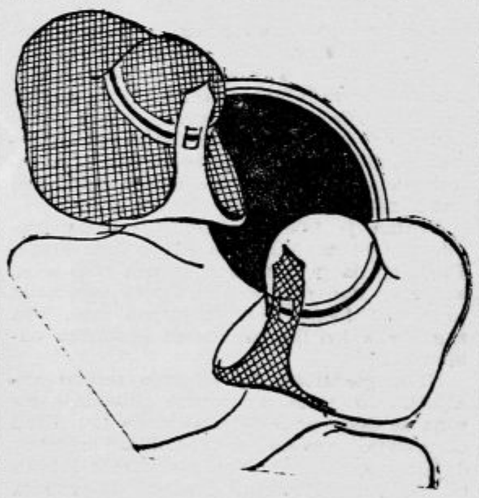

da se predmet vsestransko izrabi. Predpogoj pa je, da imajo obliko, ki jo izlahka obrnemo. Široki krajci teh klobukov so na eni strani svetli, na drugi pa temni.

AKO ŽELIŠ V ISTINI NAJBOLJŠO BRITVICO, ZAHTEVAJ DAMASCENA GOLD. DOBIVA SE POVSOD. 202

Napol sportni čevelj

predstavlja letos variranje sandale in ima nizko peto. Modeli so kaj različni. Belo barvo izbiramo kadar nameravamo čevlje nositi za v kopališče, rjavkaste barve so prikladne za izlete in harmonirajo posebno s trotteurskimi oblekami. Ti čevlji predstavljajo nekakšno sredino med sportnim in promenadnim obuvalom.

Vprašanja in odgovori

G. L. P. v N. Opasnost je v tem, da je pri takšnem krvavcu malopomembna, prav majhna rana nevarna, ker se krvavitev iz nje zlepa ne ustavi. Kavavi pa venomer, ker se takšna kri izredno počasi (praktično torej sploh ne) ustavi. Podeduje se ta anomalija po ženah krvavkah, ki pa ne obolijo, pač pa prenašajo to na potomstvo. Vsaka nujna operacija pri krvavcu je vezana z velikim rizikom. Da, tudi vroče klimate priporočajo, a za daljše bivanje. — *G. A. O. v G. (A.)* Materina dušica, babja dušica, mačešica, mačja dušica, matenni dušek (Thymus serpillum), Feldthymian, Quendel. — *Ga. R. J. v M.* To je težko reči, ker se onesveščajo ljudje pri mnogih bolezniih in ne more biti prva pomoč šablonska v vseh primerih. Ako je dovedlo do nezavesti vnetje ledvic s svojimi komplikacijami, tedaj skušamo pomagati z vročimi obkladki, dočim čelo hladimo z mrzlimi. V takem slučaju puščamo kri in ev. vbrizgamo raztopino kuhinjske soli. V drugem primeru, ko je vzrok nezavesti motnja želodčne funkcije, se daje bolniku sredstvo za bljuvanje. Zopet drugačna je pomoč pri taki nezavesti diabetika (za sladkorno bolezen obolelega) ali pa pri težkih živčnih boleznih. Prvo bo treba vselej ugotoviti nrav nezavesti in po tej se je ravnati. — *Ga. R. Č. v L.* Intenzivno ogrevanje kože, odnosno lasišča ni koristno, zaradi tega se bo aparatura tako izpopolnila, da se bo v bodoče koža na glavi pri trajnem kodranju neznatno segrevala. — *G. S. I. v H.* Pri vašem otroku je dihanje skozi nos otežkočeno zaradi preobilice mezgovnega tkiva v goltancu. Tam, kjer prohaja zrak iz nosne dupline v goltanec, se zbira mezgovno tkivo v večji kepi, ki je pri mnogih otrokih povečana in ovira dihanje skozi nos (nosno duplino). Obolenje je večjega pomena kakor bi mislili, strokovni zdravnik pa naj odloči, če je operacija priporočljiva ali nujna, ob tej priliki bi bilo ugotoviti, če je sicer nosna duplina prohodna, če ni tam še nadaljne ovire. Povečana bezgavka v goltancu ni identična s polipi. Radikalno je seveda operativno zdravljenje. — *V. S. I. V. p. L.* Ako ste pazljivo čitali naše odgovore, smo vedno povdarjali, da utegne biti izpadanju las vzrok pri raznih ljudeh prav različen. Četudi se bo v splošnem zapisal salicil, resorcin, žveplo s špiritom itd., je vendar najprej treba vedeti, kje tiči vzrok ali v kaki črevesni motnji, morda pri mlajših ljudeh v malokrvnosti, bodisi v krvni bolezni itd. Vpoštevajoč vse te činitelje, bo zdravljenje individualno. Morda se pri vas odloči zdravnik za obsevanje s kremensko lučjo. Ne verjamemo, da bi bila dana vzročna zveza med izpadanjem in prejšnim medikamentom zoper potenje. — *Kopell.* Je vedno ista stvar. Kar nam stara mamica ali soseda pripovedujejo, to najprej preizkušamo, čim več sorodnikov in znancev, tem več nasvetov in zdravil. Odločite se v lastnem interesu najprej za zdravniški pregled, da boste vedeli, na čem ste. O vaši starosti ne najdemo v dopisu nikakega podatka, zavoljo tega vam še bolj priporočamo vsaj enkratno preiskavo. Verjetno je vse skupaj katar v maternici, morda z vnetjem v bližnji maternični okolici, ali to morejo biti le domneve in jasnost vam daje le pregled. One kopeli so pogosto prav dobre, pri čemer se dodaja vodi ta ali oni medikament. — *G. C. T. v D.* Da so že zopet odkrili povzročitelja raka, nas ne sme presenetiti in se bodo takšne vesti še ponavljale. Pri človeku se pojavlja časih rak že pogostejše v tej ali oni večji hiši, ampak tam vplivajo nam še neznani činitelji v istem okolišu na vse prebivalce in iz tega ne sledi, da bi bil povzročitelj neko živo bitje (bakterija, parazit). V večji familiji je tudi lažje vpoštevati razne dednostne faktorje. Le pri nekih živalih nalikuje oni posebni rak (sarkom) kužni bolezni, ampak prav posebni in ne običajni. — *»G. H. L«* Verjetno se ne boste pritoževali nad pojemanjem teka. Sedaj poleti si izberite mnogo sočivja, ki ga ni treba preizdatno zabeliti, sočivja prav tako vsebuje izredno malo hranilnih snovi. Na mestu običajne večerje vpeljite mlečne dneve, ampak skrčite količino hrane, da ne nadomestite zmanjšane redilnosti z večjimi obroki. Je pa v Vašem interesu, da ostane teža ista in bi zapidno padanje teže bilo nasavnost nevarno. Najboljše je napraviti kompromis med modo in zdravjem.

PRISTOPAJTE
k jugoslovenskemu društvu za proučevanje in zatiranje raka, pododbor Ljubljana (ženska bolnica).

Naučite se pravilno kopati na zraku in solncu!

To se pravi, čvrsto nadrgnite svoje telo pred solnčenjem, ko je suho, z

NIVEA-CREME
NIVEA-ULJE olje za kožo in masažo

Oboje vsebuje, edino svoje vrste, evcerit, snov za nego kože; oboje zmanjšuje nevarnost solnčarice; oboje potemni polt tudi pri oblačnem nebu. Krema »NIVEA« Vas ohladi pri vročini. »NIVEA« olje Vas obvaruje pri neugodnem vremenu pred mrazom in s tem tudi pred prehladom. Krema »NIVEA«: 5 do 22 Din. Olje »NIVEA«: 25 do 35 Din. Proizvaja Jugosl. P. Beiersdorf & Co., d. z o. z., Maribor, Gregorčičeva 24.

Morsko kopališče
Baška na Krku

vse informacije daje ANTE TUDOR, Baška, ali

Putnik, Ljubljana

8187

Povsod isto mišljenje:

Pomaga zares!

Prihjaj izgine!
Izpadanje las preneha!
Lasje zopet porastejo!

Trilysin
BIOLOŠKI TONIKUM ZA KOSU

Sredstvo za nego las, izdelano na znanstveni podlagi. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah in boljših brivnicah. Cena: veliki steklenici 75 Din, mali steklenici 42 Din. Brošuro o preparatu vam pošlje na zahtevo brezplačno: Mr. Ph. Josip Hoffmann, Zagreb, Mošinskoga ul. 5.

Kmetsko poldne

Kmetsko poldne je praznik Petra in Pavla sredi poletja. Drugačno kmetsko je leto, kakor zvezdarjev učenik, ki merijo pota solncu, zvezdam in luni.

Kmetska pomlad je od godu Valentina orača pa do Florijana vojščaka, ki vsadi zadnje seme fižola. V setvi je kmetska pomlad.

Poletje gre pa od maja v junij, julij, avgust vse do septembra. Čas rasti je poletje in doba zoritve.

Za jesen september sta in oktober, ko delo je mlačve, trgatve koruze in grozdja, obiranje sadja in spravila krompirja in repe.

Štirje so meseci zime: november, december in še dva novega leta. Koline, božič in pust so prazniki zime. Taka kmetska je pratika.

Praznik Petra in Pavla... Obriti so travniki, rebre in loke ko mladega ženina lice.

S kozolcev, svileli in petrov dišijo sena in detelje skladi.

Obsuti krompir ves devliški precvita, cvetja so polne riže fižola.

Kakor mladim dekletom visijo zlati lasje koruzi iz klasja. Obilno trosijo čudežni prah šopki v vrhu, da bo zrnja nabito stokovje.

Zamaknjene zrcejo košate solnčnice zaljubljeno za solncem. Vso noč ga čakajo njih rumena očesa. Do svita.

Ječmena suši se v štantih resasto klasje. Rž že čaka vsa bleda žanjice.

Pšenica je težko povesila klasje in prasketa v migljajoči pripeki. Za parado je ovsa zeleni.

Lipe so cvetje ves bele, opojno dahti in vabi roje delavnih čebel na bogato gostijo...

Tako je kmetsko poldne Petra in Pavla, ko na ledini spi pod drevjem trudna družina, psu visi jezik ves poten iz gobca, živina v hlevu lena prežveka in muhe otepije.

Gospodarja pa tare le skrb: kako bo z močo, točo in sušo in kje dobil bo denarja za davke, posle, obleko... Skrbi ne prežene mu z lica žene varljiva beseda: »Bog bo že dal, le potrpi!«...

Večna je pesem polja in doma in dela, večna tolažba je z Bogom, ves od začetka. Bo kali do konca?

Za vse postava je taka: Za delo plačilo. Za kmeta le je drugačna: Delo Tebi, plačilo pa drugim...

Sidro Kolumbove ladje

Mala ameriška republika Haiti se je tudi udeležila pariške kolonialne razstave, pa je poslala tja kot svojo največjo znamenitost sidro Kolumbove ladje »Santa Maria«. Ko se je Kolumb konec decembra 1492. vračal iz Amerike v Španijo, ga je zajel silen vihar in je ob severni obali Haitija nasedel. Sidro njegove ladje so pozneje dvignili iz morja. Dolgo je 9 čevljev 2 palca in ga čuvajo haitske vlade kot največjo narodno svetinjo. Razstavili so ga že na dveh svetovnih razstavah, v Chicagu in Filadelfiji. Ameriški milijonarji so zanj ponujali že težke vsote, a Haitčani ga ne prodajo.

Mirko Brodnik:

Monette

Vsak človek doživi čase, ki se vleče skozi nje kakor da bi bil pozabil, da je na svetu. Vse gre mimo njega, skoraj brez spominov, ni ga greha, ki bi se ga kesal, ni je srečne ure, ki bi pomislil na nje.

In potem se nenadoma zbudi iz teh dni kakor iz mračnih sanj in vse oživi v njem, stokrat težje, kakor je v resnici.

In vsak trenutek mora preživeti še enkrat, vse, vse od začetka do konca.

Nekaj let je že, kar sem živel v Parizu. Na Montmartru sem se zabubil v kavarne in beznice, drugega od Pariza skoraj poznal nisem. Kakor v deliriju sem bil tiste čase. Pijača, ženske, ženske... Noč za nočjo. Podnevi sem spal v svoji tesni mansardi. Tri sosede sem imel, dva mlada slikarja, in pisatelja, mladega Kubanca, rjavega kakor baker. Prav za prav smo le malokdaj videli. Bili so kakor jaz, le da smo hodili po ločenih poteh.

Dvaindvajsetletna Parižanka nam je stregla. Sicer je imela malo dela. Vsak večer je pospravila sobe, da smo jih drugo jutro našli v redu.

Odkod je prišla, ne vem. Čul sem, da je stregla tu že več let, še preden smo se mi naselili. Bila je kakor so vse ženske te vrste, kakor vse Parižanke.

Meni je nadomestovala budilko. Vsak večer ob šestih je potrkala na moja vrata in me poklicala. Skočil sem s postelje in se naglo oblekel. Med tem je pospravila sosednjo sobo. Ko se je vrnila, sem bil že pripravljen za odhod.

Neki večer sem se zbudil šele ob pol osmih. Čudil sem se, da me ni zbudila prej. Počasi sem vstal in stopil k tovarišu Kubancu. Našel sem ga za mizo, kjer je nekaj pisal.

»Kje je Monette?« sem ga vprašal.

Kakor da mojega vprašanja ni razumel, se je naglo obrnil k meni in mi začudeno pogledal v obraz.

»Monette? Kaj še ne veš?«

»Ne,« sem mirno odvrnil. »Pravkar sem se zbudil. Nič ne vem.«

Vstal je in mi pokazal z glavo, naj grem za njim.

Vodil me je po dolgem hodniku na drugi konec podstrešja, kjer sta tovariša imela svoj atelje. Potem je na pragu obstal in se obrnil.

»Sodim, da ne bova motila.«

Iz sobe se je čul pridušen smeh. Naglo je odprl vrata in vstopila sva.

Sredi na mizi je sedel Albert. Vesel, zabaven fant. Na akademiji so ga imeli za najboljšega. V roki je držal čašo. Ko naju je opazil, jo je dvignil.

»Le naprej, le naprej, dolgo vaju že ni bilo.«

»Slavnost? Ali si dobro prodal kako sliko? Kaj drugega podobnega?«

»Poglej!« Skočil je z mize in me peljal k oknu. Pokazal mi je svoje najnovejše delo. Čudovito sliko v ogilju. Dekle, ki leži na otomani kakor mrtvo. Roka ji visi na tla. Oči ji strme v praznino in so tihe, stekleno.

»Saj to je Monette! Čestitam ti! Samega sebe si prekosil. Koliko časa si delal?«

»Danes popoldne.«

»In Monette je bila model? Ne? Ali je vzdržala tako dolgo? Poza je utrudljiva.«

Prikimal je.

»Še zdaj drži.«

Naglo je stopil k otomani in odgrnil zaveso, ki je bila pogrnjena čez njo.

Čisto malo jo je odgrnil. In zagledal sem Monettino glavo. Prav tako je ležala na svileni blazini, kakor jo je bil upodobil. Prav tak je bil njen obraz, prav take njene oči. Bila je mrtva.

Če bi videl to danes, bi me obšla groza. Spomnil bi se, da sem jo še prejšnji večer poljubil in se zagrizel v njene ustnice...

...in zdaj je ležala tu mrtva.

Toda bil sem miren. Tisti časi so bili krivi.

Počasi je odgrinjal zastor in ga potem sunkoma potegnil z nje.

Povprašujoče sem ga pogledal.

Pokimal mi je, kakor bi bil razumel moje nemo vprašanje.

»Zastrupila se je.«

»Zastrupila, zakaj?«

»Zaljubljena je bila vame,« je rekel mirno, »in včeraj sem ji v šali rekel, da je ne maram.

Slikal sem jo. Prav tako sem si jo zamislil kakor leži zdaj. Toda njen obraz me je motil. Ni umela napraviti pravega izraza. Slika je bila živa in ne mrtva, kakor bi morala biti. Potem sem se nanjo razjezil in jo nagnal.

Ko sem se zjutraj vrnil, sem jo dobil na otomani, takole, mrtvo.

Pijan sem bil, sprva sem sploh mislil, da se le šali. Potem sem se zavedel. Pustil sem jo, kakor je bila, in po kosilu sem se lotil slikanja. Moja najboljša slika je,« je dodal.

Mrtvo je zategnil ustnice v rahel usmev, ki je prešel v ciničen položaj. Pogledal sem ga, potem mi je ušel pogled na njo in se ustavil na njeni roki.

»Albert, čuj...«

Obrnil sem se. Kubanec ga je klical.

»Natoči, jaz zapojem. Za njo. Tako, za slovo.

In zapel je:

»Entre las rosas dormito la muchacha...«

Med rožami je deklica sanjala...

»Med rožami...«

Nenadoma, kakor bi nas bilo vse nekaj obšlo. Ta pesem je bila. Albert je planil pokonca in treščil čašo ob tla, da so se razleteli drobci na vse konce. Zasrepel se je vanjo in jel grabiti za vazo na mizi. Otipal je rože, ki mu jih je bila prejšnji večer prinesla. Z naglo kretnjo jih je potegnil k sebi, potem je skril med nje svoj obraz. Krčevito jih je mečkal med prsti, da so veliki rdeči listi padali na tla.

S strahom sem ga opazoval. Tudi mene je prijelo. Kubanec je umolknil, sredi pesmi se mu je ustavil glas in izginil v pretrgani disonanci.

»Albert!«

Dvignil je glavo in pogledal nemo okoli sebe. Potem se je zazrl v rože. Počasi se mu je premaknila noga proti otomani. In roža za rožo je padla na njo, na Manetto, da ji je pokrila ves obraz. In čedalje več rož je bilo. In ko mu je zadnja zdrsnila izmed prstov, mu je roka ostala negibna.

»Albert!«

»Pusti me! Pojdimo, pojdimo, sicer...«

Planil je k vratom in mi za njim.

»Albert, spametuj se!«

Ni nas poslušal. Čuli smo njegove korake na stopnicah, potem smo ga videli, kako se je na ulici zamešal med ljudi. S komolci jih je suval, da se je preril naprej.

Štiri dni ga ni bilo domov. Peti dan se je vrnil pijan. In ko je plašno pogledal v svojo sobo, mu je kri zalila obraz.

»Fantje, fantje,« je zajecljal, »kje je Monete?«

Molčali smo. Potem je počasi stopil k otomani in jo jel gladiti z roko, kakor da bi ona ležala na njej.

»Albert, pomiri se.«

Tedaj se je zavedel.

»Nor sem bil, fantje,« je rekel tiho in mahoma se je streznil.

»Pojdimo pit, da pozabimo vse to.«

In šli smo.

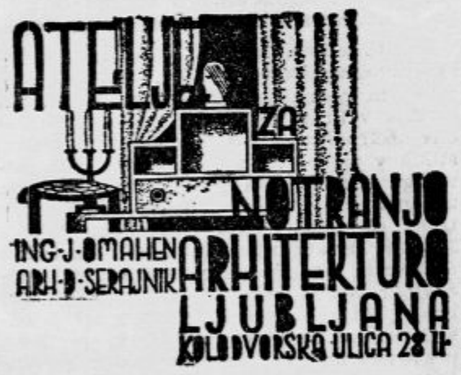

Od psa se je poslovil

List iz pozabljenega dnevnika

Prav enolične so predavalnice po visokih šolah. Bele so stene. Rumene klopi se dvigajo, kakor položna reber: spredaj predavateljeva miza in ogromna črna tabla.

Vse te dvorane so si na las podobne. Izjemo dela le predavalnica na kliniki za umobolne na Dunaju. Nekdaj, ko so še videli v umobolnih nesrečnežih od satana obsedene grešnike, je bil najvažnejši del umobolnice mračna kapela. Ko je znanost napredovala, so črtali satana kot vzrok umobolnosti. Asketskega eksorcista (zarotitelja) je zamenjal zdravnik, obredno knjigo s strašnimi zakletvami in rdečimi križi znanstvena knjiga o vzrokih duševnih bolezni in njih zdravljenju. Na mesto altarjeve slike je prišla črna tabla, na mesto oltarja kateder. Ostale so bujne baročne slike svetnikov po stenah kot spomin na pretekle čase.

Kadar sem sedel v tej predavalnici, sem se spomnil na savinjskega romarskega vojvodo na Dolgega Jurja, ki je pripovedoval strahotne zgodbe o obsedencih: Tam doli globoko na Italijanskem je božja pot Marija Klavžet. V težke verige vklenjene so tja pripeljali obsedence. Eden je pel kakor petelin, drugi je krulil kakor prašič, tretji je lajal po pasje: hou, hou. Pa se niso drli sami, temveč nečisti duh se je drl v njih. Nikoli ne veš, kdaj zleze satan v tebe. Eden ga izpije na vodi, drugi ga sne na kruhu. V žensko pride celo po treski (ko so še svetili s treskami so imele namreč gospodinje navado, da so vzele konec goreče treske v usta, če so nesle v temi pominike v hlev).

Po cele noči niso spale ženske po takih pripovedkah Dolgega Jurja in so se otroci plašili iz spanja in vekali.

Nabito polna je bila jesenskega popoldneva mračna predavalnica psihiatrične klinike. Štirje kandidati smo imeli izpit. Štirje bolniki v križastih haljah so stali pred nami. Meni je zla usoda naklonila dolgega bledega dvajsetletnega fanta, ki je bil že pol leta v tem zavodu. Za Mihelna Rieglerja se je pisal. Plašno me je gledal in je s kraja obotovljaje se odgovarjal na moja vprašanja. Pozneje se je pa razvnel. Nemara se mu je vzbudilo že davno ugaslo upanje: »Ta mi bo morda pomagal iz tega pekla«.

Pregled bolnika je pokazal sledeče: Odzivi tetiv pri obtrkavanju malo pojačeni, sicer izvid negativen. Dobro je tudi vedel Mihel, da je cesar France Jožef pod zemljo in da je Avstrija republika. Da je jesen v deželi, da domuje sam sedaj že pol leta na psihiatrični kliniki, poprej je pa stanoval v Brigittenau. »Über Ort und Zeit orientiert« sem sklepal, kakor smo se bili učili.

»Pripovedujte mi svoje življenje, zakaj ste prišli semkaj!« sem poizvedoval dalje.

»Rodil sem se kakor so mi povedali, v Ottakringu. Starša sta bila tovarniška delavca. Vzela sta se brez beliča iz ljubezni in sta eno leto vzela sebi um..a za jetiko, ko sem bil tar še.e dve leti iz usmiljenja me je vzel k sebi stric železničar. Dober mi bil z menoj, njegova žena me je pa naravnost sovražila. Prav debela ženska je bila in ni šla nikoli iz hiše, zato sem moral tudi jaz biti vse do šestega leta vedno doma.

Iz šole sem moral biti točno doma, da sem donašal kurivo, kuril sem in pomival. Otroci so mi pravili, da gredo vsako nedeljo v gozd, jaz pa sem imel edino zabavo, ko je moja rednica spala, da sem gledal vlake, ki so vozili mimo nekam daleč v svet. Pri trdem sta me imela in nisem smel niti poskočiti. »Pritepenec, kaj boš prah vzdigoval! Se ti predobro godi, kaj ne!« sta mi pregovarjala ob vsakem koraku.

Ko sem dovršil šolo, mi je dobil rednik pri železnici službo snažilca luči. Zaslužek je redno jemal moj rednik in dobrotnik, da mu odslužim svojo dolgoletno rejo.

Eno samo obleko sem imel, zato sem nekoč omenil, da bi potreboval novo obleko. »Gospoda bi rad igral, seveda,« me je izsmihavala debela rednica. »Saj sam zaslužim!« sem opravičeval svoj zahtevek. »Ko postaneš polnoleten, boš lahko sam ravnal po svoji volji. Vse dotlej si pa najin dolžnik!« me je ugnal stric dobrotnik. Jeza je vzkipela v meni, da sem zakričal: »Le počakajta..« Ne veste, kako je začela stara vpiti: »V norišnico te bomo dali, če ne boš pameten. V norišnico!« Od ljudi sem bil slišal, da se to res prav lahko in pogosto dogaja, zato sem potrpel.

Nikogar nisem imel na svetu, ki bi me bil rad imel in tudi sam nisem imel nikogar, ki bi ga bil ljubil. — Nekoč sem čul tam za barakami vzhodnega kolodvora neko jokanje in cviljenje. Pogledam in vidim malega kužka, ki se je od nekod pritepel. Smilil se mi je in sem ga vzel domov. Hišnega gospodarja sem naprosil za kot na dvorišču, kjer sem postavil hišico za psička. Od lastnih ust sem si pritrgal, da sem ga krmil. Murček je bil moj edini tovariš in prijatelj na svetu.

Za veliko noč so me pregovorili tovariši, da sem se ojunačil in sam vzel svojo plačo. Prvič sem bil takrat v gostilni. Preden sem odhajal domov, sem se spomnil tudi Murčka in sem mu kupil kos klobase za priboljšek, da bo tudi on vedel za praznike. Ko sem prišel domov me je moj Murček čudno gledal in si kar ni upal vzeti klobase.

Moja dobrotnika sta me sprejela vsa besna: »Falot, kje imaš denar?« »Kjer hočem! Saj sem ga sam zaslužil« sem jima odgovoril. Planil je name stric da me pretepe. Ko sem se pa branil, je pričela stara na hodniku kričati: »Pomagajte! Znorel je. Pobiti naju hoče«.

Naenkrat je oživela vsa hiša. Močne roke so me zgrabile in so me tirale na dvorišče, kjer so me zaprli v drvarnico.

»Rešilno postajo pozovem«, da ga odvedejo,« je vpil stric in izginil na ulico. Murček je žalostno cvilil.

Videl sem, da je moja usoda zapečatena: Res me bodo vtaknili v norišnico. Pa sem zgrabil neko sekiro in razbil vrata, da se poslovim od edinega prijatelja Murčka. Ker sem imel sekiro v rokah, si ni upal nihče nad mene, le od daleč so me zijali.

Sedel sem k pasji utici, vzel v naročje svojega Murčka in mu pripovedoval, da se morava ločiti. Vse me je razumel. Kako žalostno me je gledal.

Prišli so stražniki in zdravnik reševalne postaje z njimi. Lepo me je nagovoril zdravnik, naj ne uganjam neumnosti in naj grem z njimi. Zadnjič sem še pogladil Murčka in sem se dal odvesti brez odpora v trdni veri: Zdravniki bodo že spoznali, da je stric lagal in da nisem zblaznel. Komaj so me imeli stražniki v rokah že so mi oblekli prisilni jopič. »Pasjo mrho naj pa vzame konjač« je branil Murčka hišni gospodar, ko so me pahnili v voz. Vso pot sem jokal za prijateljem Murčkom.

Pol leta sem že v tej strašni hiši. Bolj ko zatrjujem, da nisem blazen, manj mi verjamejo. Gospod doktor, pomagajte mi vsaj vi!..

»Nu, kaj najdete na vašem primeru gospod kandidat?« je prekinil najin pomenek znameniti profesor, luč na znanstvenem nebu.

Imbeciliteta (zaostalost), lahka neurastenija, začetki stuporja... sem skušal najti pot do profesorjeve diagnoze »dementia praecox«, ki sem jo bil zvedel po običajni poti pred rigorozom od sluge tistega oddelka.

»In najkarakterističnejši znak —?« je vsekal jezno učeni gospod profesor v moje slabe mreže dognanj, ter pričel tresti z nogo, kar je bilo tako slabo znamenje, da je rekel nekdo med poslušalci napol glasno: »Je že tekel...!«

Profesor je privzdignil obrvi, pogladil s kazalcem in palcem levice viseče brke in sunil s svojim zamoklim enoličnim glasom: Najkarakterističnejše na tem primeru je to, da se človek — od — psa poslavlja. Še tega ne veste! Hvala, gospod kandidat, opravili ste!

Neprijetna tišina. Strme kandidati. Izginil je ogenj iz Mihelnovih oči, ko ga je odvedel sluga. Le debeli baročni svetniki s širokimi zlatimi glorijolami okrog glav so zrli z dopadajenjem na samozavestnega svečenika vede...

Tovariš Jože je zapisal v svoj dnevnik k temu dogodku: Dokler hodiš svobodno med ljudmi, imaš lahko psa za prijatelja in lahko kramljaš z njim. Še opevaš lahko te zveste prijatelje in jih staviš mlanini za vzgled. Neka gospa je prinesla svojega štirinogatega prijatelja, ko se je postaral celo k zdravniku: »Kaj bi se ne dal pomladiti, ko se toliko čita o Voronovu. Stotisoč dinarjev rada dam!« Zakaj ne spravijo v blaznico teh ljubiteljev psov ali pa naj se javno pove, da je vsa psihiatrija s svojimi sistemi in s samim Freudom še vedno pri Mariji Klavžét. Že davno umrli savinjski vojvoda Dolgi Jur ima potemtakem še vedno prav: Nikoli ne veš kdaj zleze satan vate. Eden ga izpije na vodi, drugi ga sne na kruhu, celo po psu pride v tebe..

Svet je ves narobe. Namesto, da bi bila psihologija vodilo za psihijatre, hočejo sedaj da bi se učili od psihijatrov psihologije.

Janko Kač.

KMETIJSKI VESTNIK

Pobijanje nalezljivega izvrženja pri govedi

(Nujen in važen narodno - gospodarski problem.)

V svoji pravkar pri Schwentnerju v Ljubljani izdani knjigi o nalezljivem izvrženju pri govedi in Bangovi bolezni pri človeku obravnavam patologijo, kliniko, zdravljenje, odvračanje in pobijanje te bolezni tako pri človeku kakor pri govedi. V knjigi sem zbral vse zadevne podatke iz raznih držav in zakonske predpise, s katerimi se pobija ta kuga drugod.

V splošnem znači Bangova zakužba govedi za vsako narodno gospodarstvo hudo materialno škodo, in sicer, ker zaradi predčasnega povrženja (skotenja) in izvrženja pogine precejšnje število plodov, deloma pa, ker se zaradi bolovanja krav zniža donos mleka in slednjič, ker po izvrženju izgube samice delno ali tudi docela zmožnost vnovične oploditve. Po Lecherju ostane 49% (torej polovica) okuženih krav neplodovitih, jalovih (glej mojo knjigo stran 33, zadnji odstavek.)

Škoda za narodno gospodarstvo se ravna po obsegu zakužbe in utegne biti ogromna. V Nemčiji na pr. cenijo celotno letno škodo, povzročeno po nalezljivem izvrženju govedi, na 100 milijonov mark ali na poldrugo milijardo naših dinarjev. Za Ameriko so izračunali 25 milijonov dolarjev ali po našem približno poldrugo milijardo dinarjev škode, na leto, ki po mnenju narodno-gospodarskih strokovnjakov dosega, odnosno presega škodo povzročeno po slinavki in parkljevki. Za našo državo nimamo še podrobnega vpogleda v razširjenost te bolezni med govedo, kar nam otežuje tudi presojo po njej nastale škode.

Bangova okužba pri človeku kakor pri govedi je znana po vsem svetu. V Evropi so severne države najbolj okužene. Tako poroča n. pr. C. O. Jensen, da je bilo pri govedi na Danskem pozitivnih na Bangovo kal nič manj kakor 17.360 od 67.496 preizkušenj od poporodnih iztrebil po izvrženju, poslanih centralnemu laboratoriju v Kobenhaven, in to v razdobju od maja 1920 do konca decembra 1927. Glede zakužbe prebivalstva v isti državi pa poroča Niels Sjoerslev, da je v Kobenhavenu v državnem serološkem zavodu izmed 2100 preiskanih krvnih preizkušenj nudilo 172 pozitiven odziv na legarjevo, 120 na oblegarjevo in nič manj kakor 222 na Bangovo kal. O slično visokih številkah pri človeku mi je iz Kobenhavena pismeno poročal tudi Kristensen. Kri od 4623 oseb ki so jo preiskali v razdobju od 1. aprila 1927. pa do 1 decembra 1928., je nudila v 500 primerih pozitiven Bangov, v 148 primerih pozitiven legarjev in 190 primerih poziviten oblegarjev odziv, v celem torej na Bangovo dvakrat več kakor na posledniji dve kali. To se pravi, da trpi danes Danska za Bangovo okužbo dvakrat bolj kakor za legarjem in oblegarjem. Madsen meni celo, da te visoke številke okuženj pri človeku na Danskem ne veljajo le za to razdobje, marveč tudi za vsa prejšnja leta.*)

Po dosedanjih izkušnjah opažamo Bangovo bolezen tudi pri nas, in sicer ne samo pri naši govedi, marveč tudi med prebivalstvom (primer dr Hermana v Subotici, dr. Vrtovca v Prekmurju, dr. Ukmarja v Litiji, mojih pet primerov itd.) V tem pogledu v svoji knjigi navajam več primerov. Glede govedi pravi že Dular v svoji knjigi.**) »da je kužno izvrgavanje v nekaterih pokrajinah močno razširjeno. Tudi v Sloveniji je kužno izvrgavanje napravilo gospodarjem že mnogo škode«. Jaz sem dal dosedaj brez izvestne izbire preiskati krvno sirotko pri 5 kravah neposredno po izvrženju in pri štirih od njih dognal v krvi poziviten odziv na zlepljenje Bangove kali. Preiskave v tej smeri nadaljujem in upam, da bom z uspehom svojih raziskavanj mogel nuditi našim narodno-gospodarskim krogom dragocen material, ki bo služil pri pobijanju te, doslej pri nas le premalo znane in zato tudi ne dovolj uvaževane bolezni.

Skrajni čas pa je, da se tudi mi Jugosloveni, predvsem Slovenci, ki smo poleg lesne trgovine v tolikí meri navezani na govedarstvo, zganemo, podvzamemo v borbi proti tej bolezni vse mere in zabranimo na eni strani nadaljnje zakuževanje naše zdrave govedi po lastni domači, že oboleli, odnosno okuženi, na drugi strani pa okužbo naše govedi po uvoženi zakuženi, odnosno oboleli govedi.

Pri tem gre predvsem za zakužene krave in bike. Za Bangom pa obole tudi konji, svinje in druge domače in divje živali. Pri oboleli živali se nevarna kal zasledi deloma v mleku, deloma v izločkih iz rodil in spolovil. Mleko in ti izločki so nevarni ne le za goved samo, marveč tudi za človeka, ki se okuži največkrat pri pomoči kravam ob nalezljivem izvrževanju ali pa z zauživanjem sirovega zakuženega mleka in sirovih mlečnih proizvodov.

Pri človeku povzroča kal nalezljivega izvrženja kot glavni znak zakužbe valujočo vročino, pri kateri se vrste z obdobji brez vročine obdobja z vročino in podvročinami. Obolenje samo traja ali le nekaj tednov, ali pa se razteza na eno ali dve leti, odnosno še dalje in nastopi v teku dveh do treh odnosno štirih tednov po okužbi. Niso pa redki primeri, da se tik po okužbi pojavi le ta ali oni docela neznatni znak, največkrat na koži v okolišu vdora kali v telo, dočim za to bolezen značilna vročinska valovnica nastopi šele po enem do dveh let. Potek obolenja je kljub zavratnosti običajno dobrohoten. Smrtnost doseza le dva do štiri procente in smrt nastopi iz raznih vzrokov, ki za Bangovo bolezen nikakor niso značilni. Ukrep za omejitev in zatiranje Banigove okužbe so različni. Predvsem je treba preprečiti, da bi se bolna goved uvažala. V ta namen je treba govedi in konjem (plemenskim) pred uvozom preiskati ne le kri na Bangov odziv, marveč tudi njihove izločke iz spolovil in rodil na Bangovo kal. V svoji knjigi (stran 91) navajam pristavo v Sloveniji, katero so krave, uvožene med vojno iz Holandske, zelo resno okužile. Isto leto in še prihodnje se je v pristavi dvignilo število izvrženj pri kravah na 11, odnosno 7, dočim se je prejšnja in poznejša leta raztezalo le na posamne primere.

Dalje je potrebna obvezna prijava na oblastvo za vsak primer izvrženja pri kravah, ki ga je smatrati v prvi vrsti kot kužljiv vir za človeka. Prijavi pa mora slediti preiskava krvne sirotke in poporodnega iztrebila takih žrtev. Na Danskem prejemajo od oblastva živinozdravniki zavoje za pošiljatev kužnega in sumljivega trebila in krvne sirotke bakteriološkim zavodom, kar bi bilo tudi v naših razmerah jako umestno. Tudi o tem navajam v svoji knjigi vse podrobnosti postopka v tej državi (glej stran 98.).

Bolne krave se morajo osamiti in zdraviti in se mora pod kaznijo prepovedati prodaja zakužene govedi (krav in bikov), ne da bi bil kupec o obliki obolenja prodane govedi obveščen. V drugih državah je dokaj tožb, mnogokrat z jako občutno obsodbo prodajalca, ako je tako opozoritev opustil. Odškodnina se ni nanašala le na prodano goved, marveč na ves hlev, ako je bil zakužen po prodani govedi.

Na javnih sejmih se mora odkazati bolni živini izvestno, od ostale živine osamljeno mesto. Zdrave govedi pa ne očuvamo le z odstranitvijo bolne govedi iz hleva, marveč tudi s cepljenjem z zaščitnim cepivom, ki pa nikdar ne sme vsebovati žive kali.

Strogo je treba tudi paziti, da se biki na bolnih kravah ne okužijo in s tem ne postanejo prenašalci okužbe na zdrave krave.

Prebivalstvo je treba s primernimi spisi in letaki poučiti o bistvu, načinu okužbe in o zaščitnih merah proti tej bolezni in ga pozvati, da uživamo mleko iz hlevov z nalezljivim izvrženjem le v prekuhanem stanju. Ta opreznost naj velja zlasti za vrhnjo in za smetano, v katerih snoveh se kal posebno rada zadržuje.

Kot osnova za pobijanje te bolezni mora veljati izkustvo, da ima Bangova kal mnogo življenjske sile in je zelo odporna, da se v mleku izločuje leta in leta (celo do 7 let) po okužbi in da izvršena okužba še ne znači očitnega obolenja govedi, marveč da so med njo redki primeri, ki po okužbi sploh ne obole ali pa nudijo bolezenske znake le v zelo omiljeni obliki in bolezensko sliko z znatno skrajšanim potekom. To so takozvani abortivni, skrajšani, mili primeri Bangove okužbe in bolezni, ki pa utegnejo biti za okolico zelo nevarni, ker izločujejo v mleku ali pa v izločkih iz rodil in spolovil nevarno Bangovo kal.

S tem sem hotel le na kratko označiti nekaj smernic za praktično pobijanje te bolezni. Glede nadaljnjih pa opozarjam na svojo gori omenjeno knjigo, kjer sem čitatelju zbral vsa potrebna navodila z zakonskimi predpisi za pobijanje te kuge v raznih državah kakor tudi vso do sedaj objavljeno književnost o raziskavanjih te bolezni (poglavje VI. stran 111).

V toliko torej najvažnejša pojasnila glede nevarnosti te bolezni za človeka in za goved in glede načinov za odvračanje okužbe s to kaljo. Marsikateremu nepoznavalcu razmer se bodo videla moja izvajanja morda pretemnogleda, umen narodno-gospodarski strokovnjak, ki ima v dejansko stanje tega vprašanja globlji pogled in čigar skrb velja ne le sedanjosti, marveč tudi bodočnosti, me bo takoj razumel in uvidel vso upravičenost, da se to za nas pereče vprašanje premakne z mrtve točke in da se pozove javnost tudi na tem torišču k samoobrambi in zaščiti. To je tem bolj nujno, ker imamo kot mejaši Sredozemskega morja opravka že itak s takozvano Brucejevo boleznijo, ki se opaža na ovcah, kot kužnem viru, in na človeku in katere kal je očitno blizu stoječa Bangovi kali. Ni dolgo od tega, kar je naš rojak dr. Ževković poročal v »Liječničkem Vjesniku« o nekaterih primerih te bolezni na dalmatinskih otokih.

Marsikomu se bo videlo čudno, da se kot zdravnik bavim s tem vprašanjem, ki sega po pretežni večini vendarle v delokrog živinozdravnikov. K razglabljanju o tem predmetu pa me je dovedlo ne le zaznanje in opazovanje nekaterih primerov te okužbe pri človeku, marveč tudi gospodarska kriza, ki nas vse, predvsem našega kmetovalca tlači k tlom. Poslednjemu, ki predstavlja steber naše države in našega blagostanja, mora veljati naša skrb in tudi naše znanstveno delo in udejstvovanje, da mu pomagamo do čim racionalnejše gospodarske ureditve in da ga očuvamo pred nepotrebnimi izgubami in škodami. Zato je tudi kužno izvrgavanje živine, ki po Dularju in drugih strokovnjakih našemu gospodarstvu že danes povzroča veliko materialno škodo, za našega kmetovalca važno vprašanje, ki mu je treba z narodno-gospodarskega vidika posvetiti vso pažnjo in skrb. To je bil tudi povod, da sem temu predmetu z znanstvenega stališča posvetil vso pozornost in sestavil pravkar objavljeno knjigo, dalje se obrnil na oblastva s prošnjo, da store za zatiranje te kali vse potrebne ukrepe, dočim vso javnost, predvsem pa našega kmetovalca opozarjam in pozivam po tem potu k samoobrambi in zaščiti. Pričakujem, da se bodo zlasti naše kmetijske organizacije v lastnem interesu v najkrajši dobi zganile in usmerile svoje delovanje v tem pravcu.

Docent dr. Ivan Matko.

*) Po Schnürerju so v Nemčiji pokrajine, kjer je celo 80% govedi okužene. V Švici je po cenitvi Pfeningerja in Krupskega okužena ena petina vse klavne živine. V Schleswig-Holsteinu je zakuženih 20—30% vse govedi itd.

**) Domači živinozdravnik, izdala leta 1921. Družba sv. Mohorja.

Gnojenje z nitrofoskalom v dravograjskem srezu

Prevalje, junija.

Nitrofoskal je umetno gnojilo, ki vsebuje vse snovi, ki jih potrebujejo rastline za dober razvoj. V dravograjskem srezu se je tega gnojila naročila precejšna količina, in sicer iz tvornice za dušik v Rušah pri Mariboru. To umetno gnojilo so kmetovalci prejeli po znižani ceni, ker je k nabavi umetnega gnojila prispevala tudi banska uprava v Ljubljani.

Kmetovalci tukajšnjega sreza, ki so umetno gnojilo naročili, se banski upravi toplo zahvaljujejo, ker je pokrenila tako važno kmetijsko akcijo. Danes se kesa mnogo kmetovalcev, da niso posegli po omenjenem gnojilu. Našemu kmetu se odpirajo oči z dokazi v praksi, kar ni čudno, ker so bili premnogokrat opeharjeni od raznih spekulantov.

Pred kratkim je posetil tukajšnje sresko načelstvo g. inž. Teržan iz tvornice za dušik v Rušah pri Mariboru. Ob navzočnosti sreskega načelnika g. dr. Dionizija Ma[illegible] in sreskega kmetijskega referenta g. Zdolška se je vršil ogled travnikov in pašnikov, gnojenih z nitrofoskalom, v občini Me[illegible], ki je naročila precej tega gnojila. Uspeh gnojenja je v resnici lep. Travnik, ki je bil takorekoč malovreden, bo dal danes na[illegible]nost obilen pridelek. Na travnikih se je pokazala gosta ruša.

Pri vsem tem je bilo opaziti, da bi bil uspeh še boljši, ako bi se na travnikih posejale tudi visoke trave, kar se lahko zgodi v zgodnji pomladi. Seveda je treba travnik pred setvijo ostro pobranati in šele nato izvršiti setev. Na ta način bo imelo gnojenje z nitrofoskalom še večji uspeh. Zapomnimo si, da nitrofoskal ne more delati čudežev brez podlage, to je dobre ruše, sestoječe iz nizkih in visokih dobrih trav. Pri uporabi travniških semen se mora ozirati kmetovalec tudi na tla (zemljo). Ako kmetovalec ni na jasnem, kakšne vrste trav naj poseje, naj se obrne pismeno ali ustmeno na kmetijskega referenta, kjer prejme vsa tozadevna pojasnila. Gnojenje z nitrofoskalom se pozna več let. Tudi pri žitaricah se je dobro izkazal učinek tega gnojenja.

Prosim stanovske tovariše, da tudi oni poročajo o uspehih z nitrofoskalom v drugih srezih.

Kmetijski referent Zdolšek

KULTURNI PREGLED

Zagrebški teden

Zagreb, 26. junija

Neumorni Zagrebški kvartet deluje še vedno z neoslabljeno ambicijo, čeprav poletna vročina že hudo pritiska. Vzlic temu Zagrebški kvartet še vedno napolni dvorano. Ker bo naša kulturna javnost letos proslavila 100letnico rojstva največjega hrvaškega skladatelja Ivana pl. Zajca, se je Zagrebški kvartet že zdaj spomnil te proslave in je izvajal Zajčev godalni kvartet opus 143. To delo skoro da ni bilo niti znano, saj ga doslej ni še nihče izvajal, čeprav je nastalo že l. 1860. Zajc, ta veliki in izrazito gledališki skladatelj, je s svojim kvartetom dokazal, da se je umel odlično vživeti v komorno-muzikalni stil. Kvartet je napisan dokaj težko in stavi do izvajalcev znatne tehnične zahteve. Zajc je komponiral štiri stavke, dočim mu je tretji (Scherzo) ostal v fragmentu. Bilo bi zares želeti, da bi kateri skladatelj dovršil ta stavek, tako da bi ta nemara sploh prvi hrvaški godalni kvartet bil popoln in reprezentativen. Poleg Zajca je Zagrebški kvartet izvajal tudi Schubertovo skladbo »Der Tod und das Mädchen«. Naši umetniki so se odlikovali po ekzaktnem in prefinjenem igranju.

Poljski pevski zbor »Echo«, ki je tudi pri nas nastopil, se je izkazal kot inteligenten pevski korpus. Mladi in sveži glasovi dajejo zboru sočen zvok; ta dinamična prednost privede kajkrati do pretiravanja, zlasti v forte. Vsekakor lahko »Echo« štejemo med prvovrstne zbore. Dirigiral je Boleslav Walek-Walevski, ki je zboru zelo dober pedagog.

V operi smo imeli poleg tretjega gostovanja, odličnega francoskega umetnika André Burdina v »Bohême« debut mlade domače pevke Gite Gjuranec. Njen nastop je imel vprav senzacionalen uspeh. Gita Gjuranec ima prekrasen glasovni material, poje muzikalno in nevsiljivo in v celoti obeta, da bomo ž njo morda dobili eno naših najbolj bleščečih pevskih zvezd.

Drama je imela povsem neuspelo premiero. Gre za Nušićevo »Ženo brez srca«. Dejal bi, da je bila naša uprava brez srca, ko je na dan pogreba Ive Raića vprizorila to slabo, docela brezpomembno delo. Vsa zagrebška kritika je komad enodušno odklonila.

Naše gledališče bo letošnjo sezono zaključilo 30. t. m. Predstave prihodnje sezone se bodo pričele 14. avgusta t. l. Pred otvoritvijo sezone bo nekoliko predstav dajala operetna skupina Margarete Slezak in Harryja Payerja. Sledeča in zadnja premiera te sezone bo komad Felixa Ganderja »Ničesar brez moške glave«. Delo kaže v komični luči življenje ruskih emigrantov v Parizu.

grantov v Parizu.

Žiga Hirschler.

50 let znamenite knjige

V pariškem tedniku »Rossija i slavjanstvo« z dne 6. t. m. je izšel daljši članek uglednega ruskega učenjaka in publicista Petra Struveja ob petdesetletnici največjega ruskega spisa o duhovnem življenju Slovanov, »Istorije slavjanskih literatur« A. N. Pypina in V. D. Spasoviča. Ta zgodovina slovanskih slovstev je imela znaten vpliv na slovansko usmeritev precejšnjega dela ruske inteligence; bila je prevedena tudi na nemški, francoski in ruski jezik. Še danes — piše P. Struve — je neprekosljiva po polnosti in točnosti. Za ruske pribežence, ki so se zatekli v slovanske dežele, naj bi bil ta »slavni spomenik ruske znanstvene literature in kulture knjiga, ki bi jo imeli vsak dan na mizi in prebirali, da bi proniknili v preteklost slovanstva in k problemu slovanske vzajemnosti.«

Ob tej priliki omenja Struve še zanimivo dejstvo, da je Pypin že pred 50. leti zedinil Srbe, Hrvate in Slovence pod splošno ime Jugoslovani. Zanimivo je, da je to bilo Jagiću nekoliko izredno (»etwas auffiend«) in Pypin je moral njegov očitek v naslednji izjavi zavrniti.

Studija dr. L. Lenarda iz lužiškosrbske književnosti. Knjigarna »Svetlost« v Beogradu, je izdala pod naslovom »Srpstvo u poeziji lužičkih Srba« okusno opremljeno, 144 strani obsegajočo književno razpravo drja. L. Lenarda o patriotski pesmi lužiških Srbov. Na naslovni strani je reproducirana lepo izdelana slika češkega slikarja Ludvika Kube, ki predstavlja dekle s »srbskih Blot« (Spodnja Lužica) v slikoviti narodni noši. Izvirna slika lužiško-srbskega grafika Merčina Novaka predstavlja srbsko kmečko hišo na močvirju Spreve. — Knjiga zasleduje zgodovinski razvoj lužiškosrbske patriotske pesmi od l. 1694. do danes. Posebno obširno razpravlja o njihovih največjih pesnikih Handriju Zejlerju, glavnem predstavitelju lužiško-srbske romantike in Jakobu Bartu Čišinskem, predstavniku Moderne; od najnovejših sta prišla v poštev predvsem Josef Novak in Mina Witkoje. Knjiga nudi več kot obeta nje naslov: seznanja nas z razvojem lužiškosrbske narodne zavesti v Spodnji in Zgornji Lužici, v kolikor se ta razvoj odraža v njihovi umetniški poeziji. Knjiga je izdelana na podlagi obsežnega literarnega gradiva. To je v jugoslov. literaturi prvi poizkus književne studije v lužiških Srbih in kot izpopolnjuje vrzel, ki se je čutila v naši književni zgodovini. Vrhu tega nudi sliko splošnega kulturnega stanja luž. Srbov in bo dobro rabila vsem prijateljem slovanstva, ki se zanimajo za ta mali slovanski narod. Knjiga stane 20 Din.

»Veterinarski arhiv«. V redakciji našega uglednega rojaka, vseuč. prof. dr. Zavrnika v Zagrebu, je začel izhajati »Veterinarski arhiv«, znanstveni zbornik za celotno animalno kulturo. Z novim zbornikom se bo naša strogo znanstvena književnost brez dvoma obogatila in razširila v specialne stroke veterinarstva. V prvem zvezku (1—4) so izšle sledeče razprave: Eksperimentalni pokusi z avertinom kod različitih domaćih životinja (Gansimayer Rudolf i Jovan Dimić); Prilozi pitanju vretenastih ćelija kod domaće peradi (I. Vebie); Prinos k poznavanju turopoljskog svinjčeta (Ritzofly Nikola); Ameboidne forme leunkocita kod goveda (Butozan Vasa in Ivo Celinščak); Spontani tumori peradi (Ivo Babić). Razprave so bile po večini izdelane na zagrebški fakulteti veterinarne medicine. Opremljene so s tablami in slikami. »Veterinarskemu arhivu« kot novemu znanstvenemu organu in njegovemu uredniku želimo mnogo uspeha!

Dr. František Roubík, »Ke stykům česko-jihoslovanskym v XIX. století«. Prijatelj in poznavalec Slovencev g. dr. Fr. Roubík v Pragi je objavil v »Slov. Přehledu« obširno studijo o jugoslovensko-čeških stikih v petdesetih in šestdesetih letih minulega stoletja. Na podlagi neobjavljenih uradnih virov, korespondence in beležk v težko dostopnih listih takratnega časa s širokim poznavanjem takratnih splošnih razmer in z veliko vestnostjo je češki zgodovinar opisal vezi, ki so se plele med Prago, Zagrebom in Beogradom ter je odkril mnogo novega gradiva, ki je delno prav značilno za takratno stanje slovanskega vprašanja. Dr. Roubika studija je sedaj izšla v posebnem odtisu.

Georg Murthaler »Das rationalisierte Dorf«. Volkswirtschaftlicher Roman. Maribor 1931. Izdala in založila Mariborska tiskarna. — Številne probleme današnje vasi, boj med starim in novim, začetke, stremljenja in končne cilje racionalizacije kmetijstva, vse to in drugo je pisec obdelal v tej knjigi, ki hoče biti roman samo po obliki, v resnici pa je podrobna, morda tu in tam zaradi obilnosti nakopičenega gradiva dolgovezna in utrudljiva razprava o osnovnih gospodarskih problemih sodobnosti. Knjiga pa ima to prednost, da čitatelju zapusti precej pozitivnega znanja in izostri poglede v sodobno življenje, kakor da bi prečital poljudno — znanstven spis. Drugo vprašanje je, koliko se bo čitatelj strinjal z onimi odstavki Murthalerjeve knjige, v katerih razvija svojo filozofijo (čeprav je sicer precej protifilozofsko razpoložen). To velja tudi o njegovih socialnih nazorih. Za mislečega človeka pa je baš zaradi tega knjiga zanimiva. Stane 40 Din. Naroča se tudi pri »Tiskovni zadrugi«.

Hitro narejena obleka

Amerika si je že 33 let lastila nenavaden rekord, ki so ga pa sedaj potolkli Angleži. Gre za hitro predelavo sirovine in sicer volne v obleko. 1898. si je neki John H'tson v Ameriki v 6 urah 28 minut napravil obleko na ta način.

Anglež H. Thomas pa je porabil za isto stvar komaj 3 ure 21 minut. Ob 8.50 zjutraj je dal ostriči deset ovac, kar je bilo opravljeno v 7 minutah in pol. Nato so volno oprali, posušili, spredli in stkali, odpeljali z avtomobilom do nekega krojača v Leedsu, ki je z 39 pomočniki v 37 minutah iz blaga urezal in izgotovil obleko. To obleko bo del g. Thomas nase prvič ob priliki razstave angleške industrije volne.

SPORT

Nogometni turnir na igrišču ASK Primorje

V nedeljo Slovan : Jadran, Svoboda : ASK Primorje. — V ponedeljek premaganca in zmagovalca prvega dne

Da ne bi bila Ljubljana dva praznika brez sportnih prireditev, so se klubi, ki ne igrajo v tekmovanju po ligah, sporazumeli z ASK Primorjem, da aranžirajo na njegovem igrišču nogometni turnir z naslednjim sporedom:

Danes, v nedeljo ob 16.30 bo nastopil Slovan proti Jadranu, ob 18. pa Svoboda proti ASK Primorju. Jutri, v ponedeljek, bosta ob istem času igrala predtekmo premaganca prvega dne, glavno tekmo pa zmagovalca.

Slovan je letošnjo prvenstveno sezono zaključil zelo ugodno; odločil je vse prvenstvene tekme v svojo korist, dočim je Jadran znano ambiciozno moštvo, ki zaradi pridobitev mladih moči v svojih zadnjih nastopih veliko obeta. Svoboda je za to tekmovanje spremenila svojo enajstorico v želji, da bi proti moštvu Primorja poizkusila svoje mlajše moči, ki v tehniki in požrtvovalnosti daleč nadkriljujejo svoje starejše tovariše. Vsekakor bo ta prireditev za Ljubljano po dolgem zopet revija vseh ljubljanskih prvorazrednih klubov, ki bodo skušali dokazati v borbi proti našemu reprezentantu v ligah, ASK Primorju, da v kvaliteti in požrtvovalnosti ne zaostajajo za našimi vodilnimi klubi. Zato je pričakovati, da bo sportna javnost s svojo obilno udeležbo tudi dokazala, da ji je pri srcu tudi napredek onih naših prvorazrednih klubov, ki ne zastopajo ljubljanskih barv v državnih prvenstvenih tekmah.

Propozicije za prvi del prvenstva Jugoslavije za poedince

(Službeno iz JLAS.)

Jugoslovenski lahkoatletski savez bo priredil dne 18. in 19. julija v Zagrebu prvi del prvenstva Jugoslavije za poedince z naslednjim razporedom točk:

Prvi dan:

1. 100 m (desetoboj); 2. met krogle obojeročno; 3. skok v daljino (desetoboj); 4. skok v daljino brez zaleta; 5. met krogle (desetoboj), 6. met diska obojeročno; 7. skok v višino (desetoboj); 8. tek 400 m; 9. balkanska stafeta 1500 m (800 × 400 × 200 × 100).

Drugi dan:

1. stafeta 4 × 400, izbirno; 2. tek 110 m z zaprekami (desetoboj); 3. hoja na 25 km in odhod tekačev na maratonski tek (42.200 m); 4. met diska (desetoboj); 5. skok v višino brez zaleta; 6. skok ob palici (desetoboj); 7. met kopja obojeročno; 8. met kopja (desetoboj); 9. stafeta 4 × 400, finale; 10. tek 1500 m (desetoboj); 11. prihod tekmovalcev s hoje in tekačev maratonskega teka.

Tekmovanje se bo pričelo ob 15. uri na igrišču Haška v Zagrebu. Maratonski tek in hoja na 25 km se bo vršila na cesti proti Sesvetom s startom in ciljem na igrišču Haška.

Nagrade bodo dobili v vsaki točki najboljši trije, in če bodo pri desetoboju dosegli najmanj 5800 točk: 4 × 400, 3:45, balkanska stafeta 3:45, skok v višino brez zaleta 130 cm, skok v daljino brez zaleta 280 cm, met krogle obojeročno 20 m, diska 60 m in kopja 70 m.

Naslov »prvaka Jugoslavije za l. 1931« bo dobil oni, ki bo dosegel nižje navedene ali boljše rezultate v svojih točkah: desetoboj 6200 točk, stafeta 4 × 400, 3:35, balkanska stafeta 3:45, skok v višino brez zaleta 145 cm, v daljino brez zaleta 300 cm, met diska obojeročno 75 m, kopja 80 m in krogle 26 m. V hoji na 25 km in maratonskem teku bodo dobili prvi trije nagrade, zmagovalec pa naslov prvaka brez ozira na rezultate.

Prijave je poslati najkasneje *do 11. julija opoldne* na naslov tajnika Zdravka Frančića, Jurišičeva 8-II s prijavnino 15 Din za osebo in 60 Din za stafetna moštva iz Zagreba, 30 Din pa za stafetna moštva izven Zagreba.

Tekmovanje se bo vršilo po pravilih JLAS.

Tajnik I. Frančić, s. r.

Sportni drobiž

Tako smo se zaverovali v lige in razne senzacije domačega nogometnega izvora, da smo skoraj pozabili na nogometno kroniko okoli sebe. O Škotih smo kratko pisali, da se nikjer na kontinentu, kjer so se pokazali, niso posebno odrezali. Angleži so te poraze vzeli precej resno in pravijo, da se v bodoče ne sme dogajati, da bi hodila po Evropi nekompletna moštva ter metala tako jadno luč na učitelje nogometa.

V Italiji so odigrali dolgotrajno prvenstvo države. Juventus (Turin) in Roma sta na prvih mestih ter bosta sodelovala v boju za srednjeevropski pokal. Na Madžarskem je prvak Ujpest; za srednjeevropski pokal se bosta borila Hungaria in Bocskay, drugo in četrto plasirani. Prvak in Ferenczvaros (na III. mestu) sta v Južni Ameriki in služita zdrav denar.

V Nemčiji je letos odnesla prvenstvo Hertha BSC iz Berlina. Na Dunaju je Rapid zaigral svojo tradicijonalno prvo mesto, ki ga je za letos zavzela Vienna. Moštvo WAC je osvojilo pokal, kar je tudi lep uspeh. Na Češkoslovaškem je letos Slavia prva. Kakor na Madžarskem se je moral tudi v Belgiji umakniti večletni prvak Beerschot AC odločnejšemu Antwerp FC. V Angliji je zmagal Arsenal, ki ima največ denarja in zato tudi najboljše igralce. Na Škotskem kriza polagoma pojema; stari mojstri so zopet v sprednjih vrstah. Prvak je Glasgow Rangers, pokal pa si je osvojil Celtic Glasgow. V Švici še ni prišlo do odločitve med Grashoppersom in Uranio, ki je, kakor znano, dvignila mnogo prahu na nedavnem pariškem turneju. Na Nizozemskem se bo veselil prvenstva Ajax, na Španskem Athletic Bilbao, v Franciji Club Francais Paris, na Švedskem Gais iz Stockholma... V Jugoslaviji smo šele sredi velike borbe... BSK, Concordija, Hajduk.. Kdo ve?

Da bodo imeli atleti iz Evrope v Los Angelesu težko delo, smo na tem mestu že omenili. Tekom junija sta se vršila onstran luže dva velika mitinga, ki sta zopet pokazala kvantitativno in kvalitativno moč zvezdnate zastave na lahkoatletskem polju. Na mitingu v New Yorku je sodelovalo n. pr. nad 2000 atletov. Rezultati, ki bodo tudi za najboljše zastopnike iz Evrope trd oreh, so n. pr.: 100 y 9.6 (Tolan), 120 y z zaprekami 14.3 (Keller), skok v višino 197 (O'Connor ali Russell), skok ob palici 427 (Graber), disk 48.59 (Jones), krogla 15.24 (Hall), kladivo 50.92 (Conner) itd. Takih in sličnih vesti mrgoli po vseh večjih sportnih listih; mnogo je reklame, toda če je le nekaj res, čaka Evropo l. 1932 najtežja preizkušnja. Nemci bodo seveda v ospredju vsaj po pripravah sodeč.

Sicer pa je pri njih razvoj lahke atletike lahka stvar, ker uživa ravno ta panoga največ simpatij. Posebno priljubljeni so stafetni teki, ki pomenijo za vsak kraj višek sezone. V Berlinu je n. pr. vsako leto tradicijonalni stafetni tek iz Berlina v Potsdam (25 km), ki se ga je letos udeležilo 114 moštev s 5000 tekači. Gledalcev je bilo ob progi 200.000, na cilju pa 8000. Nič manj popularen ni stafetni tek iz Grünwalda v München (17 km). Letos je bilo na startu 213 stafet s 3140 tekači. Stafeta Fürth-Nürnberg (13 km) je privabila okoli 3500 tekmovalcev. Na cilju je pričakovalo stafete 10 tisoč oseb. Slične prireditve ima vsako večje mesto v Nemčiji in povsod je zanimanje enako veliko. Kaj čuda, če bodo Nemci lahko zbirali dober materijal za olimpijado?

Sicer pa Nemci tudi s pripravami za plavalno olimpijado niso zadnji. Nedavno so imeli v Lipskem velik miting, na katerem so temeljito pregledali vrste svojih plavačev za evropsko prvenstvo v Parizu in končno tudi za trening za olimpijado. Nemcem gre trenutno za veliko Smithovo darilo, ki ga nameravajo v Parizu izvojevati v trajno last. Stvar ne bo prav lahka, ker niso mnogo pridobili in so jim razen tega tudi ostali (Madžari!) zelo nevarni. Prišla je kriza, kot povsod: stari ne morejo višje, mladi pa še niso na višku. Nemčija je v zadnjih letih izgubila mnogo lepih postojank. Glavno silo ima trenutno v skakačih in waterpolistih (razen madžarskih nimajo nasprotnika) ter deloma v prsnih plavačih. Slednje so vedno forsirali (Rademacher) in tudi hrbtno niso slabi. Crawl propagirajo šele sedaj in seveda še nimajo najboljših zastopnikov. Ker ni sredstev, je olimpijski trening plavačev prepuščen društvom, kar pa najbrže ne bo imelo pravega uspeha.

Dne 3. julija bo imel svet zopet boksaški dogodek. Nemec Schmeling, o katerem je bilo zadnjič, ko je po diskvalifikaciji Sharkeva odnesel naslov svetovnega prvaka, toliko prerekanja, se bo v Clevelandu udaril za naslov svetovnega prvaka v boksu. Oba tabora zatrjujeta, da sta oba nasprotnika v odlični formi in bi morala potemtakem zmagati oba. Glavno je trenutno, koliko bo kdo zaslužil Schmeling 40 odst., Stribblingg 12 odst., ostalo pa mesto in prireditelji. Vsota, od katere se bodo računali odstotki, pa je še popolnoma negotova. Računajo na 950.000 dolarjev!

Italijani in Francozi se že dolgo pričkajo za Carnero. Francozi so sedaj odločno uveljavili svojo pravico do njega s tem, da so ga pozvali na vojaški rok v Strasbourg. Možhodi po Ameriki in je prosil za odgoditev. Če se ne bo kmalu odzval pozivu, ga bodo zaprli kot ubežnika.

Teniško prvenstvo v Wimbledonu

Prve igre . . . prva presenečenja. Lepa udeležba, veliko zanimanje. Schäffer izpade. Tudi južnoafrijški zastopniki delijo že v prvem kolu njegovo usodo.

Da posvečajo Angleži največ simpatij teniškemu sportu, priča tradicijonalno teniško prvenstvo Anglije, ki je po zaslugi All England L. T. C. postalo prav za prav neoficijelno svetovno prvenstvo v tenisu. Ves svet je obrnjen na to edinstveno prireditev in dnevni tisk vse Evrope prinaša velika poročila o poteku tega važnega turnirja.

Sijajna s travo pokrita igrišča z ogromnimi, seveda že razprodanimi tribunami, postajajo do dneva pričetka vedno bolj živahna. Tudi na skrbno pripravljenih igriščih za trening se vadijo teniški »zvezdniki« in zastopniki skoraj vseh delov sveta. Igrači, ki so postali mojstri na trdih s peskom pokritih tleh, so na mehkem terenu skoro nemogoči in komaj utegnejo toliko, da spoznajo dobre in slabe strani mehkih tal.

Turnirsko vodstvo je tudi letos primorano razpravljati o kočljivih slučajnostih, med katerimi povzroča ženska teniška moda največ preglavic. Posebno zmešnjavo pa je napravila divna in simpatična španska prvakinja senjorita d'Alvarez, ki je izjavila, da hoče nastopiti v takozvanih »yupcoulotte« hlačah, ki so njen izum.

Za single gospodov se je prijavilo vsega 130 najboljših igralcev sveta. Postavili so 8 igralcev, ostale so izžrebali. V glavnem so postavili one, ki so se odlikovali v prejšnjih wimbledonskih turnirjih, in sicer: Sustina (Avstrija) Cocheta, Boussusa, Borotro (Francija), Jiro Satoha (Japonska), Wooda, Shieldsa (USA), Perrya (Anglija). Za damsko prvenstvo se je prijavilo rekordno število tekmovalk Izmed 95 udeleženk so postavili 8 igralk. Če ne bo presenečenj, se bodo v semifinalu srečale Aussern (Nemčija), Benett, Mathieu, Nuthall, Jacobs, Krahwinkel in d'Alvarez.

Najbolj negotovo je prvenstvo doublegospodov, kjer so pari najbolj izenačeni. Prognoz za končni izid ni mogoče staviti, ker so si celo največji optimisti v dvomih glede izidov tega dela wimbledonskega turnirja. Na dan 2. junija ob 15. se je pričela bitka...

Prvi dan.

Edina in največja senzacija je bil poraz Cocheta, ki ga je Sharpe v treh setih odpravil z lahkoto. Cochet je izpadel. Austin je zmagal nad Malečkom 6 : 3, 6 : 1, 6 : 4; Van Ryn (Amerika) : Schäffer (Jugoslavija) 6 : 0, 6 : 2, 6 : 1; Rogers (Irska): Mangin (Amerika) 0 : 6, 8 : 6, 6 : 3, 6 : 3; Yro Satoh (Japonska) : Kirby (Juž. Afrika) 6 : 3, 6 : 2, 6 : 4; Boussus (Francija) : Raymond (Anglija) 7 : 5, 6 : 0, 8 : 6; Matejka (Avstrija) : Wasburn (Belgija) 6 : 3, 6 : 2, 6 : 3; Shields (USA) : Spence (Juž. Afrika) 6 : 1, 6 : 2, 6 : 2; de Castello (Argentinija) : Dela Portal (Portugalska) 6 : 3, 6 : 4, 6 : 3; Wood (Amerika) : Sing (Indija) 6 : 4, 6 : 2, 6 : 2; Soti (Japonska) : Du Plaix (Francija) 6 : 3, 6 : 3, 6 : 3; Pery (Anglija) : Cummings (USA) 6 : 1, 6 : 1, 6 : 3; Boyd (Argentina) : Dower (Anglija) 9 : 7, 2 : 6, 7 : 5, 6 : 1, 6 : 4; Collins (Anglija) : Kleinschroth (Nemčija) 6 : 3, 6 : 2, 6 : 0; Borotra (Francija) : Smith (Anglija) 8 : 6, 4 : 6, 8 : 6, 6 : 1; Brugnon (Francija) : Lester (Anglija) 7 : 9, 6 : 4, 4 : 6, 7 : 5, 6 : 3.

Drugi dan.

Drugi dan teniškega turnirja ni prinesel večjih presenečenj. Pričel se je tudi damski turnir z naslednjimi partijami:

Aussern (Nemčija) : Goldsmith (Anglija) 6 : 4, 6 : 1; Mis Harper (USA) : Thomas (Anglija) 6 : 3, 6 : 4. V singlu gospodov je zmagal Long (Anglija) nad Landreyem (Francija) 6 : 4, 11 : 9, 6 : 2; Boussus : Barclay (Anglija) 6 : 3, 6 : 1, 6 : 3; Kingsley (Anglija) : Ritchie (Anglija) 6 : 4, 8 : 6, 3 : 6, 4 : 6, 6 : 4; Tloszinski (Poljska) : Jameson (Anglija) 5 : 7, 6 : 4, 6 : 4, 6 : 4; Shields (USA) : David (Anglija 2 : 6, 6 : 0, 6 : 3, 6 : 4; Hughes : dr. Gregory 8 : 6, 1 : 6, 6 : 2, 6 : 3, S. Satoh : Rogers 4 : 6, 7 : 5, 6 : 3, 6 : 2; Pery : Avli (Japonska) 7 : 5, 6 : 2, 6 : 3; Artens : Cooper (Anglija) 9 : 7, 6 : 2, 6 : 3. Nepričakovano je zmagal Indijec Madam Mohan nad argentinskim igralcem Bodom s 6 : 1, 6 : 2, 6 : 1.

Dame: Godfree (Anglija) : Jedrzejowska (Poljska) 3 : 6, 6 : 4, 6 : 3; Ridley (Anglija) : Uber 6 : 3, 6 : 2.

Gospodje: Matejka : William (Anglija) 6 : 2, 10 : 8, 6 : 2; De Castello : Hecht (ČSR) 7 : 5, 6 : 4, 5 : 7, 2 : 6, 6 : 2; Wan Ryn (USA) : Merlin (Francija) 6 : 2, 6 : 4, 6 : 2; Austin : H. Satoh 6 : 1, 6 : 3, 6 : 0; Cramm (Nemčija) : Ecroop (Irska) 6 : 1, 2 : 6, 7 : 5, 6 : 4. (Se bo nadaljevalo.)

Voj. SK Triglav : Ilirija komb. Danes ob 17. bo odigralo nogometno moštvo vojaškega SK Triglava prijateljsko tekmo s kombinirano rezervo Ilirije. Vstopnine ni; sprejmejo se prostovoljni prispevki za nabavo opreme SK Triglava.

Seniorji SK Ilirije v Kranju. 29. t. m. bo odigralo seniorsko moštvo SK Ilirije svojo prvo letošnjo propagandno nogometno tekmo v Kranju s tamkajšnjimi seniorji Sokola. Pričetek tekme bo ob pol 18.

Bukarešta : Zagreb. Zagrebški nogometni podsavez je izkoristil dobro priliko in bo obdržal rumunske igrače še v ponedeljek v Zagrebu. Na ta dan bodo Rumuni nastopili kot reprezentanca Bukarešte proti najboljši enajstorici Zagreba. V zagrebškem moštvu bodo iz državne reprezentance igrali srednji krilec Premrl ter napadalca Hitrec in Živković. Zakaj se je Zagreb odpovedal Mihelčiču, ni znano.

Finale za državno prvenstvo v hazeni. Po službeni objavi JHS smo včeraj zabeležili, da je bila finalna tekma za državno prvenstvo v hazeni zaradi tehničnih zaprek odgodena na 18. julija. Danes objavlja hazenski savez drugo službeno vest, da se bo ta finalna tekma med zagrebško Concordijo in beograjsko Jugoslavijo s podporo JNS vendarle vršila danes ob 16.15 na igrišču Haška v Maksimiru kot predigra meddržavne tekme med Rumunijo in Jugoslavijo.

SK Ilirija, nogom. sekcija. Kombinirana rezerva, ki igra danes z voj. SK Triglavom, naj se javi v garderobi točno ob 16.30, pričetek tekme ob 17.; sestava v garderobi. I. moštvo se opozarja na zadnjo objavo v članski knjigi. Prihodnji trening za I. moštvo in rezervo bo v torek ob 18.

ASK Primorje (nogom. sekcija). Postava moštva za oba dneva nogometnega turnirja je v klubski knjigi pri Kovačiču.

SK Svoboda. Danes naj bodo ob 16.30 v naši garderobi: Krivačič, Marjetič, Jeršek, Bogme, Zemljak, Batič, Starman, Janežič, Kalaš, Bončar, Jakše. Igra se ob vsakem vremenu. Rediteljstvo: Lovrač, Blatnik. Stranski sodnik: Serše. — Rezerva bo igrala v ponedeljek, dne 29. t. m. trening tekmo z ŽSK Hermesom ob 9.30 na igrišču Hermesa. Ob 8.30 v naši garderobi: Slanina. Sedmak, Košmerl II. Habiht II Serše, Blatnik, Drnovšek I, Stojković, Šusteršič, Drnovšek II, Hinčik, Boncelj II. Stranski sodnik: Notar.

SK Jadran. Danes točno ob 15.30 naj bodo na igrišču Primorja: Logar, Brcar, Benedetič, Kotar, Kos, Kosmač, Januš, Zajc, Januš II, Logar II, Kern, Šaus, Zadel.

TSK Slovan. Danes morajo biti v klubovi garderobi ob 15.30 vsi igralci I. moštva in rezerve. Igra se v turnirju proti Jadranu. Stranski sodnik Legat. Službujoča odbornika Felber in Novak.

SK Svoboda (Vič). V torek ob 19. sestanek vseh sekcij. Udeležba strogo obvezna in točna.

SOKOLSTVO

Pripombe h konjiški sokolski prireditvi

Konjice, 27. junija.

Ker je konjiško katoliško izobraževalno društvo najavilo na 21. t. m. točno ob isti uri, kakor se je vršil telovadni nastop Dravinjskega sokolskega okrožja, proslavo mladinskega dneva pri izredno znižani vstopnini in z igro v sedanjem vročem času v zaprti dvorani, je oblast to konkurenčno prireditev seveda prepovedala. »Slovenec« je objavil v soboto 20. t. m., da se ta prireditev »vsled izrednih prilik in zaprek ne more vršiti«. Pač pa pravi dalje: »se podamo to nedeljo k Materi božji na Brinjevo goro«

Ta izlet se je tudi priredil in kakor poroča »Slovenec« od četrtka 25. t. m., je govoril pri prireditvi na Brinjevi gori župnik Bezjak in Zreč, ki je poudarjal, da je doba sv. Alojzija zelo podobna sedanjemu času, ko prevladuje povsod goli materializem in nasilje. Toda duh je še vedno, kakor kaže zgodovina, zmagal nad brutalno silo..., Nadaljeval je svoj govor na ta način. Razpoloženje med stoglavo množico je bilo izvrstno, pripominja »Slovenec«. Vsak pameten in odkritosrčen človek va, kam to meri, vsakdo tudi ve, kam bo to dovedlo, če se bo še nadalje tako izzivalo.

Ko je prišel izvršilni organ k predsedniku Katoliškega izobraževalnega društva Šarlahu Jožefu, trgovskemu pomočniku pri Valenčaku, da pusti odstraniti že par dni viseče lepake o prireditvi v Katoliškem domu in da zlasti takoj odstrani lepak, ki visi v izložbenem oknu Valenčakove trgovine, je službujočemu organu izjavil: »To bomo pa šele videli, če bom odstranil lepak«. Trgovec Bruderman Leopold pa se je nasproti uglednemu Sokolu v zaničljivem tonu izrazil na dan sokolskega zleta: »Kaj pa je iskalo vojaštvo danes v Konjicah!« Pripomnimo, da je prišlo v Konjice vojaštvo, da sodeluje pri sokolski manifestaciji in telovadbi.

Da bodo ti ljudje dobili svoj odgovor, bo že skrbela oblast.

Dočim so poleg Sokolstvu naklonjenih tržanov razobesili tudi tržani nemške narodnosti zastave v pozdrav Sokolstvu in vojaštvu, niso tega storili župnišče, kaplanija, stara šola, ki je cerkvena last, Katoliški dom, hiša Kmečke posojilnice, trgovca Valenčak in Bruderman.

Vsi ti in še več takih dogodkov kažejo jasno, kak duh vlada med maloštevilno družbo, ki se zbira okrog Kat. izobr. društva v Konjicah.

Skrb za vzgojo dobrih prednjakov v sokolski župi Kranj

V zadnjem letu se je ustanovila na območju župe okrog 20 novih društev in čet, izmed katerih posamezne zelo lepo delujejo.

Da pa spričo porasta društev kakor tudi članstva, naraščaja in dece vzgoji primerno število prednjakov in prednjačic, je župa priredila v minili zimi župni prednjaški tečaj in poslala po 4 člane in 4 članice v šestmesečno savezno prednjaško šolo v Maribor in v Ljubljano.

Pa tudi društva sama skrbe po svojih močeh za vzgojo prednjakov. Tako je priredil Sokol Jesenice svoj prednjaški tečaj, ki ga je obiskovalo 22 tečajnikov domačega društva in 3 iz Javornika. Izviti se bodo vršili v jeseni. Tudi Sokol v Kranju je priredil minilo pomlad prednjaški tečaj za svoje članstvo in za članstvo bližnjih društev. Dalje je Sokol v Stražišču imel za svoje članstvo tečaj, ki je zadovoljivo uspel.

Belokranjsko sokolsko okrožje

ki pripada karlovski župi, priredi v nedeljo 5. julija okrožni zlet v Črnomlju, združen z javno telovadbo na letnem telovadišču za Sokolskim domom. Po telovadbi bo v vseh prostorih Sokolskega doma ljudska veselica. Svirala bo domača mestna godba.

Bratje, sestre in prijatelji Sokola, pridite ta dan v metropolo Bele Krajine, da vzpodbudimo belokrajinsko ljudstvo k vzvišeni sokolski ideji. — Železniške zveze so ugodne.

Sokolski praznik v Trbovljah

V nedeljo 21. t. m. je imel naš Sokol javni nastop, nastopili so vsi oddelki. Dopoldne so se vršile predtekme za župne tekme v Celju.

Številno občinstvo je pozdravil društveni starosta br. Sušnik. V temperamentnem govoru je nazdravil prvemu Sokolu Nj. Vel. kralju Aleksandru in prvemu staršini prestolonasledniku Petru, čemer so se odzvali vsi navzoči z navdušenim »Zdravo«.

Nastopila je najmlajša sokolska deca ter med prepevanjem primernih pesmic izvajala razne igre. Starejša deca je nastopila z vajami: drvarji, perice in kosci. Poleg vzorne vrste je bila gotovo ta točka najlepša. Okrog 400 dečkov in deklic je izvajalo vse vaje tako točno in disciplinirano, da se je občinstvo čudilo. Pri pogledu na te mlade Sokoliče so se marsikomu zarosile oči. Ravno tako lep vtis je napravila druga skupina dečkov in deklic, ki je izvajala skupinske vaje. Moška deca je izvajala vaje s palicami prav dobro, moški naraščaj pa proste vaje strumno in precizno. Lepo je izvršil svojo nalogo ženski naraščaj, proste vaje članic so bile izvajane z gracioznostjo, slabo pa je bilo kritje. Člani so izvajali težke proste vaje brezhibno. Tudi vaje na orodju so izvajali člani in članice prav dobro. Krona prireditvi je bil nastop naše vzorne vrste, ki si je pridobila dobro ime že po vsej domovini. So pač to telovadci, na katere je naš Sokol lahko upravičeno ponosen.

Prireditev je pokazala, da se Sokolstvo v naši dolini vedno lepše razvija in pridobiva med našim prebivalstvom vedno več tal; nedeljska prireditev pa bo razmah sokolske ideje vsekakor še pospešila.

Taborenje naraščajnikov Sokola I. Sokol I na Taboru bo letos julija prvič taboril s svojimi naraščajniki pod šotori pri Metliki ob Kolpi, ki je zaradi svoje toplote za kopanje izredno prikladna in prav nič nevarna. Taborenje bo vodil vodnik moškega naraščaja Sokola I, ki mu bo pomagal zastopnik društvenega prosvetnega odseka. Naraščajniki si bodo sami postavili in uredili šotore, ki jih vzamejo s seboj iz Ljubljane. Z njimi bo šla tudi društvena poljska kuhinja, ki bo pod vodstvom kuharice skrbela za telesni blagor taboruikov. Vse življenje v taboru se bo razvijalo po določenem delovnem programu, da bo vsaka ura v dnevu čim bolj izrabljena. Poglavitno bodo seveda solnce, zrak in voda. Poleg tega pa se bodo gojile vsak dan tudi proste in redovne vaje, lahka atletika, odbojka, veslanje, streljanje, razne igre in petje. Po dvakrat na teden so na sporedu daljši in krajši izleti v okolico. V večernih urah pa se bodo vršile debate o Sokolstvu in o raznih drugih vprašanjih, ki morajo mladino zanimati. Število udeležencev je, kakor kažejo prijave, veliko, bilo bi pa še večje, če bi moglo društvo ugoditi vsem, ki prosijo za brezplačni sprejem. Žal bo treba večino prosilcev odkloniti, ker je dozdaj v ta namen nabranega le malo denarja.

Dvojni praznik borovniškega Sokola. V nedeljo 5. julija bo slavil Sokol v Borovnici *20 letnico svojega obstoja in razvije ob tej slovesnosti društveni prapor.* Društvo je bilo ustanovljeno l. 1911. Prvi starosta je bil pokojni br. Leo Macuratti. Blagopokojni br. Ivan Majaron st. je bil dolga leta s svojo radodarnostjo mogočna opora društva. Za časa starostovanja pokojnega br. Ivana Majarona mlajšega, ki je vodil društvo 6 let, je zgradil borovniški Sokol l. 1923 svoj dom. Sedanji starosta, br. France Drašler, idealni sokolski delavec, pa vodi društvo že od l. 1924. V proslavo 20 letnice priredi Sokol Borovnica svoj javni nastop ter razvije ob 15 društveni prapor. Prijatelji Sokolstva, pohitite 5. julija v prijazno Borovnico!

Sokolsko društvo Boh. Bistrica priredi na Vidov dan 28. t. m. kolesarsko tekmo s startom izpred Sokolskega doma ob 6. okoli Bohinja. Vabljeni so vsi člani kakor tudi nečlani, pa tekmujejo le izven konkurence. Ob 20 se bo vršila v Sokolskem domu telovadna akademija s pevskimi točkami. Sodeluje marljivi društveni tamburaški zbor. K obilni udeležbi vabljeni vsi!

SOKOLI! DOPISUJTE SAMO NA SOKOLSKEM PISEMSKEM PAPIRJU!

Sokol Radovljica priredi 2. avgusta običajno tombolo, na kar opozarjamo okoliška društva.

Sokol v Moravčah je priredil minilo nedeljo društveni nastop, ki je izpadel v vseh ozirih prav dobro. Telovadni in veselični prostor sta bila zelo lepo pripravljena. Ob 15. se je formiral z domačo godbo na čelu lep sprevod nad 150 oseb uniformiranega Sokolstva. Po sprevodu je imel br. starosta Toman pred vsemi edinicami lep patrijotski govor. Na javni telovadbi je izvajalo proste vaje 50 članov, 40 članic, 16 moškega naraščaja, 10 ženskega naraščaja in 44 moške in ženske dece. Prostim vajam je sledila orodna telovadba, kjer so zlasti dominirali člani domžalskega Sokola. Zaključna točka je bilo »Kolo«, moške in ženske dece. Zasluga, da je telovadba tako lepo izpadla gre predvsem domačemu načelništvu s. Kovičevi in br. Fr. Vehovcu, kakor tudi domžalskemu načelniku br. Vidmarju. Pri društvenem nastopu so sodelovala br. društva Dob, Domžale, Radomlje, Kamnik, Ježica in Vače. Po telovadbi se je razvila prosta zabava. Obisk prireditve je bil od strani gostov rekorden, dočim nekateri domačini še vedno radi gledajo nastope preko »plank«. Nič za to!

Sokolsko društvo Velike Lašče je svojo za danes napovedano prireditev preložilo na poznejši čas.

Sokol v Čabru priredi na Vidov dan popoldne ob pol 17. svoj prvi javni nastop. Društvo je bilo ustanovljeno šele letošnjo zimo, vendar bo s svojim nastopom javno pokazalo, da se krepko razvija in širi. Poleg čete iz Starega kota nastopijo tudi vrli Osilničani, tako da bo vsa čabranska dolina zbrana to nedeljo v Čabru. Upamo pa, da ne bo manjkalo naših prijateljev iz Trave, Drage, Loškega potoka itd. vseh tja do Ljubljana. Po nastopu bo domača, neprisiljena zabava kakor običajno. Kdor je bil in kdor ni bil v Čabru, naj prihiti pogledat naš lepi kraj in našo prireditev, ne bo mu žal! Na svidenje to nedeljo v Čabru! Zdravo!

Tekmovalne vaje za člane za prvenstvo slovanskega Sokolstva, ki so izšle v zadnji številki »Sokola«, obsegajo predpisane vaje na krogih, konju na šir z ročaji, drogu in bradlji ter preskoke čez konja vzdolž, kjer je predpisana skrčka z oprijemom na vrat. Dalje se tekmuje v skoku v daljino, teku na 100 m, metu diska, plezanju po vrvi in v poljubnem plavanju. Za članice so odrejene vaje na doskočnih krogih, 120 cm visoki gredi, konju na šir z ročaji, skok v daljino, tek na 60 m in met 4 kg težke krogle. Zmagovita vrsta dobi v znak prvenstva prehodno darilo brata Zamoyskega »Sokol«, ki ga hrani do prihodnje tekme. V posebno spominsko knjigo pa se bodo vpisale vse vrste tekmovanj.

Najbližje naloge Zveze slovanskih Sokolov v Ameriki so organizacija skupne odprave na vsesokolski zlet v Pragi 1932 in skupni nastop vsega slovanskega ameriškega Sokolstva 1932 ob priliki svetovne razstave v Chicagu. V predsedništvo nove zveze so bili izvoljeni starosta br. Starzynski (Poljak), namestnika sta br. Zeman (Čehoslovak) in Milošević, tajnik je br. Oslislo (Slovak), načelnik pa br. Jaroslav Jelinek, načelnik češkoslovaškega Sokolstva v Ameriki.

Ameriško Sokolstvo nastopi na olimpijadi v Los Angelesu s telovadnimi oddelki. Razpisane so že proste vaje za skupni nastop članov in članic. Vsekakor moramo z največjim veseljem pozdraviti to dobro zamisel ameriških sokolskih bratov in sester.

45letnica šmarskih gasilcev

Šmartno, 27. junija.

Lani smo praznovali v Šmartnem pri Litiji jubilej ustanovitve Zvona, našega pevskega društva, ki je pričel pred štirimi desetletji buditi narodno zavest pod vodstvom znanega glasbenika — bivšega šmarskega nadučitelja Ivana Bartla. Štiri leta preje pa je njegov prednik nadučitelj Adlešič Jurij, v naši narodni zgodovini poznana osebnost, ustanovil gasilsko društvo, prvo v vsem litijskem okraju. Temu matičnemu društvu je načeloval ustanovitelj Adlešič sam, v njegovem prizadevanju pa so ga podprli vsi šmarski narodnjaki. Društvo ima nekaj podpornih članov še prav iz one dobe, ko so kot mladeniči hiteli na poziv trombe v gasilske vrste in so bili v tistih časih, ko je bila Litija precej nemškutarska, avantgarda narodno zavedne okolice, ki je dajala svojo zaslombo tudi narodnjakom v Litiji. Šmarsko gasilstvo se je prav lepo razvijalo. Danes mu načeluje kot 6. načelnik šolski upravitelj g. Makso Kovačič, rezervni oficir - kapetan, ki je uvedel tudi v svoje gasilsko četo vzorno vojaško disciplino.

Naši gasilci imajo na Uštju čeden gasilski dom, te dni smo ogradili z zidano ograjo našo stavbo in senčnati vrt, kjer se vrše naše prireditve. V Uštju so začeli naši vrli Sokoli prav te dni planirati svet za novi Narodni dom, kjer bodo imela zavetišče vsa ostala narodna društva s Sokolom in Zvonom na čelu.

V zgodovini našega gasilskega društva je važno leto 1887, ko smo si nabavili prapor, kateremu je kumovala še tudi danes čila gospa Marija Zoretova iz Črnega potoka. Leta 1927 smo si nabavili motorno brizgalno, ki je že nekajkrat prav uspešno nastopila ob požaru. Ob svoji 45-letnici je društvo opremljeno z vsem, kar potrebuje. Imamo od lani tudi lastni sanitetni oddelek z vsemi priročnimi zdravili, da se jih poslužujejo domačini v nujnih primerih, ako je pot do zdravnika predolga.

Res, prav lepo se je učvrstila v naši dolini gasilska misel. Iz našega matičnega društva se je razvila krepka litijska gasilska župa, ki ima tri okrožja, okrog Šmartna pa so se razmnožile gasilske edinice kakor gobe po dežju. Na Vidov dan bomo proslavili jubilej z veliko vrtno veselico ob sodelovanju litijske gasilske godbe. Naj se pridružijo našemu veselju vsi prijatelji lepe gasilske ideje. Opozarjamo tudi, da bo na Vidovo ob 15.30 priredila šmarska osnovna šola svečano akademijo v Društvenem domu. Na sporedu je razen deklamacij, pevskih točk in telovadbe tudi mladinska igra: Ptičji kralj.

NE POZABITE

obiskati ob priliki Sokolskega zleta v Splitu **divno Jelso** (s parnikom »Vodice« ob 13.30) z mirnim hotelom »Jadran«, ki Vam nudi cel penzion z vsemi taksami dnevno Din 55.— do 60.— (otroci do 10. leta 50 % popusta. Se priporoča Uprava nova Marg. Žufić hotela »Jadran« Jelsa, Dalmacija. 8547

Druga „Jutrova“ ekskurzija v Parizu

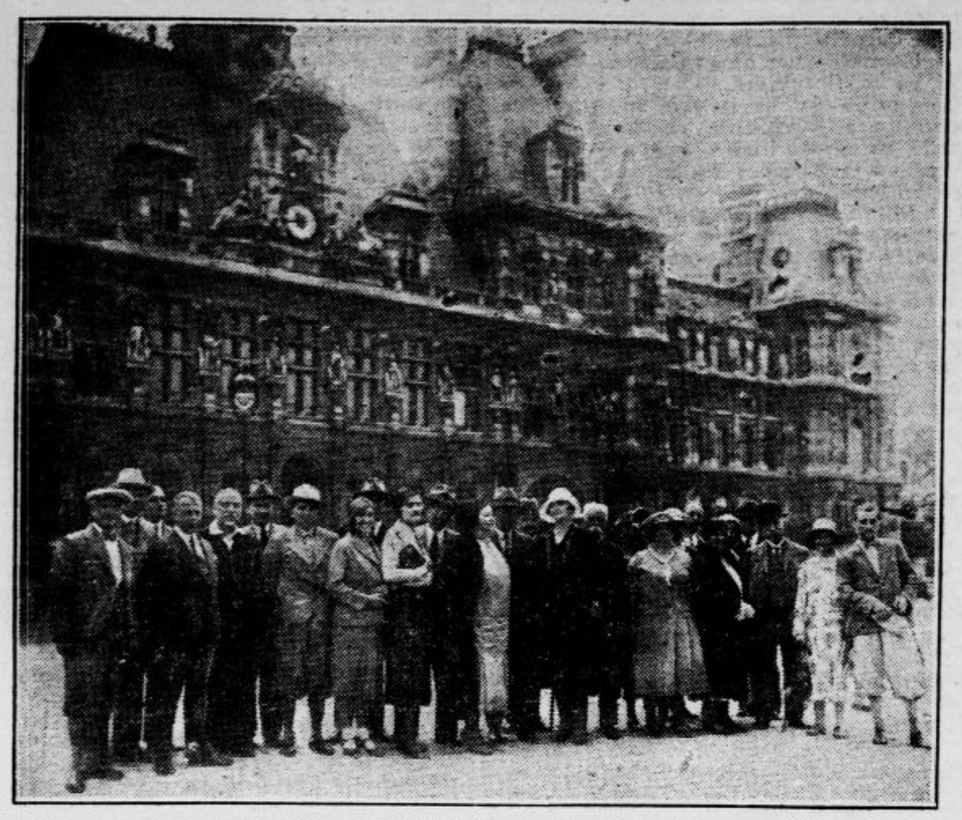

Vemo, da ta ali oni prezirljivo govori o skupnih potovanjih in zna našteti nebroj slabih strani takega izleta. Vsi udeleženci prvega in drugega »Jutrovega« potovanja v Pariz pa bodo od sedaj naprej o tem gotovo drugačnih nazorov. V naslednjem nekaj beležk s potovanja druge »Jutrove« ekskurzije.

Že ob našem prvem sestanku v kolodvorski restavraciji v Ljubljani smo spoznali, da smo prav prijetna družba in čutili smo, da ne bo prišlo vso pot med nami do najmanjšega nesoglasja. In tako je tudi bilo. Seveda se kasneje vedno izluščijo iz celotne družbe manjše skupine, ki jih vežejo isti nazori, starost in čustvovanje, ter hodijo potem, ko je skupni program dneva enkrat izčrpan, svoja pota. Zato je potovanje v takih skupinah, kjer ve ta to in drugi ono in kjer je vedno čuti smeh in šalo, vselej prijetnejše, kakor če človek sam čepi v kotu vagona in ne ve, na kakšen način bi preganjal dolgočasje.

Kako naj si predstavljamo lepši odmor in dopust, kakor je složno »Jutrovo« potovanje v Pariz! Že vožnja sama na sebi v lepi družbi je prijetna. Sloniš ob oknu, srkaš kavo v jedilnem vozu, ali kramljaš v vagonu ter gledaš, kako drvijo mimo tebe slikovite pokrajine, vasi in mesta. Ko nas pritira vlak izpod Karavanškega predora in se proga dvigne proti Turam, gledamo, kako izginja pod nami krasna dravska dolina. Potem v večnem snegu se lesketajoče Ture, razkošni Badgastein, nebotične tirolske Alpe, Švica s svojimi bistrimi jezeri in še lepšimi vilami, ki se vrstijo kakor nanizane ob bregovih v večnem kolobarju. Pa zopet rodovitna francoska nižina z malimi grički in vinskimi goricami, kakor bi se vozil po Štajerskem, nato pusti podobna ravnica z nebroj čredami pasočih se govedi. Vse drvi mimo nas kakor bi izmenjavali slike v panoptiku. Nič čudnega: pot od Belforta do Pariza, ki je dolga 450 km, prevozimo v pičlih 5 urah, to se pravi: z bliskovito brzino povprečnih 90 km na uro.

Pariz je vedno lep, sedaj za časa kolonialne razstave pa gotovo najlepše in najmikavnejše mesto na svetu. Nad bajno razsvetljenimi prostranimi avenijami vise v prelestnih barvah žareče eksotične figure, ki spominjajo turista na bajeslovne pošasti iz neraziskanih globin indijske in malajske prašume, ali pa na pravljico iz »Tisoč in ene noči« na nepreglednem peščenem morju Arabije in Afrike. Vse to učiva in občuduje človek, ne da bi se mu bilo treba mučiti z mislijo, kje naj si najde sobo v labirintu ulic tega, s tujci prenapolnjenega modernega Babilona. Udobno sedimo v našem avtokaru in drdramo po Sevastopolskem bulvarju in Avenue Magenta proti Montmartru, kjer bije žila pariškega nočnega življenja. Pozna nočna ura je že, na ulicah pa je še vedno bučno vrvenje in direndaj, kakor pri nas v Ljubljani pred pošto samo ob nedeljah opoldne. Kmalu nas pozdravi veličastni Charleston, naš pariški dom za dober teden dni.

Po dolgem potovanju si človek samo še želi dobro kopel in mehko posteljo. Za vse to je v Charlestonu več ko dovolj preskrbljeno. Skoro vsaka soba ima svojo kopalnico, tla spalnice pokrita z debelimi preprogami. Komfort, kakor ga marsikdo iz naše družbe ni vajen. E, pa zakaj bi tudi mi enkrat ne okušali pravega velikomestnega življenja! Prvi večer nismo več mnogo med seboj govorili. Po okusno prirejeni večerji smo izginili vsak v svojo sobo in presanjali še enkrat lepo in zanimivo pot, ki smo jo premerili v zadnjih 24 urah.

Drugi dan: razgledovanje Pariza. Po velikih bulvarjih, skozi Latinsko četrt, kjer se zgrinjajo uka željne glave vsega sveta, mimo Luksemburškega parka in senatske palače, Notre Dame in Panteona, čez Concorde, najlepši trg na svetu, mimo Opere in Madeleine, ki je zgrajena točno po načrtu Jupitrovega templja v Baalbeku, nato nazaj v hotel Naš prijazni pariški cicerone nam je v lepi in gladki nemščini razlagal znamenitosti in posebnosti pariškega mesta, na vseh točkah, kjer je ustavil naš udobni avto. Od vseh strani nas zajema bučno pariško življenje. Pred nami in za nami nepregledna vrsta avtomobilov, vendar gre vse mirno in brez hrupa kakor avtomatično. Po vožnji, hoji in razgledovanju parkov in muzejev se slednjič polasti človeka lakota. Z vidnim veseljem smo se razmestili v restavraciji za bogato obloženo mizo, kjer se je večina izmed nas prvič v življenju seznanila s francosko kuhinjo. Vsekakor nam je šlo kosilo izredno v slast. Moj novi prijatelj, ki je prebrodil že pol sveta in videl ter doživel že marsikaj, je to tolmačil z vzkliki: »Doktore, alaj je to bogovsko!« ...

Predolgo bi bilo, opisovati lepote in zanimivosti, ki smo jih videli v kratkih sedmih dneh. Opisal jih bo še tovariš... Versailles, prelestni grad francoskih kraljev, ki je videl veličino in propad nemškega cesarstva, Malmaison, intimno zavetišče velikega Napoleona, Fontainebleau, prekrasno letno bivališče francoskih kraljev in cesarjev s svojimi zlatimi sobanami, pravljičnimi vrtovi, parki in jezeri. Louvre, Trocadero, Dom des Invalides, kjer so nagromadeni zakladi, francoska slava in umetnost celih tisoč let!

Krona vsega: kolonialna razstava. Vincennes, ljubki gozdič, ki se razteza na kakih 100 hektarjih pred samimi vratmi Pariza, je ohranil še svojo smehljajočo se mladost in podeželski čar. Sedaj se dvigajo v njem veliki, visoki, krasni paviljoni francoskih in drugih kolonij. Od onega časa, ko je Noe veslal nad višinami Ararata, ni bil še človeški rod tako bogato in pestro predstavljen v eni sami kolekciji. Občudujemo lahko vso raznolikost človeških polti, od lesketajoče se ebenovine Afričana do rdečkastega brona severnega Indijanca.

Kolonialna razstava se nam predstavlja kot prava simfonija barv in glasov. Srečujemo najraznovrstnejše narode v neprestanem in slikovitem prelivanju. Pestre tisočbarvne halje, vihrajoči plašči, škrlatasti fesi in beli meniški burnusi, kaka kričeča nasprotja, kaki prekipevajoči barvni toni v primeri z blagodejnim ozadjem zelenega gozda!

In kaki čudni glasovi v stotinah narečij. Med krepke moške glasove Arabcev, med pridušeno grgranje otočanov Južnega Arhipela in nosljajoče cmokanje Anamitov se meša zamolkel odmev tam-tama in oddaljeno rjovenje divjih zveri, ki svobodno begajo po velikih pogozdenih ogradah. Prav res: »Tour du monde en 24 heures« — kakor je napisano nad vhodom...

•

Čeprav smo samo teden dni bivali v ogromnem Parizu, je organizacija izleta bila tako točna in brezhibna, da smo si lahko ogledali vse velike znamenitosti. Za podrobno proučevanje Pariza pa seveda celo leto ne zadostuje. Toda nobeden izmed nas tudi ni gojil tega načrta, vsak si je hotel samo ustvariti svojo lastno sodbo in odnesti nagle, močne utise o življenju in videzu svetovne metropole. In to smo v polni meri dosegli. Vsi zadovoljni smo se vrnili v domovino in smo prepričani, da bodo oni naši prijatelji, ki jih pot popelje v Pariz s prihodnjimi »Jutrovimi« potovanji, prinesli s seboj ravno tako lepe in prijetne spomine.

s. j.

Ogromna večina

zahteva

GILLETTE

Dobivajo se povsod.

8440

Gospodične in „skrit kotiček“

Prijetno kramljanje iz naše Indije Koromandije

»Indija? Koromandija?! Brez medu? Lepa reč!« mi oporeka večina.

Pero je hotelo namenoma zdrkniti mimo tega poglavja, ker že hočete, naj bo! Z resnico na dan!

Ta reč z medom mi je ostala vedno nekam nejasna, zavita v tmino. Pravili so mi o prvi gospodični pri nas in o medu to-le: Revo bi lahko nekoč hudega prehlada rešil samo med. V najboljši veri se je zatekla k sosedu. Lepo je poprosila žličko te dobrote. Neuslišana ga je še lepše nahrulila: »Zakaj se potem reče pri Čebej, če nimate medu?!« Kar sama je odkrila majhno, okroglo, leseno kiblico, ki je stala blizu hiše. Baje se je resignirano obrnila, odšla in nikdar nikomur ni dajala tozadevnih pojasnil.

Tako je ostala nam otrokom tista lesena reč vedno nerešena uganka. Stari Čebéj, ki že ni bil za nobeno delo, je vedno posedal v bližini, dokler ni na vsem lepem oboje zginilo s sveta.

Danes vem, bi izletnikom naše Indije tudi medu ne bilo treba stradati, pravi čebelar Mihec.

Prva gospodična čudno zveni? Se vam ni treba zamisliti niti v prastare čase. Nekako pred štiridesetimi leti jo je usoda zanesla k nam. Ljudje so jo ogledovali kot čudo božje in nazadnje je postala res bolj čudaška kakor ne. Da so jo gledali? Mislite si, če je pa nosila klobuk z obilico perja (kurjega že menda ne), rokavice, kamžolo (suknjo) kakor moški, nekakšno zver z glavo in repom okoli vratu in roke je tiščala v nečem podobnem, nečem zverinskem.

Ja, Matika božja, kaj sličnega pa še ne! Še za v koruzo bi se jim zdela prestrašljiva! Ko so se je po šestih letih vendarle navadili, je odšla. Potem? Dolgo ni bilo nobene. Ko je prišla, je revca umrla. Navsezadnje smo si priborili spet gospodični Zinko in Francko, ki noče biti več Fani.

In danes, Francka iz Trbovlj, je napočila tvoja ura. Precej dolgo se mi je odlagal tvoj »šoln«, da ga otmem pozabljenosti, če ga že najti ni mogoče. Mislim si, da veš, kakšna mast je potrpljenje.

Seveda prehitro se je bila Francka spet ogrela za — »najtežji križ svojega življenja«: Prevorje, ki ga je pred sedemnajstimi leti treščila s pleč. »Nikoli več,« je rekla takrat! Po tistem »prvem kotičku« v časopisu se je premislila. Zmagala je radovednost in stara ljubezen.

Lepega poletnega dne je sedelo v našem avtobusu nekaj njej podobnega. Prvemu je povedala sama kdo je, drugi se je nekaj časa strgal za ušesom, tretji je goreče grebel po spominih. Domislil se je še vsak in predno je odšla so vedeli vsi: Francka, seveda, kako pa!

Silno neverjetno se ji je zdelo tisto: Prevorje, cesta, avtobus, Jaka pod grudo! Da se mora sama prepričati, je rekla.

Jaz — mislim drugače.

V spomin ji je bil poklican njen v blatu izgubljeni čevelček in se je porodila želja iznova: »Morda ga le najdem! Sedaj mogoče lažje, ko je cesta!«

Rekla sicer ni — a vem — vračala se je z bolestjo v srcu — ni ga! Tudi sedaj ni najti čevlja!

Ono mesto tam v Gložah je še pač danes namazano s smolo, Francka! Morda lažje pozabiš, če ti povem, da se je zadnjič enkrat skoraj izgubil en »samodrč«. Seveda se ni. Le obtičal je za celih pet ur kot prikovan na mestu. So rekli potniki, če bi vedeli za tvoj čevelj, bi ga prav gotovo intenzivno iskali — magari s povečevalnim steklom. Razpolagali so s tako zlatim časom in toliko dobre volje, niti enega niti druzega niso mogli izkoristiti. Vas prosim — pet ur v Gložah! Deževalo je, gostilne ni, razgleda ni — ničesar.

Le star, raztrgan špiclov mlin sameva v tem delu kotička.

Če bi bila vsaj njegova rebra malo podobna onim, ki se s kislim zeljem izborno priležejo! Prav gotovo bi si jih skuhali. Enostavno — brez vsega. Ogenj bi ukresali (takšnega kresnega kamenja je pri nas še toliko), mlinsko kolo bi bilo imenitno kurivo, vode je, sol bi si omislili.

Rešeni bi bili tako one v srce segajoče orkestralne godbe lastnih želodcev. »Meni krulaj en trebuhoj« bi rekel esperantist.

Zato pozneje vsa naša zgovornost ni ublažila bolečin, čeprav smo jim dokazovali, da je pri nas sicer lepo, da imamo Vrhe, Štrokov hrib, Mežo in razne dobrote, Indijo . . . smo iz previdnosti zamolčali.

Danes so vsi ti ljudje utolaženi. Zato pozabi še ti, Francka na svoj čevelček s svilenimi zavezalkami in Bog mu daj . . . in večna luč . . .

Saj ti je bil takrat, Francka, posodil svoje štafletne gospod sin — gospoda šefa! Saj bosa nisi šla domov! Šoln je stal tudi samo dva goldinarja. Preračunaj — gospodarska, kakor si — v današnjo valuto! Se splača? Figuracijo!

Novica, da je Jaka pod grudo, je Francko zadela naravnost v srce. Tako »krasnosrčkan« klobuček ji je bil v Celju izbral in najlepše glacé rokavice za procesijo. Brez skrbi se je lahko štemano držala saj se nikoli prej in pozneje ni bolj postavljala.

Take in enake spomine je obujala Francka, ko se je vsa prežeta svetega spoštovanja vračala peš iz Prevorja.

Sredi Košnice je njeno začudenje doseglo višek na mestu, kjer je morala cesti na ljubo precej obilna pečina na dvoje. Vsa vzhičena je pripovedovala:

»Čez vse lepo je pač tam, kjer so pečino žagal!« Odšla je Francka z zagotovilom, da v bodoče ne bo treba čakati šestnajst let svidenja.

In druge naše gospodične? Zadnjič na nekem izletu so me opozorili na stol Marije Magdalene, kamor je najraje hodila posedat.

Živo so mi stopili pred oči stolčki osamelih prevorskih gospodičen tam pod Rebršekovo črešnjo. Tje so namreč zahajale tako pridno sedet, sanjarit in gledat v svet, ki ni ustvarjen za nje, hribovske sirote, da so se napravile na »omejku« lepe, okrogle jamice.

Večkrat so jih zavistneži lakirali z flovico. Za hrbtom je marsikomu, ki se je istočasno potil po njivah ušlo skozi zobe: »Prekleta gospoda, ki nič ne dela!« Po njihovem mnenju se je gospodičnam godilo najbolje, a te so bile najnesrečnejši stvori na svetu. Same, same, zapuščene!

Potem pa, da bi še svojih prostorčkov ne imele! Molče so natrgale trave, molče osnažile ljube prestolčke svojih sanj in spet posedale tu.

Takrat med vojno, ko so gradili cesto ruski in italijanski ujetniki, je bil med pazniki tudi en dunajski »Jodl«. Majhen, čokat možicl. Dolgo časa je hodil molče mimo gospodičen, nekoč je le izlil svojo jezo: »Jo, jo, dumme Madl, Er kummt schon!«

Šel je potolažen mimo, toda —

»Er« — ni nikoli prišel . . .

Po vsem tem nič čudnega, če so bile pri nas gospodične redke kot školke z biseri.

Seveda, če bi bilo drugače: več gospodičen, z njimi več klobukov, bi »Lehrerjevi« Micki izostalo gorje otroških let. Recimo ono, ko je bilo treba k birmi.

Zvesta domači mladini je nosila ruto in kikljo dopetačo. Saj klobuka še videla ni na svoji življenski poti, ker ravno ni bilo prav nobene gospodične ali česa sličnega v »kotičku«. Takrat se je vsa obitelj zarotiral napram njej in iz Celja je prišlo toliko grozot: gosposki čevlji — namesto kmetskih balonov, katerih kapice so se znale vendar tako prijazno zavihati in pogledati v nos, kratko krilo, rokavice, pisan slamnik (za med potjo seveda) in še — in še — parizol. To pot ni izdala nobena solza. Našemili so jo in basta. Seveda brat — gospod študent — ki je bil takšne noblese že vajen, je ni mogel doumeti — sestre svoje kmetice. Zagrozil ji je, da bo vso pot (dve debeli uri) gledal z rešpetlinom (daljnogledom) za njo, če ima na glavi klobuk in če bo funkcioniral parizolček. Drugače jo bo pa — nabunkal!

Oh, si je mislila, ali že ni dovolj, da mu bo danes že škof tako strašno pretepel, kot pravijo drugi?! Seveda je šla vso pot kakor lutka in nič bi ne imela proti, če bi se ugreznila v zemljo od sramu tam kje okoli sv. Miklavža, ko je zemlja bolj na »fedrih«, ker je hrib poln vode. Ko bi se bila vsaj ta pri tisti priči razlila in vse poplavila, kar je baje neizogibno. Vse bi bilo bolje.

Edina sreča, da je smela vsaj pozneje spet ostati zvesta ruti in dolgemu krilu, kakor so se nosili vsi domačini.

Prva čisto naša gospodična, se je ojunačila, da je prišla v cerkev s klobukom še-le po maturi. V mestu je nosila lep slamnik z vencem belih marjetic — s katerim se je bila že prej pokazala nekje na Planini. Marjetice? No to so tiste, kako se jim že še reče?! Ivanjščice, če se ne motim. No tiste, ko ti povedo: »Hoče, noče, vara me . . .« kakor je nekdo »losal« za njenim hrbtom.

Drugo je srečala korajža, da je stopila v cerkev s klobukom nekako sredi študija, tretja malo pred koncem dijaških let.

Tudi ta korak je moral biti od sile težak — saj so pri tem rdele kakor pirhi in srce je udrihalo kakor kovaško kladivo. Stavim, da so se vsem ljudem takrat zmešali rožni venci, ko so vstopile v cerkev. Stikanje glav in šušljanje je inačilo posmehovanju.

Da pri nekaterih iz nevoščljivosti je dokazal čas. Kakor gobe po dežju so v zadnjih letih zrastli klobučki na glavah kmetskih deklet, ki jim še študirati ni treba v ta namen.

Nič ne rečem Johanci in Faniki, ki ste se oprijeli domače industrije in si napravili klobuke iz slame. Toliko so jo imeli na parmi! Želi ste res občudovanje. Prej se prodajalci v Loki niso niti najmanj zmenili za nje. Sedaj so bili sladki kot med: »Gospodični, kje ste kupili tako lepe klobuke?« »O, sami sve si jih naredili!« Potem pa gospodična sem, gospodična tja!

Gizdavost je menda uvedla in razpasla samo Rezi. Zginila je v Zagreb služit. Trdo je delala leto in dan in s krvavo prisluženim denarjem se je prelevila v najelegantnejšo damo za žegnanje na Anino doma.

Srečala sta se z domačinom inteligentom, ki je pred vojno trgal hlače po dijaških klopeh »šik« — kakor je bila, ji je malo podvoril. Nista se razumela. Celo tega, da ima njen gospodar »tvornico šešira« mu ni mogla raztolmačiti. »Ne znam, kako se to kaže slovenački«, ga je tolažila.

Prišel je k nam in iz besednjaka sva izluščila »šešir — klobuk«. »O, vrag babji,« je zaklel. Meni se je Rezi smilila, ker je imela tako kratek spomin za naš lep, kotičkov jezik.

V splošnem je žela Rezi pri domačinih vse kaj druzega kot posmeh. V mladih dekliških srcih se je obudila goreča želja: Zagreb, klobuk — gospodična — na Anino nedeljo doma parada! Nikjer ni zapisano koliko in kako garam v to!

V procesijah romajo od takrat naša dekleta v Zagreb in druga mesta, da se na Anino vračajo s klobuki. Naše »narodne noše«: pedenj čipk ali vezenine izpod krila vsaj na eni strani, široke in dolge v mašno zavezane panklce na firtuhu (predpasniku), v rokah feceneklj (robec), v molitveniku rožmarin, prežuljka in majeron, je vedno manj, ko gre ob nedeljah dekle v cerkev ali iz cerkve.

Mamce, ki so nosile deset spodnjih kril zastopa šamo še Anca. Zato je pa tudi še najbolj fest. Vendar mamcam že radi poletne toplote ne zameriš.

Ne smem trditi, da bi bila tudi vsa naša dekleta tako nečimerna. Pri nas je zrastla tudi taka, ki je imela vse vrline, odprta so ji bila pota k izobrazbi, dalje časa se je kretala v sorodnih, višjih krogih. Domov je prišla — brez klobuka. Cenila je lep, svilen robec — izbirala je dobro kvaliteto oblek z najfinejšim okusom — klobuka pa ne!

Koliko so si tu prizadevali in laskali sami boljši gospodje! V tistih časih je bilo še moderno, da so fantje hodili za dekleti namreč. Eden iz najboljših krogov je predlagal: Samo klobuk, pa greva v Gradec! A ta naša častna izjema se je odrezala: »Moja rajna mama tudi ni nikdar nosila klobuka!« Odslovila je vso gospodo z lično košarico in se odločila za takšnega, ki je imel poleg ostalega premoženja tudi — »grunt«.

M.

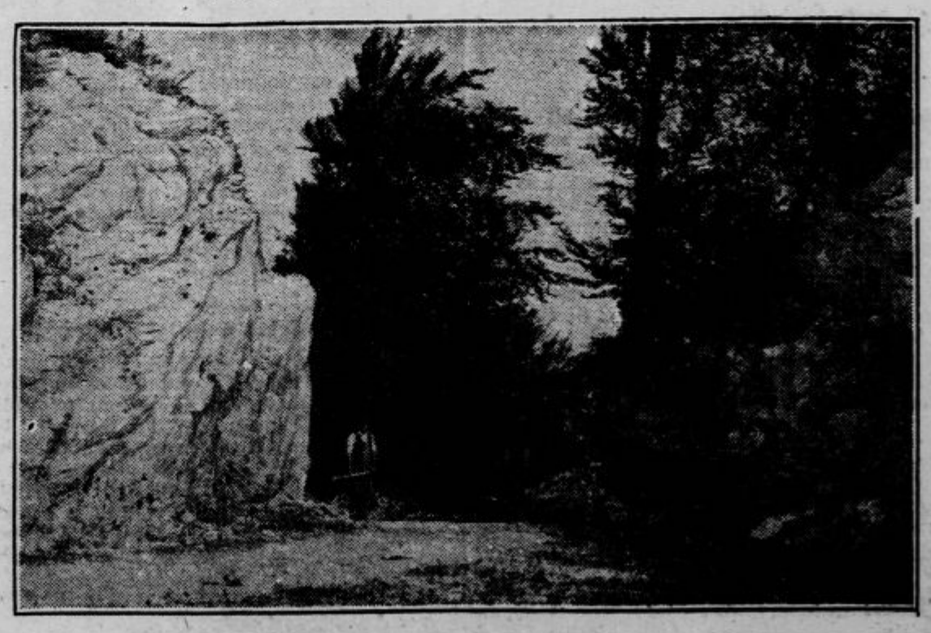

Kriza našega mlekarstva in njena rešitev

Desetletja že rešujemo vprašanje našega mlekarstva. Poudarjali sta se vedno dobičkanosnost in važnost živinoreje in vseh postranskih panog, ki so z njo v zvezi, to je predvsem mlekarstva, sirarstva in maslarstva. Tega se zavedamo vedno, a uspehov imamo malo pokazati. Za našo pokrajino, ki je bolj hribovita in se njena zemlja z velikim težkočami obdeluje za druge panoge našega kmetijstva, je živinoreja z urejenim mlekarstvom brezdvomno najvažnejša in najprimernejša panoga, ki nam daje stalne in redne dohodke.

Mnogo se je o tem že pisalo in govorilo, pa tudi mnogo poizkusilo, a prejšnja strankarska zagrizenost in vkoreninjena zavist sta uničili še tako dobro osnovano gospodarsko ustanovo. To velja v veliki meri še danes. S tem pa kažemo samo svojo nezrelost in obenem potrjujemo, da nas svetovna gospodarska kriza še ni prav nič izučila.

To, kar hočemo sedaj doseči, smo imeli že pred vojno prav dobro osnovano. Naše mlekarstvo je bilo dobro organizirano. Številne mlekarske in sirarske zadruge po slovenskih krajih so pričale o tem napredku. Sicer je bilo strankarstvo tudi takrat razpaslo, ali gospodarske ustanove so se kolikor toliko čuvale. Mlekarne so uspešno razpečavale mlečne izdelke v bližnje in oddaljene kraje Svetovna vojna je skoro uničila to koristno delo. Če primerjamo sedanje naše mlekarske razmere z onimi pred vojno, moramo priti do prepričanja, da smo silno nazadovali. Skrajni čas je, da se tega zavedamo in da storimo vse, kar se da v danih razmerah storiti za izboljšanje naše živinoreje, odnosno mlekarstva.

Pred časom se je ustanovilo Centralno mlekarsko društvo v Ljubljani, ki si je nadelo tri najpoglavitnejše naloge za razvoj in procvit našega splošnega mlekarstva in ureditev pridobivanja mleka po najnovejših načelih s posebnim pravilnikom, pospeševanje večje porabe mleka z vsemi pripomočki zlasti v tuzemstvu, točen pregled nad gospodarjenjem z mlečnimi izdelki. Torej zopet obširen načrt po dolgih letih za prospeh mlečnega gospodarstva.

Huda je ta naloga, ki se bo dala doseči le tedaj, če bodo vsi odločevalni činitelji razumeli ta pokret. Odkrito povedano, najlažja reč pri tem je strokovna stran tega pokreta, ker razmere niso bile nikdar tako ugodne za izobrazbo naših kmetovalcev, kakor so prav danes. Kmetje, ki občutijo vso težo hudih časov na lastnih ramah, pričakujejo in želijo, da se v tem pogledu kaj ukrene. Ključ za rešitev žalostnega položaja našega mlekarstva imajo sedaj v rokah oni, ki so pokret pričeli. Stari obrabljeni izgovori, češ da naš kmet ni za zadružno delo, da nima dobrih molznic, da slabo krmi živali, da ne gleda na snago, da je slaba poraba mleka, ne držijo več. Če bodo zastavili osnovatelji društva nepristransko in gospodarsko pravilno vse svoje delovanje v prid našega kmetijskega mlekarstva, potem bodo želi uspeh in pohvalo. Dolžnost oblastev in vseh gospodarskih ustanov je, da ta pokret trajno in zadostno podpirajo.

Zvezdnik in zasebno življenje

O tem predmetu je napisala slovita filmska zvezdnica Mary Pickford zanimiv članek, iz katerega posnemamo naslednje misli:

Nič ni tako neprijetno »slavnemu človeku« kakor zavest, da je neprestano pod nadzorstvom javnosti. Zdi se naravnost, da nima slaven človek najmanjše pravice do zasebnega življenja. Ko sem se l. 1920 omožila z Douglasom Fairbanksom, naravnost ni bilo mogoče doseči, da bi se svatba izvršila v miru. Zato nisva bila z možem deležna tiste romantične idile, ki si jo tako želijo mladi zakonci. Kamor sva prišla, povsod je zvonil telefon. Listi so poročali o najinem prihodu, zabeležili so sleherni najin korak.

Ah, da! Listi Zedinjenih držav so vedno veseli, kadar morejo vjeti kaj novega iz našega življenja. Spremljajo nas na vseh potih od Hollywooda do haciende v San Domingu. Tudi radio nas je lovil. Trosil je v svet novice, o katerih sva izvedela šele iz njega.

Neznanska zvedavost publike naju je nedavno prisilila, da sva obdela vrt najine vile z visokim zidom. Saj je bilo naravnost strašno, kako so naju oblegali turisti! Vsak čas je pozvonil pri vratih kakšen vodič tujcev. Pred našo hišo se je bil utaboril prodajalec mesa in je ves dan ponujal »tople klobasice«. Bila sva torej naravnost primorana opasati se s takšnim zidom.

Pred nekaj leti sva potovala na Douglasovo željo v Moskvo. Evropska turneja naju je bila zaradi neštetih sprejemov silno izmučila. Bila sva torej silno vesela, da se bližava zemlji, kjer naju ne bo nihče poznal. Na ruski meji sva bila v zadregi, ker nisva umela besedice ruski, da bi uredila carinske zadeve s prtljago. Ljudje naju niso poznali. Toda glej! Nenadoma se pripeljejo nama naproti ruski filmski igralci. Sprejeli so naju v Minsku in so bili zelo prijazni z nama. Bili so tako prisrčni, da sva bila z možem ginjena.

Ko je zamenjal nemi film govoreči trak, so morali mnogi filmski tovariši začeti iznova. In kaj jim je vrglo občinstvo v obraz? Da jim novi film jemlje vso dražest, ves čar, zaradi katerega so se priljubili publiki.

Filmska umetnost je navidez lahka, nihče pa ne pomisli na to, da stane mnogo časa, mnogo dela, mnogo življenja. Neki znamenit pianist mi je nekoč potožil: »Če se en dan ne vadim na klavirju, občutim da sem nekaj izgubil, če pa tri dni ne igram, opazi to že občinstvo.« Tudi filmski umetnik bi lahko tako dejal o sebi.

P. Rosenhayn:

Vagabund v fraku

Roman

Skomignil je z rameni. »Samo enega njegovega dejanja se spominjam, po katerem je bilo moči soditi, da ima v sebi nekaj notranje toplote. Pobral je psa, ki mu je bil voz odtrgal nogo, ga vzel k sebi in ga krmil.«

»Nu, vidite...«

»A celo v tem primeru sem se zmotila. To dejanje je bilo preračunano, kakor vsako: na učinek, ki naj bi ga napravilo na nekoga drugega. Na nekoga drugega, ki je bil takrat važen zanj in ki je šel seveda točno na limanice.«

Odrinila je svojo skodelico in pogledala markizu v obraz:

»Ime tega drugega ste nemara že kdaj slišali: Bob Clifford.«

»In kje je zdaj pes?« je smehljaje se vprašal markiz.

Skomignila je z rameni. »Kaj vem? Gotovo je od gladu poginil v kakem obcestnem jarku.«

»Nu,« se je oglasil državni pravdnik, »bodimo veseli, da ga imamo. Dali mu bomo priliko, da pojasni sleherno svojih nagod, in če me znamenja ne varajo, se bo tvoja želja, da bi nehal delati človeštvu preglavice, zanesljivo izpolnila.«

»Ali si trdno prepričan, da je človek, ki ste ga aretirali, res Cascapol?«

»Kdo pa naj bo?« je začudeno vzkliknil Mac Coy.

»Saj si imel vendar sam pomisleke... dvomil si...«

Maca Coya je obšla zadrega. »Evo hors d' oeuvrov,« je dejal.

»Dvomili ste?« je vprašal prefekt.

»Moja nevesta me pri telefonu ni dobro razumela. Da imamo Cascapola v pesteh, je zame gotovo. Če bi bil dvomil o tem, bi ga bil vendar lahko obiskal, da se prepričam. Moji dvomi so zadevali...«

Markiz se je nasmehnil in mu z zanimanjem pogledal v obraz.

»... nu da, gospod prefekt: zadevali so vas. Rekel sem vam že da vas moram za marsikaj prositi oproščenja. Nu, ko smo že pri tem: davi sem brzojavil v Teheran.«

»Da se informirate o meni?«

Državni pravdnik je pokimal. »Vem, da mi boste za vse večne čase odpovedali prijateljstvo.«

»Nikakor ne, gospod državni pravdnik. Slab policist bi bil, če bi hotel biti tako nestvaren. Pravico ste imeli, da se prepričate. Še več: bila je vaša dolžnost.«

Pri vhodu v obednico je nastala majhna gneča; natakar je odganjal boya v hotelski livreji, ki je stal pred njim in mahaje z rokami kazal proti mizi, kjer so sedeli.

»Kaj pa je?« je vprašal prefekt.

»Takoj bom pogledal, gospod markiz — aha, že prihaja.«

Boy je vodil na vrvici psa — ali bolj, ta pes je vodil njega.

Pes, kosmata, grda žival, se je upiral s sprednjimi nogami in silil skozi množico, vlekoč vodnika za seboj. Nazadnje sta tako prispela do naše trojice; pes je od veselja zatulil in skočil k prefektu.

»Nisem ga mogel ukrotiti, gospod markiz,« se je opravičil deček, krčevito vlekoč psa k sebi. »Peljal sem ga nekoliko na izprehod, kakor ste mi bili ukazali. A zdaj, ko sem ga hotel spet odvesti gor, ga nisem mogel spraviti mimo obednice. Očividno je dobro vedel, da ste tu.«

Markiz je pobožal psa po kodrasti koži, ne da bi vzdignil oči. Nato je rekel: »Priden bodi, Jackie, pojdi domov!« Umna žival je takoj ubogala gospodarja in odšla za dečkom proti izhodu, odkoder se je še enkrat koprneče ozrla na markiza.

Evelyn Barclayeva je pazljivo gledala za njim; nato je obrnila glavo proti markizu in njiju oči so se srečale.

Pes, ki je prav tedaj izginil skozi vrata, je imel samo tri noge.

A čudnih dogodkov pri vratih dvorane še ni bilo konec.

Mlad človek je vstopil, uprl pogled v trojico — in zdajci je rekla Evelyn Barclayeva:

»Bob Clifford prihaja!«

Prišlec je hitro pristopil k mizi in rekel, kazoč na prefekta:

»To je Cascapol!«

Mac Coy je skočil pokoncu.

»Ali ste zblazneli?«

»Posrečilo se mu je, da me je spravil v zapor; a jaz sem hvala Bogu dokazal, kdo sem. Zato so me izpustili. In zdaj, gospod Cascapol, je vaših komedij in vaše karijere konec. Nič ne upajte. Hotel je obkoljen — izgubljeni ste!«

»Res?« je dejal Cascapol in skočil pokoncu. »Kaj pa, če se motite?«

Tisti mah, ko so segle Cliffordove mišičaste roke po njem, je Cascapol vzdignil mizo za rob in jo s treskom vrgel medse in med napadalce.

Ta tresk je mahoma spravil občinstvo v dvorani na noge. Klici so se razlegali vse vprek in več ljudi je steklo proti tistemu kotu, kjer se je bil začel polom. Dva sta hotela prestreči Cascapola. Z malomarnim džiudžitsovskim prijemom ju je napravil nezmožna za boj; že je bil pri vratih, ki so vodila v mali bar.

»Držite ga!« je zakričal Mac Coy. Deset, dvajset ljudi je planilo k vratom; a Cascapol jih je bil menda zapahnil za seboj, ker se niso dala odpreti.

Nekdo je odprl okno in skočil na cesto; trije, štirje, pet, šest ljudi za njim.

Vrata, ki so vodila s ceste v bar, so se od znotraj odprla; točaj v belem jopiču je ves zasopel planil izza njih:

»Ali iščete tistega s šiljasto brado?«

»Seveda!« je kriknil Mac Coy. »Koga pa?«

»Zaklenil se je v skladišče!«

Prišla so ojačenja. Pločnik pred hotelom je bil mahoma poln ljudi.

»Sekiro prinesite!« je ukazal državni pravdnik.

»Sekiro... odkod naj jo vzamem?«

»Moj Bog, ne delajte se tako neumnega. Nekje boste vendar našli sekiro!«

»Kuhinja je za vogalom!«

»Tecite okoli vogala in prinesite sekiro. Hurry up!«

Točaj je stekel; prav tedaj je prišel z nasprotne strani Bob Clifford. Srečala sta se; Bob Clifford je začuden obstal, pogledal za onim in se obrnil, kakor da bi ga hotel preganjati. Neki zasebni avtomobil je pripeljal mimo — točaj je skočil vanj — v naslednjem trenutku je avtomobil z blazno hitrostjo zbrzel po cesti.

Clifford pa je prišel do Maca Coya.

»Kdo je bil to?« je vprašal državni pravdnik.

»To je bil Cascapol!« je odvrnil Bob Clifford in žalostno pogledal za vozom, čigar zadnja svetiljka se je kakor rdeča iskrica utrnila v temi.

Med tem so se vrata bara odprla in pokazal se je mož, ki je potrto izpraševal po svojem jopiču.

»Kako ste mogli!« je rekel državni pravdnik. »Le kako ste mogli čakati, da vam je slekel jopič!«

»Radoveden sem, kaj bi vi napravili, gospod, če bi vam tiščal samokres pod nos!« je užaljeno odvrnil točaj. »V takem položaju stori človek vse, kar zahtevajo od njega.«

»Ta, ki vam je ušel, je bil Cascapol.«

»Da ste mi to prej povedali, gospod, bi se bil nanj pripravil. Kje dobim zdaj nov jopič?«

»Telefonirajte ‚Heraldu',« je nasvetoval nekdo. »Sporočite mu kot prvi, kako je malo manjkalo, da niso v vašem baru prijeli Cascapola. Za to vam bodo plačali honorar, s katerim si lahko kupite dva nova jopiča.«

•

Ob začetku velikega premora je stopila Siri Lana skozi odrski izhod pod milo nebo. Lahen poletni dežek je bil padel; zrak, ki ji je zalil željne prsi, je bil rezek in čist kakor morski veter. Nebo je bilo še brez zvezd, zavito v gosto spredeno sivino; a tema je bila presejana s tolažilno svetlobo plapolajočih svetiljk, in sveži hlad je dajal cestam čudno upapolno lice.

Plesalka je vzdihnila; čutila je trpko nežnost te noči, ki si je ni mogla pojasniti. Temna postava se je pokazala tam spredaj. Siri Lana se je ognila in zadela ob zid, ki je štrlel izza vhoda; ne da bi se bilo kaj izpremenilo, ne da bi bil kdo prišel ali odšel, je stal zdajci nekdo pred njo. Hotela je zavpiti, a tisti mah je spoznala Cascapola.

»Moj Bog!« Zgrabila se je za srce. »Ali je mogoče... ti?...«

»Preganjajo me...« je tiho dejal.

Pokimala je. »Vem. Dal si prijeti Clifforda, pa se je rešil; zdaj se bo hotel maščevati.«

Zaničljivo je mahnil z roko. »Odpeljal bi se, pa imam jutri zjutraj razgovor s svojim bankirjem, in točnost na sestankih mi je načelo. Vprašujem se, kje naj prenočim.«

Nasmehnila se je in pogledala v tla.

»Zelo si ljubezniva,« je rekel, takisto z nasmeškom; »a tega veselja gospodu Macu Coyu ne mislim napraviti; zakaj, da bo on ali Clifford v teku noči pogledal k tebi, to je kakor enkrat ena.«

»Tedaj v hotel?«

»Tudi to je kočljiva stvar. Newyorška policija je dobra; stavim, da bo še nocoj pretaknila vse kotičke. To mi nič kaj ne prija. Sicer pa že čast zahteva, da me ne dobe. Razumeš?«

»Ne smejo te dobiti!« je rekla in mu ovila roke okoli vratu.

207 PRVOVRSTNA PUCH KOLESA

PO SOLIDNIH CENAH IN TUDI NA OBROKE

IGN. VOK, Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7

Podružnice: Kranj, Glavni trg št. 104, Novo mesto

HRANILNICA DRAVSKE BANOVINE

CELJE LJUBLJANA MARIBOR

Najvarnejša in najboljša prilika za nalaganje prihrankov.

Najlepša ugodnost za najemanje cenenih posojil.

Za vloge in vse obveznosti jamči DRAVSKA BANOVINA z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Novosti Novosti

Najnovejša služinska patetna železna zelo praktična složljiva postelja s tapeciranim madracom — praktična za vsaku hišu, hotele, za putujuće osobe in nočne službe. Stane Din 390.—. Razpošiljam poštom in železnicom po povzetju.

Lesena služinska patentna zelo praktična složljiva postela s tapeciranim madracom. — Stane Din 280.—

Poljska patentna postela složljiva praktična za touriste, vojake in za ferijalne kolonije. Stane Din 350.—

Liegestuhl praktičan za ležanje in sedenje. Stane Din 150.—

Po tem imam čisto čohano perje kg po Din 48.— čisto belo gosje kg po Din 130.— in čisti puh kg po Din 250.—

L. BROZOVIČ, ZAGREB Ilica 82. III.

Orahol

rjavo orehovo olje »RAVE«

proti opeklinam in za dobivanje zdrave zagorele polti. 8385

Ležalne stole

140, po povzetju 150 Din

Spalne fotelje

patent., divane, otomane, garniture, modroce, postelje mreže, železne složljive postelje in tapetniške izdelke nudi najceneje

Rudolf Radovan tapetnik

Mestni trg štev. 13

IVAN NOVAK

STROJNO MIZARSTVO IN ZALOGA POHIŠTVA

VIŽMARJE (poleg postaje) — ŠT. VID NAD LJUBLJANO

Oglejte si lepo zalogo raznovrstnega pohištva. — Izvršujem naročila po lastnih in danih načrtih. 169

IZVRŠITEV SOLIDNA. CENE ZMERNE.

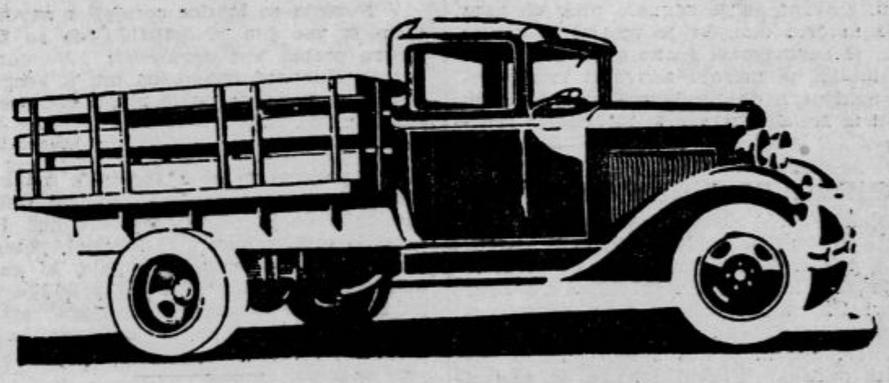

ČRTAJTE „NEZNANKO" PRI VAŠEM PROBLEMU PREVOZA

Pri Vašem tovornem prevozu morate črtati »neznanko«, ki predstavlja vzdrževalne stroške.

To pa zamorete dosečí edinole s Fordovim tovornim ali lahko-tovornim vozom. Izredna vztrajnost Fordovega tovornega voza Vas oprosti opasnosti zastoja, za pravilno negovanje pa Vam jamči znani »Ford-Service«.

Vsak Fordov zastopnik je specialist, on Vam dokaže prednosti in ekonomičnost Fordovega tovornega voza.

LINCOLN Ford FORDSON

AEROPLANI

Iz življenja in sveta

Koristnim pticam umetna gnezda!

Škodljivci poljedelstva in uničevalke mrčesa — Gmotni dobiček pri domači živini

Žuželke spadajo med največje nadloge, ki delajo škodo ljudem, živalim in rastlinam. Spomnimo se samo na uničevalno delo lubadarja in gosenic ali na nevarnosti, ki smo jim izpostavljeni poleti zaradi muh. Vsa sredstva so že poskušali za zatiranje škodljivih žuželk, od strupenih plinov in tekočin do mazanja dreves s klejastimi snovmi in z obešanjem muholovk. Vsa ta sredstva so pa le deloma učinkovita, draga in zelo negotova.

In vendar nam narava sama ponuja sredstvo, ki bi delalo lahko čedeže, če bi ga bolj upoštevali. To so naše ptice. Razširjajoča se kultura izpodriva te lepe in koristne stvore narave, ker jim jemlje naravna bivališča. Posledica tega je čim dalje večji razmah vsega mogočega mrčesa. Že pred vojno, s podvojeno voljo pa po njej so zato bistrovidni možje propagirali idejo, da bi se ptičem ustvarila, če ne druga, vsaj umetna možnost gnezdenja in povečanja njihovega števila, kjer ni mogoče na drug način »pokončati škodljive golazni. Poskusi, ki so se izvršili v tej smeri, so imeli naravnost bajen uspeh. Za primer navedimo uspehe, ki jih je dosegel nemški baron Wacquant na Boschovih posestvih pri Monakovem.

Ta je začel postavljati pred kakšnimi 6 leti zavarovana gnezdišča za lastovke, škorce, žolne in netopirje. Danes se mu je ta trud poplačal, kajti v hlevih na Boschovih posestvih ne dobiš skoro nobene muhe več. Ptiči, predvsem lastovke, so se namreč tako razmnožili, da jih je tam okrog kakšnih 80.000, teh 80.000 pa požre na dan, kakor so ugotovili s praktičnimi poskusi, do 1600 kg žuželk.

Vsaka vrsta ptic, ki jo hoče imeti baron Wacquant naseljeno na posestvih, dobi svoje posebno konstruirano gnezdo, ki ga obesi tako, da roparske živali, predvsem mačke, ne morejo do njega. Vsaka krava potrebuje vsaj par lastovk, da jo rešijo muh, znanstveno pa je dokazano, da daje krava, ki je muhe ne nadlegujejo, vsak dan vsaj liter mleka več. Kmetovalec in živinorejec, ki to stvar sprevidi, bo tedaj napravil tako, da bo v svojih hlevih in okoli njih uredil dva- do trikrat toliko umetnih gnezd za lastovke in druge ptice, ki pokončujejo žuželke, kolikor ima glav živine. Uspeh ne bo izostal. Predvsem njega samega ne bodo poleti nadlegovale muhe in druge takšne neprijetne živali, potem mu bodo krave dajale več mleka in pa njegovo sadje ne bo črvivo in bo imelo višjo ceno. In vse to brez posebnih stroškov, ki so potrebni za druga uničevalna sredstva, samo z nekoliko truda, ki ga lahko opravi pozimi. Življenje pa mu bo poleti, med cvrčanjem ptic toliko prijetnejše — in to končno tudi nekaj pomeni.

Plavajočih lednikov je zmanjkalo

Kam so izginile ledne gore v severnem Atlantiku? — Ali se je zalivski tok premaknil na sever?

Ameriške učenjake zanima ta čas vprašanje, kam so letos izginili običajni ledniki v severnem Atlantiku. Stotine ladjic ameriških »ledenih patrulj« čaka v pristaniščih vesti, da so se ledniki pojavili. Patrulje imajo potem nalogo zasledovati gibanje plavajočega ledu in opozarjati nanj potniške in druge ladje, da se preprečijo nesreče, kakršna je doletela »Titanic«. A samo posamezni ledniki se pojavljajo po morju in še ti prav poredkoma.

Strokovnjaki ugibajo, kaj je vzrok temu. Nekateri pravijo, da sta krivi poslednji dve zimi, ki sta bili milejši nego po navadi in razen tega premalo snežni; drugi trdijo, da se je topli zalivski tok pomaknil bolj proti severu, kar ima za posledico milejše vremenske prilike v teh krajih. Vodja ameriške obalne straže, nadpolkovnik Smith, ki zelo dobro pozna vprašanje plavajočih lednikov, pa trdi, da je obalna ledena bariera ob Labradorju in Grönlandu letos istotako zaradi mile zime in zaradi lanske poletne suše tanjša nego običajno, tako da se ni mogla upirati navalu plavajočih ledenikov, ki so skozi njo prodrli v plitkejšo vodovje, kjer so se ustavili. Kakor poročajo iz New Yorka, se bo odpravila na Labrador posebna ekspedicija, da preišče, ali so Smithove trditve utemeljene ali ne.

Igra z ognjeno smrtjo

Letalo nad ognjeniškim žrelom — Boj z orli, ki jih je razdražil ropot motorja

Bernard Hubbard, župnik neke cerkve pri Sv. Barbari v Kaliforniji, je hotel biti prvi duhovnik, ki bi poletel nad žrelo aktivnega ognjenika. V družbi najetega pilota in mehanika se je odpravil nad ognjenik Anjakšak na južni obali polotoka Aljaske.

Zadeva je bila nevarna, kolikor se da in ponovno je prav malo manjkalo, da se ni končala s katastrofo. Vroči zrak se je dvigal iz žrela navpično v višino in to s takšno silo, da motor letalu skoro ni koristil. Trikrat ga je zagnalo prav do roba žrela in črni dim, ki je vstajal iz ognjenika, je onemogočal vsako orientacijo. Drzni letalci se morajo zahvaliti le srečnemu naključju, da jih je močan zračni tok vrgel iz žrela v hladnejšo in čistejšo zračno plast. Tako so ušli strašni ognjeni smrti v drobovju zemlje.

Obrnili so se proti Nomeju, glavnemu mestu Aljaske. Komaj so ubežali prvi nevarnosti, jih je pričakovala druga. Jata orjaških orlov, ki jih je razdražil ropot motorja, je napadla letalo in je grozila, da mu bo razkljuvala krila. Začela se je divja tekma med aparatom in pticami, šele kratko pred Nomejem so te opustile zasledovanje.

V Nomeju so letalce sprejeli z navdušenjem in vse jim je čestitalo, da so tako srečno prebili vse nevarnosti. Vendar je župnik Hubbard izjavil, da mu je senzacij dovolj in da se ne pojde nikoli več poskusiti z njimi.

Dramatična rešitev v zraku

Vojak Harold Osborne si je hotel pridobiti diplomo za letalsko službo in bi moral v primerni višini skočiti s padalom iz letala nad letališčem Rantoul v ameriški državi Ilinois. Dvignil se je v družbi izkušenega letalskega vodje. Bil pa je preveč nervozen in je pri skoku pozabil odrezati padalo. Zračni tok ga je zagnal proti repu letala, kjer se je tako nesrečno zapletel med žice in vrvi, da je obvisel v zraku. Celo uro se je zaman trudil, da bi opozoril pilota na svoj položaj in ko ga je ta končno le zagledal, vse eno ni mogel pristati, ker bi pri pristanku nesrečnik prišel pod letalo in se ubil. Velika množica je na letališču z grozo opazovala razburljiv dogodek v zraku. Končno je našel letalski poročnik Straubel rešitev. Vzel je v kuhinji nož, ga pritrdil na vrvico s peskom in se s spretnim manevriranjem s svojim letalom približal Osborneu, tako da je mogel ta uloviti nož. Prerezal je vrvi, v katere je bil ujet, potegnil za vrvico nadomestnega padala, ki ga je imel pri sebi, in pristal po nekoliko minutah srečno na zemljo. Svojega razburljivega doživljaja pa ne bo tako kmalu pozabil.

Nenavaden spaček

Iz Pekinga poročajo, da je Korejec Čang»Li postal menih nekega budhističnega samostana v Kirinu (Mandžurija). Čang » Lija poznajo na Kitajskem že desetletja zaradi njegove telesne spačenosti. Noge so mu skupaj zrasle, poleg tega ga diči 12 cm dolg repič, ki ga bo kazal radovednežem samostanu v korist. Navzlic tem telesnim hibam pa je Čang»Li duševno čisto normalen človek.

Tako delajo Nemci propagando za izgubljene kolonije

V Berlinu - Döberitzu so te dni svečano blagoslovili spomenik, ki so ga postavili izgubljenim nemškim kolonijam v navzočnosti zastopnikov nemške vojske, afriških bojevnikov in raznih društev za nemško ekspanzijo v inozemstvu.

Iz medicine in naravoslovja

Znani kodanjski strokovnjak za prehrano Hinhede trdi, da je krivo domalega vseh obolenj prebavil in drugih notranjih organov, ki se pojavljajo pri civilizirancih ter jih tako rada spravijo v grob med petim in šestim križem, preobilo uvižanje mesa in drugih živalskih produktov. Če se omeji uživanje take hrane, pade tudi umrljivost za notranjimi boleznimi.

*

Bacili kolere so le kratkoživni. Na človeški dlani poginejo že v dveh urah, na papirju v enem dnevu, na suhem blagu in na živilih v istem času. Če so pa živila vlažna, pa se drže bacili tudi osem dni. V vodi živijo nad osem dni, v mokrem perilu pa celo nad 14 dni.

*

Večina rastlin živi, kakor znano, od zemlje, vode in zraka. Imamo pa tudi redke rastline, ki so prav podobne civilizirancem glede izbire hrane. Rosika (drosera), ki raste tudi na zadnjih ostankih ljubljanskega barja, lovi na svojih listih žuželke in jih prekvaša z nekim sokom, ki je prav podoben človeškemu želodčnemu soku, da ji služi za dober priboljšek k pusti rudninski hrani.

Pariški župan Latour

ki je te dni nastopil svoje mesto

Strokovnjaki za zločinski jezik

Avstrijsko pravosodno ministrstvo je odredilo, da morajo avstrijska sodišča za izvedeniška mnenja o vseh kriminoloških vprašanjih pritegniti k sodelovanju učne moči z dunajskega vseučilišča in z graškega kriminologičnega zavoda. Ti izvedenci bodo dajali pojasnila med drugim o občevalnih in drugih praktikah zločinskega sveta, o kriminalnem praznoverju, a v prvi vrsti bodo razlagali znamenja, ki jih uporabljajo zločinci, in pa izraze njihovega specialnega jezika.

Pod kožo smo vsi enaki

Nova raziskovanja o tako zvanih kožnih pigmentih, ki dajejo koži barvo, so dognala, da barva vse kože sploh en sam pigment, ki je pri vseh človeških plemenih isti. Samo od množine tega pigmenta zavisi, ali se nam vidi koža bela, rumena, rjava, rdeča ali črna. V beli koži je potemtakem pigmenta najmanj. V ostalem se pa pigment ne tvori v koži sami, temveč nastaja v krvi in se z njo prenaša v kožo.

Vsak cm las 117 frankov

Pariško sodišče je izreklo zanimivo razsodbo. Obsodilo je na 10.000 frankov globe nekega frizerja v pariški operni četrti. Mož je negoval lase filmske igralke Avrelije Brance, ki je predstavljal markize. Ko se je nekoč razgovarjal z odjemalko, je zarezal s škarjami pregloboko v lase in pokvaril kras igralkine glave. Izmerili so kito in sprevideli, da je bila za 85 cm krajša od druge. Zato je zahtevala Branca odškodnino in brivec je izračunal, da mora plačati za vsak centimeter odstriženih las 117 frankov 64 centimov denarne kazni.

Španski letalec Franco

V Lori del Rio na Španskem se je pod majorjem Francom zrušila govorniška tribuna. Letalec si je pri tem zlomil nogo in bil tako težko ranjen, da dvomijo, če bo okreval.

Zora voda

proti sivim lasem!

Ne barva, temveč vrača sivim lasem prejšnjo naravno barvo.

Zak. zašt. Odobrena od zdravstvenega odseka pod št. 1793—20 kot za zdravje popolnoma neškodljiva. Uspeh siguren in trajen. Cena steklenici brez poštnine Din 35.—.

ZORA VODA I. OREL, Zagreb

Radićeva (Duga) ul. 32.

Pošljemo po povzetju, in to samo na čitljive naslove.

Trčenje avtomobilov

Mnogo se čita o trčenju avtomobilov in velikih nesrečah. Naravno, običajno se misli, da so temu krivi šoferji, toda mnogo je slučajev, kjer so vzrok trčenja gume. Guma mora nuditi največjo sigurnost proti polzenju in zanašanju koles. Zelo važno je, da imate, če je treba nenadno zavirati, gume, ki ne polze, temveč takoj ustavijo voz. Radi tega je prva in glavna zapoved, da se guma dobro prijemlje ceste. DUNLOP-guma je zato kot ustvarjena. Ona vzdrži vsako vratolomno brzino. Vozite tudi vi na DUNLOP-gumi, ako se želite ogniti nesreči!

Emem.

Weeckend na kolesih

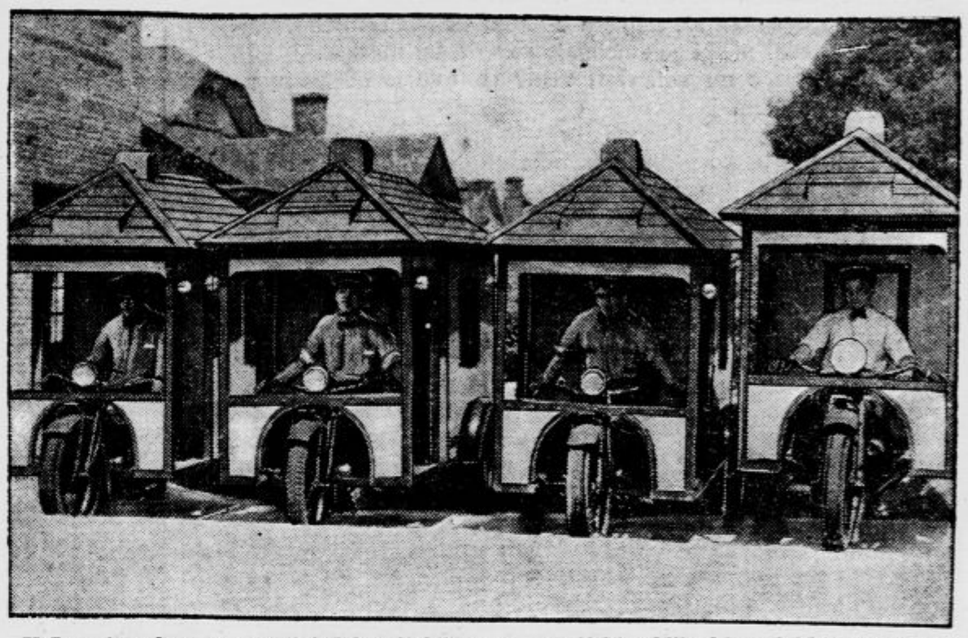

V Los Angelesu so začeli izdelovati hišice za nedeljski oddih, ki se lahko prevažajo z motociklom po svetu. Takšen transport ne stane nič, ima pa to prednost, da se nedeljski izletniki lahko ustavijo, kjer se jim poljubi.

Novorojenka zadela glavni dobitek

Originalna loterija v ameriškem filmskem raju, kjer se časih nasmeh ne sreča tudi siromakom

Že pet let zaporedoma priredi velika filmska družba v Hollywoodu loterijo, katere žrebanje se vrši vsako leto na isti dan. Razproda se 100.000 srečk in vsaka stane 1 dolar. Posebnost te loterije pa je, da njeni dobitki niso v denarju, ampak dobi vsak dobitnik enoletni angažman pri filmu. Postranskih dobitkov ni.

Hollywood je ameriški filmski raj, kjer žive ne le filmski odličniki vseh kontinentov sveta, ampak tudi na stotisoče statistov. V tem filmskem Babilonu pa je poleg nepopisnega razkošja bogastva in preobilja doma tudi velika beda. Medtem ko pobirajo zvezdniki milijonske plače, morajo živeti statisti z nekoliko dolarji, a še teh zaslužek ni nikoli siguren. Tako pride, da so vse srečke hollywoodske loterije vsako leto razprodane v nekoliko dneh. Pokupijo jih večinoma siromaki.

Čim odpro prodajalci hollywoodske loterije svoja okenca, že je tu veliki naskok na srečke. V dolgih verigah stoje vsi, ki strežejo vsaj na ta način po filmski slavi. Razprodaja se vrši zelo hitro. V par dneh poidejo srečke do zadnje in prodajalne se zopet zaprejo. Na vseh vogalih čitaš tedaj na tablicah, da je »vse razprodano«. In začne se veliko pričakovanje deset in desettisočev, ki čakajo, kakšna usoda jih bo doletela.

Pri zadnjih štirih žrebanjih je doletela srečo glavnega dobitka dva mlajša moška, eno deklico in neko starejšo žensko. Toda samo dekle je napravilo srečo pri filmu. Po preteku prvega leta, ki ga ji je zaklonila slepa sreča, je dobila nov angažman, ki ji je zasigural bodočnost.

Pri petem žrebanju pa so doživeli igralci veliko presenečenje. Nešteto ljudi se je zbralo na trgu, kjer obračajo vsako leto kolo sreče. Že v ranih jutranjih urah so ljudje napolnili prostor. Nad 50.000 oseb je nestrpno čakalo trenutka, ko potegne roka drobnega dekletca iz velikega bobna usodni žreb in se bo razleglo ime srečnega dobitnika.

Točno opoldne so prišli na tribuno predsednik in ravnatelji filmske družbe. Navzoča sta bila tudi policijski šef in mirovni sodnik Hollywooda. Ko je zapiskala velika sirena, je nastala grobna tišina. Vse oči so se uprle v deklico, ki je s svojo nežno ročico segla v boben in izbrala med 100.000 srečkami eno samo srečko, ki pomeni res veliko srečo. Odprli so jo in prečitali številko ter ime dobitnika. Bila je ženska! Z velikimi črkami so napisali s kredo na črno desko ime: Mariett Carry. Ta je namreč bila izbrana.

Množica se je razgibala in začela vpiti. Zahtevala je, da se mora srečnica pojaviti na odru. V nestrpnem pričakovanju je minilo nekaj minut. Mariett Carry pa ni hotela stopiti pred ljudstvo. Slednjič se je prerila do tribune suha, revna ženica. Vse je strmelo. Pokazala je mirovnemu sodniku poleg bobna listek in razvila zavoj cunj, ki ga je nosila v naročju. V njem je bila njena komaj sedem dni stara hčerka — Mariett Carry!

Zakoni v visoki ameriški družbi

Družabna stopnja in ljubezen — Ločitve in poroke

Thomas Franclin Manville, edinec pokojnega ameriškega »kralja azbesta« in grofice Bernadotte, je presenetil ameriško javnost v tretjič s tem, da se je poročil z damo, ki ne spada v njegov krog. To je baletka iz znane Ziegfieldove skupine Jvonne Taylorjeva, o kateri se je manežer ter skupine nekoč izrazil, da je najlepša ženska, ki je kdaj nastopala na ameriških odrih.

Tudi za svoj prvi zakon si je Manville l. 1911. izbral baletko. Oče je bil takrat tako jezen nanj, da ga je razdedinil. 1921. se je ta zakon razdrl in oče se je spet pobotal s sinom. Štiri leta pozneje je umrl in mu zapustil malenkost 1700 milijonov dinarjev. Mladi Manville pa se ni zanimal za očetova podjetja in jih je prodal svojemu stricu. Tik pred očetovo smrtjo se je poročil z neko njegovo stenotipistko. Tudi ta zakon je bil lani ločen.

Zanimivo je, da je njegova sedanja žena istotako v tretjič poročena. Nje drugi mož je bil ravnatelj operetnega gledališča Louis Gross. Ko se je ž njim vzela, je dejala, da se je bila že prej enkrat poročila, a imena svojega prvega moža — se ni več spominjala...

Grozen doživljaj pri telefonu

Sloviti baritonist Metropolitanske opere v New Yorku Lawrence Tibett se trenutno mudi v Los Angelesu, kjer nastopa v nekem filmu. Pred dnevi je poklical po telefonu svojo ženo, ki je prišla k aparatu v kopalnem bazenu hotela, v katerem stanuje. Ker ni bilo v kopališču nikogar razen nje in njenega sinka, sta se zakonca nemoteno razgovarjala. Sredi razgovora pa je žena zavpila: »Joj, Larry se potaplja!«

Minilo je nekaj strašnih minut, v katerih je slišal Tibett, ki je bil še vedno pri aparatu, zamolklo golčanje in mrmranje. Prepričan, da je sinček mrtev, je zaihtel in čakal, da mu po telefonu sporoče otrokovo smrt. Čez kakih dvajset minut pa je slišal radostno oznanilo: »Rešen je, rešen!...«

Larryja so bili v bazenu popadli krči in se je začel potapljati. Mati je planila za njim v vodo in ga potegnila na suho. Z veliko prisotnostjo duha ni klicala na pomoč drugih ljudi, ampak ga je sama začela obujati k življenju z umetnim dihanjem in je tudi uspela. Šele ko je otrok zopet zadihal in odprl oči, je šla k telefonu in sporočila možu vest o rešitvi. Tibett pa ni bil zmožen odvrniti besede. Stisnilo ga je v grlu in zaradi prestanega strahu je bil tako izčrpan, da so ga morali odnesti iz atelieja. Poznaje je pripovedoval, kako je nanj učinkoval doživljaj. Mislil je, da se mu bo vsak hip omračil um.

V dobi prekomorskih poletov

Danska letalca Hillig in Holris, ki sta startala v Harbour Graceu na Novi Fundlandiji za polet v Evropo, sta srečno preletela Ocean in pristala v Krefeldu, kjer sta povedala, da sta zaradi slabega vremena izgubila pravo smer nad Španijo in Francijo. Ker je njun cilj Kodanj, sta takoj odletela tja.

Vsak dan ena

»Kaj ste pa napravili z drugim mlinom? Ko sem bil zadnjič tukaj, sta bila vendar dva.«

»Prav imate, gospod. Onega drugega smo podrli, ker je vetra samo za enega.«

PRI GLAVOBOLU

živčnih in revmatičnih bolečinah in protinu zanesljivo učinkujejo TOGAL-tablete. Od tisočev zdravnikov priporočane. To zdravilo lahko tudi vi kupite z zaupanjem v vseh lekarnah. 6600

Lopar na otoku Rabu

Kdor hoče napraviti lepo poletno potovanje, prijetno in poceni, in želi čas svojega oddiha preživeti v mirnem morskem zatišju, odmaknjenem vsakemu vsakdanjemu hrušču in trušču, kjer začarana kraljična še mirno spava in čaka, menda zaman, viteza rešitelja ta naj se odpravi na pot in se naj ustavi na otoku Rabu v kopališču Lopar.

Temnozeleni senčnati gaji italskih in dalmatinskih pinij z lepimi razgledišči na menjajočo se sliko in številne drage in dražice, od vročih žarkov južnega solnca razgrete in razžarjene, vabijo k prijetnemu počitku, bodisi da se zarileš in zakopleš v pekoči, srebrnobeli in čisti pesek ob obali. Mir in tišina v pravem pomenu besede spi ali bdi daleč na okoli, nikjer drugod tako občutna in prijetna tišina kot tu samo ono enakomerno šumenje in kramljanje lahnih morskih valov, ta vedno enakomerna in vendar se spreminjajoča, sladka in uspavajoča pesem. Nerejevih otrok in hčera, malomelodijozen klic in krik hrabrega galeba ali hrabrega, visoko nad morjem in otokom krožečega jastreba so edini glasi in zvoki, ki jih počivajoč, dremajoč in sanjajoč moreš v tej bajni tišini slišati.

Tak je Lopar, zvezda na severni strani obali otoka Raba. Iz trdih kraško-dinarskih kamnov zgrajene hiše; skrajno primitivne poti, v klancih in ključih speljane, malo njiv in malo polja; zato pa več vinogradov, kjer se veliki in težki grozdi noč in dan kuhajo in pečejo na razgretem kamenju, svojem ležišču. Prebivalci Hrvatje, neskončno skromni, ubogi in siromašni. Voziš se tja s Sušaka s parnikom, ki pa pristaja v peščenem in plitvem Loparskem pristanišču le, ako je morje kolikor toliko mirno, in tudi tedaj moraš pristopiti na pripravljen čoln in se na njem prepeljati na kopno. Ako pa je morje nemirno in razburkano, ne preostane drugega, kakor da se odpelješ naravnost v glavno mesto Rab in odtod ali peš ali pri prvi priložnosti z ladjo nazaj v Lopar.

V hotelu, ki stoji neposredno ob morju, čaka tujega, novega gosta sama gostoljubnost. Za hotelom se razprostira majhen gozdič samih duhtečih borov in pinij, kjer gostje kosijo in večerjajo tem ugodneje in prijetneje, ker v Loparu ni nobenih, sicer tako hudo nadležnih komarjev, tako da spiš lahko pri odprtem oknu.

Severna obala pri Loparu obsega več, deloma zelo zanimivih drag; južna je kake pol ure od vasi oddaljena in pravi ideal morskega kopališča, ki tri kilometre dolgo, s svojim kristalno čistim belim peskom in s svojo plitvo vodo za otroke in revmatike nudi vse, kar si le morejo želeti. Tudi pokrajinsko lice tega kopališča je zelo zanimivo in mikavno: na vzhodni strani kipe proti nebu pečine in skalnate višine masivnega Velebita, ki tudi tedaj, kadar je brez oblakov, čudovito resno svoje smrtnobledo čelo obrača proti nemirnemu morju; vmes neobljudeni otok Soli, nič bolj prijazen in prikupljiv nego grandijozen Velebit; na zapadni strani pa se vije v številnih vijugah strma, kamenita cesta proti gorskemu sedlu, preko katerega se skozi krasne gozdove dobov, hrastov in pinij v treh urah peš lahko dospe v mesto Rab, samo, ki ga sicer s parnikom, ki vozi okoli zapadne strani otoka, dosežeš v eni uri. Kdor se je miru, tišine in samote v Loparu že naveličal, ima priložnost, da v Rabu vsak večer uživa življenje in vrvenje velikega mesta, kjer mladi gospodje v smokingu in dame v izbranih toaletah plešejo vroče plese, da se pri hladnem vremenu ogrejejo, pri vročem pa da tako na vročino pozabijo. Geslo »Nazaj k naravi!« je pa vendar le bolj domače in bolj v veljavi v Loparu. Od jutra do večera se sprehajaš, kopleš, polegaš, spiš in sanjariš v kopalni obleki; v njej sedeš h kosilu in večerji in si tako ves čas izpostavljen vplivanju zraka, svetlobe in morske vode zaradi katerih si se končno napotil v morsko kopališče.

Dr. Fran Mišič.

ŠOLSTVO

Na II. realni gimnaziji v Ljubljani se je vršil višji tečajni izpit (matura) v dneh od 11.—24. t. m. pod predsedstvom ministrskega odposlanca g. **Jovana Kangrge**, inšpektorja ministrstva prosvete. K izpitu se je bilo priglasilo 24 kandidatk in 47 kandidatov. Pred izpitom je 1 kandidatka zaradi bolezni odstopila, tako da je delalo izpit 70 kandidatov (tk). Od teh je bilo zavrnjenih za 1 leto 5 kandidatov (tk), za 2 mesece 9, eden pa je med izpitom zbolel in sme nadaljevati izpit v septemfru.

Vpisovanje v državno pomožno šolo v Ljubljani bo 1. in 2. julija v pisarni šolskega upravitelja v pritličju od 9. do 11. dopoldne. Učenci, ki so dosedaj že obiskovali pomožno šolo, a niso prejeli niti odpustnice in ne prevodnice za vstop v kako drugo šolo, se smatrajo za vpisane za šolsko leto 1931/1932. Novinci morajo predložiti: prijavni list za pomožno šolo od osnovne šole, izkaz osnovne šole, v primeru, da te niso obiskovali, potrdilo o cepljenju koz in potrdilo zdravnika, na podlagi katerega so oproščeni pohajanja v osnovno šolo, krstni list in domovinski list. Najbolje je, ako pride z detetom k vpisovanju tudi mati, ker so potrebni za vpis tudi drugi osebni podatki glede otrokovega razvoja. Ker šola nima internata, morajo vnanjim otrokom starši sami preskrbeti stanovanje.

Na državni manjšinski osnovni šoli v Ljubljani (z nemškim učnim jezikom ter poukom v slovenščini in srbohrvaščini) bo vpisovanje učencev in učenk 30. t. m. ter 1. in 2. julija od 11. do 12., Cojzova cesta 5, prvo nadstropje, desno.

Na II. dekl. meščanski šoli v Ljubljani je vpisavanje 30. t. m. in 1. julija.

Na meščanski šoli v Trbovljah bo vpisovanje v vse razrede dne 30. t. m. od 8. do 12. in od 14. do 16. ure. Tudi v prihodnjem šolskem letu bodo prejemali ubožni učenci brezplačno učne knjige.

Vpisovanje v 1. razred hrastniške deške in dekliške šole bo v sredo 1. julija od 8. do 12. in 14. do 16. v vodstvenih pisarnah. V četrtek 2. julija bo zdravniški pregled ob 7. zjutraj za novince dečke in ob 8. za novinke.

Vpisovanje učencev v vse razrede meščanske šole v Brežicah bo v torek 30. t. m. od 8. do 12. v ravnateljevi pisarni. Pogoji kakor pri drugih meščanskih šolah.

Državna deška meščanska šola v Celju. Vpisovanje v vse razrede bo v sredo 1. julija od 8. do 12.

Vpisovanje na državni dekliški meščanski šoli v Celju bo za vse razrede v sredo 1. julija od 8. do 12. V prvi razred se sprejmejo učenci, ki so dovršili četrto šolsko leto in nimajo v nobenem predmetu ocene »slabo«. Prinesejo naj šolski izkaz in krstni list. Vsak plača pri vpisovanju 20 Din za Zdravstveni fond. — Vpisovanje v okoliško deško šolo v Celju za prvi razred novincev, ki stanujejo v okoliški občini in ki niso v tej občini rojeni, bo v torek 30. t. m. od 9. do 11. ter popoldne od 17. o 19. Sprejemali se bodo v šolo le dečki, ki bodo letos pred 1. septembrom dopolnili 6. leto.

Na državni realni gimnaziji v Mariboru (7 razredov z 21 oddelki, med temi 4 realčne vzporednice), je bilo v šolskem letu 1930./31. vsega skupaj 936 dijakov in dijakinj (618 moških, 318 ženskih). Z odliko jih je izdelalo 77 (13, 46), s prav dobrim uspehom 274 (160, 114), z dobrim 287 (200, 87), popravni izpit jih ima 209 (156, 53); izdelalo jih ni 86 (69, 17), neocenjeni so 3 (2, 1), Odličnih uspehov je torej 8.2 %, prav dobrih 29.27 %, dobrih 30.66 %, popravnih izpitov 22.32 %, nezadostnih 9.18 %.

Zaključek pouka na mariborskem državnem moškem učiteljišču in vadnici. V vseh štirih vadniških razredih je bilo 141 učencev, od katerih je izdelalo z odliko 48, prav dobro 65, dobro 25 in slabo samo 3. V petih razredih učiteljišča pa je bilo 216 dijakov, od katerih je izdelalo z odlično oceno 13, s prav dobro 101, z dobro 95, s popravnim izpitom 5, padel ni niti eden, neredovana pa sta bila 2.

Zaključni izpiti na državni trgovski akademiji v Mariboru. Pod predsedstvom g. ravnatelja Mateja Dolenca so se vršili od 10. do 23. t. m. zaključni izpiti, h katerim se je prijavilo 29 kandidatov. Izpite so položili z odliko ena, s prav dobrim uspehom 4, z dobrim uspehom 10, z zadostnim uspehom 6. 5 kandidatov je bilo odklonjenih za eno leto, trije pa reprobirani za 3 mesece.

Na 2. drž. dekliški meščanski šoli v Mariboru bo vpisovanje učenk-novink danes po maši ter 29. in 30. t. m. od 8. do 12. Ubožne učenke dobijo v šoli šolske knjige ter opoldansko hrano.

Na državni deški meščanski šoli v Mariboru je vpisovanje učencev v ponedeljek, 29. in v torek 30. t. m. od 8. do 12. V prvi razred se lahko vpišejo učenci iz Maribora in okolice, ki so vsaj z dobrim uspehom dovršili četrti razred narodne šole. To je glavno vpisovanje in bodo v septembru le izjemoma sprejeti novi učenci.

Meščanska šola v Mežici. Vpisovanje v I. razred bo 29. in 30. t. m. vsakikrat od 8. do 12. Pogoj za sprejem je: v vseh predmetih uspešno dovršeno 4. šolsko leto, kar je dokazati s šolskim izkazom.

Vpisovanje na državni meščanski šoli v Ormožu bo na praznik 29. t. m. od 8. do 12. V prvi razred se sprejmejo učenci, ki so vsaj z dobrim uspehom dovršili 4. razred osnovne šole.

Vpisovanje na meščanski šoli v Dolnji Lendavi se bo vršilo v torek 30. t. m. od 9. do 12. v ravnateljevi pisarni. Za vpis v prvi razred naj učenci prinesejo s seboj rojstni list in šolski izkaz. Vsak učenec plača za zdravstveni fond takso 20 Din

Ali ste že naročnik edine slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Ako potrebujete

za svojo trgovino lepe, reprezentančne

kavne aparate

ali druge kovinske potrebščine, obrnite se na tvrdko

Josip Otorepec

d. z o. z. v Ljubljani, Za Gradom štev. 9

(ob koncu Streliške ulice)

katera Vam bo radevolje dala informacije in se tudi trudila, da boste najbolje postreženi. 236

Železniške

[redacted]

prioritetne obligacije in delnice

[redacted]

kupimo.

Uprava „Merkur“, Ljubljana

8644 Šelenburgova ulica št. 6/II. — Telefon 3052

Tovarna ogljikove kisline in oksigena, ki stoji izven kartela, IŠČE za razpečavanje ogljikove kisline in oksigena

ZASTOPNIKE

samostojne prodajalce za vsa mesta in centre vse kraljevine. Potrebna garancija v vrednostnih papirjih ali gotovem denarju od 10.000 do 100.000 Din po potrebi količine jeklenih cilindrov. Pismene ponudbe nasloviti z navedbo garancije na poštanski pretinac 25, Zemun. 8645

Mehanikarji!

Zaradi opustitve podružnice prodam vse blago, dele za kolesa in šivalne stroje po zelo znižanih cenah. 8563

ENGL A. SIN, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.

NAZNANILO PRESELITVE

Cenjenemu občinstvu vljudno naznanjam, da sem se preselil s CEVLJARSKO DELAVNICO z Brega 2 na Krakovski nasip 10.

Nadejajoč se nadaljnje naklonjenosti cenjenih odjemalcev, se priporočam 8631

IVAN KASTANJŠEK,

LJUBLJANA, KRAKOVSKI NASIP 10.

Redka prilika!

Ne zamudite te ugodnosti. Ker nameravam zaradi bolezni opustiti trgovski lokal v Šelenburgovi ulici št. 6, prodam vso zalogo čevljev na drobno ali debelo izpod tovarniške cene. V zalogi imam vsakovrstne čevlje, od najfinejših do najnavadnejših. Nakupi naj si vsak za vso družino, kajti take ugodnosti ne bo več.

Z odprodajo pričnem dne 30. junija t. l.

Za obilni obisk se priporoča

„DOKO“ — I. ČARMAN

ŠELENBURGOVA ULICA 6. 8653

Popolnoma nov

inventar za trgovino prodam zelo poceni.

ENGL A. SIN, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.

Naznanilo otvoritve mizarske delavnice

Dovoljujem si slavno občinstvo obvestiti, da sem otvoril v Cegnarjevi ulici št. 4 splošno mizarsko delavnico ter se bom potrudil cenj. svoje naročnike vedno najbolje in najsolidnejše postreči.

Priporočam se za vsa v mojo stroko spadajoča dela.

Karol Parizek,

mizarski mojster. — Cegnarjeva ulica štev. 4. 8622

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočustvovanja, ki smo jih prejeli povodom prerane izgube našega nad vse ljubljenega soproga, očeta, brata, strica, zeta in svaka, gospoda

LUDVIKA WOHINZA

ter za poklonjene krasne vence in cvetje se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni čč. duhovščini stanovskim kolegom pokojnikovim, pevskemu društvu »Ljubljanski Zvon« in še posebej njegovemu pevovodji g. Zorku Prelovcu, gg. pevcem Matičarjem za v srce segajoče žalno petje, g. govorniku Luji Drenovcu za prelep poslovilni govor na grobu in končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega nam pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 27. julija 1931.

ŽALUJOČI OSTALI.

8636 **ZAHVALA**

Povodom težke izgube nepozabnega sina in brata, gospoda

RUDOLFA VALJAVCA

abs. str. del. šole

izrekamo vsem, ki so nam lajšali grenko bol v najtežjih dneh, najiskrenejšo zahvalo.

Posebno zahvalo dolgujemo: gg. zdravnikom, duhovščini in prijateljem za osebno pomoč. Nadalje tovarni Titan v Kamniku, uradništvu in uslužbencem tovarne Titan, pevskemu društvu »Solidarnost« v Kamniku, organizaciji O. P. E. S. T. v Ljubljani in vsem ostalim za številne vence in šopke ter častno spremstvo. Posebno pa pevcem, ki so ga s pesmijo spremljali na zadnji poti. ŽALUJOČI OSTALI.

8639

„Dürkopp“, „Torpedo“, „Waffenrad“

kolesa iz najboljšega materijala kupite najceneje vendar le pri

„Tehnik“ Josip Banjai,

LJUBLJANA, Miklošičeva cesta štev. 20

(palača Okrožnega urada)

Gramofoni in plošče v največji izbiri!

OBLAČILNICA

Vaše počitnice hočemo lepše narediti

... zato Vam tako postrežemo, da Vam bodo počitnice v naših poletnih oblekah, perilu in čevljih v prav posebno veselje. Mimo prvovrstnega blaga dolgoročno odplačevanje!

8633

„ILIRIJA“

NA OBROKE! LJUBLJANA MESTNI TRG 17/I

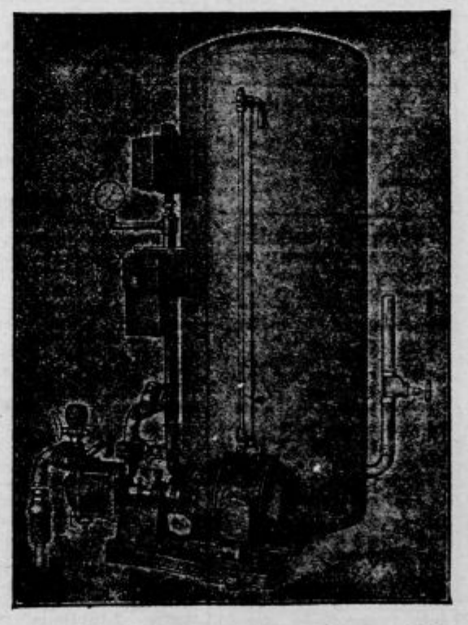

»REGINA«, najboljša avtomatična hišna vodna pumpa

RM 506.— od tovarne, brez kotla 306.—

Stroji

vseh vrst

za mizarje, kolarje meh. delavnice

* *motorji*

kompresorji

* *hišne vodne in lučne naprave*

hladilni aparati

*

ugodne cene, krediti, neposredna ponudba

Ing. A. Mlaker

Import tehničnih izdelkov

Ptuj - Maribor

Naslov: Ptuj, Vilava.

Dobro plačam

za imenovanje interesenta po sklenjenem kupu. 8610

Zahvala

Ob priliki težke izgube, ki nas je zadela s smrtjo naše predobre sestre

Štefanije Peklar

bivše gojenke zavoda »Vesna« v Mariboru

zahvaljujemo se vsem, ki so nam z izrazi svojega sožalja nudili utehe v težkih urah in ki so spremili pokojno na njeni zadnji poti.

Hvala vsem!

Sv. Jedert pri Laškem, dne 25. junija 1931.

PEKLAR MARIJA, posestnica, mati — PEKLAR JULIJA, PEKLAR JOSIPINA por. GOLOB, posestnica, sestri — GOLOB KAROL, nam. Trb. premog. družbe, svak — GOLOB DRAGO, dijak real. gimn., GOLOB OTMAR, učenec, GOLOB LEON, učenec, GOLOB DANICA, učenka, nečaki. 8612

Cene malim oglasom:

Ženitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.— Din. Pristojbina za šifro 5.— Din. Najmanjši znesek 10.— Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za šifro 3.— Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelek »Jutra«, je plačati še pristojbino 2.— Din. Pristojbine je vposlati obenem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842. — Telefon številka 2492, 3492

Mali oglasi

Za odgovor 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah „Jutra" v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Službo dobi

Sobarico
prvovrstno, z znanjem nemščine, za čas sezije sprejme takoj hotel - pension Starkl na Bledu. 27770-1

Ključavničarskega vajenca
z najmanj dvema razredoma meščanske ali srednje šole sprejme takoj ključavničarsko podjetje Josip Rebek, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 9. 30013-1

Poslovodinjo
kavcije zmožno, sprejmem za podružnico slaščičarne. Ponudbe na podruž. Jutra v Trbovljah pod značko »Slaščičarna«. 30024-1

Natakarico
z najmanj 10.000 Din kavcije, iščem za takojšen prevzem cele kavarne. — Prednost z znanjem nemškega jezika. Ponudbe s sliko na naslov: Rudolf Jevšenak, Café Jugoslavia, Heuzden, Lmbg Belgia. 27660-1

Trg. vajenca
s hrano in stanovanjem v hiši sprejmem v večjo trgovino mešanega blaga na Gorenjskem. Ponudbe pod »Pošten in delaven« na ogl. oddelek »Jutra«. 27672-1

Trg. vajenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejme v manufakturno trgovino Jos. Snoj v Ljubljani, Prešernova ulica 27683-1

Uradnik (ca)
mlajša moč, samostojen, vešč nemščine v govoru in pisavi ter knjigovodstva, dobi takoj stalno mesto. Pogoj en mesec prakse. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Stalna služba na Bledu«. 27730-1

Učenca
iz boljše hiše, s primerno šolsko izobrazbo sprejmem v veletrgovino na deželi. Stanovanje in hrana v hiši. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Priden učenec«. 27732-1

Učenca in učenko
samo z dobro šolsko naobrazbo, z oskrbo pri starših ali sorodnikih sprejme Trgovski dom Stermecki v Celju. 26995-1

Tajnika
za takojšen nastop išče trgovsko društvo. Sposobne moči s prima referencami naj pošljejo ponudbe z navedbo zahtev in prepisi spričeval pod značko »Tajnik« na ogl. oddelek Jutra 27733-1

Plačilno natakarico
s kavcijo, solidno in pošteno, z znanjem nemškega jezika sprejme Rudolf Jevšenek, Café Jugoslavie — Heuzden, Lmbg. Belgie. 30003-1

Učenko
sprejmem v Ljubljani. Imeti mora 3 razrede meščanske šole. Natančni, obširni dopisi naj se pošljejo na oglasni oddelek »Jutra« pod »Manufaktura«. 30118-1

Mlajši šofer
vesten in zanesljiv dobi takoj mesto. Ponudbe na tovarno čevljev I. Razberšek, Tržič. 27312-1

Spretno modistko
zmožno samostojnega dela
in vajenko
sprejme Ivanka Stegnar — modni salon v Ljubljani, Stritarjeva ul. 9. 27428-1

Servirka
izurjena in pridna, čedne zunanjosti, ki popolnoma obvlada nemščino, dobi službo. Ponudbi je priložiti sliko. Istotam sprejmem pomočnico za v kuhinjo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Bled«. 27625-1

Vezilio za zlato
in svilo takoj sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30106-1

Učenca
s primerno predizobrazbo sprejmemo takoj. Stroka sodobna. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30112-1

Prodajalko
zmožno tudi nemščine — sprejmem za letovisko sezono, v modni stroki. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30145-1

Poslovodjo
zmožnega slov. in nemške korespondence, išče trgovsko podjetje. — Prednost imajo kavcije zmožni. Ponudbe z referencami na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Dobra eksistenca«. 30186-1

2 vajenca
za torbarsko in kofersko obrt sprejmemo takoj. Stanovanje in hrana v hiši. Franc Zorn, Ljubljana-Šiška, Lepodvorska ul. 23 30202-1

Polirja
za visoke stavbe, zanesljivega in dobro izurjenega sprejme Ing. Franjo Dedek Ljubljana, Zibertova ulica 7. 30203-1

Kuharico
samostojno, za boljšo restavracijo v Ljubljani — iščem za takoj. Ostalo po dogovoru. Cenj. ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod značko »Samostojna«. 30209-1

Učenca
v trgovino z delikatesami in špecerijo sprejme takoj A. Terčon — »Pri puščavniku«, Kranj. 27731-1

Natakarico
srednjih let s kavcijo 4000 Din sprejmem za dobro idočo restavracijo. Naslov pove posredovalnica Mrak Sv. Petra c. 8. 30242-1

Gospodično
z znanjem slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, zmožno vseh pisarniških del, sprejmem na deželo. Prosilka mora biti mlajša moč, čedne zunanjosti, s finim in prijaznim nastopom. Natančno spisane ponudbe s priloženo sliko poslati oglasnemu oddelku »Jutra« pod šifro »Stalno mesto«. 30254-1

Služkinjo
katera je vajena gospodinjstva, iščem na posestvo. Nastop službe takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30361-1

Vajenca
sprejmem za brivsko in gledališko stroko. Ponudbe na salon Navinšek, Ljubljana. 30212-1

Učenca
s primerno šolsko izobrazbo sprejme takoj trgovina Feliks Hedžet, Veržej. Vsa oskrba v hiši. 30326-1

Pletiljo in učenko
sprejmem takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30331-1

Prodajalko
prvovrstno moč, s prakso in prikupljivim obnašanjem sprejmem v večjo trgovino z mešanim blagom. Ponudbe, po možnosti s sliko, sprejema oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »V mesto na deželi«. 30327-1

Pekov. pomočnika
skupnega, treznega, poštenega delavca, ki reflektira na stalno službo, sprejmem takoj. Ponudbe na podružnico »Jutra« Jesenice, pod »Priden«. 30303-1

Šivilje!
Krojaški mojster in trgovec vdovec v lepem letoviškem kraju na Gorenjskem, išče šiviljo za damski salon. Pogoji: Perfektno znanje v delu in krojenju, znanje nemščine, če mogoče, znanje glasovirja ali vsaj posluh, prikupljive zunanjosti in simpatičnega občevanja s strankami, neomadeževane preteklosti, stare od 25 do 40 let. — Vdove brez otrok niso izključene. Plača po dogovoru. Tajnost zajamčena. — Ponudbe s sliko je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Veseli značaj«. 30349-1

Dekle
pridno in pošteno, ki zna kuhati in sobe pospravljati, sprejmem. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Pošteno dekle«. 30140-1

Natakarico
pridno in pošteno, ki zna dobro računati in šivati, sprejmem takoj. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Natakarica z dežele ima prednost«. 30138-1

Postrežnico
ki stanuje sredi mesta — sprejmem. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Ljubljana«. 30117-1

Ključavničar. pomočnika in vajenca
brez oskrbe, v triletno učno dobo sprejme Grudnik, Dravlje pri Ljubljani. 30187-1

Vajenko
s hrano v hiši sprejme boljša šivilja v Ljubljani. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Vajenka«. 30207-1

Trg. učenca
poštenih staršev, močnega in zdravega sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dober računar«. 30151-1

Šivilje!
Krojaški mojster in trgovec (vdovec), v lepem letoviškem kraju na Gorenjskem, išče šiviljo za damski salon. Pogoji: perfektno znanje v delu in krojenju. Znanje nemščine, če mogoče znanje klavirja ali vsaj posluh. Prikupljive zunanjosti in simpatičnega občevanja s strankami. Neomadež. preteklosti. Starost 25—40 let. — Udove brez otrok niso izključene. Plača po dogovoru. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Veseli značaj«. Tajnost zajamčena. 30022-1

Delo lahko dobijo
takoj dobri zidarji za delo v tunelu, in kot pomočniki navadni delavci. — Tunel »Saranovo«, pošta Natalinci, postaja Markovac, Srbija. — Plača dobra. 27661-1

Vajenca
14—15 let starega, za krojaško obrt sprejme I. Smole, St. Vid nad Ljubljano. 27754-1

Pisarniško moč
mlajšo, izvežbano, s perfektnim znanjem nemščine, sprejmem. Oferte na Tekstilno tovarno za pliše F. Eifler, Dunajska cesta 75. 30341-1

Kuharico
pridno in veščo, za sezijo sprejme takoj gostilna in letovišče J. Cirman, Medno 33038-1

Kamnoseškega pomočnika
sprejme Franc Koban, Rače, Fram pri Mariboru. 30049-1

Vajenca
za pilarsko obrt iščem. — Hrana in stanovanje v hiši. Ivan Figar, pilarski mojster, Ljubljana, Vošnjakova ul. 6. 30339-1

Ličarja, obrezovalca
(Lakierer, Beschneider) sprejme v stalno službo tvrdka Brlić i Gaber, Samoborska 21, Zagreb. 30328-1

Mizar. vajenca
sprejme takoj D. Lončoš, Wolfova ulica 12. 30426-1

Učenca
za mešano trgovino v Ljubljani sprejmem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Hrana, stanovanje v hiši«. 30364-1

Pekov. pomočnika
mladega, ki bi raznašal tudi kruh, takoj sprejmem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30385-1

Učenko
sprejme takoj veletrgovina v oddelek za čevlje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30384-1

Brivskega vajenca
sprejmem takoj. Martulaš, Rožna dolina IX/5. 30380-1

Učenko
sprejme takoj šivilja Roškar, Trnovski pristan 14. 30377-1

2 kolarska vajenca
sprejme takoj Ivan Zanoškar, umetno kolarstvo, izdelovanje avtokaroserij — kočij in vozov, Gosposvetska cesta št. 16 — vhod v delavnico iz Bleiweisove c. 30407-1

Učenko
sprejme Fani Poljanec, strojno pletenje, Ljubljana, Topničarska ulica štev. 8. 30454-1

Mizar. vajenca
z oskrbo v hiši sprejmem. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 30450-1

Kroj. vajenca
pridnega in poštenega, takoj ali pozneje sprejme Mode de Paris za dame in gospode, Celovška cesta 43 30461-1

Mlajša moč
z perfektnim znanjem nemščine ter nemško-slovenske stenografije, čedno pisavo dobi nameščenje. Lahko tudi ambiciozna in pridna začetnica. Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »Nemščina 17«. 30398-1

Prvovrstno šiviljo
ki zna samostojno voditi vsa damska dela išče krojaški mojster kot družabnico. Ima lokal z vsem inventarjem na prometni točki. Javijo naj se one, ki resno reflektirajo na samostojnost. — Naslov v oglasnem odd. »Jutra«. 30460-1

Šoferja
samskega in treznega, z najmanj enoletno prakso samo pri tovornih avtomobilih (avtobusni izključeni) sprejmem takoj proti plači po dogovoru, s hrano in stanovanjem v hiši. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Šofer«. 30512-1

Natakarica
pridna in poštena, po možnosti z malo kavcijo, dobi službo v gostilni Roš v Hrastniku. 30504-1

Učenca
mladega, z nižjo srednješolsko izobrazbo, ki mora biti povsem pošten, zdrav in visoke postave, sprejmem v večjo manufakturno trgovino. Hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe naj stavijo le oni, ki imajo v resnici veselje do manufakturne trgovine, na podr. »Jutra« v Novem mestu pod »Manufakturist I«. 30507-1

Zdravo dekle
za vsa dela, ki zna malo kuhati, iščem. Nastop takoj. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 30548-1

Mizar. pomočnika
sprejme mizarstvo »Sava«, Kolodvorska 18. 30515-1

Čevljar. pomočnika
takoj sprejme Zarnik A., modno čevljarstvo, Gajeva št. 2. 30525-1

Vajenko in pomočnico
sprejme modni atelje Hity, Kongresni trg 13. 30544-1

Kuharica
kot druga moč, ki se razume na izdelavo močnatih jedi, dobi stalno službo v večji kuhinji. Istotam sprejmem deklo za splošna dela in serviranje. — Vprašati: Javna kuhinja, Delavska zbornica. 30543-1

2 klavca perutnine
iščemo za takoj za Srbijo. Le pridne in trezne moči naj se javijo na naslov: Fr. Klešič, Ptuj. 30557-1

Službe išče

Trgovski pomočnik
pošten in agilen, s štiriletno pomočniško prakso — vešč knjigovodstva, želi mesta. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »919«. 27657-2

Kateri ključavničarski mojster
bi vzel zdravega in močnega fanta v učenje. Pogoje je poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Veselje do dela«. 30156-2

Ako potrebujete
delavnih moči, katere bi zaposlili med počitnicami, bodisi za poučevanje, za risanje, za pisarniška dela ali za katerokoli duševno pa tudi fizično delo — se obrnite na Akademski urad dela v Ljubljani, univerza, ki Vam takoj preskrbi zanesljivo, kvalificirano moč. 26316-2

Učiteljica
sprejme čez počitnice mesto vzgojiteljice pri boljši družini. Plača postranska; hrana in stanovanje pogoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30243-2

Uradnica
z večletno prakso, vešča slov., nemške, italijanske in deloma hrvatske korespondence, išče mesto. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Uradnica«. 30273-2

Prodajalka
bivša poslovodinja mešane trgovine, prvovrstna moč, želi nameščenje v večji špeceriji ali delikatesi. Nastop lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sem zmožna«. 30071-2

200 Din nagrade
dobi, kdor mi preskrbi mesto prodajalke v manufakturni ali specerijski trgovini v Ljubljani. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30317-2

Slaščičar
samostojen delavec, bi rad premenil službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30320-2

Deklica
stara 18 let, z ljudskošolsko izobrazbo, želi vstopiti kot učenka v trgovino z mešanim blagom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30302-2

Kroj. pomočnik
izvežban v boljšem delu in konfekciji, išče dela. Je tudi prikrojevanja zmožen. Ponudbe pod »Notranje« na oglasni oddelek »Jutra«. 30308-2

Strojnik
izučen strojni ključavničar z daljšo prakso, želi premeniti službo. Cenjene ponudbe poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Strojnik«. 30234-2

Kapelnik
išče mesta. Prevzame samo mestne godbe. Dobra moč. Nastopi s 1. avgustom. Naslov: Rudi Kaiser, kapelnik, Šenčur pri Kranju. 30235-2

Trgovski pomočnik
s šoferskim izpitom, išče službo. Nastopi lahko takoj. Cenj. ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Marljiv«. 30136-2

Uradnica
zmožna vseh pisarniških del in srbohrvaščine, želi premeniti službo s 1. avgustom. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »420« 30090-2

Prodajalka
zmožna samostojnega vodstva in nekaj kavcije, želi takoj ali pozneje premeniti službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30072-2

Žagovodja
vešč nakupa v gozdu ter oddaje okroglega in rezanega blaga, že 10 let zaposlen v tej stroki, vojaščine prost, samski, želi službo. Gre tudi za gozdnega ali lovskega čuvaja, ker je vešč lovstva. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Vesten in trezen«. 30158-2

Mlad trg. pomočnik
mešane stroke, išče službo v večjem kraju. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30157-2

Prodajalka
začetnica v trgovini meš. blaga, išče službo na deželi — najraje na bivšem Štajerskem. Vajena je tudi kuhanja in vseh hišnih del. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena prodajalka«. 30185-2

Službo oskrbnika
skladiščnika, čuvaja, lovca ali kaj primernega išče samski gospod z večletnimi dobrimi spričevali in večjo kavcijo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27607-2

Vrtnar
izučen, agilen, z večletnimi izpričevali, želi stalne namestitve. Prevzame tudi začasna vrtnarska dela. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vrtnar«. 30347-2

Računski podoficir
doslužen, 30 let star, vešč v govoru in pisavi slovenskega, srbohrv. in nemškega jezika, verziran v pisarniških poslih, delaven in vesten, išče stalno nameščenje pri kakšnem podjetju. — Cenjene ponudbe prosim na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Streng verlässlich«. 20723-2

Slaščičar. pomočnik
z najboljšimi spričevali, išče stalno službo. Ponudbe pod »Dober pomočnik« na oglasni oddelek »Jutra«. 30335-2

Žagar
oženjen, brez otrok, išče službo za polnojarmenik ali venecijanko. Vajen je rezanja trdega in mehkega lesa ter zmožen vseh popravil. Nastopi lahko takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30298-2

Mesto sobarice
ali kot dekle za vse išče dekle pri majhni rodbini v Ljubljani. Anica Preskar, Pavlovas, Pišeče, Brežice. 30318-2

100 Din nagrade
dam tistemu, ki mi preskrbi službo kuharice na orožniški stanici, ali za gospodinjo, oziroma privatne šivilje. Imam 7 let starega otroka. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 30410 2

Mlad šofer
trezen in previden vozač z dobrimi spričevali, išče službo. Opravljal bi med prostim časom tudi druga dela. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30367-2

Mesarski pomočnik
s šoferskim izpitom in dobrimi spričevali, želi primerno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Abstinent«. 30153-2

Dober cirkularist
s trinajstletno prakso, išče kjerkoli zaposlenje. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30490-2

Mlad šofer
trezen, dober vozač in vešč popravil, išče službo. Ponudbe na naslov: Ljubo Juvan, Zagorje ob Savi. 30470-2

Deklica
stara 16 let, z 8 razr. osn. šole, vešča nekaj nemščine, bi se šla rada učit v trgovino mešan. blaga, ali delikatesno — najraje kjer bi imela vso oskrbo. Ponudbe prosi na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Zdrava in poštena«. 30502-2

Mlad ključavničar. pomočnik
in vodovodni instalater, vajen vseh v stroko spadajočih del, išče službo. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra« 30508-2

Strojnik
obratovodja, absolvent strojne delovodske šole in višjega strojnega tečaja, vešč vseh strojnih montaž parnih in električnih, strugar in orodničar, išče službo. Cenj. ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod šifro »Oženjen«. 30487-2

Kuharica
perfektna, hotelska, želi službo v manjšem hotelu. Nastopi takoj. Naslov v oglas. oddel. »Jutra«. 30559-2

Šofer-skladiščnik
kavcije zmožen, išče službo v Ljubljani, event. tudi na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »30.000 Din«. 30531-2

Dijak
šestošolec, išče kakršnokoli zaposlitev čez počitnice. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Sposoben za vsako delo«. 30542-2

Zakonski par
mlad, brez otrok, išče v Celju službo oskrbnika ali hišnika. Naslov pove podružnica »Jutra« v Celju. 30571-2

Računski podoficir
dosluženi, 30-letni, vešč v govoru in pisavi slovenskega, srbohrvatskega in nemškega jezika, verziran v pisarniških poslih, delaven in vesten, išče stalno nameščenje pri kakšnem podjetju. Cenj. ponudbe naprošene na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Streng verlässlich«. 20723-2

Bivši trgovec
mesarskega blaga, ki zna perfektno slovensko, hrvatsko in italijansko ter prilično nemško; izvršil je meščansko in trgovsko šolo, sprejme mesto uradnika, skladiščnika ali trg. pomočnika. — Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod »1904«. 30526-2

Zaslužek

Lokal. zastopnika
za Ljubljano išče domača tovarna. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Priden«. 30014-3

Zastopnike
za vse kraje Slovenije išče večja zavarovalnica v Ljubljani. Visoka provizija. izvežbanim tudi mesečna plača. Ponudbe pod »Zavarovalnica« na oglas. oddelek »Jutra«. 27707-3

Prodajalce
agente, potnike, prodajalke sprejmem. Vsakodnevni zaslužek 100 Din. Alabastrit, Komenskega ulica štev. 17. 210-3

Zabava
dobra in poceni. Šlager. Izposojevalnica gramofonskih plošč in gramofonov. Ljubljana, Vegova ulica 2. — Odškodnina malenkostna. 215-3

150 do 300 dinarjev dnevno
zaslužijo oni, ki imajo mnogo poznanstva! Za odgovor znamko! — Kosmos, Ljubljana, poštni predal 307 25620-3

Prevažanje in žaganje drv
V. F. Pečar, Kodeljevo, Zadružna 17, Ljubljana. 30227-3

Zastopnikom
zastopnicam nudimo pri dobrem poslovanju mesečno stalno plačo in provizijo. Ponudbe na: Nemački - Radium d. d. Berlin, glavno zastopništvo Zemun, pošt. pret. 11. 30293-3

Provizij. zastopnika
za zastopstvo in samoprodajo prvovrstnih predmetov za zapadno Jugoslavijo sprejmemo. Služba stalna. Samo izurjeni in popolnoma zanesljivi gospodje naj pišejo na trgovsko agenturo (Handelsagentur) Celovec (Klagenfurt), St. Martin 10, Koroško, Avstrija. 30148-3

Komerciel. potnike
za Slovenijo, Hrvaško in Dalmacijo, za prodajo ca 80 nepogrešljivih gospodinjskih in hišnih predmetov proti fiksumu in proviziji iščem. Damo blago tudi v komisijo in na obroke. Trgovska hiša Joah. Schapira, Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. 30018-3

Entlanje
po 1 Din od metra Vodmatska ulica 1/I — levo. 20501-3

Visoko provizijo
plačam zastopnikom po vseh krajih banovine. Primerno za gospode in dame. Pošljite 5 Din v znamkah na oglas. odd. »Jutra« pod šifro »Visoka provizija«. 30476-3

Za 250 Din
izročim takoj prodajo kefedarjev, jaslic in okraskov za krste. Zaslužite pri prodaji na debelo 20—30 %! Takoj se odločite, jutri se pa takoj zglasite pri meni. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30547-3

Trgovski potniki

Komerciel. potnike
za Slovenijo, Hrvaško in Dalmacijo, za prodajo ca 80 nepogrešljivih gospodinjskih in hišnih predmetov, proti fiksumu in proviziji iščem. Blago damo tudi v komisijo in na obroke. — Trgovska hiša Joah. Schapira, Miklošičeva cesta 14. 30018-5

Fiksum in provizijo
nudimo potnikom za obisk privatnih strank za Ljubljano in okolico ter vso Dravsko banovino. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fiksum in provizija«. 27662-5

Potnikom nudimo 7500 Din dohodkov
mesečno za samostojno lahko delo. Ponudbi priložiti znamko Din 2.— za odgovor. Rembrand, Zagreb, Petrova 83. 30306-5

Potnika
zastopnika, v stroki zmožnega, že vpeljanega sprejme stara žganjekuharija, tvornica likerjev, kuhanje malinovca itd. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Žganje, malinovec«. 30457-5

Milijonski predmet
rabljen dnevno od ravnotoliko ljudi, pride v prodajo potom dobro oblečenih potnikov proti potnim dietam, fiksumu in proviziji. — Ni potreben nikak denar. Vzorčna kolekcija - bagatela. Dopise na oglas. odd. »Jutra« pod šifro »Največja moderna pridobitev«. 30394-5

Akviziterje
v vseh mestih dravske in drugih banovin za prodajo pravkar izdanega strokovnega adresarja mesta Ljubljane in okolice in industrije Dravske banovine. sprejmem proti dobri proviziji. Reklama »Saturn«, Ljubljana, Gosposvetska cesta 5. 30497-5

Pouk

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo - Auto) telefon 2236. Prva oblast. koncesijonirana Prospekt 15 zastonj — pišite ponj! 251

Starši jecljajočo deco
pustite med počitnicami za mal denar poučevati v pravilnem govorjenju. Prijave vsak dan od 13. do 15. ure Pavla Kovač, Miklošičeva cesta 22/III. 30440-4

Oblastveno koncesijonirana
šoferska šola I. Gaberščik
bivši komisar za šoferske izpite. Ljubljana, Dunajska cesta 31. Prihodnji redni tečaj prične 1. julija. 27640-4

Za ponavljalne izpite
iz lat., srbohrv. in nem. pripravlja profesor učence, tudi v skupinah. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30370-4

Šoferska šola Gojko Pipenbacher
Ljubljana, Gosposvetska 12. — Zahtevajte informacije. 25075-4

Motor s prikolico
znamke B. M. W. 750 ccm Sport, v najboljšem stanju po ugodni ceni prodam. — Poizve se v Sokolskem domu Gaberje-Celje. 30278-10

Francoščino
poučujem. Grem tudi na dom in izprehode. Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Izprašana v Parizu«. 27678-4

Nemščino
poučuje akademik. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30435-4

Za ponavljalne izpite
pripravlja Ante Novak, stud. phil. (pedagog), Krakovski nasip štev. 26/I. — Tel. 2509. 30434-4

Instrukcijo
1 mesec pred ponavljalnim izpitom išče učiteljiščnica zadnjega letnika. Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Matematika«. 30443-4

Instrukcije
proti počitniškemu oddihu bi dajal absolvent VI. realke, ki je že z uspehom pripravljal za izpite. Perfektno je vešč nemščine. — Valentin Kovač, Miklošičeva cesta 22-III. 30439-4

Osmošolec
bi pripravljal za ponavljalne izpite iz latinščine, francoščine ter iz vseh predmetov nižje šole. Gre tudi na deželo. Za vsako ceno. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Uspeh«. 30493-4

Prodam

Premog, drva, koks
prodaja Vinko Podobnik. Tržaška cesta 16. Tel. 33-13

Puhasto perje
čisto, čohano, kg po 48 Din druga vrsta po Din 38 kg. čisto, čohano, kg po 48 Din in čisti puh kg po 250 Din razpošilja po poštnem povzetju L. Brozović, Zagreb, Ilica 82.

Premog in drva
prodaja Jezeršek, Vodmat 200

Volno za modroce
zelo poceni prodaja Šega, Cankarjevo nabrežje 5/I. 27163-6

Tovarniško podjetje
za izdelovanje dobro idočega galanterijskega predmeta, dobro vpeljano, se radi prezaposelnosti lastnika ugodno proda. Potreben kapital ca. 75.000 Din. Resne ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Za eksistenco«. 27260-6

Za krojače konfekcije
Partije sukna po Din 40.—, partijo Kamgarnov po Din 80.— in partijo gumbov prodam. Železnikar, Marijin trg. 27269-6

Obleka
stara dobro ohranjena in
posoda
ugodno naprodaj v Rožni dolini, cesta VIII štev. 15 I. nadstr. 30093-6

Jedilnica
spalnica z eno posteljo, postelja za služkinjo, otroški voziček in drugo naprodaj na Pogačarjevem trgu 3/III desno. Na ogled tudi v nedeljo in na praznik. 30107-6

Strešno opeko
za manjšo hišo prodamo v Prečni ulici 4. 27642-6

Vrtne zaklop. stole
prodaja pisarna Tribuč na Glincah, telefon št. 2605. 34645-6

4 oleandri
veliki in lepi naprodaj v Sp. Šiški, Gasilska c. 3. 30191-6

Nad 50 zabojev
raznih velikosti, od čaja proda Knez, Tea Import. Aškerčeva 3. 30076-6

Gorenjski nageljni
lepo viseči, rdeče barve, naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30321-6

Konj z opremo
in voz zapravljivček ugodno prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 30030-6

Malinovec
in 12 vrst sokov nudi stalnim strankam z 10% popustom vsako množino Brezalkoholna produkcija v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 3. 218-6

Foto-aparat
Smaider Xenar, skoro nov, 6½×9 f. 4.5., dvojni izteg s samosprožilcem prodam. Pritikline: Bevi-svetlomer, štiri kasete, rumenica, torba in stojalo. Naslov pove podružnica »Jutra« v Celju. 30276-6

Čevljar. začetniki
Pozor! Prodam poceni deloma novo zelo dobro ohranjeno celotno opravo čevljarske delavnice v Ljubljani. Kottar, Dunajska cesta 9/II. 30223-6

Otroški voziček
na peresih, malo rabljen, ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 30077-6

Par konj
dobrih, tovornih, eventuelno z vozom in opremo naprodaj. Pojasnila v stavbni pisarni Peklar, Maribor, Tomšičeva 28. 30189-6

Stelaže
nove, za specerijske trgovino, kompletno, ugodno prodam. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »Stelaže«. 30334-6

Mlinarji, pozor!
Prodam novo, kompletno mlinsko garnituro za 3 pare mlinskih kamnov, kompletno z ogrodjem in kamni Leskovšek Anton, Sv. Jurij ob južni železnici. 30279-6

Radi odpotovanja
se vrši v sredo 1. jul. prostovoljna razprodaja pohištva, moške obleke, perila, mal radio aparat, pisalni stroj, violina in drugih premičnin. Dolenjska cesta 18, I. nadstr. desno. 30350-6

Bučno olje
pristno, liter Din 14.—, dobite vedno pri Resmanu, Florjanska 22. 30362-6

Otroški voziček
na peresih, dobro ohranjen, prodam. Vožarski pot 4. 30374-6

Otroški voziček
dobro ohranjen poceni naprodaj. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 30448-6

Cvetoči oleandri
naprodaj v Mostah — Zaloška cesta 10. 30442-6

Samo z nekaj denarja kupite veliko
pri nas. Radi velike krize pridejo v prodajo usnjene rokavice, svilene nogavice, kravate, namizni prti, jedilni pribori, torbice, namizni pribori po strmeče nizkih cenah. — Prost vpogled. - Damo blago, preko 40 predmetov, tudi v komisijo. Ioach. Schapira, Miklošičeva c. št. 14. 30393-6

Tiskarna
praktično opremljena, v manjšem ličnem mestu Slovenije, s sedežem sreskega načelništva, je pod ugodnimi pogoji naprodaj. Tiskarna obratuje že nad 30 let in ima svojo staro klijentelo. Resni reflektantje naj se javijo pod šifro »Tiskarna« na ogl. odd. »Jutra«. 30444-6

2 visoki omari
iz črešnjevega lesa, popolnoma novi, po nizki ceni in
pisal. stroj »Ideal«
prodam. Vse se lahko vsak čas ogleda na Poljanski c. št. 50. 30473-6

Sladkor grude
(štoke) za vkuhavanje) prodaja trgovina Weber v Prečni ulici. 30480-6

Prodam
po zelo ugodnih cenah: crk. 1500 kom. lesenih škafov in čebric z žel. obroči, crk. 5000 kg lepih ježic, crk. 3000 kg babušk (šišk) za uporabljanje kemičnih črnil, 1 kom. kopirna stiskalnica, močna, crk. 12 parov dvokrilnih vrat za stanovanjske sobe z oboji in ključavnicami vred, velikost 223 × 63 cm ter 226×77 cm, notranje odprtine. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 30505-6

Par tovornih konj
dobrih, event. z vozom in opremo naprodaj. Pojasnila daje stavbna pisarna Peklar, Krčevina štev. 152. 26988-6

Otroški voziček
širokoperesni, poniklian in opremljeno košaro, vse skoraj novo, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30538-6

Železna blagajna
velika Polzer št. 4 in pisalni stroj Adler naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30552-6

Lep divan
ki je obenem spalnik z žimnico in plišastim pregrinjalom, slike v okvirjih, stoli, klopi, omare, vodovodne školjke, šolska tabla, malo lutkov. gledališče, svetilke in razen električen materijal, munga (Wäscherolle) pripravna za hotele, večje zavode ali gospodinjstva, okna in vrata ter razne pisarniške in gospodinjske potrebščine — prodam na Dunajski c. št. 31-II., desno. 30535-6

Kmetje, pozor!
Velika nova mlatilnica Hofer Schrantz, boben 27 col, z dvojnim snažilom poceni naprodaj. Farič, Pobrežje pri Mariboru. 30555-6

Mlatilnico
žensko kolo, koleselj in kontrabas prodam. Vse je v dobrem stanju. — Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30519-6

Precizijsko tehtnico
fin predvojni materijal, se proda. Poizve se pri Lovro Rozmanu, Pred Prulami št. 5. 30536-6

Knjige

Valvazorja
prve tri knjige originalne nürnberške izdaje kupimo, eventuelno tudi posamezne knjige. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Valvazor«. 27184-8

Kupim

Železne cevi
rabljene, s 70 mm svetlobe v dolžini 50—60 m kupim proti takojšnjemu plačilu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26891-7

Gig
dobro ohranjen, kupim. Pismene ponudbe pod šifro »Gig« na oglasni oddelek »Jutra«. 30092-7

Dve tehtnici
decimalko in rimsko kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Tehtnica«. 30353-7

Skobelnik
(Hobelbank) dobro ohranjen in manjši primež (Schraubstock) kupi Sportna delavnica Kolb, Višmarje - St. Vid. 30065-7

Rabljenih zabojev
različne velikosti večjo množino kupimo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30201-7

Starega svinca
večjo količino kupim. Ponudbe pod »Takojšnje plačilo« na oglasni oddelek »Jutra«. 27691-7

Prazne steklenice
šampanjske, v vsaki količini kupuje po najvišji dnevni ceni točilnica na Dunajski cesti štev. 37 — blizu lekarne. 33042-7

Mizarji!
Iščemo ugodno ponudbo za 10 komadov premičnih oken, z dvakratnim osteklenjem ali dvokrilna, v velikosti 1.60×2.65 m v hrastovi izdelavi s točno risbo ali sliko. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prozori«. 30304-7

Sode
samo v najboljšem stanju, 500—1400 litr. kupi Tončič, Celje, Glavni trg štev. 1. 30290-23

Fotoaparat
kupim. Ponudbe z opisom na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Fotoaparat«. 30458-7

Gumijasto cev
za škropljenje vrtov kupi Kornič, Ljubljana, Prečna ulica 8. 30481-7

Voz zapravljivček
dobro ohranjen, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Zapravljivček« 30545-7

Pohištvo

Novo opravo
iz mehkega lesa, na hrastovo pleskano, za 3200 Din prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 27745-12

Več spalnic
iz trdega in mehkega lesa ter kuhinjskih oprav prodaja po globoko znižanih cenah Vidmar, Zgornja Šiška. 30373-12

Pohištvo
spalnice iz bukovega, hrastovega in mehkega lesa ter kuhinje po nizki ceni prodaja Josip Kurnik, mizar, Zg. Šiška pod hribom. 30369-12

Spalnica
iz trdega lesa ceno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30387-12

Pohištvo

Lepe spalnice	2700 Din
kuh. oprave	1100 Din
kuh. gredence	580 Din
Omare	520 Din
Postelje	250 Din

Vse drugo pohištvo se dobi samo po tej ceni pri mizarstvu »Sava«, Kolodvorska ul. 18. 30516-12

Motorna vozila

Motorno kolo
dobro ohranjeno, z elektr. razsvetljavo po nizki ceni proda Frane Valjavec, mlinar, Križe pri Tržiču. 27655-10

Avtobusi
Izvrstno ohranjen mašinelno brezhiben AFN Fiat omnibus z dobrimi obroči, 17-sedežen in 3 TSO Fiat omnibus 27sedežen, iz prve roke poceni prodam. Olajševalni plačilni pogoji. — Pojasnila daje Autounternehmung R. Kaposi, Klagenfurt, Kumpfgasse 2, ali Saurerwerke A. G., Wien IX. Hahngasse 13. 26920-10

Motorno kolo
»Indian Scout«, v dobrem stanju poceni naprodaj na Poljanski cesti štev. 56. 26741-10

Avto Peugeot
10/24 HP, z električno razsvetljavo, elektr. pogonom in 2 rezervnimi kolesi — vse v najboljšem stanju prodam ali zamenjam za motorno kolo s prikolico. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« ali pismene ponudbe pod značko »Zamenjam«. 27534-10

Limuzino »Ford«
novejši model 1930, petsedežen, izvrstno ohranjen po ugodni ceni proda Lovro Rogelj, Vrhnika. 27560-10

Chevrolet
poltovorni, zaprt, dobro ohranjen, pripraven za peka, mesarja, ali kot omnibus za 10 oseb, radi nabave večjega proda tovarna keksov v Kranju. 30126-10

Motorno kolo
250 ccm, proti garanciji ugodno proda fotograf Hudnik, Celovška cesta 43. 30260-10

Austro-Fiat
poltovorni, 5 novih pnevmatik, ter »Itala« petsedežen, generalno popravljen, radi opustitve obrti ceno naprodaj. Naslov v oglas. oddelku »Jutra« pod šifro »Dobri vozovi«. 30063-10

Motor B. M. W.
s prikolico, 500 cm³, O. H. V., 16 HP, z električno lučjo itd., v najboljšem stanju ugodno prodam. Naslov pri podružnici Jutra v Celju. 30047-10

Avto
štirisedežen, znamke »Peugeot«, dobro ohranjen, s 4 cilindri, naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30392-10

Motorno kolo
dobro ohranjeno, 350 cm³, znamke »Titom«, proda August Pečnik, Stožice 47 — pošta Ježica pri Ljubljani. 30418-10

Motor na bencin
4 konjskih sil, 2 leti rabljen, zaradi nabave močnejšega poceni proda Ivan Šetinc, Sv. Lenart štev. 56, Brežice. 30365-10

»Harley«
750 cm³, tipe 30. L., po zelo nizki ceni prodam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30406-10

»Indian«
680 cm³ s prikolico za Din 8500, »Walter« 200 cm³, skoro nov za 6500 Din in »Renault« 36 HP, poltovorni za 25.000 proda Lampret in drug, Ljubljana — Selenburgova ulica štev. 4. 30416-10

Motorno kolo
dobro ohranjeno poceni proda Sebenik, Knezova ul. št. 28, Ljubljana. 30455-10

Prehrana

V Kranju
išče družba »šestih« dobro domačo hrano. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Abo«. 30491-14

Kolesa

Žensko kolo
dobro ohranjeno, prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30307-12

Kolo
»Legnano« prodam. Nizka cena. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30296-11

Moško kolo
že rabljeno, kupim. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30366-11

Kolesa
prodajam na odplačilo! — Tovarna koles, Ljubljana, poštni predal 307. 229-11

Novo žensko kolo
prodam ali zamenjam za gramofon. — Leo Sket, Stojnci - Ptuj. 30152-11

Damsko kolo
dobro ohranjeno ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra«. 30492-11

Oblačila

Bele hlače
pralne — za srednjevelike postavo, skoraj nove poceni prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 30418-13

Les

Lesno skladišče
z vsakovrstnim mehkim in trdim rezanim ter tesanim lesom in kurivom, vse gorenjske rasti, je otvorila v Zgornji Šiški, Aleševčeva št. 17, pred mitnico, lesna industrija Elektrožaga F. Tome, Medvode. 30004-15

Drva
samo cepanice, brez okroglic, ponudite na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Drva«. 27686-15

Bukova drva Ia
in II. razredna stara in nova kupim vsako količino. Na ponudbe brez cene se ne oziram. Skladišče drva Ivica Praznik, Zagreb, Draškovićeva 54, telefon 82-04. 30329-15

Bukova drva
suha, kupim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plačam naprej«.

Za: DOM OBRT in INDUSTRIJO

Dürkopp šivalni stroji

15 letno jamstvo

ZALOGA: LUDV. BARAGA Ljubljana ŠELENBURGOVA UL. 6 TELEFON 29—80

Bukovih drv
suhih, cepanih, 1 ali 20 vagonov prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 30133-15

Leskove palice
za izdelavo smučarskih palic, ponudite Sportni delavnici Kolb, Vižmarje — Št. Vid. 30086-15

Suh hrastov les
10 m³ debeline 30, 45 in 55 mm prodam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 30205-15

Podnice
rabljene, 7 cm debele, z legami poceni prodam. — Fale Maks, Zg. Šiška 174. 30066-15

Kapital

50.000 Din
proti vknjižbi na drugo mesto iščem proti primerno visokim obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Takoj 16«. 30102-16

Družabnika
z najmanj 200.000 Din kapitala išče za pristop starorenomirana tvrdka. Ponudbe pod »Guter Verdienst« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 30050-16

Brivski salon in česalnico za dame
prvovrstna obrt, obstoječa že 30 let, sprejme družabnika z nekaj gotovine. Obrt se lahko takoj prevzame. 30305-16

12.000 Din posojila
rabim za 6 mesecev proti zanesljivemu jamstvu. Obresti plačam po dogovoru. Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod »Plačam točno«. 30475-16

S 40.000 Din
pristopim kot družabnik k res dobremu podjetju. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sofer skladiščnik«. 30532-16

Tihega družabnika
s kapitalom do 50.000.- Din za rentabilno mesarsko podjetje v centru mesta iščem. Krasni lokali. Noben riziko! Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod šifro »Sodelovanje«. 30566-16

Kam pa kam?

Danes vsi na Vevče
v tovarniško restavracijo. Tam je velika vrtna veselica in ples. Za slučaj slabega vremena veselica v salonu. 30238-18

Restavracija Savski Tivoli
(čez Črnuški most na levo) ima vsako nedeljo sveže ribe po zmernih cenah. — Priporoča se Fanči Pustova 30396-18

Vinotoč čez ulico
Vino in jabolčnik lastnega pridelka iz Bučkih goric, se toči od 5 litrov naprej po 5, 9 in 11 Din na »Livadi«, Celje-Gaberje. 30568-18

V najem

V trgu Domžale
oddam takoj trgovino z mešanim blagom in trafiko radi bolezni v najem. — Promet dober. Polzve se v Domžalah št. 105. 27638-17

Pekarno
dobro idočo, z velikim okolišem, s stanovanjem vred odda v najem Nemec Janez, Murska Sobota — Prekmurje. 30127-17

Trgovino in gostilno
oddam v najem. Trgovina je z mešanim blagom, gostilna pa ima ca 50 hl vina in 5 hl žganja letnega prometa. — Resne ponudbe z navedbo najemnine na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Notranjsko 10«. 30225-17

Kolarsko delavnico
v prometni ulici zraven kovača odda v najem Glazer, Černomelj. 30062-17

Mesarijo
s klavnico, ledenico, lepo kuhinjo in stanovanje dam v najem v prometnem industrijskem kraju s 1. septembrom. Zraven se nahaja dobro idoča gostilna, katero oddam tudi v kratkem času v najem. Kavcije zmožni reflektanti se naj zglasijo pri lastniku: Franjo Lečnik, Guštanj. 30312-17

Pekarno v Mariboru
dobro idočo vzamem v najem takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Pekarna 26« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 30283-17

Gostilno
dobro idočo, vzamem v najem ali na račun. Posedujem neomejeno osebno pravico. Pristopila bi tudi kot družabnica s 40.000 Din gotovine. Cnj. ponudbe prosim pod »Eksistenca« na oglasni oddelek »Jutra«. 30388-17

Trgovino
mešanega blaga, z zalogo in stanovanjem oddam v najem takoj ali pozneje Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30399-17

Dva lokala
v industrijskem kraju Gorenjske, pripravna za ključavničarsko in kleparsko obrt, radi starosti ugodno oddam v najem Lepa lega in dobro vpeljano. Naslov v oglas. odd. »Jutra«. 30471-17

Gostilniški lokal
z inventarjem, v prometnem kraju Gorenjske oddam ugodno v najem Dalmatincu, ki bi imel tudi kuhinjo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30472-17

Gostilno ali vinotoč
v Ljubljani vzamem v najem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Dobro plačilo«. 30528-17

Trgovino
mešanega blaga, s stanovanjem, na zelo prometni točki nasproti velike tovarne Westen oddam takoj v najem. — Pojasnila daje trgovec in gostilničar Josip Lebič v Celju, Sp. Hudinja št. 28. 30567-17

Osebno pravico
neomejeno, oddam za nekaj let. Dopise pod šifro »Samska« na oglas. oddelek »Jutra«. 30562-17

Lokali

Sobo za pisarno
s souporabo telefona, v strogem centru oddam. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30109-19

Brivnico in damski salon
dobro idoč, na zelo prometnem kraju v Ljubljani radi bolezni prodam. Pismene ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Brivnica«. 27688-19

Veletrgovina
išče lokale v centru mesta Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Centrum«. 30108-19

Trgovino
z mešanim blagom in stanovanje oddam za malenkostno najemnino. Primerno zlasti za samca ali starejšo prodajalko, ki se želi osamosvojiti. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Notranjsko«. 30224-19

Klet
prostorna, suha, za sadje ali vino takoj oddam. Sv. Petra nasip 41. 30314-19

Natakarica
zmožna 5000 Din kavcije in z osebno pravico dobi gostilno na račun. Vprašati osebno v podružnici »Jutra«, Jesenice. 30299-19

Lokal
se odda, pripraven za vsako mirno obrt, poceni v Laškem, Slomškov trg 79. 30323-19

Parfumerija
v Zagrebu, dalj časa obstoječa, dobro uvedena, najprometnejše mesto, uvedene lastne specijalitete, pripravna za ambicijoznega trgovca ali farmacevta, ugodno naprodaj. Potrebno 150 do 200.000 Din. — Reflektanti naj pišejo na: Zagreb VI, pretinac 88 pod šifro »Velika bodočnost«. 30147-19

Restavracija
v Beogradu s krasnim senčnatim vrtom na jako lepi prometni točki z lepim restavracijskim in vrtnim inventarjem, vinsko posodo itd. vsled prezaposlenosti drugega podjetja ugodno prodam. Potreben kapital 90.000 Din. Najemnina nizka, pogoji jako ugodni, eksistenca sigurna. Prodam s 1. avgustom ev. tudi kasneje. Le resne ponudbe poslati na naslov: Podrum Slovenija, Poinkareova ul. 46, Beograd. 30294-19

Gostilna v Mariboru
z mesarijo in trafiko, dobroidoča, takoj na prodaj. Ponudbe pod »Takoj« na družn. »Jutra«, Maribor. 30282-19

Gostilno
veliko, s 3 sobami, lokalom in stekleno verando prodam. Zraven 2 vrta za goste, velik inventar, velika klet, hlev, šupa, dvorišče za vozove, dvosobno stanovanje, velika kuhinja. Prodam radi odhoda iz Zagreba za 130.000 Din. Gostilna Savski mlin, preko savskega mosta, Franc Cvek. 30267-19

Trgovino na račun
z mešanim blagom, v zelo prometnem kraju na Dolenjskem, v neposredni bližini kolodvora oddam. — Prednost ima oženjen par brez otrok. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Potrebna kavcija 15.000 Din«. 30423-19

Klobasičarno
dobro idočo, s stroji na električni pogon, poceni proda Franjo Kublič, Varaždin. 30319-19

Mesnica
v predmestju Maribora naprodaj pod zelo ugodnimi plačilnimi pogoji. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30264-19

Trg. lokal v Kamniku
oddam s 1. avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Trgovski lokal v Kamniku«. 30422-19

Vinotoč
radi odpotovanja po nizki ceni prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Nizka cena«. 30059-19

Špecerij. trgovino
dobro idočo na Gorenjskem ali v Ljubljani prevzamem Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »150.000«. 30097-19

Skladišče in dve pisarni
oddamo na Miklošičevi cesti. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30037-19

Vinotoč
radi odpotovanja po nizki ceni takoj naprodaj. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nizka cena«. 30059-19

Menzo
v centru mesta, že nad 20 let obstoječo, obrt z inventarjem in stalnimi abonenti, s stanovanjem kot stoji, ugodno prodam za 35.000 Din. Prodaja »Kolumbus«, Krvavi most br. 2, Zagreb. 30300-19

Gostilne, bifeje,
trgovine s papirjem, restavracije, mlekarne, menze, trgovine, vinotoče, vse vrste obrti, na dobrih mestih v centru mesta prodamo ali damo v zakup proti odškodnini za inventar po najugodnejših pogojih. Vse informacije daje »Kolumbus«, Krvavi most br. 2, Zagreb. 30301-19

Kupčevalka
srednjih let, z lepimi dohodki, želi znanja z drž. nameščencem ali vpokojencem, starim 40—65 let. Zakon ni izključen. Ponudbe pod »Diskretion« na inseratno agenturo Pichler v Ptuju. 27108-19

Vdova
stara 30 let bi vzela v prometnem kraju gostilno v najem ali na račun do 15. julija ali 1. avgusta 1931. Ponudbe je poslati na naslov: Minka Magerl, papirnica, Brezno ob Dravi. 30560-19

Vinotoč
radi odpotovanja po zelo nizki ceni prodam. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Nizka cena«. 30059-19

Modno trgovino
z galanterijo in predtiskarijo, majhno, prodam v mestu, radi družinske nesreče. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plačilno takoj«. 30520-19

Posest

Novo hišo
z vpeljano, brezkonkurenčno pekarno prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30009-20

Stavbne nasvete
daje tehnični biro »Tehna«, Ljubljana. Mestni trg 25/I. 214-20

Hišo-vilo
prostorno, enodružinsko, z vrtom, v bližini tramvaja ali parcelo tudi za Beži gradom kupim. Ponudbe z natančnim opisom in ceno na oglasni oddelek Jutra pod »Novejša stavba«. 27577-20

Na Bledu
radi odpotovanja po nizki ceni naprodaj lepa enodružinska vila. Pojasnila daje Zidan, Gregorčičova ulica 11/II. 30098-20

Lepo posestvo
z lepim lokalom za obrt, poleg glavne ceste v Stepanji vasi štev. 68 — po domače pri Sikn. prodam. Pojasnila daje Ivan Irt, kamnosek v Stepanji vasi 30177-20

Lepo hišo
2 nadstropno z modernimi komfortnimi 5, 4 in 3 sobnimi stanovanji prodam v Celju v sredini mesta proti nadplačilu Din 250.000. Natančnejše podatke daje Karel Gregorič v Celju, Vodnikova ulica št. 5, I. nadstropje, desno 26029-20

Novo hišo
z zelo dobro idočo kavarno, v najlepšem letovišču in zimski sportni postojanki, na najprometnejšem kraju ugodno prodam z vsem inventarjem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30160-20

Novo hišo
visokopritlično, sko, davka prosto, z vrtom prodam v Rožni dolini. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30192-20

Parcelo
v lepi legi v Trnovskem predmestju, v izmeri 714 m² prodam po Din 40 m². Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30204-20

Hišo
s sobo, kuhinjo, kletjo in velikim vrtom prodam — Tezno pri Mariboru, Trubarjeva ulica 12. 30285-20

Trgovsko hišo
prvovrstno, prodam event. sprejmem sposobnega najemnika ali družabnika(co). Zagorc, Višnjagora. 30316-20

Novo hišo
v predmestju s trgovskim lokalom, blizu kolodvora s velikim prometom prodam ali pa oddam samo trgovski lokal v najem. Hiša nosi Din 2000 mesečne najemnine. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko »Dobičkanosno«. 30277-20

Pozor Amerikanci!
Posestvo z gostilno in trafiko po ceni na prodaj. Naslov v oglasnem oddel. »Jutra«. 30271-20

Novo hišo
v sredi mesta na Gorenjskem, z lepimi gospodarskimi poslopji, zelo pripravno za obrt in podjetje, ceno prodam. Ponudbe pod šifro »Izredna prilika« na oglasni oddelek 30251-20

Stavbeno parcelo
3800 m² veliko, tik glavne ceste, 10 minut od kolodvora, v bližini tri tovarne, prodam za 20.000 Din in novo zidano hišo, 6 sob, klet in vrt za 150.000 Din. Informacije daje: M. Derenda, gostilna, Sevnica ob Savi. 30360-20

Stavbišče
event. že obstoječo hišo za trgovino, kjerkoli na prometnem kraju iščem v nakup. Cenj. ponudbe pod »Stavbišče« na oglasni oddelek »Jutra«. 27728-20

Krasna vila
v najboljšem stanju, s pripadajočim gospodarskim poslopjem, vrtom in gozdom, v najbolj prometnem kraju tik kolodvora ugodno naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 27627-20

Dve mali posestvi
eno »oli 4 orale, z vinogradom, sadonosnikom in drugo hišo v srednjem stanju za 20.000 Din; drugo okoli 3 orale, vinograd, prvovrsten sadonosnik, v najboljšem stanju, hiša v srednjem položaju, izvanredno donosno posestvo naprodaj za 42.000 Din. Plačati je čez polovico, na prvo mesto vknjižen ostanek proti primernim obrestim plačljiv nekaj let. Pojasnila daje prodajalec sam. — Pismena vprašanja pod šifro »Ugodna kupčija« na podružnico »Jutra« v Mariboru. 30055-20

Krasna parcela
900 m² velika, v mestu, po 200 Din naprodaj. Cenjene dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Solnčna lega« 30150-20

Hišo na Dunaju
dvonadstropno — zamenjam za hišo v Ljubljani (mesto) ali jo prodam. Posredovalci izključeni. Dopise na ogl oddelek »Jutra« pod šifro »Dunaj«. 27769-20

Trgovsko hišo
v industrijskem kraju Slovenije blizu Celja, s 50 let staro, dobro idočo trgovino, najmanj 2.000.000 Din letnega prometa, radi bolezni ugodno prodam. Informacije daje Karl Jezernik v Celju. 27714-20

V Celovcu
na najprometnejši cesti prodam veliko trgovsko hišo, ki je z ozirom na svoj obseg primerna za vsako tudi večje industrijo, podjetje ali tovarno Več velikih lokalov za delavnice in skladišča. Vse v najboljšem stanju. Tudi zamenjava za posest v Ljubljani pride event. v poštev Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 26745-20

Gostilno in mesnico
tik želez. postaje in sejmišča, dobro idočo obrt, prodam zajedno s hišo in vrtom ter gospodarskimi poslopji ter inventarjem po zelo nizki ceni. Sterk, Dugoselo pri Zagrebu. 30322-20

Stavbna parcela
naprodaj blizu tramvaja v Zeleni jami. Pojasnila daje Bitenc v Val. Vodnikovi ulici 29. 30479-20

Tristanovanj. hišo
novo, z vrtom, v Ljubljani prodam. Dohodki 2000 Din mesečno. Cena 130.000 Din. - Hipoteka 100.000. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30464-20

Pozor!
Veled bolezni prodam lepo, skoraj novo, dobro vpeljano **gostil. in trg. hišo** z večjimi lokali, na vogalu treh cest v Ljubljani. Mesečni promet 60.000 Din. — Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Prometna gostilna«. 30431-20

Novo hišo
davka prosto, 1 km od Dolenjskega kolodvora — ob Dolenjski cesti pod ugodnimi pogoji prodam. Pojasnila da je Joško Jelačin. 30419-20

Stavbno parcelo
lepo, poleg tudi gozd — prodam. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30408-20

Tristanovanj. hišo
z velikim vrtom prodam v Rožni dolini, cesta V/10. 30463-20

3 stavbne parcele
od 500—700 m², ob Dunajski cesti — kakor tudi **stoječo travo** poceni proda Anica Lesjak, Celovška cesta štev. 44. 30498-20

„POSEST“

Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4
proda:

VILO, enonadstropno, novozidano, podkleteno, 6 sob, kopalnica, pritikline elektrika, parketi, centralna kurjava, 5800 m² zemljišča, preko 200 sadnih dreves, 20 minut od centra Ljubljane — Din 320.000;
HIŠO, enonadstropno, dve dvosobni stanovanji, 900 m² vrta, mestni del Rožne doline, 190.000 Din;
HIŠO, novozidano, podkleteno, 3 sobe, 2 kuhinji, 500 m² vrta, Zg. Šiška, Din 125.000;
HIŠO, novozidano, podkleteno, dvosobno stanovanje s pritiklinami, 800 m² vrta, Savlje, 80.000 Din;
HIŠO, visokopritlično, novozidano, dve dvosobni stanovanji, veranda, lep vrt, Vodmat, 150.000 Din
DVE PARCELI tik nove remize po 22.000 Din;
STAVBIŠČE, krasno, vogalno, primerno za zidanje večjega trgovskega objekta, kavarne ali restavracije, na najprometnejši ljubljanski cesti — po 200 Din.
Poleg tega več drugih hiš, vil, parcel, v Ljubljani in vseh predmestjih, kmečka posestva itd. po ugodni ceni. 27778-20

Veliko novo hišo
vili podobno, v kateri je spodaj in zgoraj deset najemnikov, s kletjo in dobro vodo, z vrtom polnim rodovitnega drevja in vinskimi trtami, na solnčnem kraju, z dvemi orali njiv prvovrstne zemlje, takoj poceni prodam. Ivan Lender, Slovenska Bistrica. 30511-20

Američan!
Želiš postati Jugoslovenski posestnik? Dam Ti za en dolar 56 m² rodovitne zemlje v Dravski banovini. — K temu še dodam, brez doplačila, vso gospodarsko poslopje sestoječe iz treh stavb, ves stoječi les, mlin na en tečaj, prešo z sadnim mlinom, vitel, mlatilnico, slamoreznico in veternico. Resnim kupcem še mogoče cenejše. Stanovanjsko poslopje je vse zidano in z opeko krito. Voda je stalna in teče na dvorišču, v kuhinji in v živinskem hlevu. Parcela je oddaljena tri četrt ure od železniške postaje in meri 272 602 kvadratna metra, je v lepi solnčni legi ter se proda le cela. Pojasnila daje Marija Poberžnik, Gorice št. 53, Dravograd. 30503-20

Gostilniško hišo
v centru Ljubljane ugodno prodam. - Cena Din 300.000. Potrebni kapital Din 150.000. — Ponudbe na oglas. odd. »Jutra« pod šifro »Refrekvenca«. 30549-20

Enonadstropno hišo
z drvarnico, nekaj vrta in gozdom po ugodni ceni prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30524-20

Hišo
pod zelo ugodnimi pogoji prodam na Kodeljevem — Slomškova 17. 30517-20

Vilo
s 5 sobami, 1 kuhinjo in pritiklinami, vse prostorno in zračno, poleg še 1 trakt s 4 sobami in 1 kuhinjo, v bližini nove carinarnice ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30539-20

Enodružinsko hišo
takoj prosto, z vrtom, 5 minut od tramvajske proge prodam. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Din 130.000«. 30550-20

Novo hišo
in 3 stavbne parcele, v neposredni bližini Celja, ob državni cesti zelo ugodno prodam. Naslov pri podružnici »Jutra« v Celju. 30569-20

Majhna hiša
z velikim vrtom in stavbno parcelo po Din 25 naprodaj Potreben kapital 15.000 Din Vprašati v Mariboru, Vojašniška 21. 30556-20

Enodružinska hiša
z lepim vrtom, brajdo in gospodarskim poslopjem ter pohištvom, radi smrti takoj naprodaj. Studenci pri Mariboru, Krpanova ul. 3. 30554-20

Hišo z vrtom
in nekaj polja, ob glavni cesti, 10 minut od kolodvora v lepi legi, tri četrt ure od mesta proda Lipovnik, Limbuš pri Mariboru. 30568-20

Hiša
z gospodarskim poslopjem, sadonosnikom, njivo in vrtom, pri postaji Poljčane, radi preselitve poceni naprodaj. Vselitev takoj mogoča. Marbovska vas št. 39. 30561-20

Naprodaj posestvo
gostilna z mesarijo in ledenico, zraven posestvo in hlev se proda po jako nizki ceni zaradi družinskih razmer. Pojasnila v Studenicah pri Poljčanah št. 25. 30565-20

Veleposestvo
v Savinjski dolini išče oskrbnika (šafarja), ki je verziran v vseh kmetijskih panogah, osobito v hmeljarstvu in živinoreji, z daljšo prakso in dobrimi spričevali. Neoženjeni imajo prednost. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Celju pod značko: »Oskrbnik 20«. 30570-20

Sokič na Bledu
Realitetna in reklamna pisarna
sporoča cenj. občinstvu, da ima v prodaji več krasnih vil, posestev, parcel kakor tudi posreduje za sezijska lepa stanovanja, garaže itd. Daje informacije trgovskega in gospodarskega značaja. 30523-20

Dijaška stanovanja

Dva dijaka
sprejmem v dobro oskrbo s pomočjo pri učenju, na Poljanski cesti 18/I, levo. 30189-22

Dijaki
iz boljših rodbin se vzamejo v celo dobro preskrbo v lepi, solnčni vili z vrto.m — Stalno nadzorstvo, pomoč pri učenju, klavir v hiši, na željo tudi instruktor ter francoska in nemška ozir. srbohrvatska konverzacija. Cena zmerna. Vprašati v podružnici »Jutra« v Mariboru pod »Inžejer«. 30563-22

Stanovanja

Štirisob. stanovanje
z vsem komfortom iščem za avgust ali šimpreje. — Cenjene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Solnčna in mirna lega«. 27669-21

Stanovanje
2 sob, kuhinje, kopalnice, vseh pritiklin in nekaj vrta oddam v Rožni dolini, c. V. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30332-21

Sobo in kuhinjo
s pritiklinami takoj oddam v Zg. Šiški, Špančeva pot št. 182. 30489-21

Stanovanje
sobe in kabineta, eventuelno 2 sob, išče mirna stranka — najraje v Šiški ali za Bežigradom. Plača do 600 Din. — Leban Franc, Ljubljana, Herbersteinova št. 12. 30474-21

Stanovanje
sobe in kuhinje takoj oddam na Vodmatskem trgu št. 3. 30491-21

Sobo in kuhinjo
najraje deloma opremljeno odda Torkar, Zg. Šiška — pri novi šoli. 30514-21

Trisob. stanovanje
v centru mesta takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30522-21

Stanovanje
2 parketiranih sob, kabineta, kuhinje itd., v visokem pritličju odda Hrovat, Postojnska ulica 22. 30086-21

Tristanovanj. hiša
v Jaršah št. 51 — Sv. Križ naprodaj. 30541-21

Trisob. stanovanje
v bližnji periferiji išče državni uradnik. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Inženjer 40«. 27600-21

Štirisob. stanovanje
suho, solnčno in enačno, blizu centra, v vili na Mirju oddam s 1. avgustom. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30144-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in pritiklin oddam s 1. avgustom. — Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30310-21

Stanovanje
trisobno, s kabinetom in pritiklinami oddam takoj mirni stranki brez otrok. Ljubljana VII, Frankopanska 9, postajališče tramvaja. 30311-21

Za stanovanje
ali prazno sobo v bližini magistrata plačam ½ leta naprej. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30233-21

Enosob. stanovanje
s pritiklinami oddam s 1. avgustom stranki brez otrok. Novi Udmat, Ribniška ul. 10. 30239-21

Stanovanje
podpritlično oddam s 15. julijem. Istotam tudi takoj oddam **opremljeno sobo** Bežigrad — Costova št. 8. 30096-21

Dvosob. stanovanje
blizu električne železnice v Zg. Šiški ali v Dravljah iščem za jesen. Ponudbe na oglasni oddelek Jutra pod šifro »št. Vid«. 30087-21

Stanovanje
1 ali 2 sob in kuhinje, v mesta ali Šiški iščem. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Mirna 10«. 275-46-21

Stanovanje
visokopritlično, 2 parketiranih sob, kuhinje, kabineta itd. odda Hrovat v Postojnski ulici štev. 22. 30036-21

2 sobi in kuhinjo
s pritiklinami oddam. — Urbančič, Hrenova ul. 19. 30371-21

Stanovanje
visokopritlično, dveh sob, kabineta in pritiklin oddam s 1. avgustom stranki brez otrok. Hrovat, Postojnska ulica 22. 30036-21

Kdor potrebuje stanovanje
naj se zglasi pri Stanovanjski in kreditni zadrugi v Ljubljani, Kolodvorska ul. št. 28, med 8. in 11. ter 14. in 17. 30412-21

Selitve
v Ljubljani, na deželo, iz dežele, z nurjenim osebjem **prevoze** blaga vseh vrst, obavlja poceni in hitro **»Brzopromet«** avtoprevozniška družba v Ljubljani, Miklošičeva c. 4. Telefon 2182. 30417-21

Trisob. stanovanje
s kopalnico in pritiklinami, v bližini banske uprave, s 1. avgustom išče stranka brez otrok. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Snažno stanovanje«. 30414-21

Več stanovanj
z dvema sobama in vsem komfortom, v bližini glavnega kolodvora oddam s 1. avgustom. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30395-21

Stanovanje
dve- ali trisobno, v bližini Bleiweisove ceste išče s 1. avgustom manjša solidna družina. Cenj. ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Točen plačnik«. 30403-21

Stanovanje
2 sob, ali sobe in kabineta, kuhinje in pritiklin iščem za avgust. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Učiteljica — 2 osebi«. 30453-21

„POSEST“

Realitetna pisarna
družba z o. z.
Ljubljana, Miklošičeva c. 4
odda v najem sledeča stanovanja:

TRISOBNA: Komfortno, Bežigrad Din 1100.—, 1350.—, 1200.—, mestni del Rožne doline Din 850.—, center Din 1600.—, Zg. Šiška Din 900.—, Mirje Din 1200, 1500.—,
ŠTIRISOBNO: center Din 1800, 2000.
DVOSOBNA: Kodeljevo Din 600, Dunajska cesta Din 900. Trnovo Din 650, pri glavnem kolodvoru Din 1000, Tržaška c. Din 800, Sp. Šiška Din 700, 750, Mirje Din 600 za 2 osebi.
ENOSOBNA: Ižanska c. Din 300, Bežigrad, veliko, Din 400, Moste Din 350, Stožice Din 250, 300, Zg. Šiška Din 400.
Samsko stanovanje, center, 2 sobi, kopalnica, predsoba, Din 1050.
Poleg tega več drugih stanovanj, meseč. sob, trg. lokalov itd. v največji izberi. 30433-21

Stanovanje
2 sob in kuhinje oddam v Dravljah št. 121. 30445-21

Solnčno stanovanje
5 velikih sob, velike predsobe, kopalnice in vseh pritiklin, v strogem centru oddam s 1. avgustom. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Centrum«. 30168-21

Stanovanje
3 sob, kuhinje in pritiklin oddam v Rožni dolini II/27 30441-21

Duhovnik
išče samo sredi Ljubljane solnčno **majhno stanovanje** Pismene ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Petdesetletnik 8478«. 30436-21

Poslovne prostore
primerne za pisarne oddamo za julij ali avgust v I. ali II. nastropju nasproti pošte. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30438-21

Stanovanje
s 3 ali 2 sobami oddam z avgustom na Glincah — Tržaška cesta 15. 30465-21

Zakonca brez otrok
iščeta 2 ali 3 sobno stanovanje v centru ali bližini. — Ponudbe na oglasni oddel. »Jutra« pod šifro »Snažen solventen«. 30462-21

Sobe

1 ali 2 stalni osebi
mirni, sprejmem v čisto in opremljeno sobo s posebnim vhodom ter električno razsvetljavo, v centru mesta. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27654-23

3 lepe sobe
1) sobo z dvema posteljama 2) balkon. sobo z 1 posteljo 3) manjšo sobo z 1 posteljo z vsem komfortom in strogo separir. vhodi, z zajtrkom ter pranjem perila po želji v hiši, v vili blizu Leoniška (Domžalska c. 15) oddam v najem. 27759-23

Lepo, solnčno sobo
oddam na Glincah, Tržaška cesta 45 (na koncu tramvajske proge). 27764-23

Dva gospoda
sprejmem takoj na hrano in stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30427-23

Sostanovalca
na hrano in stanovanje sprejmem za 150 Din tedensko. Lepa in zračna soba, elektrika in poseben vhod. Polzve se v restavraciji »Soča«, Sv. Petra c. št. 3. 27777-23

Starejšo osebo
sprejmem v dosmrtno oskrbo na lepem, solnčnem kraju v bližini mesta Celja — oddaljeno 15 minut od kolodvora. Dopise na naslov: H. Gmajner, Nova vas 5, pošta Celje. 27086-23

Sobo pri operi
oddam. Naslov pove oglas. oddelek »Jutra«. 30170-23

Opremljeno sobo
z vhodom iz stopnjic oddam v Ciril-Metodovi ulici št. 19/I-4. 30178-23

Sobo
s posebnim vhodom oddam 2 gospodoma ali gospodinama na Žabjaku št. 6/I. 30228-23

Prazno sobo
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo, najraje v centru mesta iščem za takoj. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Takoj«. 30246-23

Sobo
s posebnim vhodom oddam boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30333-23

Opremljeno sobo
z električno in posebnim vhodom oddam. Poizve se: Knafljeva ul. 17, mala vila. 30330-23

Lepo parket, sobo
s posebnim vhodom in električno oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30250-23

2 sobi
ena večja in ena manjša, z zajutrekom, proste uporabo kopalnice, s strogo posebnim vhodom in celim komfortom, oddam dvema boljšima gospodoma s 1. julijem. Vprašati: Kolezija, Vila Kanaria, Zelena pot 4. 30368-23

Za julij in avgust
oddam letoviščarju opremljeno sobo v visokem pritličju vile ob tramvajski progi. Na razpolago kopalnica in vrt. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 30355-23

Solnčno sobo
prijazno, oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30348-23

Dve sobi
z uporabo kuhinje oddam čez počitnice. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30190-23

Opremljeno sobo
na Mestnem trgu oddam solidni gospodični s 1. julijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30337-23

Opremljeno sobo
oddam takoj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 30340-23

Mirno sobo
s posebnim vhodom, opremljeno, z elektriko, parketirano, oddam takoj. Poljanska 18/III levo. 30344-23

Sostanovalca
sprejmem. Sv. Petra c. 78, dvorišče. 30372-23

Opremljeno sobo
iščem — najraje na Gosposvetski cesti. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30332-23

Foto-amaterji!

Najvažnejše pri negativ-materijalu je velika občutljivost za barve, a ortokromatičnost je pri

FOTO Perutz FOTO

Braunsiegel plošči nedosegljiva.

189

POPOLNA RAZPRODAJA manufakture!

Oblastveno dovoljena

Vsled popolne opustitve manufakturne trgovine na debelo

se razprodaja detailno celotna zaloga vsakovrstnega manufakturnega blaga po tovarniških cenah.

Blago se bo razprodajalo — dokler traja zaloga — ob ponedeljkih, sredah in četrtkih med navadnimi poslovnimi urami ter ob sobotah dopoldne.

Kdor želi pri nakupu prihraniti, naj ne zamudi izredne prilike.

JOS. RAVNIKAR

manufakturna veletrgovina, Ljubljana

MIKLOŠIČEVA CESTA 7, I. nadstropje, blizu hotela »UNION« 8446

ZANATSKA BANKA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE a. d. podružnica Ljubljana

Dunajska cesta štev. 31 (Hiša Zidarjevih dedičev)

Telefon štev. 30—20. Račun poštne hranilnice štev. 14.003.

Centrala: BEOGRAD
Daje menične in kredite v tekočem računu obrtnikom, vsem kreditnim zadrugam, ki posojujejo tudi obrtnikom, in lombardira državne vrednostne papirje.

Glavna podružnica: ZAGREB
Sprejema hranilne vloge z ali brez odpovedi. Otvarja tekoče in žiro račune. Izdaja kavcije in garancijska pisma.

Podružnica: Sarajevo
Kupuje in prodaja devize in valute za račun obrtnikov in obrtnih kreditnih zadrug. Izvršuje vse ostale bančne posle.

234

2 gospodični
boljši, sprejmem na stanovanje in hrano blizu Tabora. Ogleda se dopoldne. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30345-23

Opremljeno sobo
lepo, s posebnim vhodom takoj o d d a m na Starem trgu 11a/II. 30411 23

Sobo
oddam 2 gospodom ali gospodičnam po 100 Din, ali dvema po 120 Din s 1. julijem. Fine, Dolenjska c. št. 12/II. 30400-23

Opremljeno sobico
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo, v Komenskega ulici oddam s 15. julijem. Naslov v oglasnem oddelku Jutra«. 30402-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam na Šmartinski cesti št. 10. 30426-23

Kot sostanovalko
takoj sprejmem gospodično. Japljeva 1/I, blizu Tabora. 30383-23

2 opremljeni sobi
ali prazni s souporabo kopalnice oddam solidnemu gospodu ali zakoncema na Miklošičevi cesti 16./III., desno. 30381-23

Sobico
oddam boljšemu celi dan odsotnemu gospodu. Cena 220 Din. Elizabeta Škroba, Bežigrad 19 (trgovina). 30379-23

Opremljeno sobo
s elektr. razsvetljavo, v centru, poceni oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30378-23

Opremljeno sobo
v centru mesta, parket, elektrika, oddam s 15. julijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30376-23

Sostanovalko
solidno, čez dan odsotno, sprejmem za 150 Din mesečno. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30404-23

Opremljeno sobo
lepo in zračno, komfortno, s strogo separiranim vhodom, na Miklošičevi cesti oddam takoj boljšemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30391-23

Gospoda
sprejmem za 150 Din na stanovanje. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30401-23

Lepo, solnčno sobo
s vso oskrbo oddam dvema osebama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30415-23

Opremljeno sobo
lepo in zračno, pripravno za dva gospoda, s separatnim vhodom, oddam event. tudi enemu gospodu na Starem trgu štev. 17/III. 30397-23

Čisto, zračno sobo
v visokem pritličju blizu glavnega kolodvora in Tabora odda mirna stranka solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 30420-23

Sobo
s poseb. vhodom in električno razsvetljavo oddam gospodu ali gospodični. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30447-23

Sobo
popolnoma novoopremljeno takoj oddam dvema osebama v Florijanski ulici 40. 30449-23

Separirano sobo
event. z uporabo kuhinje in kopalnice oddam v vili. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30467-23

Sobo
lepo opremljeno, solnčno, svetlo in zračno, v sredini mesta, blizu kolodvora takoj oddam. Naslov v ogl. oddelku »Jutra«. 30468-23

Sostanovalca
s hrano sprejmem v Florijanski ulici štev. 19/II. 30482-23

Kot sostanovalca
sprejmem gospoda v Hrenovi ulici št. 17/I — levo. 30486-23

Gospodična
išče majhno, svetlo sobico. Rimska cesta 3 — parter. 30496-23

Lepo, zračno sobo
s posebnim vhodom in vsem komfortom, v bližini glavne pošte iščem za julij. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Trgovec«. 30478-23

Sobo
lepo opremljeno za 2 osebi oddam takoj ali s 1. julijem. Peršl, Čopova 21/II. 30510-23

Solnčno sobo
s posebnim vhodom iz stopnjic, parketi in elektriko oddam na Rimski cesti 20. I. nadstr. desno. 30513-23

2 vezani sobi
spalnico in delavnico, oddam v vili. Kopalnica, telefon, vrt. Ugodno za letovišče. Na željo tudi vsa oskrba. — Cesta na Rožnik 45. 30506-23

Prazno sobo
lepo, veliko in svetlo, blizu tramvaja oddam na lepem kraju v Rožni dolini. Petrič, cesta XV., št. 15. 30494-23

Vezani sobi
ali posamezno, s posebnim vhodom, elektriko, krasnim razgledom, oddam. Tabor 5-I., desno. Ogled v ponedeljek ves dan. 30477-23

Sostanovalca
sprejmem s 1. julijem Ulica na grad št. 7. 30518-23

Prazno sobo
iščem. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod »Separirana«. 30527-23

Majhno sobo
zelo prijazno in solnčno, s souporabo kopalnice, v bližini kolodvora ugodno oddam solidni gospodični. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30540-23

Več opremljenih sob
oddam v Florijanski ul. 24. 30537-23

Opremljeno sobo
z 2 posteljama in električno razsvetljavo, sredi mesta oddam dvema gospodoma ali gospodičnama. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30530-23

Lepo spalno sobo
s souporabo kuhinje oddam takoj pri kolodvoru. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30551-23

Sobo
lepo opremljeno, s posebnim vhodom, kopalnico in parketom, v centru mesta takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 30546-23

Glasbila

Klavirji — pianini »Dalibor« (ČSR)
ki ste jih videli na Velesejmu, so prvorazredni instrumenti oklopne konstrukcije, agrafi, 3 pedali (harfa), lahka precizna mehanika, elektr. svetilke, začasno še za reklamno ceno Din 15.200.— na obroke od Din 400.— izključno le pri tvrdki! Alfonz Breznik, Ljubljana, Mestni trg št. 3 (magistrat). 74

Klavir
(Stutzflügel) s prima mehaniko, zelo dobro ohranjen naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30166-26

Flauto
skoraj novo poceni prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30252-20

Manjši gramofon
poceni naprodaj v gostilni Martinc, Zgornja Šiška. 30425-26

Kratek klavir
dobro ohranjen ugodno naprodaj na Tržaški cesti št. 28/I, desno (mitnica). 30424-26

Dober klavir
poceni na prodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30382-26

Dopisi

Ženitve in poroke
posreduje najbolj vestno in d i s k r e t n o koncesijonirani Zavod za sklepanje zakonov »Rezor«, Zagreb, pošta 3. Informacije in prospekte pošilja proti vposlani poštni znamki za 10 Din 213-24

Aloja,
dvignite takoj pismo v oglasnem oddelku »Jutra«. Veselim se sestanka. Prijatelj. 30309-24

Moderna dama
obvaruje svojo lepoto in linijo z uporabo ekonomičnega, nenevarnega aparata »Tribuna«, ki se enostavno priklopi in obrača z vodovodom. Glavno zastopstvo »Lojd«, Dalmatinska ul. 36, Beograd V. Iščemo zastopnike. 30292-24

Državni uradnik
srednjih let, soliden, želi znanja s starejšo gospodično s premoženjem. — Tajnost zajamčena. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poštena in simpatična«. 30125-24

18 letni mladenič
želi znanja z 16—18 letno mladenko. Slika zaželjena, tajnost zajamčena. Cenj. dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Mlada ljubezen«. 30359-24

»Martuljk«
Došlo prepozno. Prosim še enkrat, toda s polnim imenom pod znano šifro. 30159-24

Turista
visokonaobraženega, starega 35—40 let, išče za julij inteligentna in simpatična črnolaska. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Črnolaska«. 30155-24

50 letni vdovec
inozemec, želi znanja z gospo od 35 do 45 let, dobro situirano. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Stavbenik«. 30386-24

Partnerico
samostojno, mlajšo, za izlete, sprehode in zabave, event. za letovanje v romantičnem gorskem letovišču, išče inteligent srednjih let. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Poletje v planinah«. 27455-24

Dobro vpeljan trgovec in posestnik
v Ljubljani, želi tem potom poznanstva z dobro situirano gospodično ali vdovo. Le resne ponudbe pod značko »Srečni zakon« na oglasni oddelek »Jutra«. 30405-24

Mlad gospod
simpatičen, želi znanja z istotako gospodično za skupne izlete s kolesom. Dopise po možnosti s sliko je poslati na oglasni odd. »Jutra« pod »Nedeljski izleti«. 30466-24

Visokošolec
simpatičen, visoke postave, išče znanstvo z boljše situirano gospodično ali gospo, ki bi ga v stiski mogla podpreti z vsoto 400 Din in ki bi mu event. pomagala dovršiti študij na univerzi. Ker sem pomoči nujno potreben, bi se ji za izkazano uslugo dostojno revanžiral. Dopise prosim poslati na oglasni odd. »Jutra« pod šifro »Na pomoč«. 30495-24

Otožno srce
neizmerno osrečeno — s svidenjem. 30533-24

M. Z.
Sestanek prosim 30. ob pol 20. uri pri običajnem vlaku — pazi! 30534-24

Ženitve

Radi pomanjkanja znanja
se želim seznaniti v svrho ženitve z boljšim gospodom čiste preteklosti, najraje državnim uradnikom od 28—38 let. Sem šivilja z nekaj prihranki, neomadeževane preteklosti ter mirnega značaja. Ponudbe je poslati do 10. jul. na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Resnost 50«. 30367-25

Resnega znanja
s simpatično, dobro situirano gospodično v svrho ženitve želim. Prednost uradnici odnosno boljši provincijalki do 28 let. Dopise s sliko in neanonimnim naslovom poslati na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Odisej«. 30352-25

Slovenku
dobru i poštenu, s većim mirazom traži oficir odličnog karaktera. Ozbiljne sadržajne ponude na: Alica Kubačeva 12 — Osijek II. 27711-25

Samostojen obrtnik
33 let star, želi v svrho ženitve znanja z 20—30 let staro gospodično, če mogoče z nekaj premoženja, kar pa ni predpogoj. Gorenjske blondinke imajo prednost. Dopise s sliko, katera se z obratno pošto vrne, na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Lepša bodočnost«. Tajnost zajamčena. 30165-25

Gospodična
želi radi pomanjkanja znanja poznanstva z značajnim uradnikom, kateri si želi pridne ženke. Dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod »Življenje je tako kratko«. 30313-25

Drž. uradnik
30. let, mirnega značaja, želi resnega znanja v svrho ženitve z gospodično od 24—28 let. Dekleta z dežele, veselega temperamenta, dobro situirane, imajo prednost. Slika zaželjena. Cenj. dopise na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Plemenit značaj«. 30346-25

Obrtnik
35 let star, dobro situiran, soliden, podjeten in pošten, posestnik lepe nove vile in velike delavnice s stroji, v vrednosti 300.000 Din — išče radi pomanjkanja znanja tem potom gospodično ali vdovo, staro do 35 let, ki ima svojo trgovino, gostilno ali kako boljše posestvo. Ponudbe s sliko na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Ženitev«. 30351-25

Inženjer
28 let star, simpatične zunanjosti in krepkega značaja, jako podjeten, bi se rad osamosvojil in se v svrho ženitve želi spoznati z gospodično iz premožne hiše, do 25 let staro, čedne zunanjosti, nerazvajeno, dobro gospodinjo, mirnega značaja. Ponudbe s sliko je poslati na oglas. odd. »Jutra« pod »Dobra žena«. 30500-25

Živali

Molzno kozo
švicarske pasme takoj prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 30262-27

Kunce
Chinchilla 3 pare p r o d a šol. upravitelj v Krtini — p. Dob pri Domžalah. 30499-27

Brejo kozo
proda Ladiha, Ljubljana, Vodovodna cesta štev. 62. 30193-27

Par težkih konj
rjavih, 4 leta starih, katerih eden je visok 171 cm, drugi 167 cm, naprodaj. Konja sta lepa, pohlevna in zanesljiva za vsako vožnjo. Ponudbe na naslov: Franc Taborsky, gostilničar, Rateč, pošta Brusnice — Dolenjsko. 27637-27

Koza
eno leto stara naprodaj na Ižanski cesti 15. 30430-27

Psa
dobrega čuvaja poceni prodam. Cesta v Mestni log 58. 30375-27

Doge
mladiče nemške pasme od odlikovanih staršev z rodovnikom proda Čamernik, Ljubljana, Dunajska 36. 30389-27

Konj
uren, manjši, črn, s opremo naprodaj. Podrožnik, Večna pot 17. 30483-27

Plemenske zajce
proda Nabernik, Ljubljana, Herbersteinova cesta 24 — (km 2.2 ob Dunajski cesti). 30469-27

Izgubljeno

Poziv!
Dotična znana oseba, ki je našla v četrtek zlat obesek na Sv. Petra cesti, naj istega vrne v oglas. oddelku »Jutra«, sicer bo imela opravka s policijo. 30268-28

Obrt

Za orožne vaje
Vam nudi najugodneje uniformske potrebščine, kakor sablje, opasače, epolete, čepice itd. A. K a s s i g v Ljubljani, Židovska ul. 7. 222

Amaterska dela
(razvijanje in kopiranje) in foto-materijal je najcenejši pri foto Joško Šmuc. Wolfova 12, podružnica Bled.

Posteljne mreže
izdeluje najceneje le Alojz Andlovic, Komenskega ul. št. 34 (nasproti šole na Ledini). V popravilo sprejema vse vrste na lesenih in železnih okvirjih. Takojšnja postrežba. 27483-30

Pletarno
dobro vpeljano prodam. — Lep lokal in električna moč. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 27624-30

»Imker«
Umetne satnice in vse druge čebelarske potrebščine dobite pri tvrdki Ivan Sager, Celje, Aleksandrova ul. 9. 20069-30

Popravila pletilnih strojev
v s e h znamk, kakor tudi drugih v to stroko spadajočih pomožnih strojev, izvršuje zanesljivo, dobro in hitro specijalni strokovnjak Fr. Thäle, Ljubljana, Ižanska cesta 63. 30429-30

Soboslikarska in pleskarska dela
po najnovejših s k i c a h (Spritzmalerei) le pri tvrdki Anton Stiplovšek, Krakovska ulica 5. Kuhinja, soba od 250 Din naprej. 30437-30

Sadje

Črešnje
temno-rdeče hrustavke — prav dobre tudi za vkuhavanje, po povzetju kg 3.50 Din franko Novo mesto razpošilja Ciril D u l a r, Novo mesto. 30146-34

Stroji

Pletiljam
prodam 2 pletilna stroja št. 8/60, v zelo dobrem stanju, eden še nov. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 27761-29

Pisalni stroj
brezhiben, kupim takoj. — Ponudbe z navedbo cene, znamke itd. poslati na V. Reš, Radeče. 30325-29

Elektromotor
9 HP 440 Volt, dobro ohranjen, poraben za dinamo, naprodaj po ugodni ceni. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 30222-29

Dieselov motor
na surovo olje, 25 HP, znamke Deutz, ugodno proda tovarna testenin »Pekatete«, Ljubljana. 30175-29

Pletilne stroje
10/80 in 10/100 proda Perssons, Ljubljana, poštni predal 307. 230-29

2 stružnici, 2 vrtalnika
s ključavničarskim orodjem, transmisijo in 4.5 HP elektromotor prodam. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Sito«. 30315-29

Šivalni stroj
dobro ohranjen, vijolina itd. naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra« 30343-6

Pletilni stroj
8—50 in 12—36 poceni prodam. Zg. Šiška, Celovška c. 99. 30338-29

Pletilne stroje
in nov motorni stroj za entlanje prodam v Dravljah št. 121. 30446-29

Informacije

Preklic
Podpisana Poldi Soklič preklicujem vse žaljivke, katerem sem izrekla v jezi Mariji Hudovernik, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Poldi Soklič, Bled, Grajska cesta 73. 30357-31

Izjava
Izjavljam, da nisem plačnica za dolgove, katere mi je in mi jih bo moj mož Ivan P a v l i č, avtotaksler napravil. Rožna dolina, c. IV/19. — Marija Pavlič. 30409-31

Preklic
Podpisani opozarjam vsakega, kateri bi dal Katarini Hafner blago ali denar na moje ime, da nisem plačnik, ker ni več pri meni. Franjo Šimnic, kantiner v Škofji Loki. 30459-31

Preklic
Podpisana preklicujeva vse žalitve in obrekovanja, katere sva izrekla zoper Košir Alojzija, Hrib št. 81, ker je neresnica, in se tem potom zahvaljujeva, da je odstopil od nadaljnje tožbe. — Posredovalni urad v Loškem potoku, dne 29. marca 1931. — Košir Francka, Josip Žurga. 30509-31

Zdravstvo

Pljuča!
Zdravniški zavod dr. Pečnik-a za pljučne bolezni, Sečovo, pošta Rogaška Slatina. — Zahtevajte prospekte!!! 30297-40

Vrednote

Srebrne krone staro zlato in srebro
kupuje Rafinerija dragih kovin, Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod iz Vidovdanske ceste, pri gostilni Možina. 70

Vsakovrstno zlato
kupuje po najvišjih cenah
Černe — juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica 3. 77

Zlato in srebro
vseh vrst kupi po najvišjih cenah Mariborska afinerija zlata, Popovićeva 9 — pri kadetnici. 30052-35

Pridelki

Malinovec
iz aromatičnih gorskih malin, vkuhan s čistim sladkorjem, prodaja stara lekarna »Pri orlu« v Celju. 195-33

Suhe gobe
k u p u j e po najvišji ceni tvrdka Peter Setina, Radeče. Ponudite povzorčeno 27702-33

Okoli 150 hl vina
dobrega, namiznega, okoli 10% jakosti, iz vinograda Mandičevac, po Din 2.50 v kupčevo posodo franko kolodvor Djakovo (Slavonija) proda Eva Geiger, Djakovo. 26815-33

Vino
ljutomersko staro namizno belo in rdeče ponuja od Din 3.25 liter naprej Alojz Krainz, vinogradnik, Ljutomer. 26275-33

Fižola
letnika 1930 kupim večjo množino. Cenj. ponudbe z navedbo vrst na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Fižol 30«. 30061-33

Malinovec
fini, pravi, pristni, ugodno dobite pri Lovru Sebenik, kuhanje sadnih sokov — Ljubljana. 30456-33

Letovišče

Nemščine
se priuče Vaši otroci čez počitnice v počitniškem domu Bartnik v zdravilišču Sauerbrunn, Burgenland. — Lastno posestvo, ki ima velik sadovnjak, obrežno kopelj, prostore za nogomet in tenis. Akad. izobr. domači učitelj. Prvovrstna hrana. Najboljše reference. — Prospekte: E. Bartnik, Wien III, Hauptstrasse 76. 27517-38

Dom penzijonistov v Mariboru
v krasni, moderni, solnčni vili z lepimi mebliranimi ali praznimi sobami, dobro prehrano in postrežbo, kopalnicami, vrtom, sprejme starejše dame in gospode, tudi zakonske pare. Vprašati pod »Samski dom« na upravo »Jutra« v Mariboru. 30564-38

Sezon. stanovanje
v bližini Bleda, kompletno opremljeno, z lepim razgledom na Bled, sestoječe iz dveh sob, 4—5 postelj, kuhinje in verande, oddam po ugodni ceni. Vprašanja na: Jos. Pristov, trg., Zg. Gorje 37 pri Bledu. 30501-38

Dekliški počitniški dom
v. Kastaly in Unterach a. Attersee (Salzkammergut) s jezikovnim poukom in vsakovrstnim sportom
Veliko lastno posestvo s vrtom, lastnim kopališčem, čolni itd. direktno na jezeru. Prospekte, najboljše ref. pošilja »Töchterpensionat« Carola v. Kastaly — Wien VIII, Langegasse 65. 194-38

Pozor, letoviščarji!
P r o m e t n i odsek mesta Škofje Loke ima za letošnjo sezono na razpolago **dovolj sob in stanovanj** s kuhinjami, v neposredni bližini kopališča. Cena sobam za posteljo od 8 Din naprej. Celodnevna prehrana od 25—35 Din. Nadaljne informacije daje naslov. — Zahtevajte prospekte! 26895-38

Počitniško stanovanje na morju!
Čez počitnice oddam svoje kompletno opremljeno stanovanje 3 sob in kopalnice v Splitu. Cenj. dopise na naslov: Jug, Split, Račkoga ulica 3/II. 30066-38

Visokošolec
iz Slovenije, želeč se bolje priučiti nemščini, želi zamenjati v sedanjih počitnicah stan in hrano v rojstni hiši v lepem kraju v Sloveniji s članom družine iz kakega mesta ali kraja iz sosedstva Nemške Avstrije, ki bi želel priti dva meseca v Slovenijo. Dobra oskrba! Posredovanje dobrodošlo! Ponudbe pod »Visokošolec« na ogl. oddelek »Jutra«. 30200-38

Sobe
na Gorenjskem v Žirovnici (Moste 42, vila Treo) oddam s 1. julijem, primerne za družine in posameznike, s dobro domačo hrano in vso oskrbo. 50—60 Din dnevno. Krasna brezprašna lega ob gozdu, 15 min. od postaje, razgled na vso blejsko kotlino, lepi izprehodi, 1 uro in pol do Bleda. 30342-38

V Kranju
v vili »Cerne« oddam odraslim letoviščarjem čez poletje 2 lepi, solnčni, opremljeni sobi. 27734-38

Razno

Prevažanje in žaganje drv
Frančiška Pečar, Zadružna ulica 17, Kodeljevo. 26127-37

Pozor, izletniki!
Ker je že glavna sezona za letoviščarje, vozijo od danes naprej celjski avtotaksiji po isti ceni za osebo, kakor avtobusi v Logarsko dolino! 30281-37

Ivan Dolmovič
Novo mesto, nudi potnikom udobno potovanje s svojima dvema 4 in 6—7-sedežnima limuzinama. — Telefon št. 11. 30196-37

Materijal za zasipanje
prst in gramoz se odda. Vprašati pri stavbeniku Schell-u, Maurerjeva 29. 30521-37

Radio
Vam
popravi ali
preuredi
najboljše
v tej stroki
dipl. tehn.
Tone
Poljšak
Ljubljana
Aleksandrova 5

Naznanilo
Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem prevzela restavracijo pri kolodvoru v D. M. v Polju. Otvorila jo bom 1. julija t. l. Skrbela bom za prvovrstna pristna dolenjska in štajerska vina, kakor tudi za raznovrstno domače žganje in za kar najboljša mrzla ter gorka jedila. Na razpolago so tudi sobe za tujce. Za obilen obisk se kar najvljudneje priporoča gostilničarka Terezija Savšek. — Točna postrežba in nizke cene. 27568-37

Ženske + ne togujte
ako vam izostane perioda! Ne imejte strahu! Pišite nam samo in mi vam pošljemo od tisoč dam stalne s veseljem in sigurnostjo uporabljani
Periodolin
in tekom ene ure boste rešeni vseh skrbi in strahu! Nikako razočaranje — kot mnogi tisoči drugih dam, boste tudi vi zadovoljni. Overovljeno in zajamčeno neškodljivo nikdar odpovedujoče sredstvo za 90 Din, za močne nature in v zastarelih slučajih močnejši periodolin za 150 in 180 Din. Izključna razpošiljatev po laboratoriju
W. H. OLXVIDT,
Praga-Vršovice XIII. Ruska 12, V.
Pošt. pred. 12.

Okvirji za slike in slike
M. Rauch, Celje
Prešernova ulica 4

Zahtevajte brezplačni CENIK

Din 52 boljša s 5 letnim jamstvom
Din 65 z enim zvoncem
Din 48
Prima z 2 zvoncema in 5 letnim jamstvom
Din 76
A. Kiffmann Maribor, št. 136

ZLATO v listih
garantirano 23 karatno, za črkoslikarje, podobarje, kamnoseke, knjigoveze nudim v vsaki množini po najnižjih dnevnih cenah.
A. JANEŽIČ
LJUBLJANA
Florjanska ulica 14.

Modroce
predeluje in čisti! Žime prahu na specialnem stroju samo Rudolf Sever, Marijin trg št. 2. 129-30

Društva
zahtevajte vzorčne ponudbe blaga za sokolske kroje in ponudbe za izgotovljene kroje, katere izgotavlja tovarna perila in oblek
Trgovski dom Stermecki Celje št. 20

8612
po meri, solidno in hitro! Na zalogi vedno vse sokolske potrebščine za člane, članice, naraščaj in deco.
Ugodni plačilni pogoji!

Sezona od 1. maja do 1. oktobra

Starodavno radioemanacijsko kopališče

Doleniske Toplice

(Toplice pri Novem mestu)
postaja Straža-Toplice, pošta, telefon.

ozdravijo sigurno revmatizem, neuralgije (ischias), ženske bolezni itd. Therma 38° C naravne toplote polni z lastnim pritiskom vse kopališke naprave. Krasen, arhitektonično dovršen veliki bazen, s fajans. ploščami obloženi separatni bazeni. Tekoča voda v sobah, ki so v poslopju kopališča. — Lastne električne naprave (Akkumul.). Ves modern komfort. — Izvrsten penzion. — Izredno nizke cene. — Zahtevajte prospekte! 8634

Vse za šport, potovanje in turistiko.

VOGALNA PARCELA

v neposredni bližini sodišča, NAPRODAJ.
Informacije daje oglasni zavod Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/I. Tel. 21—74. 8647

BLED

Stavbišče za vilo, z jezersko obalo, 5200 m², blizu Suvobora, po Din 30 m², NAPRODAJ.
Informacije daje ogl. zavod Aloma Company, Ljubljana, Aleksandrova cesta 2/. Tel. 21—74. 8646

15 mizarjev, prvovrstnih

veščih tudi na strojih, IŠČE lesna industrija 8641
FRAN RAVNIKAR
LJUBLJANA, LINHARTOVA 25

Razpis.

Mestna elektrarna in vodovod v Brežicah razpisuje službo obratovodje, ki bi bil obenem monter.
Nastop službe 1. septembra 1931.
Plača po dogovoru.
Prošnje opremljene s spričevali in osebnimi listinami, je vlagati pri mestni elektrarni v Brežicah (občinski urad) do 15. julija t. i.

Mestna elektrarna in vodovod v Brežicah.

Nemška kemična tovarna odda GENERALNO PRODAJO svojih izdelkov kakor:
„Čistilec zraka“
(Luftreiniger) za klosete in biroje itd.
„Kužne plošče“
(Seuchenplatten) za hleve itd., plačila zmožni tvrdki.
Predmeti so po vsej Evropi z velikim uspehom dobro vpeljani in dosegajo precejšnje odjeme. — Interesenti naj naslovijo svoje ponudbe z navedbo referenc na: Chemische Fabrik Robert Wohlfarth, Stuttgart, Schurwaldstr. 22. 8611

Hočemo! SANA čokolado Hočemo!

233 1

Birmanska darila

kupite poceni in dobro pri

H. Suttner

Ljubljana, Prešernova ulica 4

Razpošilja se na vse kraje Evrope, Amerike, Afrike, Avstralije in Azije, Velika zaloga ur znamk, Glashütte, J. W. C. Schaffhausen Solvil, Omega, Longines, Doxa, Omiko, Iko, Axo, itd. Lastna protokolirana tovarna ur v švici. Zahtevajte veliki ilustrovani cenik od H. SUTTNER, LJUBLJANA 4, zastonj in poštnine prosto.

Da očistite lase svojemu otroku, madame, uporabljajte dnevno PETROLE-HAHN. S tem se izognete dolgotrajnemu in neprijetnemu pranju lás, kar lahko prinese detetu prehlad.

Natrite lasišče z malo količino PETROLE-HAHN in videli boste, da izgine prah in lasje postanejo zopet mehki, voljni in bleščeči. Sigurno jamstvo, da ostanejo lasje vedno lepi, če ste uporabljali PETROLE-HAHN že od detinstva. Zagotovi vam stalno čistočo in pomaga rasti lás.

Tudi jaz uporabljam PETROLE HAHN

Prodaja se povsod. — Zastopstvo: ZAGREB, Bogovićeva 3. 158

GLASBILA ZA VSE:

violine . od Din 80.—
gitare . od Din 199.—
trompete od Din 480.—
harmonike od Din 85.—
krom. in klavir-harmonike, jazz instrumenti.

Zahtevajte brezplačni

CENIK

največje in najcenejše tvrdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarna glasbil in harmonik

Pred podr. Maribor br. 101

Brezplačen pouk v sviranju. Navodila v ceniku

Dve rabljeni, toda dobro ohranjeni

hidraulični stiskalnici za olje

na štirih stebrih, s sesaljkami, z natančnim popisom velikosti, višine, premera loncev in navedbo cene, kupimo. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »36«. 8544

Iščemo

za takojšen nastop izurjene

železostrugarje in stroine ključavničarje

ki so vešči samostojnega avtogenskega varenja (Schweisser). Samci imajo prednost. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Br. 709«. 8597

Foto-amaterji!

Plinsko-lučni (Gaslicht)-papir z veliko možnostjo postopnjega razvijanja, to je 190

RAJAR

plinsko-lučni papir

POZOR trgovci!

Ugodna prilika se vam nudi za nakup dobro vpeljane galanterijske in drobninske en gro in en detail trgovine na prometnem trgu v večjem mestu Slovenije, ki je zaradi družinskih razmer takoj NAPRODAJ.

Potreben kapital ca. Din 300.000.

Ponudbe na M. Ivić, pri tvrdki Dajč, Zagreb, Miramarska cesta 20. 8608

MLADOSTNA LEPOTA

REME ROSE CENTIFOLIA, najfoslnejša francoska suha krema. — Daje motni, ljubki in nežni ten. Z redovno uporabo odstranimo vse neznage, a obraz ostane mladosten, svež in zategnit vse do kasne starosti. Potrebna je vsaki moderni dami kot podloga za puder in šminko za veselice, ples in promenado. — Din 40.

GOLD CREME originalna angl. radioaktivna masetna nočna krema, katera dovršeno prodira v vse gube in tako tečne hrani in dnevno pomlaja obraz. Z naravnost frapantne hitrostje odstranja vse gube in namrečeno kožo izpod oči in na slepočicah, pa je treba, da bo na vsaki toaletni mizi moderne dame. Din 42.

RDECILO nosu in obraza dela vsakega grdega. — S preparatom proti rdečilu nosu odpravimo rdečilo. Nos in obraz postaneta zopet bela. — Din 65.

CENTIFOLIA, kozmetiški zavod, Zagreb, Jurišićeva 8. Zahtevajte brezplačne ilustrirane cenike! 804

Črni, modri in barvasti kamgarn.

Sportni štofi. Svila Krep Rips za damske plašče.

LENASI & GERKMAN

LJUBLJANA

Živo srebro

prodamo iz prve roke iz naših rudnikov v Mračaju pri Gornjem Vakufu.

Vprašati pri rudarski zadrugi »Mračaj«, Sarajevo, Bana Jalčiča 23. 8471

Pri boleznih želodca, črevesa,

slabe prebave in hemoroidov vzemite tudi vi FIGOL. FIGOL posvežuje in čisti kri. FIGOL se dobiva v vsaki lekarni, a po pošti ga razpošilja proizvajalec: Lekarna dr. Semelič, Dubrovnik 2/43. Tri steklenice s poštnino 105 Din, osem steklenic 245 Din, 1 steklenica 40 Din. 8373

POZOR!

Iznašel sem nov način kemičnega pranja in barvanja vseh vrst oblek in primerno preuredil pralnico in barvalnico v svoji lastni hiši, zato sem v stanu izvrševati pranje in barvanje po najnižjih cenah.

Šelenburgova ulica 4. 166

ANTON BOC, Ljubljana

PERSENSO-FILM

dovoljuje velike razlike v času ekspozicije! Odlična ortokromatičnost, izvanredno fina zrnca in čistoča. Absolutno brez svetlobnega kroga.

Za tri tone bolj beli zobje.

Obstoja samo eden in pravi način, da se zobje naglo očistijo in da postanejo beli. Uporabite en centimeter KOLYNOSA, razmazanega po suhi ščetki, izvršite z njim poizkus, in točno po desetih dneh boste videli, da vaši zobje čisto drugače izgledajo. KOLYNOS čisti zobe do temelja brez poškodbe, dokler ne odkrije sijajne zobne sklenine.

Njegova čudovita antiseptična pena odstrani temne rumenkaste madeže, ki delajo zobe grde, kakor tudi zaostanke hrane, umičujoč nevarne klice, ki povzročajo gnitje zob. Poizkusite KOLYNOS, in točno v desetih dneh boste očarani po doseženih uspehih.

Živo srebro

prodamo iz prve roke iz naših rudnikov v Mračaju pri Gornjem Vakufu.

Vprašati pri rudarski zadrugi »Mračaj«, Sarajevo, Bana Jalčiča 23. 8471

Prvovrstno zidno in strešno

OPEKO

dobavlja v vsaki množini po najugodnejših cenah z 10letno garancijo opekarna »Ilovac«, Karlovac. — Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

»EKONOM«

Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7

Interesenti zahtevajte cenik!

Postoj in čitaj!

Iz ustužnosti, torej povsem brezplačno, dajemo vam, v kolikor vas to zanima, pobližnje informacije o sledečih 4 stvareh: Kje zamorete dobiti stalno hišno zaposlenje za pismeno delo. Kje se zamorete naučiti dobičkanosen domač obrt. Ali, ako se želite baviti proti primernemu mesečnemu pavšalu s prodajo mnogo iskanega predmeta. Ako želite prevzeti po srezih zastopstvo neke ugledne velike tvrdke. Pišite proti prilogi znamke za odgovor. Oskar Lostig, ravnatelj, Osijek, Kremžina ulica. 8231.

Nemški dekliški dom

(Deutsches Töchterheim) vzgojevalni zavod in počitniški dom Graz, Klosterwiesgasse 34.

Izvrsten pouk jezikov, najboljše reference. Zmerne cene. 8268

ČAS VKUHAVANJA SE JE PRIČEL!

Dobra gospodinja uporablja najpopolnejše WECKove priprave za vkuhavanje. Pri nakupu pazite na znamko. Tovarniška zaloga za Jugoslavijo: FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10. Krajevni prodajalci: Celje: I. Jagodič, Maribor: Carl Lotz in Pinter & Lenard, Ptuj: F. Vogel, Brežice: V. Petan, Kranj: »Merkur«, Kočevje: F. Huber, Sevnica: A. Kastelic in F. Šetina, Slovenjgradec I. Rojnik in K. Rojnik.

Samo kdor v miru izbira, kupi dobro!

Ako hitite od prodajalne do prodajalne in si ogledujete blago, se vam lahko primeri, da se odločite v stiski in naglici za nekaj, za kar vam bo pozneje žal.

ZATO IZBIRAJTE BLAGO DOMA!

Tu imate časa dovolj, da si ogledate vzorce komad za komadom po njihovi vrednosti, nikdo vas ne more nagovarjati za nekaj, kar vam ni po okusu.

ZAHTEVAJTE ZATO NAŠO KOLEKCIJO

gradla in podloge za spodnje hlače

in vi dobite kolekcijo v par dneh, seveda brezplačno in neobvezno. Potem sédite, izbirajte ono, kar najbolje odgovarja vaši postavi, vašemu okusu.

Ker dobavljamo blago naravnost iz tovarne in ga prodajamo naravnost vam, odpadejo razne provizije, vi torej kupite pri nas boljšo kvaliteto za manj denarja.

Že več kot pol stoletja postrezamo odjemalce v splošno zadovoljnost.

Največja trgovska in izvozna tvrdka

Kastner & Öhler
Zagreb.

Ako še nimate našega glavnega kataloga, zahtevajte ga! V nekoliko dneh ga imate brezplačno v rokah. 750

Osem lepih

stavbenih parcel

za posamezne vile

ob Erjavčevi cesti (bivši Stedryjev vrt), parcele v izmeri po okoli 800 m², NAPRODAJ. Natančnejša pojasnila istotam. 8537

Razpis.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje

vodovodno in elektr. inštalacijo

za stanovanjsko hišo v Celju, Razlagova ulica.

Vsi potrebni pripomočki kot proračun ter razpis se dobe pri podpisanem zavodu od 30. junija dalje med uradnimi urami za Din 50.

Pravilno sestavljene in zapečatene ponudbe je vložiti do 8. julija t. l. do pol 12. ure dopoldne pri Pokojninskem zavodu v Ljubljani, Gledališka ulica 8.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani

Veliko visokodobičkanosno podjetje

vse leto v obratu, v bližini Ljubljane, prodamo, ker prevzamemo istovrstno podjetje v Franciji.

Potrebni kapital Din 6 milijonov; obrestovanje kapitala do 40 % letno. — Dopise na upravo »Jutra« pod: »Izvanredna prilika rentabilitete«. 8637

SREZKE NADZORNIKE

nameščamo proti mesečnemu pavšalu od Din 2.400 in superproviziji. Nadalje poučavamo in zaposlujemo v vsakem srezu spretno žensko osebo zaradi nadaljnjega poučevanja v strojnem pletenju kot domači obrti. S prilogo znamke za odgovor pošljemo obširna navodila. Zadruga jugosl. pletača, Osijek. 8219

Poceni in vendar najboljša je

Severjeva otomana

z 32 peresi v sedežu in 4 v zglavju. Velikost 185×78. Najboljši materijal. Cena 550 do 850, po izbiri preobleke.

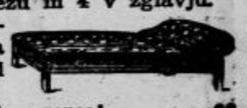

Zahtevajte vzorce! 68

SEVER RUDOLF, Marijin trg štev. 2.

Zaradi nesreče inventurna odprodaja

manufakturnega in konfekcijskega blaga po globoko znižanih cenah.

Se vljudno priporoča

MARIJA ROGELJ, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta št. 26 177

Kaj naj čita nežno čuteča žena?

Roman R. Tagoreja: »Dom in svet«. Izdala »Tiskovna zadruga«.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Castrol-ulje DRŽI SVE SVJETSKE REKORDE U ZRAKU, NA VODI I NA ZEMLJI.
„INDIAN" i „MATCHLESS" MOTOCIKLI, MICHELIN GUME, VARTA AKUMULATORI.
„TEBIN" V. NJEMIROVSKI, ZAGREB, PRERADOVIĆEVA 18.
SAV AUTO PRIBOR

Preklic.

Podpisani Belec Ivan, p. d. Mlinarjev, posestnice sin v Sori pri Medvodah obžalujem, da sem raznašal o g. Lustrik Lazarju iz Goričan neresnične govorice, ga prosim za odpuščanje in se mu zahvaljujem, da je odstopil od kazenske tožbe proti meni.

Sora pri Medvodah, dne 25. junija 1931.

8582 Belec Ivan, l. r.

LETOVIŠČE

Penzion vila »Jugoslavija« v Mojstrani ima na razpolago lepe sobe z novim komfortom, elektriko, vodovod. — MODERNE KOPELJI. — Izborna kuhinja. Točna postrežba. — Cene zmerne.

Se priporoča 5567

ANTONIJA JAKELJ

Francoska linija Cie. Gle. Transatlantique

(FRENCH LINE)

Havre - New-York

Najkrajša pot v
SEVERNO AMERIKO
s francoskimi brzoparniki velikani:
»ILE DE FRANCE«, »PARIS« itd.

Potnikom iz Ljubljane do Pariza ni treba nič presedati. Otroci in mladoletni dobijo vedno zanesljivo spremstvo v veliki domači družbi

Najkrajša pot
v ARGENTINO, v JUŽNO AMERIKO gre pa čez MARSEILLE
s francoskimi brzoparniki.

Vsa pojasnila daje zastopnik:

IVAN KRAKER v LJUBLJANI
KOLODVORSKA ULICA 35.

Kaj se zahteva od poletnega obuvala?

Da je trpežno, da v higijenskem pogledu odgovarja potrebi, t. j. da ne peče nog, da je elegantno in da so cene vsakomur dostopne.

Zakaj ne bi vi poizkusili ter nosili čevljev z vsemi temi vrlinami?

Še danes kupite platnene čevlje z šivanim gumastim podplatom »LAF«, ker ima obuvalo z šivanim podplatom največjo ventilacijo, a to je v interesu vašega zdravja.

Izdeluje jih: Prva jugoslovenska fabrika guma
„REKORD“
Josifa G. Čuljkovića-
Leskovac.
7011

Gospodinje!

Poceni šivalne stroje dobite zaradi opustitve trgovine pri

ENGL A. SIN, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.

Natečaj

za izdelavo idejnih skic za palačo g. Nikole Tanurdžića, trgovca v Novemsadu.

Konkurz je anonimen in imajo pravico udeležiti se natečaja vsi naši in inozemski strokovnjaki.

Detajlni program s situacijskim načrtom in ostalimi pogoji se more dvigniti osebno ali zahtevati po pošti od g. Nikole Tanurdžića, Novi Sad, in je brezplačen.

Rok za oddajo del je 1. oktober 1931 l. do 18. ura.

Ocenjevalno razsodišče tvorijo gospodje:

1. Inženjer Djordje Gasparini, načelnik tehn. oddelenja Dunavske banovine.
2. Dipl. arhitekt Milan Sekulić, Beograd.
3. Inž. Nikola Plavšić, šef gradb. odseka, Novi Sad.
4. Dipl. arhitekt Al. D. Janković, Novi Sad.
5. Nikola Tanurdžić, trgovec, Novi Sad, lastnik palače.

Nagrade so sledeče:

I. nagrada 20.000 Din, II. nagrada 12.000 Din in III. nagrada 7000 Din. Poleg tega sta predvidena še dva odkupa po 3000 Din.

8530 NIKOLA TANURDŽIĆ, trgovec, Novi Sad.

Naznanilo

Vsem svojim cenj. odjemalcem in slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da bom s 1. julijem t. l. otvoril svojo

podružnico na Kongresnem trgu št. 3

kjer bom lahko postregel z vsakovrstnimi čevlji lastnega izdelka od najnavadnejših do najfinejših vedno v zalogi, isto tudi po meri.

Istotako se bodo prevzemala vsa v čevljarsko stroko spadajoča dela, katera se bodo izvrševala solidno in kar nahitreje po zmerni ceni.

Se priporoča z odličnim spoštovanjem

Janko Dolenc
čevljar,
LJUBLJANA
Barvarska steza št. 6 — podružnica Kongresni trg št. 3

DOBRO BLAGO! 8620 NIZKE CENE!

Bele in barvaste
PLOŠČICE
za
ŠTEDILNIKE

in oblogo kopalnic, kuhinj, mesnic itd. dobavlja in izvršuje najceneje

„MATERIAL“
trg. dr. z o. z.
LJUBLJANA, Dunajska c. 36/2
TELEFON: 27—16. — BRZOJAV: MATERIJAL

Nabavljajte svoje potrebe samo v tuzemstvu!

Mi Vam dobavimo:

vso tehnično gumasto blago, nadalje vse vrste gumastih valjcev, gumastih obročev za otroške vozička, gumaste pilnske cevi in irigatorje, gumasta brtvila (Dichtungen) za okna, gume za kočnice in pedale za dvokolesa v prvovrstni kakovosti po najnižjih cenah od najbolj sposobne tovarne guma

„Vulkan“
tvornica gumijevih izdelkov dr. z o. z.
Kranj

101

Generalno zastopstvo motociklov

„INDIAN“ **„MATCHLESS“**

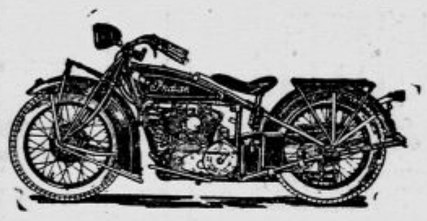

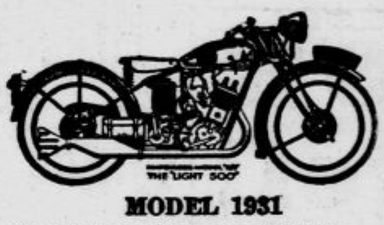

MODEL 1931
Znatna izboljšanja kot: zamenljiva kolesa (Ausfallrad), nov generator, nov sistem mazanja in še 8 drugih znatnih novosti. Vse tipe z ali brez prikolice.

MODEL 1931
Vse tipe tega motorja na skladišču. — Višje od 14.000 Din in dalje. — Najnovej. Model D/5, 4.98 KS »LIGHT 500« Din 16.500.— in vse druge tipe.

ZAHTEVAJTE NEOBVEZNE PONUDBE!

„TEBIN“ V. NJEMIROVSKI ZAGREB
PRERADOVIČEVA UL. 18 5664

Kupim večja nahajališča

apnenca

povsem čistega za proizvajanje belega apna. — Pogoji: bližina Zagreba, blizu železniške postaje — Obširne ponudbe z analizo ter opisom nahajališča na oglasni oddelek „Jutra“ pod „Broj 11 — 10“

8413

OBLASTNO ODOBREN

ENOLETNI TRGOVSKI TEČAJ

Slovenskega trgovskega društva v Mariboru.

Pouk se bo vršil v prostorih državne trgovske akademije v Mariboru, Zrinjskega trg štev. 1, I. nadstr.

Predmeti: Knjigovodstvo, trgovsko računstvo, slovenska in nemška korespondenca, nauk o trgovini in menicah, gospodarski zemljepis, slovenska in nemška stenografija, strojepisje, blagoznanstvo ter nemščina in slovenščina.

Otvoritev tečaja je v torek dne 9. septembra 1931.

Vpisovanje je dnevno od 10. do 11. ure na Zrinjskega trgu 1, I. nadstr., soba 23-a. Pismene prijave sprejema ravnateljstvo tečaja. 5568

Slovensko trgovsko društvo v Mariboru.

Zahvala

Ob prebridki izgubi naše zlate mamice, gospe

EME JURKOVE

se prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, učiteljskim zborom celjske okoliške deške, mestne deške in dekliške ter Žičke osnovne šole in učiteljskima društvoma, celjskemu in konjiškemu za izraze sočutja, kakor tudi za presenetljivo množino krasnih šopkov in vencev.

Celje, dne 25. junija 1931.

Žalujoče rodbine:
Jurkova — Kovačičeva — Srienčeva — Gradova 8604

Mali oglasi v „JUTRU“ imajo siguren uspeh!

Klavirji! Pianini!

Največjih evropskih tvornic — HUPFELD — GEBRÜDER ZIMMERMANN, LIPSKO (dokaz edinstvenosti je do sedaj prodanih 260.000 komadov), NEUMAYER, BERLIN, in drugih.

Prvovrstni in precizni izdelki, neprekosljiva lepota glasu, izredna trpežnost, najmodernejše oblike!

Cene od Din 12.500.— dalje, na obroke po Din 300.—.

Pridite in oglejte si pri

Družbi „MUSICA“, Ljubljana
SV. PETRA CESTA 40. 8066

Solidno postreženi, izrekli ji boste priznanje!

IZPOSOJUJE, POPRAVLJA IN UGLAŠUJE!

Najnovejše dvokolo z motorčkom, 1½ K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški in igračni vozički in posamezni deli najceneje.

Ceniki franko

»TRIBUNA« F. B. K.,
tovarna dvokolesa in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Kazinska c. 5

Kolesarji, pozor!

Zaradi opustitve trgovine prodajam kolesa po izredno nizkih cenah.

ENGL A. SIN, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 7.

IVAN POLENŠEK

MIZARSTVO IN ZALOGA POHIŠTVA
ŠT. VID — VIŽMARJE

Izdeluje vsakovrstno pohištvo po najsolidnejših in zmernih cenah.

OGLEJTE SI ZALOGO! 163

Prodam veliko posestvo

z gostilno, mesarijo in tehtnico, pripravno za vsako obrt, ležeče na prometnem kraju, tik farne cerkve, oddaljeno 20 minut od večjega mesta Dolenjske, obstoječe iz treh hiš, kleti, klavnice, hlevov, lepega vrta s teraso in kegljiščem, napeljava električne razsvetljave in vodovoda, rodovitne obsežne poljske in gozdne parcele. Gostilničarski kakor tudi ostali prostori so veliki, zračni in higienično urejeni. Vsi interesenti naj naslove svoje cenjene ponudbe na podružnico »Jutra« v Novem mestu pod značko »Lepa prilika«. 8579

Odprodaja ostale polovice zaloge orodja in tehničnih potrebščin

iz bivšega Koutny-jevega konkurznega skladа nadaljuje po zelo nizkih cenah — dokler zaloga traja — vsak delavnik dopoldne A. Koutny, Ljubljana — Šiška, Medvedova cesta 23 (poleg gorenjskega kolodvora). 8535

Tvrdka

Lozič & Padovan

veletrgovina dalmatinskih vin na Dunajski cesti št. 9

naznanja cenjenim odjemalcem in ljubiteljem dalmatinskih vin, da je zopet odprla svoje skladišče in da bo vsakdo postrežen z najboljšimi vrstami pristnih dalmatinskih vin po nizkih cenah.

Obenem naznanja, da g. Marko Lozič ni nikdar bil, ter tudi danes ni član tvrdke Lozič & Padovan, radi česar v imenu tvrdke ne more sklepati veljavnih pogodb in sprejemati denarja.

Za tvrdko Lozič & Padovan
poslovodja
Padovan Franc

Rabljene avtomobile

znamke „Steyr“

1 odprt automobil Type II, šestsedežni,
1 odprt automobil Type XII, štirisedežni,
1 zaprt automobil Type XII (taksi typa), šestsedežni

po zelo ugodni ceni naprodaj. — Na ogled pri:

„Jugo - Steyr“
Ljubljana, Frankopanska ul. št. 21.
8618

Uredjuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.